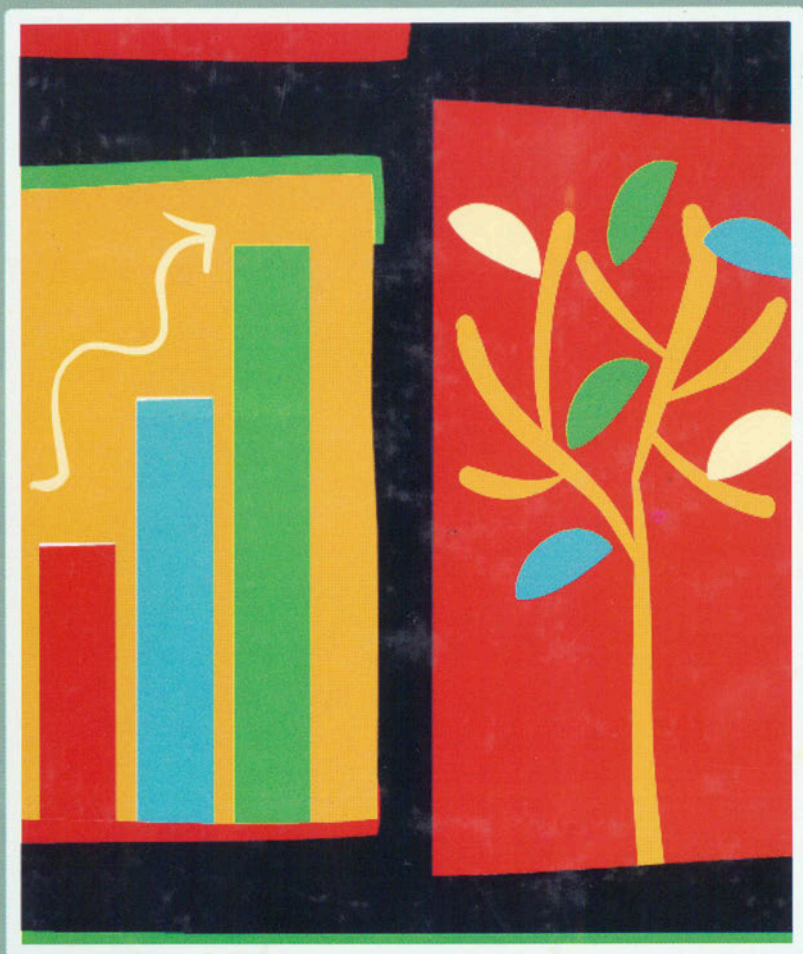

TARİİYEL ABBASLI

CƏBRAYIL

ALİMLƏRİ

72.3(5AZE)492

A13

TARİYEL ABBASLI

CƏBRAYIL ALİMLƏRİ

(Ensiklopedik toplu)

F. Köçərli adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI
INV. № 46958

"Adiloğlu" nəşriyyatı
Bakı 2008

Redaktor və

ön sözün müəllifi:

Əli Rza Xələfli

*şair-publisist, «Kredo»
qəzetinin baş redaktoru*

Məsləhətçilər:

Astan Şahverdiyev

*Texnika elmləri doktoru, professor,
Millət vəkili*

Sahib Əhmədov

Biologiya elmləri namizədi

Rəyçilər:

Novruz Quliyev

*Biologiya elmləri
doktoru, professor, AMEA-nın
müxbir üzvü*

İsmayıl Kazımov

Filologiya elmləri doktoru, professor

A 13 T.Abbaslı. «Cəbrayıl alimləri» (ensiklopedik toplu)
Bakı, «Adiloğlu» nəşriyyatı, 2008, 448 səh.

*Kitabda Cəbrayıl rayonunda doğulub boya-başa çatmış, bu torpağın
suyu, havası ilə qidalanıb sonradan dünya meydanlarına çıxan elm xa-
dimləri, elmlər doktorları və professorlar, elmlər namizədləri haqqın-
da qısa ensiklopedik məlumat verilir.*

Kitab geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

A 4722110018
121-2008 qriffli nəşr

© Abbasov T., 2008

ÖN SÖZ

Cəmiyyətdə düzgün söz, doğru söz, dəqiq məlumat-bəlkə də, aydın məlumat desək, daha doğru olar-əslində, tarazlıq vasitəsidir. Cəmiyyət haqqındakı məlumatın gələcəyə ötürülməsi ona görə vacibdir ki, bəzən insanların taleyində mühüm rol oynayan hadisələr də tarixin dumanlıqlarında itə bilir. Ədalətlə desək, Lütvəli bəy Azərin, Rzaquluxan Hidayətin, Sam Mirzənin, Seyid Əzim Şirvaninin, Məhəmmədəli Tərbiyətin, lap elə müasirlərimizdən Şahin Fazilin adları yada düşən-düşməyən bir çox müəlliflərin təzkirələri diqqəti çəkdiyimiz tərəfdən heç də az əhəmiyyətli deyil. Nə Firdovsinin «Şahnamə»sindən, nə də Şeyx Nizaminin «Xəmsə»sindən...

Söhbət təsir gücündən, əhatə dairəsindən, zəngin, emosional duyğular oyadan bədii lövhələrdən getmir, söhbət yalnız informasiyadan, məlumatdan mənəbə haqqında, tarixi hadisə haqqında doğru-düzgün ötürücülük missiyasından gedir. Bu mənada yazıçı-alim Tariyel Abbaslının «Cəbrayıl alimləri» ensiklopedik məlumat kitabı da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Filologiya elmləri namizədi T.Abbaslı Cəbrayıl mənəvi mühtini və elecə də Qarabağ aləmini yaxşı tanıyan ziyalılarımızdandır. Onun namizədlik işi, əsas tədqiqat sahəsi «Qurbaninin poetik irsi» olsa da, Qurbani dövrünün və üzü bəri, zəmanəmizədək mənəvi salnamə tariximizi araşdırır, maraqlı tədqiqatları ilə oxucuları sevindirir. İmkan məhdud olsa da, T.Abbaslının fədakar bir ziyalı olduğunu qeyd etməyə bilmərəm. Həyatını təhlükəyə qoyaraq Cəbrayıl tarix-diyarşünaslıq muzeyinin zəngin sərvətini vaxtında erməni faşizm təhkükəsindən xilas edə bildi. Bu yolda böhtanlara, yersiz ittihamlara məruz qalsa da, nadir inciləri qoruyub saxladı. İndi də geniş və əhatəli fəaliyyət göstərir; həm tarix-diyarşünaslıq sahəsində, həm də fəal radio jurnalistikası istiqamətində – o, Azərbaycan Teleradio Şirkətində Cənub radiosunun redaktorudur – mühüm və fəal yaradıcılıq işləri görür.

Tariyel Abbaslının oxuculara təqdim olunan yeni ensiklopedik məlumat kitabı böyük zəhmətin və inadlı axtarışın bəhrəsidir. Bu cür zəhməti hər ziyalı çəkmir. El arasında deyildi ki, «saman-

lıqda iynə axtarmaq» əzabına qatlaşan T.Abbaslı cəbrayilli alimlərin ünvanlarını sözün həqiqi mənasında inadkarlıqla axtarmış, onlarca adamlarla görüşmüş, yüzlərlə sənədi, mənbəni araşdırmış və bu kitabı ərşəyə gətirmişdir. Yəni də təəssüflə demək lazımdır ki, bu yolda hər cür kinayəli üzlərlə, tənəli baxışlarla qarşılaşmış, amma inadından dönməmişdir. Bu, böyük, vicdani işin, zəhmətin və ziyalı fədakarlığının bəhrəsidir. Ola bilsin ki, hələ kimlərsə diqqətdən kənar qalıb, ola bilsin ki, hansısa məlumat dəqiq deyil, bunları kitaba və müəllifə nöqsan tutmağa dilim gəlmir. Hər halda bu, ilkin təşəbbüsdür və kitabın gələcək nəşrlərində də dəqiqləşdirmələr aparıla bilər.

Hər hansı bir iqtisadi layihə maddi gəlir gətirə bilər. Ancaq T.Abbaslının bu işi mənəvi layihədir, qazancı gələcək nəsillər üçündür və bu qazancın özü də mənəvi əsaslara söykənir. Bir ilə qədər vaxt ərzində T.Abbaslı çox dəyərli bir vəsait kitabını ərşəyə gətirmişdir.

Mən kitabın ilkin yığım variantı ilə tanış olarkən müəllif Tariyel Abbaslıdan da müəyyən məsələləri soruşub dəqiqləşdirməyə çalışdım. Daha doğrusu, alimlərimizin sayı ilə maraqlandım. Tariyel müəllim qeyd etdi ki, kitabda tərcümeyi-halı gedən bu alimlərin sayı 234 nəfərdir.

Ancaq Tariyel Abbaslı təəssüflə qeyd etdi ki, bəzi alimlər ensiklopedik topluda haqlarında məlumat verilməsini istəmədilər. Ümumiyyətlə, kitab, xüsusilə də bu tipli kitablar ayrı-ayrı adamların maraq dairəsi üçün yazılır, gələcək nəsillər üçün nəzərdə tutulur və çox böyük məsuliyyət tələb edir. Həmin alimlərin adlarının göstərilməməsi gələcək tədqiqatçılar üçün müəyyən çətinliklər və dolaşlıqlar yarada bilər. Ona görə də Tariyel müəllimdən həmin alimlərin adlarını soruşub dəqiqləşdirməyə çalışdım. Onlar –yəni filologiya elmləri doktoru Aslan Məmmədli, kimya elmləri doktoru Qabil Şərifov, texnika elmləri namizədi Əhməd Məmmədov, filologiya elmləri namizədi Soltan Əliyev, filologiya elmləri namizədi Oqtay Həsənov, filologiya elmləri namizədi Qaraş Qasımov, texnika elmləri namizədi Ramiz Hüseynov, fizika-riyaziyyat elmləri namizədi Elman Mehdiyev, iqtisad elmləri namizədi Qiyas Məmmədov, fizika-riyaziyyat elmləri namizədi Azər Qasımov, fi-

lologiya elmləri namizədi Azər Haçıyev hansı səbəbdənsə özləri haqqında kitabda məlumat verilməsini istəmədilər. Demək, bu alimləri də nəzərə almaqla 245 nəfər cəbrayilli alim vardır.

Zaman keçəcək, vaxt keçəcək bugünkü hadisələr də, isti, ya soyuq münasibətlər də tarixin arxivinə gedəcək. Ancaq hər cür maddi çətinliklərlə üzləşməkdən çəkinməyən T.Abbaslının zəhmətlə ərşəyə gətirdiyi bu kitab yaşayacaq. Azərbaycanın elmi fikrində, müasir təfəkkür aləmində rolu və yeri olan alimlər haqqında məlumat axtaranlar bu kitabdan bəhrələndikcə müəllifə minnətdarlıq duyğularını əsirgəməyəcəklər.

Buyurun, Cəbrayıl alimləri ilə tanış olun.

Əli Rza XƏLƏFLİ,
şair-publisist,
«Kredo» qəzetinin baş redaktoru

CƏBRAYIL

(Qısa tarixi məlumat)

Cəbrayıl rayonu Azərbaycan Respublikasının cənubunda Kiçik Qafqaz dağlarının cənub şərqində, Araz çayının sol sahilində, cənub tərəfdən İran İslam Respublikası, cənub-qərbdən Zəngilan, qərbdən Qubadlı, şimaldan Xocavənd, şərqdən isə Füzuli rayonları ilə həmsərhəddir. Qarabağın öz dilbər guşələri ilə seçilən buz bulaqları, zümrüd meşələri, əzəmətli dağları, zəngin tarixi-mədəni abidələri ilə yadda qalan gözəl yerlərindən biridir bu torpaq.

İran tarixçisi Həmdullah Qəzvininin (XIII-XIV əsrlər), Azərbaycan tarixçiləri A.Bakıxanov, Əhməd bəy Cavanşir, Mirzə Camal Cavanşir, Mirzə Adıgözəl bəy və başqalarının əsərlərində zəngin tarixi keçmişini olan Cəbrayıl haqqında qiymətli məlumatlara rast gəlinir. Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələri Qasım bəy Zakir, Cəlil Məmmədquluzadə vaxtilə Cəbrayıl qəzasının əhalisinin güzəranı, onların adət-ənənələri, mədəniyyəti barəsində maraqlı fikirlər söyləmişlər.

Alimlərin fikrincə, Cəbrayıl əraziləri insanın formalaşdığı yerlərdən biri olmuşdur. Belə ki, məşhur Azıx mağarasının Cəbrayıl qəzası ərazisində olması, eyni zamanda Dağtumas kəndi yaxınlığındakı yaşayış üçün təbii məhsulların və əmək alətlərinin bol olduğu «Nəfəsli dərə» deyilən ərazidə yerləşən «Divlər sarayı» mağarası deməyə əsas verir ki, ibtidai insanın yaşadığı yerlərdən biri də məhz Cəbrayıl ərazisidir. Bəzi tədqiqatçılara görə, Azıxda yaşayan ulu əcdadlarımızla «Divlər sarayı»nda yaşayan qədim insanlar arasında müəyyən əlaqələrin olması istisna deyildir.

Cəbrayıl rayonunun adı rayonun mərkəzi olan Cəbrayıl kəndinin adından götürülmüşdür. Bu adı İslamda və monoteist dinlərdə Allaha ən yaxın mələk olan Cəbrayılın adı ilə əlaqələndirənlər də vardır. Cəbrayıl sözü ərəb dilində «Allahın qulu», məcazi mənada Allaha yaxın olan adam deməkdir.

Bu kəndin əsasını qoymuş Cəbrayıl ata təxminən VIII-IX əsrlərdə yaşayan, Sultan Əhməd adlı bir hökmdarın yaxın adamlarından biri olmuş və Ziyarət dağından Araz çayına qədər ərazilər Cəbrayıl ataya və onun övladlarına məxsus olmuşdur.

Cəbrayıl ərazisində dünya memarlıq sənətini bəzəyən, Azərbaycan memarlıq tarixində özünəməxsus yer tutan çoxlu monumental abidələr – körpülər, qalalar, türbələr, gümbəz və məscidlər

vardır. Bu gün o abidələr nankor qonşularımızın murdar ayaqları altında inləməkdə, erməni vandalizminin dünyaya sığmayan vəhşiliklərinin şahidi olmaqdadır.

Cəbrayıl çoxlu digər arxeoloji və tarixi memarlıq abidələri ilə zəngindir. Qalacıq kəndində «Məscid təpəsi», «Canqulu» və «Qumtəpə» kurqanları, Tatar kəndi yaxınlığında e.ə. III minilliyə aid siklop tikintiləri, Dağtumasda «Başıkəsik kümbəz», Sirikdə «Qala», Çələbilər kəndində məscid-mədrəsə kompleksi, Şıxlar kəndində «Dairəvi türbə», Xubyarlıda Dairəvi və Səkkiz guşəli türbələr belə maraqlı sənət əsərləridir.

Cəbrayıl torpağı Azərbaycan mədəniyyətinə, ədəbiyyatına, ictimai fikir tarixinə nadir şəxsiyyətlər vermişdir. Azərbaycan aşiq poeziyasının yaradıcısı **Dirili Dədə Qurbani** məhz bu torpaqda doğulmuş, burada boya-başa çatmışdır. Alimlərimizin çoxsaylı mülahizələrindən sonra belə qənaətə gəlinmişdir ki, Qurbani təxminən 1477-ci ildə Diri dağının ətəklərində yerləşən keçmiş Diri kəndində anadan olmuş, başı qalmaqallar çəksə də, təxminən 70-71 il ömür sürmüş, 1548-ci ildə doğulduğu kənddə dünyasını dəyişmiş, sevgilisi Pəri ilə birlikdə Diri dağının hündür bir yerində dəfn edilmişdir.

XIX əsrdə Cəbrayılın Azərbaycan poeziyasına bəxş etdiyi nadir simalardan biri də **Aşıq Pəridir**. O, Araz qırağında yerləşən Maralyan kəndində doğulmuşdur. Firudin bəy Kəçərli yazır ki, Aşıq Pəri ibtidai təhsilini öz kəndində almış, özü də əhli-hal, sahibcamal bir xanım olmuşdur.

Aşıq Pərinin həyatı haqqında müxtəlif fikirlər söylənməkdə idi. Lakin Aşıq Pəri haqqında bu sətirlərin müəllifinin apardığı son tədqiqatlara görə o, 1813-cü ildə bu kənddə doğulmuş, 1848-ci ildə isə doğulduğu kənddə vəfat etmişdir. Qəbri Karxulu kəndinin qədim qəbristanlığında yerləşir. Rayon işğal olunana qədər onun qəbri üstündə bir məqbərə-abidə də ucaldılmışdı. Bu gün həmin məqbərə-abidə də düşmənlər işğalı altındadır.

Sonrakı dövrlərdə yaşayıb-yaratmış **Aşıq Mahmud, Mücrüm Kərim, Bağban Məhəmməd, Aşıq Surxay, Aşıq Humay, Aşıq Abdulla** kimi el sənətkarları da Cəbrayılın yetirmələridir.

1873-cü ildə Cəbrayıl və ona qonşu olan ərazilər Şuşa qəzasının tabeliyindən çıxarılarq Yelizavetpol (Gəncə) quberniyasının tərkibində müstəqil Cəbrayıl qəzası təşkil edildi.

Yeni yaradılmış Cəbrayıl qəzasının sahəsi 6,66 min kv.km, əhalisi 66,360 nəfər idi (1897). Qəza indiki Cəbrayıl, Füzuli, Xocavənd rayonlarının, Qubadlı rayonunun Xanlıq kəndindən Araza və oradan da Zəngilan rayonunun Bartaz kəndinə qədər əraziləri əhatə edirdi. Qəzanı Yelizavetpol qubernatoru tərəfindən təyin edilmiş rus zabiti idarə edirdi. Onun müavini, xəzinədarı, polis idarəsi, poçt-teleqraf kontoru, meşəbəyiliyi, məhkəmə idarəsi və s. var idi. Bu idarələrdə əsasən mürtəcə əhval-ruhiyyəli əhlikef rus məmurları qulluq edirdilər. İnzibati idarələrdə az da olsa, yerli əhalidən işləyənlər də var idi.

1918-ci ilin dekabrında Azərbaycan Demokratik hökumətinin qərarı ilə çarizmin müstəmləkə siyasətinin rəmzi olan Qaryagin qəzasının adı dəyişdirilib əvvəlki kimi yenə də Cəbrayıl qəzası, Qaryagin kəndinin adı isə Qarabulaq adlandırıldı. Sovet hakimiyyəti qurulduqdan bir az sonra 1929-cu ildə Cəbrayıl qəzası ləğv edildi və 1930-cu ildə qəzanın altında bir hissəsində Cəbrayıl rayonu təşkil edildi. Bu illərdən başlayaraq Cəbrayıl rayonu həyatın bütün sahələrində böyük nailiyyətlər əldə etdi. 1991-ci ildə müstəqillik əldə edildi. Lakin 1988-ci ildən başlayan erməni-daşnak millətçilərinin torpaq iddiaları nəticəsində Cəbrayıl rayonu 1993-cü il avqustun 23-də ermənilər tərəfindən işğal olundu. İşğal olunan vaxta qədər rayonun ərazisi 1050 kv.km, əhalisi 52 min nəfər (hazırda 62 min nəfər) idi. Rayonda 90 kənd, 149 mədəni-maarif müəssisəsi, 132 tarix və mədəniyyət abidəsi, 72 məktəb və uşaq bağçası, 7 səhiyyə obyektı var idi. Qarabağ müharibəsində 362 nəfər şəhid olmuş, 191 nəfər əlil olmuşdu. 6 nəfər Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdür.

Bundan başqa vaxtilə Cəbrayıldan 7 nəfər Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, 1 nəfər Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdü.

Cəbrayıl rayonu zaman-zaman görkəmli elm xadimləri, keçmiş SSRİ və dünya miqyasında tanınmış alimləri – ziyalıları ilə tanınmışdır. Bu rayonun elmi potensialı heç bir bölgə ilə müqayisə edilməmişdir. Təkcə Soltanlı kəndindən 40-dan çox alim yetişmişdir. Bu kitab Cəbrayılın adını yüksəklərə qaldıran alimlərimiz haqqında qısa məlumatlardır.

AKADEMİKLƏR, AMEA-nın MÜXBİR ÜZVLƏRİ

HÜSEYNOV ƏŞRƏF İSKƏNDƏR OĞLU

(1907-1980)

*Azərbaycan EA-nın həqiqi üzvü – akademik,
Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor*

Əşrəf İskəndər oğlu Hüseynov 1907-ci il sentyabrın 20-də Cəbrayıl qəzasının Əmirvarlı kəndində anadan olmuşdur. İlk təhsilini doğma kəndində alan Əşrəf müəllim sonra Karyagin (indiki Füzuli) rayonundakı birinci dərəcəli əmək məktəbini bitirmiş, 1927-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (BDU)– fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuşdur. Universitet təhsilini başa çatdırdıqdan sonra o, Azərbaycan Neft İnstitutunun (indiki Neft Akademiyası) riyaziyyat kafedrasında assistent

kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

1931-ci ildə Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyi onu Moskva şəhərinə ezam etmiş və o, iki il M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Riyaziyyat İnstitutunun aspirantı olmuşdur. Bakıya qayıtdıqdan sonra alim, bir müddət Azərbaycan Pedaqoji İnstitutu və Azərbaycan Dövlət Universitetində müəllim işləmiş, 1939-1944-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinin dekanı vəzifəsində çalışmışdır.

Ə.İ.Hüseynov 1940-cı ildə MDU-nun elmi şurasında məşhur sovet riyaziyyatçısı A.N.Tixonovun rəhbərliyi altında «Potensiallar nəzəriyyəsinin bir məsələsi haqqında» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Dissertasiyada qoyulmuş məsələ Əşrəf müəllim tərəfindən inteqral tənliklər sistemə gətirilmiş və bu sistemin həlli üçün varlıq və yeganəlik teoremləri isbat edilmişdir.

Ə.İ.Hüseynovun bu nəticələrinə həm riyaziyyatçılar, həm də mexanika üzrə mütəxəssislər böyük maraq göstərmişlər. Həmin nəticələrin müxtəlif ümumiləşmələrinin tədqiqindən sonra alim qeyri-xətti sinqulyar inteqral tənliklərin öyrənilməsinə başlayır.

Xüsusi vurğulanmalıdır ki, qeyri-xətti sinqulyar inteqral tənliklərin sistemli araşdırılması məhz Əsrəf müəllimin tədqiqatlarından başlayır. Bu əsaslı tədqiqatların nəticəsi olaraq 1948-ci ildə o, Moskva Dövlət Universitetinin elmi şurasında «Qeyri-xətti sinqulyar inteqral tənliklər üçün varlıq və yeganəlik teoremləri və onların bəzi tədqiqləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş və 1949-cu ildə Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə ona fizika-riyaziyyat elmləri doktoru elmi dərəcəsi və professor adı verilmişdir. Ə.İ.Hüseynovun sonrakı fundamental tədqiqatları açıq kontur üzrə qeyri-xətti sinqulyar inteqral tənliklərə aiddir və bu sahədəki tədqiqatlar dünya riyaziyyat elminə çoxlu yeniliklər gətirmişdir. Əsrəf müəllimin rəhbərliyi altında Azərbaycan riyaziyyatçılarının bu sahələr üzrə aldıkları nəticələr dünyanın ən nüfuzlu elmi jurnallarında çap edilmiş, bir çox beynəlxalq konfranslarda məruzə olunmuş və dünya riyaziyyatçıları tərəfindən geniş istifadə edilmişdir.

1953-1965-ci illərdə Əsrəf müəllim yenidən mexanika-riyaziyyat fakültəsinin dekanı işləmiş və əvvəlki illər də nəzərə alınmaqla 17 il bu fakültəyə rəhbərlik etmişdir. 1949-1965-ci illərdə o, funksiyalar nəzəriyyəsi və funksional analiz kafedrasının müdiri vəzifəsində işləmişdir. Bütün bu vəzifələrdə çalışaraq, Azərbaycanda ali təhsilin inkişafı sahəsində böyük xidmətlər göstərmişdir.

Ə.İ.Hüseynov 1962-ci ildə Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü, 1968-ci ildə isə həqiqi üzvü seçilmişdir. Azərbaycan elmindəki əvəzsiz xidmətlərinə görə ona «Əməkdar elm xadimi» və «Əməkdar müəllim» fəxri adları verilmişdir.

Akademik Ə.Hüseynov 1965-ci ildə Azərbaycan EA Kibernetika İnstitutunun ilk direktoru təyin edilir. 1970-1980-ci illərdə isə o, Azərbaycan EA-nın fizika-riyaziyyat və texnika elmləri bölməsinin akademik katibi vəzifəsinə seçilir. Bu vəzifələrdə də akademik Əsrəf Hüseynov ölkəmizdə elmin inkişafı naminə bütün bacarığıyla yorulmadan çalışmışdır.

Akademik Ə.Hüseynov bir çox dərsliklərin və monoqrafiyaların müəllifidir. Bunların içərisində «İnteqral tənliklər», «Çoxluqlar və funksiyalar nəzəriyyəsinin əsasları», «Azərbaycanda riyaziyyatın inkişafı» və s. kimi fundamental əsərlərini xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Respublikamızın bir çox aparıcı alimləri məhz Əsrəf Hüseynovun

novun tövsiyyələri və yardımı nəticəsində vaxtilə keçmiş sovetlər birliyinin elmi mərkəzlərində oxumağa göndərilmiş və sonralar bu mərkəzlərdə aspiranturanı bitirərək ölkəmizə yeni istiqamətlər üzrə peşəkar mütəxəssislər kimi qayıtmışlar. Akademik Ə.Hüseynovun rəhbərliyi altında 50-dən çox mütəxəssis namizədlik və doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. Bunların içərisində tanınmış alimlər az deyildir.

Azərbaycanda riyaziyyat sahəsində böyük məktəb yaradan akademik Əsrəf Hüseynov xalqımıza hörmət qazandıran, onun şəərəfini yüksəklərə qaldıran ziyalılarımızdan idi. O, görkəmli alim kimi təkcə respublikamızda deyil, onun hüdudlarından çox-çox uzaqlarda da tanınırdı.

Onun xidmətləri «Qırmızı Əmək Bayrağı», «Şərəf Nişanı» ordenləri, bir sıra medallarla mükafatlandırılmışdı.

Əsrəf müəllim elmdə işgüzar və inadkar olduğu qədər də xeyirxah və səmimi insan, gözəl ailə başçısı idi. O, Azərbaycan elminə, 4 görkəmli alim – 4 övlad bəxş eləmişdir.

Görkəmli alim, akademik Əsrəf İskəndər oğlu Hüseynov 1980-ci ildə dünyasını dəyişmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

MEHDİZADƏ MEHDİ MƏMMƏD OĞLU

(1903-1984)

**SSRİ Pedaqoji Elmlər Akademiyasının
həqiqi üzvü-akademik, pedaqoji elmlər doktoru, professor**

Mehdi Məmməd oğlu Mehdizadə 1903-cü il yanvarın 5-də Cəbrayıl qəzasının Daşkəsən kəndində yoxsul bir ailədə anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini 1919-cu ildə başa vurduqdan sonra 1920-ci ildə doğma kəndində qıraət komasının müdiri kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. Müəllim olmaq, balarımıza elm, təhsil vermək arzusu ilə yaşayan M.Mehdizadə o zaman altı aylıq pedaqoji kursu bitirdikdən sonra 1921-ci ilin oktyabr ayında ilk dəfə müəllim kimi sinfə girmişdir. O, müdiri olduğu birinci dərəcəli

məktəbdə təlim-tərbiyə işlərini yeni dövrün tələbləri səviyyəsinə qaldırmışdır.

M.M.Mehdizadə o dövrdə böyük ruh yüksəkliyi ilə həm öyrənmiş, həm də öyrətməyə geniş meyl göstərmişdir. Əhali arasında savadsızlığın ləğv edilməsi işində də Mehdi müəllim böyük səy göstərmişdir. 1923-cü ildə o, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun hazırlıq kursuna daxil olmuş və imtahan verərək fizika-riyaziyyat fakültəsinə keçirilmişdir. Ali təhsil illəri bacarıqlı pedaqoqun həyatında önəmli rol oynamışdır. Tələbəlik illərində institutun ictimai işlərində fəallıq göstərmiş, elmi şuralarda iştirak etmişdir. 1926-cı ildə ali təhsilini başa vurduqdan sonra fizika-riyaziyyat müəllimi kimi Cəbrayıl qəzasının Qaryagin (indiki Füzuli) şəhərində ikinci dərəcəli məktəbdə pedaqoji fəaliyyətini davam etdirmiş, yalnız tədris-metodiki işlər deyil, ümumi pedaqoji problemlərlə də maraqlanmış, beləliklə pedaqogika elminin dərinliklərinə baş vurmağa başlamışdır. Elmi-pedaqoji işə olan böyük maraq onu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun aspiranturasına gətirmişdir. 1931-ci il-də aspiranturanı qurtararaq API-də pedaqogika fənnindən mühazirələr oxuyur. 1940-cı ildə isə doğulduğu Cəbrayıl rayonundakı keçmiş M.Qorki - bu gün isə onun adını daşıyan orta

məktəbdə nümunə dərsləri aparır. Lakin M.Mehdizadənin elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 30 ili respublikanın mühüm elmi-pedaqoji mərkəzi sayılan ADPU- ilə bağlı olmuşdur. O, burada assistent, kafedra müdiri, dekan, elmi işlər üzrə prorektor, rektor vəzifələrində çalışmışdır.

M.M.Mehdizadə 1941-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş, bundan sonra 1942-1946-cı illərdə ordu sıralarında qulluq etmişdir. 1956-cı ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək pedaqoji elmlər doktoru alimlik dərəcəsi və pedaqogika üzrə professor elmi adı almışdır.

Dərin elmi biliyi və müstəsna təşkilatçılıq qabiliyyətinə görə onu 1952-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Maarif Naziri vəzifəsinə təyin edirlər. Qısa bir müddətdə bu vəzifədən kənarlaşsa da, 1960-cı ildə yenidən bu vəzifəyə bərpa olunur, 1980-ci ilə qədər bu mühüm dövlət əhəmiyyətli postda əzmlə, vicdanla, şərəflə işləyir. Ümumiyyətlə üst-üstə götürəndə bu vəzifədə o, 23 il qüsuruz çalışmışdır.

1961-1964-cü illərdən elm, təhsil, mədəniyyət məsələləri üzrə Beynəlxalq təşkilat olan YUNESKO-nun təhsil üzrə komitələrindən birinin üzvü olmuşdur. Müxtəlif nümayəndə heyətlərinin tərkibində Polşada, Hollandiyada, Fransada, Afrikada və digər yerlərdə pedaqoji elmin nailiyyətlərini təbliğ etmişdir. O, keçmiş SSRİ hökumətinin müşahidəçisi kimi iki dəfə Afrika ölkələri maarif nazirləri konfransının iştirakçısı olmuşdur. Görkəmli alim 1967-ci ildə SSRİ Pedaqoji Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir.

M.M.Mehdizadə dövlət xadimi və ictimai xadim kimi geniş fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq 1930-cu ildən başladığı pedaqoji tədqiqatlarını sistemli şəkildə davam etdirmiş, respublikamızda pedaqoji elmin formalaşmasına güclü təsir göstərmişdir. Onun respublikamızda məktəb quruculuğu, xalq maarifinin təşkili, təhsilin məzmununun, təlim metodlarının təkmilləşdirilməsi, tərbiyəvi işlərin səmərəliliyinin artırılması sahəsindəki xidmətləri əvəzə-dilməzdir.

Akademik M.Mehdizadə yaxşı bilirdi ki, ali pedaqoji məktəblərdə kadr hazırlığının elmi-pedaqoji təminatını verən vasitələrdən biri də pedaqogika fənni üzrə məzmunlu dərsləyin, dərs vəsaitinin olmasıdır. Buna görə də digər müəlliflər S.Xəlilov və D.Mustafayeva ilə birlikdə hələ 1941-ci ildə yazıb çap etdirdikləri «Pedaqo-

gika» dərsliyi ilə bu sahədəki boşluğu aradan qaldırdılar.

M.Mehdizadənin rəhbərliyi ilə «Pedaqogika» dərsliklərinin daha da təkmilləşdirilməsi üzrə sistemli iş aparıldı, tanınmış, istedadlı pedaqoqlar da bu işə cəlb olundular. 1958-1959-cu illərdə professor Mərdan Muradxanov, dosentlər Tələt Əfəndiyev, İsfəndiyar Vəlixanlı ilə birlikdə ali pedaqoji məktəb tələbələri üçün yazdıqları iki cildlik «Pedaqogika» tədris vəsaiti çap olundu.

M.Mehdizadə bütün həyatı boyu maarif sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi məsələlərini düşünürdü. Uzun axtarışların məhsulu kimi meydana çıxan bir-birindən dəyərli əsərləri ilə xalq maarifinin inkişafı yollarını göstərirdi. Bu baxımdan onun «Azərbaycanda sovet məktəbinin tarixi haqqında oçerklər», «Azərbaycanda xalq maarifinin sürətli inkişafı», «Azərbaycanda məktəb təhsili yeni yüksəlişdə», «Məktəbdə təlim-tərbiyə prosesinin təkmilləşməsi yolları» və digər əsərləri mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan və rus dillərində çap olunan həmin əsərlərdən mütəxəssislər indi də faydalanırlar.

Akademik M.Mehdizadə yüzdən çox monoqrafiya, kitabça, jurnal məqalələrinin müəllifidir. O, elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması işinə də böyük diqqət və qayğı ilə yanaşaraq onlarla yüksək ixtisaslı alimin yetişdirilməsində bilavasitə yaxından iştirak etmişdir. Onun çıxışları keçmiş SSRİ PEA-nın müşavirə və yığıncaqlarında, elmi şuralarında, respublika elmi-praktik konfranslarda, xalq maarifi işçilərinin müşavirələrində dərin məzmunu, elmiliyi, istiqamətvericiliyi ilə həmişə diqqəti cəlb edib. «Sovetskaya pedaqogika», «Narodnoe obrazovaniye», «Azərbaycan məktəbi» jurnalları və müxtəlif toplularda çap olunan məqalələri dərinliyi, elmiliyi, faydalılığı ilə seçilmişdir. Onun əsərləri YUNESKO-nun xətti ilə bir neçə dildə çap olunmuşdur.

Akademik M.Mehdizadə təqaüdə çıxdıqdan sonra da elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirmişdir. O, Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunun elmi məsləhətçisi kimi mühüm elmi-tədqiqat problemlərinin seçilməsi və planlaşdırılmasında yaxından iştirak etmiş, gənc alimlərə faydalı məsləhətlər vermişdir. O, xalq maarifinin və pedaqoji elmin aktual məsələləri ilə əlaqədar ümumittifaq və respublika tədbirlərinin təşkilində və keçirilməsində fəal iştirak etmiş, məzmunlu mühazirələr oxumuş, PEA-nın müxtəlif komissiyalarına bacarıqla rəhbərlik etmişdir. Gör-

kəmli pedaqoqun əməyi yüksək qiymətləndirilmiş, o, II, V, VI, VII, VIII çağırışlarda Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı seçilmiş, «Lenin ordeni», üç dəfə «Qırmızı Əmək Bayrağı» ordeni, dörd dəfə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri Fərmanı, müxtəlif medallarla təltif olunmuşdur. Bunlarla yanaşı Azərbaycan Respublikasının «Əməkdar Elm Xadimi» fəxri adına layiq görülmüşdür.

Pedaqogika elminin korifeyi, dünya şöhrətli alim M.Mehdizadə uzun sürən xəstəlikdən sonra 1984-cü il mayın 1-də vəfat etmişdir.

M.Mehdizadənin xatirəsi həmişə hörmətlə yad edilir. Onun adına təsis edilmiş «Akademik M.Mehdizadə» mükafatı hər il ən yaxşı pedaqoqlara verilir.

Akademik M.Mehdizadə adına mükafat laureatları-pedaqoji elmlər doktoru, professor Vidadi Xəlilov, tədqiqatçı biblioqraf Hidayət Musayevin hələ 1997-ci ildə çap etdirdikləri «Akademik Mehdi Mehdizadə ömrünün işığı» kitabı indi də Mehdisevərlərin yoluna işıq tutur.

Azərbaycan Dövlət Televiziya Şirkəti isə professor Vidadi Xəlilovun ssenarisi əsasında «Əsrə bərabər ömür» filmi çəkərək dahi şəxsiyyətin nəsillərə nümunə olan ömür yoluna həsr etdi. Həmin film hazırda şirkətin qızıl fondunda saxlanılır.

1989-cu ildə doğulduğu Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki adına orta məktəb və Cəbrayıl şəhərindəki küçələrdən biri M. Mehdizadənin adını daşıyırdı.

Bundan əlavə Gəncə şəhərindəki 4 saylı orta məktəb, Beyləqan rayonundakı 3 saylı orta məktəb, Bakıdakı Kimya-biologiya təmayüllü lisey və Bakıdakı küçələrdən biri akademik M. Mehdizadənin adını daşıyır.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Problemləri İnstitutunun dissertantı Ramiz Əliyev pedaqoji elmlər doktoru, professor Əjdər Ağayevin rəhbərliyi ilə «Akademik Mehdi Mehdizadənin pedaqoji fəaliyyəti və pedaqoji görüşləri» mövzusunda namizədlik dissertasiyasını 2007-ci ildə müvəffəqiyyətlə müdafiə etmişdir.

Mehdi müəllimin övladları da onun maarifçilik və xeyirxahlıq missiyasını uğurla davam etdirirlər.

Akademik M.Mehdizadə 1984-cü il mayın 1-də dünyasını dəyişmişdir. Allah rəhmət eləsin.

HACIYEV TOFIQ İSMAYIL OĞLU

*AMEA-nın müxbir üzvü, filologiya elmləri doktoru, professor,
BDU-nin kafedra müdiri*

Tofiq İsmayıl oğlu Hacıyev 1936-cı il may ayının 1-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində doğulmuşdur. 1942-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbinə daxil olmuş, 1953-cü ildə oranı bitirərək orta təhsil almışdır. 1953-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1958-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirərək elə həmin il də dilçilik ixtisası üzrə aspiranturaya qəbul olunmuşdur.

T.İ.Hacıyev 1958-1961-ci illərdə aspiranturada oxumuş, 1962-ci ilin martında «Azərbaycan dilinin Cəbrayıl şivəsi mövzusunda» namizədlik, 1969-cu ildə isə «XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan ədəbi dili» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir.

T.İ.Hacıyev bir müddət – 1962-1967-ci illərdə Azərbaycan Xarici Dillər İnstitutunda işləmiş, 1967-ci ildən bu günə kimi Azərbaycan Dövlət Universitetində – (BDU-da) dərs deyir. 1972-ci ildən universitetin professoru, 1984-cü ildən Türkologiya kafedrasının müdürüdür. Tofiq müəllim 1993-cü ildə bir müddət Azərbaycan Respublikasının Maarif Naziri vəzifəsində işləmişdir. 1995-ci ildən Türkiyə Cümhuriyyəti Atatürk Dil, Tarix və Kültür Qurumunun fəxri üzvüdür.

Professor T.İ.Hacıyev 1998-ci ildə Türkiyə Cümhuriyyətinin «Ləyaqət nişanı» ordeni ilə təltif olunmuşdur. O, Türkiyə Atatürk Kültür Qurumunun hazırladığı 30 cildlik «Türk dünyası ədəbiyyatı tarixi»nin müəlliflərindən biridir. Türkiyənin sənətçilər və Yazarlar Vəqfinin 2002-ci il üzrə «Türk dünyasına xidmət» ödülünün sahibidir. Görkəmli alim 2004-cü ilin mayında Qaraman Türk dili mükafatına, iyulun 17-də Atatürk Dil Qurumunun Üstün Hizmet Baratına layiq görülmüşdür.

Professor T.İ.Hacıyev Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Sovet İttifaqı dövründə Sovet Türkoloqlar Komitəsinin və SSRİ universitetləri elmi-metodik ali filoloji şurasının üzvü olmuşdur. 2000-ci ildə çap olunmuş iki cildlik «Dədə Qorqud kitabı ensiklopediyası»nın aparıcı müəlliflərindən biri və birinci cildinin redaktoru, «Üzeyir Hacıbəyov ensiklopediyası» (1996) və AMEA-nın altı cildlik «Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi»nin müəlliflərindəndir.

Azərbaycan Prezidenti İ.Əliyevin latın qrafikalı kitabların çap olunması haqqında sərəncamı ilə bağlı dörd kitabın tərtibçisi və redaktoru olmuşdur. Bunlar «Dədə Qorqud dünyası» (2004), «Dədə Qorqud kitabı», «Ensiklopedik lüğət kitabı» (2004), «Kitabi Dədə-Qorqud» əsil və sadələşdirilmiş mətnlər» (2004) kitablarıdır.

Onun ASE-də yüzə qədər məqaləsi dərc edilmişdir.

T.İ.Hacıyev «Əməkdar elm xadimi» fəxri adına layiq görülmüş, 2001-ci ildən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir.

Professor T.İ.Hacıyev həm dil, həm də ədəbiyyat məsələləri ilə məşğul olur. Onun «Sabir: qaynaqlar və sələflər» (1980), «Şeirimiz, nəsrimiz, ədəbi dilimiz» (1990), «Dədə Qorqud: dilimiz, düşüncəmiz» (1999), «Mikayıl Bastunun «Şah qızı dastanı» və poetikası» (2005) kitabları, kollektiv tərəfindən ali məktəblər üçün hazırlanmış «Azərbaycan sovet ədəbiyyatı» (1988) dərsliyində və «Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi» çoxcildlik kitabında müəllif kimi iştirakı bu ümumi filologiya yaradıcılığın nəticəsidir. Ancaq, əlbəttə ki, T.Hacıyev Azərbaycan türk ədəbi dili tarixi sahəsində görkəmli mütəxəssisdir. O, «Azərbaycan ədəbi dili tarixi» (2-ci hissə, 1987) dərsliyinin, «Azərbaycan ədəbi dili tarixi» (1976), «XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan ədəbi dili» (1977), «Azərbaycan dili tarixi» (1983, K.Vəliyevlə şərikli), «Azərbaycan dili» (1993, Z.Budaqova ilə) kimi monoqrafiya və dərsliklərin müəllifidir. T.Hacıyev tarixi üslubiyyat sahəsində də səmərəli fəaliyyət göstərir. Klassiklərimizin dili-üslubu ilə bağlı onlarla məqalələri, «Satira dili» (1975), «Yazıçı dili və ideya-bədii təhlil» (1979), «Molla Nəsrəddinin dili və üslubu» (1983), «Füzuli: dil sənətkarlığı» (1994) kitabları həmin mövzudadır.

T.İ.Hacıyev ümumtəhsil məktəbləri üçün proqram və dərslik-

lərin hazırlanmasında təşkilatçı v  m ellif kimi həmişə iştirak edir. Onun rəhbərliyi ilə yenil şdirilmiř «Orta  mumt hsil məktəblərinin V-XI sinifləri  c n türk dili proqramı» (1993)  ap olunmuřdur. İlk dəfə orta məktəblər  c n «Türk dili» (IX sinif  c n, řarikli, 1994), «Türk dili» (X-XI siniflər  c n, řarikli, 1994), «Azərbaycan dili» (orta ümumtəhsil məktəblərinin IX sinifləri  c n, řarikli, 1991), «Azərbaycan dili» (orta ümumtəhsil məktəblərinin X-XI sinifləri  c n, řarikli, 1998), «Azərbaycan dili» (orta ümumtəhsil məktəblərinin X-XI sinifləri  c n, řarikli, 2004) dərslikləri nəşr edilmiřdir.

Professor T.İ.Hacıyev M.Adcının türklər haqqında obyektiv tarixi məlumat verən «Qır aq  l n n yovřanı» v  «Dünya və türk: munis tariximiz» kitablarını, B.Serebrennikovla N.Hacıyevanın «Türk dillərinin müqayisəli tarixi qrammatikası», «Mikayıl Bastununun «řah qızı dastanı» əsərlərini ruscadan Azərbaycan türkcəsinə sətri tərcümə etmiřdir.

T.İ.Hacıyev SSRİ dövründə Kiřinyov, Odessa, Nal ik, Tbilisi, Moskva, Alma-Ata, D ř nb , Nukus, Biřk k, Ufa v  bařqa ř h rl rd  keçirilmiř  mumittifaq dilçilik m řavir  v  konqreslərinin fəal iştirakçısı olmuřdur. Sonralar o, Qayseri (1990), Tehran (1993, 1995), Antalya (1993), Bakı (1992, 1994, 1996), Ankara (1996, 1997, 2002), Urmiya (1997), Bursa (1996), Konya (1998), Təbriz (1998), İzmir (2000) ř h rl rində keçirilmiř uluslararası elmi konqres v  qurultaylarda dəyərli məruzələrlə  ıxıřlar etmiřdir.

Professor T.İ.Hacıyev 33 kitabın, 450-y  yaxın məqalənin m ellifidir ki, bu məqalələrin də 35-i xarici ölkə mətbuatında çap edilmiřdir. 4 elmlər doktorunun, 15-dən çox elmlər namizədinin dissertasiya iřinin elmi rəhbəri olmuř, 33 nəfərin elmi iřinin rəsmi opponenti olmuřdur.

Professor T.İ.Hacıyev hazırda Bakı Dövlət Universiteti Türkologiya kafedrasının müdiri, AMEA Folklor İnstitutu «Qorqudř nashlıq» ř b sinin rəhbəridir.

HƏSƏNOV ARİF H S N OđLU

(1939-2008)

AMEA-nın müxbir üzvü, geologiya-mineralogiya elmləri doktoru, professor

Arif H s n ođlu Həsənov 1939-cu il iyun ayının 6-da Bakıda görkəmli ictimai-siyasi və dövlət xadimi H s n Həsənovun ailəsində dünyaya g lmiřdir. 1946-1956-cı illər arasında Bakı ř h rindəki 160 saylı orta məktəbi bitirərək M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin geologiya fakültəsinə daxil olmuř, 1961-ci ildə Universiteti neftçi-geoloq ixtisası üzrə bitirmiř v  Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsinin təyinatı ilə EA Geologiya İnstitutuna böyük laborant vəzifəsinə g nd rilmiřdir.

1967-ci ildə «Kirovd ğ, Qaradağlı, Babaz n n sahələrində geoloji struktur və litofasial x susiy tl ri ilə əlaqədar neft və qazın Abřeron  ok nt l rində yatım ř raitı» mövzusunda dissertasiya iři müdafiyə edərək geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almıřdır.

1968-1970-ci illərdə Əlcəzair Respublikası «SONATRAK» f rmasında «řimali  lc zairin neftli-qazlı hövzələrinin geoloji quruluřu» problemi üzrə ekspert iřl miřdir.

Bundan sonra A.H.Həsənov Azərbaycanın neftli-qazlı bölgələrinin geoloji x susiy tl ri v  neftin fiziki-kimyəvi x susiy tl rinin öyrənilməsi ilə m řul olmağa bařlayır. Artıq bu sahədə o, görkəmli mütəxəssis kimi tanınırdı və 1991-ci ildə bu sahədəki böyük əməyinə görə ona «Azərbaycan SSR-nin neft və qaz sənayesinin  m kdar iřçisi» fəxri adı verilmiřdir.

A.H.Həsənov neft geologiyası seysmologiya və Yer Fizikası elmi sahələrində güclü mütəxəssis v  tanınmıř alimdir. 1970-ci illərin sonları geofizika elminin bir çox vacib problemlərinin, o cümlədən zəlzələ proqnozunun öyrənilməsi və t dqiqratı ilə xarakterizə olunur. 1978-ci ildən A.H.Həsənovun elmi-təşkilatçılıq f a-

liyyəti geofizika sahəsindəki tədqiqatları əsasən seysmologiya və zəlzələlərin proqnozu ilə bağlıdır. O, Azərbaycanda seysmoloji xidməti yaradanlardan biridir və son 25 ildə ona rəhbərlik edən yeganə alim idi.

A.H.Həsənov bu illər ərzində onlarla Beynəlxalq elmi-texniki konfrans və müşavirələrdə, Ümumittifaq və respublika əhəmiyyətli elmi məclislərdə neftli-qazlı bölgələrin xüsusiyyətləri, seysmoloji xidmət sahələri ilə bağlı məruzə və mühazirələrlə çıxış etmişdir.

1988-ci ildə «Neft-qazlılığın proqnozu ilə əlaqədar Azərbaycanın dərinlik strukturu və seysmikliyi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək geologiya-mineralogiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

A.H.Həsənov 1979-1999-cu illərdə Azərbaycan Respublikası EA Təcrübi-Metodik Geofiziki Ekspedisiyasının (TMGE) rəisi, 1983-cü ildə Azərbaycan SSR Geologiya İnstitutunun elmi şurasının üzvü seçilmişdir.

A.H.Həsənov Azərbaycanda zəlzələ ocaqlarının ehtimal olunan bölgələrini təyin edən müəlliflərdən biridir. Bu sahədə əldə edilmiş elmi nailiyyətlər Azərbaycan ərazisinin seysmik rayonlaşdırılmasında, müxtəlif sənaye və mülki obyektlərinin sahələrinin seysmikliyinin dəqiqləşdirilməsində müvəffəqiyyətlə tədqiq edilir. Görkəmli alimin elmi əsərlərinin keçmiş Sovetlər İttifaqı və xarici ölkələrdə keçirilən respublika, ümumittifaq, beynəlxalq müşavirə, konfrans və simpoziumların materiallarında çap olunması onun elmi dairəsinin genişliyinə bir daha sübutdur.

A.H.Həsənov dəfələrlə Azərbaycan elmini müxtəlif beynəlxalq forumlarda təmsil edərək müasir geofizika elminin aktual problemlərinə dair məruzələr etmişdir. O, həm ölkəmizdə, həm də xaricdə çap olunmuş 250-dən artıq elmi əsərin, o cümlədən 4 monoqrafiyanın və ixtiraya görə 2 müəlliflik şəhadətnaməsinin müəllifidir. Arif müəllimin rəhbərliyi altında Azərbaycanda Yer Fizikası və seysmoloji proqnoz sahələrində olan gənc alimlər dəstəsi artmış, iki elmlər doktoru, altı elmlər namizədi hazırlanmışdır. Məhsuldar elmi və pedaqoji fəaliyyətinə görə ona 1998-ci ildə professor adı verilmişdir.

1999-cu ildə seysmoloji və seysmoproqnostik tədqiqatların inkişafında olan xidmətlərinə görə A.H.Həsənov Azərbaycan MEA Rəyasət Heyətinin «Fəxri Fərman»ı ilə təltif edilmişdir.

Azərbaycanın seysmiklik monitorinqinin gələcək inkişafı və gücləndirilməsi məqsədi ilə 1999-cu ildə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə Təcrübi-Metodik Geofiziki Ekspedisiyaya yeni status verilmişdir. Bundan sonra TMGE Azərbaycan MEA Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzi (RSXM) adlandırılmış, indiyə qədər Geofiziki Ekspedisiyanın rəisi olmuş A.H.Həsənov Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin baş direktoru təyin edilmişdir.

Azərbaycan RSXM-nin fəaliyyətinin əsas istiqaməti Azərbaycanda yeni elmi texnoloji baza üzərində seysmiklik və zəlzələ proqnozlarının monitorinq sisteminin yaradılmasıdır.

2000-ci ildə Respublika ərazisində İtaliyanın «İSMES» şirkətinin istehsalı olan 6 stansiyadan ibarət seysmik monitorinq sistemi quraşdırılmışdır. Bu telemetrik seysmik monitorinq sistemi respublika ərazisində daha zəif təkanları qeydə almağa, real zaman çərçivəsində seysmik informasiyaları toplayıb analiz etməyə, zəlzələ ocaqlarının müxtəlif kinematik və dinamik parametrlərini təyin etməyə imkan verir.

A.H.Həsənov «İNFAS» fondunun, NATO-nun «Sülh naminə elm» proqramı çərçivəsində həyata keçirilən elmi layihələrin, eyni zamanda Xəzər dənizində «Britiş Petroleum» neft şirkəti ilə olan birgə işlərin iştirakçısı olmuşdur.

A.H.Həsənov 2001-2002-ci illərdə kütləvi informasiya mənbələrində geniş işıqlandırılmış və alim seysmoloqların böyük marağına səbəb olmuş «Əhalinin və mühəndis qurğularının güclü zəlzələ zamanı seysmik müdafiəsi», «Təbii fəlakətlər zamanı seysmik riskin azaldılmasında şəhərlərin infrastrukturalarının və sənaye obyektlərinin mühafizəsində seysmoloqların rolu» mövzularında 2 Beynəlxalq konfransın təşkilatçısı və aparıcısı olmuşdur.

A.H.Həsənov 2001-ci ildə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir. O, ömrünün sonuna qədər AMEA RSXM-nin baş direktoru, BDU-nun «Seysmologiya və Yer Fizikası» kafedrasının professoru olmaqla yanaşı, həm də geniş ictimai iş aparırdı. O, 1992-ci ildə

Avro-Asiya Geofizika cəmiyyətinin üzvü, 1993-cü ildə Azərbaycan Milli Geofizika Komitəsinin birinci vitse-prezidenti, 1995-ci ildə Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının həqiqi üzvü, 1998-ci ildə Beynəlxalq Geoekologiya Akademiyasının həqiqi üzvü, 2000-ci ildə Qara Dəniz Hövzəsi İqtisadi Birliyi üzvü olan ölkələrin Seysmik Müdafiə Assosiasiyalarının Direktorlar Şurasının üzvü, 2002-ci ildə Azərbaycan Seysmoloqlar Assosiasiyasının Prezidenti seçilmişdir.

A.H.Həsənov, uzun müddət Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında AAK-ın ekspert şurasının sədr müavini olmuşdur.

Görkəmli alim 2008-ci ilin yanvar ayında vəfat etmişdir. Allah rəhmət eləsin.

QULİYEV NOVRUZ MƏHƏMMƏD OĞLU

*AMEA-nın müxbir üzvü, biologiya elmləri doktoru, professor,
Azərbaycan Respublikası Təbii Sərvətlər və Ekologiya
Nazirinin müavini*

Novruz Məhəmməd oğlu Quliyev 22 mart 1952-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Əmirvarlı kəndində anadan olmuşdur. 1969-cu ildə orta məktəbi, 1974-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetini, 1977-ci ildə isə SSRİ EA-nın Biokimya İnstitutunun aspiranturasını bitirmişdir. 1978-ci ildə biologiya elmləri namizədi və 1992-ci ildə biologiya elmləri doktoru alimlik dərəcələrini almışdır. 2001-ci ildə Azərbaycan MEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir. Əmək fəaliyyətinə Elmi-Tədqiqat Əkinçilik İnstitutunda başlamış, 1981-ci ilin may ayından isə MEA-da böyük, aparıcı elmi işçi vəzifələrində çalışmış və hal-hazırda Botanika İnstitutunda laboratoriya müdiri vəzifəsində işləyir.

N.M.Quliyev 1974-cü ildən başlayaraq fotosintezin biokimyası sahəsində geniş tədqiqat işləri aparır. O, Moskvada aspiranturada oxuduğu zaman dünyada ilk dəfə olaraq fototrof bakteriyalarda universal tənzimləyici sistem olan tsiklik adeninmonofosfat sistemini aşkar etmiş və bu sistemin həmin orqanizmlərdə rolu haqqında ilkin fikirlər söyləmişdir. O, 1978-ci ildə Azərbaycana qayıtdıqdan sonra hal-hazırda kimi «fotosintetik fermentlərin struktur-funksional təşkili, onların bitkilərin ekstremal şəraitə uyğunlaşmasında və məhsuldarlıq proseslərində rolu» problemi üzərində tədqiqat işləri aparmışdır. Bu işlərin nəticəsində ilk dəfə olaraq bitki mənşəli karboanhidraza fermenti kristal şəkildə alınmış, onun struktur-funksional təşkili hərtərəfli öyrənilmiş və dördüncü quruluşunun molekulyar modeli təklif olunmuşdur. Karboanhidraza fermenti birləpəli, ikiləpəli C₃- və C₄- bitkilərdə kompleks şəkildə tədqiq olunmuş və onun bu bitkilərdə fizioloji rolu haqqında fikirlər söylənilmişdir. Çoxillik təcrübələrdə C₃- və C₄- tsikli fermentləri optimal

və ekstremal şəraitdə yetişdirilmiş müxtəlif buğda genotiplərində kompleks öyrənilərək, həmin fermentlərin bitkilərin ekstremal şəraitə uyğunlaşmasında və məhsuldarlıq proseslərində rolu aydınlaşdırılmışdır.

N.M.Quliyev nüfuzlu elmi nəşrlərdə dərc edilmiş 120 elmi işin və o cümlədən, Moskvanın «Nauka» nəşriyyatında dərc olunmuş bir monoqrafiyanın müəllifidir. O, Ümumittifaq və Beynəlxalq simpoziumlarda məruzələrlə çıxış etmişdir.

N.M.Quliyevin aldığı elmi nəticələr seleksiya işlərinin nəzəri əsaslarının işlənilib hazırlanmasında istifadə olunur. Onun işləyib hazırladığı metodlar müvafiq tədqiqat işlərində istifadə olunur.

N.M.Quliyev respublika biokimyəçilər və bitki fizioloqları cəmiyyətlərinin idarə heyətlərinin və Botanika institutunda ixtisaslaşdırılmış doktorluq müdafiə şurasının üzvüdür. O, Bakı Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinin biokimya və biotexnologiya kafedrasında ixtisas kursları üzrə mühazirə oxumuş və bir neçə diplom və magistr işinə rəhbərlik etmişdir.

N.M.Quliyevin rəhbərliyi ilə altı elmlər namizədi müdafiə etmiş və hal-hazırda onun rəhbərliyi altında bir neçə nəfər namizədlik və doktorluq dissertasiyası müdafiə etməyə hazırlaşır.

N.Quliyev respublikanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edir. O, 1992-ci ildə ulu öndərimiz Heydər Əliyevə müraciət edən 91 ziyalıdan biridir. Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür.

1995 və 2000-ci illərdə I və II çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə Deputat seçilmişdir. 2005-ci ilin dekabrından Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirinin müavini vəzifəsində işləyir. Evlidir, bir qızı və bir oğlu var.

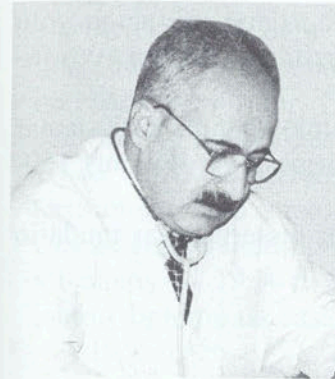
ELMLƏR DOKTORLARI

VƏ

PROFESSORLAR

ABBASOV FAZİL EYVAZ OĞLU

*Tibb elmləri doktoru, M.Topçubaşov adına
ETKECİ-da şöbə müdiri*

Fazil Eyvaz oğlu Abbasov 1950-ci il dekabrın 8-də Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində müəllim ailəsində dünyaya gəlmişdir. 1967-ci ildə doğma kəndində orta təhsilini başa vurmuş, elə həmin il də Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş, 1973-cü ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

F.E.Abbasov əmək fəaliyyətinə M.Topçubaşov adına Elmi-Tədqiqat Klinik və Eksperimental Cərrahlıq İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi başlamış, 1986-cı ilə qədər orada baş elmi işçi və «Kəskin ürək çatmamazlığı» laboratoriyasının müdiri vəzifələrində çalışmışdır. F.Abbasov Azərbaycanda professor F.Zərgərlinin rəhbərliyi altında kardiocərrahi xidmətin təşkil edilməsində yaxından iştirak etmiş, bununla bağlı dəfələrlə Moskvanın kardiocərrahi mərkəzlərində xüsusi hazırlıq keçmiş, Ümumittifaq Elmi-Cərrahlıq Mərkəzində qiyabi aspirantura təhsilini başa çatdırmışdır. 1983-cü ildə Moskvada ürək cərrahlığı problemlərinə həsr olunmuş dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

F.E.Abbasov 1986-cı ildə müsabiqə yolu ilə Elmi Tədqiqat Rentgenologiya, Radiologiya və Onkologiya İnstitutunun «Anestezologiya-reanimotologiya» şöbəsinin rəhbəri seçilmiş və Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzə doktoranturaya göndərilmişdir. 1990-cı ildə «Qida borusu və mədə xərçənginin cərrahi müalicəsi» probleminə həsr olunmuş dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Doktorluq işinin müdafiəsindən sonra Azərbaycana qayıdan F.Abbasov ETRROİ-nun direktoru akademik C.Ə.Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə respublikamız-

da ilk dəfə olaraq «Torakal onkologiya» şöbəsini yaratmış və 1991-1994-cü illərdə həmin şöbəyə rəhbərlik etmişdir.

F.E.Abbasov Səhiyyə Nazirliyi Kollegiyasının qərarı ilə 1994-cü ildə M.Topçubaşov adına ETKECİ-da direktorun elmi işlər üzrə müavini vəzifəsinə təyin edilmiş və 1999-cu ilə qədər bu vəzifədə çalışmışdır. Bununla belə 1994-cü ildən müsabiqə yolu ilə «Ürək cərrahlığı» şöbəsinin müdiri vəzifəsinə seçilmiş və indiyə qədər də bu vəzifədə işləyir.

F.E.Abbasov anesteziologiya-reanimotologiyanın, ürək-damar və torakal cərrahiyyənin aktual problemlərinə həsr olunmuş 150-dən çox elmi əsərin müəllifidir.

Onun rəhbərliyi altında 5 namizədlik dissertasiyası müdafiə edilmişdir.

ABASQULİYEV ARİF CƏMİL OĞLU

(1932-2000)

Hüquq elmləri namizədi, professor

Arif Cəmil oğlu Abasquliyev 1932-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Mirzəcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1939-cu ildə Cəbrayıl-dakı orta məktəbə daxil olmuş 1949-cu ildə 10-cu sinfi qurtararaq orta təhsil almışdır. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə daxil olmuş və 1954-cü ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuşdur.

1955-1956-ci illərdə Sverdlovsk şəhərində iki illik çekist məktəbini bitirir və 1956-1959-cu illərdə Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsində müxtəlif məsul vəzifələrdə işləyir.

A.C.Abasquliyev 1959-1962-ci illərdə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin aspiranturasında oxuyur. Bu illərdə o ciddi elmi yaradıcılıqla məşğul olaraq aspiranturayı başa vurduqdan sonra 1963-cü ildə dissertasiya müdafiə edir və hüquq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

A.C.Abasquliyev 1962-ci ildən Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsində müəllim, baş müəllim və dosent vəzifələrində çalışmışdır. 1991-ci ildən etibarən o, hüquq fakültəsinin mülki proses, əmək və ekologiya hüququ kafedrasının müdiri seçilmiş, 1992-ci ildə AAK tərəfindən ona professor elmi adı verilmişdir. Arif müəllim ömrünün sonuna qədər adı çəkilən kafedraya rəhbərlik etmişdir.

A.C.Abasquliyev 40 ildən artıq olan elmi-pedoqoji fəaliyyəti ərzində özünün potensial imkanlarını ilk növbədə respublikada gənc hüquqşünas kadrların hazırlanması üçün sərf etmişdir. Onun ekologiya və aqrar hüquq fənlərinin aktual problemlərinə dair oxuduğu dərin məzmunlu, maraqlı və dəyərli mühazirələri tələbələrin diqqətini xüsusilə cəlb etmişdir. Alimin aqrar hüquq elminin inki-

şafı və tədrisi ilə bağlı 70-dən çox məqaləsi, bir neçə kitabı nəşr edilmişdir. Bu kitablar bu gün də hüquq fakültələri üçün dəyərli dərs vəsaitləridir.

A.C.Abasquliyev respublikamızın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etmişdir. O, hüquqa dair bir sıra şuraların, islahat komissiyalarının üzvü, hüquqi dövlət quruculuğu ilə bağlı layihələrin müəllifi və tərtibçisi olmuşdur.

Gözəl insan, dəyərli alim, unudulmaz dost olan A.Abasquliyev 2000-ci ilin avqust ayında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ABDULLAYEV SƏRXAN ƏVƏZ OĞLU

*Filologiya elmləri doktoru, professor,
APXDU-da kafedra müdiri*

Sərxan Əvəz oğlu Abdullayev 1942-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Papı kəndində anadan olmuşdur. 1959-cu ildə Horovlu kənd orta məktəbini bitirmiş – elə həmin ili də M.F. Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutuna daxil olmuşdur. 1965-ci ildə İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş və institut Elmi Şurasının qərarı ilə alman dili fakültəsində müəllim kimi saxlanmışdır.

S.Ə.Abdullayev 1971-ci ildə «Ekspressiv təsdiqlik və ekspressiv inkarlıq» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Bundan sonra onun elmi-pedaqoji fəaliyyəti daha da genişlənməmiş, 1989-cu ildə Tbilisi Dövlət Universitetinin Elmi Şurasında «Müxtəlif sistemli dillərdə təsdiq və inkarın variantivliyi» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi, 1990-cı ildə isə professor elmi adı almışdır.

Professor S.Ə.Abdullayev üslubiyyat, poetik semantika və kontensiv tipologiya, mətn dilçiliyinə dair orijinal əsərlərin müəllifi kimi tanınmış sayılıb-seçilən dilçi alimlərimizdəndir. O, mətnin semantik-struktur təşkilində assosiativ-psixoloji amilin rolunun tədqiqilə məşğul olmuş və respublikada ilk dəfə olaraq «assosiativ neqesiya» terminini elmi dövriyyəyə daxil etmişdir. S.Abdullayev fikirlərin doğulması və mətn daxilində əlaqələndirilməsində yeni-orijinal bir prinsip - «söz assosiasiyaları prinsipi»ni irəli sürmüş, funksional-semantik sahələrin yeni orijinal təsnifatını təqdim etmiş, müxtəlif sistemli dillərdə neqesiya tiplərinin təsnifi prinsiplərini işləmişdir.

Professor S.Ə.Abdullayev 1977-1988 və 1993-2003-cü illərdə Azərbaycan Dillər Universitetinin Alman dili fakültəsinin dekanı,

1988-1993-cü illərdə Alman dili kafedrasının müdiri vəzifələrində çalışmışdır. Hazırda o, Alman dilinin leksikologiyası və üslubiyatı kafedrasının müdürüdür. Təşkilatçılığı, səmimi rəftarı, zəngin bilik dairəsi və təcrübəsi ilə kollektivin dərin hörmətini qazanmışdır.

Sərxaan müəllim 1976-1977-ci illərdə keçmiş Almaniya Demokratik Respublikasında germanistikanın mərkəzi sayılan Leypsiq şəhərində 10 aylıq təkmilləşdirmə kursu keçmişdir.

Professor S.Ə.Abdullayevin 12 kitabı, 100-dən çox elmi məqaləsi, o cümlədən xarici ölkələrin mötəbər jurnallarında elmi yazıları işıq üzü görmüşdür. Onun «Dil və bədii qavrayış», «Müasir alman dilində təsdiq və inkarın praqmatik-üslubi variantivliyi», «Müasir alman və Azərbaycan dillərində leksik inkarlıq vasitələri», «Nemesskiy affirmativniy kontekst», «Alman dilində cümlə formalarının transkripsiya imkanları», «Alman və Azərbaycan atalar sözləri», «Müasir alman və Azərbaycan dillərində inkarlıq kateqoriyası» və s. kitabları müasir Alman və Azərbaycan dillərinin müxtəlif problemlərinə həsr olunmuşdur. Alimin adını çəkdiyimiz sonuncu kitabı müəllifin doktorluq dissertasiyasını özündə əks etdirir. Bu monoqrafiyada iki müxtəlif sistemli dillərin materialları əsasında inkarlıq kateqoriyası funksional-semantik sahə kimi araşdırılmış, inkarın forma və məzmun variantları, cümlə formalarının transformasiyaları ilə yaranan funksional sinonimlik, semantik və struktur variantivliyin əmələ gəlməsində leksik-frazeoloji vasitələrin rolu və s. məsələlər öz əksini tapır.

Professor S.Ə.Abdullayevin fəaliyyəti çoxşahəlidir. O, çoxlu monoqrafiya, kitab, dərslik, dərs vəsaiti, metodik tövsiyyələrin redaktoru olmuş, onlara rəy vermişdir. Onlarla doktorluq və namizədlik dissertasiyalarına opponentlik etmişdir. Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər Universitetində fəaliyyət göstərən doktorluq şurasının üzvü və həmsədridir.

Ailəlidir, üç oğlu, bir qızı var.

AĞAKIŞIYEVA MİNAYƏ YƏHYA QIZI

(1942-2001)

Texnika elmləri doktoru, professor

Minayə Yəhya qızı Ağakışiyeva 1942-ci ildə Bakı şəhərində dünyaya gəlmişdir. Atası Yəhya Ağakışiyev Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndindən idi və uzun müddət Azərbaycanın Sənaye Tikinti naziri və digər dövlət vəzifələrində işləmişdir.

M.Y.Ağakışiyeva Bakıda orta məktəbi bitirdikdən sonra 1960-cı ildə Moskvada M.V.Mendeleyev adına Kimya-Texnologiya İnstitutuna daxil olmuş və 1965-ci ildə institutu bitirmişdir. İnstitutu bitirdikdən sonra o, keçmiş Sovet İttifaqında Neft-kimya araşdırmaları məsələləri üzrə tanınmış müəssisələrdən biri olan Bakı Elmi-Tədqiqat Olefinlər İnstitutunda çalışmışdır. Həmin institutda mühəndis kimi fəaliyyətə başlayan Minayə xanım sonralar laboratoriya müdiri və digər vəzifələrdə işləmiş, mühüm elmi tədqiqat işləri apararaq etilen və amilenin birlikdə polimerləşməsi yolu ilə yeni elastomer alınmasını işləmiş və 1972-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

M.Y.Ağakışiyeva 1981-ci ildən Olefinlər İnstitutunda laboratoriya müdiri vəzifəsinə təyin edilmiş və bu zaman propilenin oliqomerləşdirilməsi yolu ilə molekul ağırlığı 200 ilə 1500 arasında dəyişən güclü analiz edilmiş olefin karbohidrogenlərinin alınması yollarını işləmiş və prosesin variantlarının alınması sahəsində əsaslı işlər görmüşdür. Bu çalışmaları gerçəkləşdirməklə o, 1989-cu ildə Ufa Neft İnstitutunda «Propilen oliqomerləri əsasında sintetik neft məhsullarının alınması» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

1990-cı ildə ona professor elmi adı verilmişdir.

M.Y.Ağakışiyeva propilen və butilenlərin oliqomerləşməsi yolu ilə alınan alkilaroma, sintetik yağlar, yağlara qatqılar və başqa sintetik neft maddələrinin alınması məqsədi ilə geniş tədqiqat işləri aparmışdır.

Alimin 90-dan çox elmi əsəri çap olunmuşdur ki, bunların da 30-a qədəri müxtəlif səmərələşdirici ixtiralar olmuşdur. Keçmiş SSRİ miqyasında M.Dalin, Y.Qəmbərov, N.Seyidov və başqa tanınmış alimlərlə birlikdə Minayə xanımın da neft-kimya sənayesi sahəsində böyük əməyi olmuşdur.

Görkəmli alim gənc kimya alimlərinin yetişdirilməsində də geniş əmək sərf etmişdir.

M.Y.Ağakışiyeva ictimai həyatda da fəal olmuş, Respublika Həmkarlar İttifaqı Komitəsi rəyasət heyətinin üzvü olmuşdur. «Şərəf nişanı» ordeni və «Əmək veteranı» medalı ilə təltif edilmişdir. Minayə xanım 2001-ci ilin may ayında dünyasını dəyişmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ASLANOV AYDIN DADAŞ OĞLU

(1936-2001)

*Geologiya-mineralogiya elmləri
namizədi, professor*

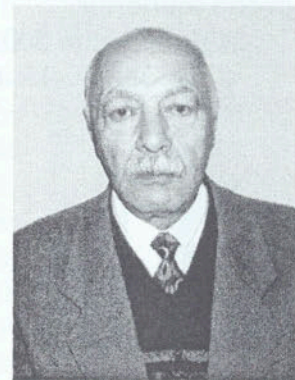
Aydın Dadaş oğlu Aslanov 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1955-ci ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmiş, həmin il də Azərbaycan Sənaye İnstitutunun (indiki ADNA) geoloji-kəşfiyyat fakültəsinə daxil olmuşdur. 1960-cı ildə mühəndis-geoloq kimi institutu başa vurmuşdur.

A.D.Aslanov 1971-ci ildə «Böyük Qafqazın cənub yamaclarındakı hidrotermalərin əmələ gəlməsi və qanunauyğun yayılmasının hidrogeoloji şəraiti» mövzusunda dissertasiya müdafiə etmiş və geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1971-ci ildən Azərbaycan Dövlət Universitetinin dosenti olmuş, 1989-cu ildə SSRİ Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə ona professor elmi adı verilmiş, 1990-cı ildən BDU-nun «Ümumi geologiya və hidrologiya» kafedrasının professoru olmuş, ömrünün sonuna qədər bu vəzifədə çalışmışdır.

A.D.Aslanov «Kiçik Qafqazın karbon qazlı mineral su yataqlarının formalaşması və onların qanunauyğun şəkildə yayılmaları» mövzusunda doktorluq dissertasiyası yazmış və müdafiəyə təqdim etmişdi. Lakin vaxtsız ölüm onun arzusunu reallaşdırmağa imkan vermədi.

A.D.Aslanov BDU-da dərs deyərək elmi-pedaqoji fəaliyyətini geniş şəkildə davam etdirmiş, gənc elmi kadrların hazırlanmasında böyük əmək sərf etmişdir. Onun Azərbaycandan, Əlcəzairdən, Anqoladan, Qvineyadan olan aspirant və dissertantları müvəffəqiyyətlə dissertasiya müdafiə etmişlər.

Alimin yüzlərlə məqaləsi Azərbaycanda 50-dən çox elmi məqaləsi xarici ölkələrdə çap edilmişdir.

Aydın müəllim üç dəfə ilk kəşfiyyatçı adına layiq görülmüşdür. Onun «Hidrogeologiyanın çöl və təcrübə işləri» (1985), «Naxçıvan Muxtar Respublikasının mineral suları» (1986), «Mühəndis-geoloji tədqiqatların əsasları» (1988), «Badamlı» (1978), «Sirab» (1983) kitabları bu gün də tələbələrin və geniş oxucu kütləsinin sevdiyi əsərlərdir.

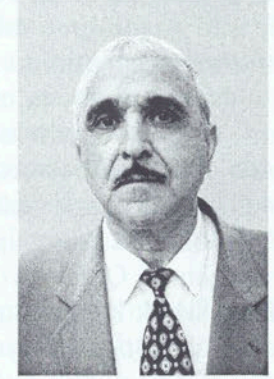
Görkəmli alim 2001-ci ildə dünyasını dəyişmişdir.
Allah rəhmət eləsin.

ASLANOV VAQİF DADAŞ OĞLU

*Geologiya-mineralogiya elmləri doktoru,
AzETLQİ-nin laboratoriya müdiri*

Vaqif Dadaş oğlu Aslanov 1939-cu il yanvarın 18-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində dünyaya göz açmışdır. 1955-ci ildə Cəbrayıl şəhər akademik Mehdi Mehdi-zadə (keçmiş M.Qorki) adına orta məktəbi gümüş medalla bitirərək Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının (keçmiş Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutu) geoloji-kəşfiyyat fakültəsinə imtahansız qəbul olunmuş, 1960-cı ildə dağ mühəndisi-geoloq ixtisasına yiyələnmişdir. 1960-1964-cü illərdə «Buzovnanef» Neft-Qaz Çıxarma İdarəsində quyuları yeraltı təmir briqadasının operatoru və ustası vəzifələrində çalışmış, 1965-1967-ci illərdə Bakı Dövlət Universitetinin aspiranturasında təhsilini davam etdirmişdir.

V.D.Aslanov 1968-ci ildən indiyə qədər AzETLQİ-də, böyük elmi işçi, bölmə rəhbəri, aparıcı elmi işçi, laboratoriya müdiri (eyni zamanda, 1986-88-ci illərdə elmi işlər üzrə direktor müavini) vəzifələrində çalışmışdır. 1969-cu ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək geologiya-mineralogiya elmləri namizədi, 2003-cü ildə isə «Yeraltı qaz anbarlarının yaradılmasının geoloji əsasları və qaz resursları» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmiş, geologiya-mineralogiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə almışdır.

Onun elmi tədqiqatlarının ana xəttini Azərbaycanın Yanacaq-Energetika Kompleksinin problemlərinin həlli yolları və ölkənin enerji təhlükəsizliyinin qorunması təşkil edir və səmərəli elmi fəaliyyətinin miqyası çox genişdir.

Elmin zirvəsinə ucalmaq istəyənlər üçün istedad, bilik və dözümlülük əsas şərtidir. Göstərilən üç keyfiyyət Vaqif Aslanovun elmi yaradıcılıq fəaliyyətinin əsas meyarlarıdır. Təsadüfi deyildir ki, Vaqif müəllimin geniş elmi fəaliyyət dairəsi neft-qaz yataqları-

nın geologiyası-kəşfiyyatı, işlənməsi və istismarı; tükənmiş karbohidrogen yataqları bazasında, duz laylarının yuyulması üsulu ilə yeraltı qaz anbarlarının layihələndirilməsi, yaradılması və dövrü istismarını, yanacaq-energetika kompleksinin strateji sahələrini, o cümlədən, Xəzərin Azərbaycan sektorunda kəşf edilmiş qazkondensat yataqlarının təbii qazlarının proqnoz resurslarını əhatə edir və elmi tədqiqatlarını sistemli yanaşma ilə aparır.

V.D.Aslanovun elmi fəaliyyətinin 35 ili yeraltı qaz anbarlarının (YQA) layihələndirilməsi, istismarı və yenidənqurulması problemlərinə həsr edilmişdir. Qaz sənayesində zəngin təcrübəyə malik olan Vaqif müəllimin rəhbərliyi və iştirakı ilə aşağıdakı elmi-tədqiqat işləri aparılmışdır. 70-ci illərin əvvəlində Azərbaycan, Şimali Qafqaz və Gürcüstanın neftli-qazlı vilayətlərində anomal-yüksək lay təzyiqlərinin əmələgəlmə qanunauyğunluqları, onların qazkondensat yataqlarının axtarışında roluna həsr olunmuş elmi-tədqiqat işlərini aparmışdır. 70-ci illərin sonundan başlayaraq, sistemli şəkildə yeraltı qaz anbarlarının layihələndirilməsi, yaradılması, istismarı problemlərinin həlli istiqamətində elmi-tədqiqatları davam etdirilmiş, Çeçenistanın Qoyt-Kort neft yatağında neftin çıxarılmasının artırılması məqsədilə oradakı mövcud kompressor stansiyasından (KS) istifadə etməklə həyata keçirilən yüksək təzyiqli qaz repressiyası prosesində YQA-nın yaradılması metodunu təklif etmiş və prosesin texnoloji sxemi işlənilib hazırlanmışdır və bu siyahını xeyli dərəcədə artırmaq olar.

Hazırda alimin rəhbərliyi altında yeraltı qaz anbarlarının yenidənqurulmasına dair elmi-tədqiqat işləri davam etdirilir və qaz resurslarından səmərəli istifadə edilməsi yolları axtarılır. O, anbarlara qazın normal vurulması və götürülməsi məqsədilə, texniki tədbirlər proqramını işləyib hazırlamışdır. Məhsuldar lay kollektorlarının məsaməlilik həcmələrinin azalmasının, kənar suların qaz zonasına daxil olmasının qarşısının alınması məqsədilə Qalmaz və Qaradağ YQA-da minimal lay təzyiqlərinin uyğun olaraq, 70 və 85 atm.-dən aşağı endirməməyi tövsiyə edilir. Onun fikrincə, YQA-nın bufer qaz həcmələrinin və minimal lay təzyiqlərinin layihəyə uyğun olaraq, bərpa edilməsi məqsədilə məhsuldar laylara vurulan qazın bir hissəsinin laylarda saxlanması lazımdır. Bu texnoloji

əməliyyatlar vaxtında yerinə yetirilərsə, anbarların intensiv sulaşmasının qarşısı alınar, strateji obyektlərdə disbalansın əmələ gəlməsinə yol verilməz və yenidənqurma prosesləri həyata keçirilərkən iqtisadi səmərə xeyli artıq olar;

V.D. Aslanov respublikada və ondan xaricdə 100-dən artıq çap olunmuş elmi əsərin, "Qaz təchizatı problemlərinin həlli yolları ilə əlaqədar yeraltı qaz anbarlarının yaradılmasının geoloji əsasları" monoqrafiyasının, üç kitabçanın, iki müəlliflik şəhadətnaməsinin və bir neçə səmərələşdirici təkliflərin müəllifidir.

V.D.Aslanov Moskva, Krasnodar, Aşqabad, Qrozmı, İvano-Frankovsk, Tiflis, Bakıda keçirilmiş beynəlxalq, ümumittifaq, respublika elmi konqres, simpozium və konfranslarda qaz sənayesinin problemlərinə dair elmi məruzələr etmişdir.

V.D.Aslanov 2001-ci ildə "Xəzər neft, qaz, neftayırma və neft kimyası" 8-ci Beynəlxalq sərgi və konfransında "Yeraltı qaz anbarlarının qaz sənayesinin inkişafında rolu" mövzusunda məruzə etmişdir. Onun hazırladığı Azərbaycanın qaz anbarlarının, perspektivli Nehrəm YQA-nın və duz-mədən kompleksinin üçölçülü məktəlləri 1998-2004-cü illərdə "Xəzər neft-qaz" Beynəlxalq sərgilərində nümayiş etdirilmişdir. 1998-ci ildə "Azəriqaz" QSC-nin nümayəndə heyəti tərkibində "Qaz-de Frans" və "Sofreqaz" şirkətlərinin dəvəti ilə Fransada elmi-xidməti ezamiyyətdə olmuşdur.

Vaqif müəllimin elmi fəaliyyətinin tərkib hissələrindən biri də, onun pedaqoji fəaliyyətidir. O, AzETLQİ-də əsas işi ilə yanaşı, eyni zamanda, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının (ADNA) "Neftin-qazın nəqli və saxlanması" kafedrasında professor vəzifəsində çalışır – xarici və yerli tələbələrə "Yeraltı qaz anbarlarının, neft bazalarının layihələndirilməsi və istismarı" fənnindən mühazirə oxuyur. ADNA-nın "Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya" Elmi-Tədqiqat İnstitutunun nəzdində birdəfəlik BD.02.111 Dissertasiya Şurasının üzvüdür. 2007-ci ildə Almaniyada çapdan çıxmış Azərbaycanın Milli Ensiklopediyasının "Yeraltı qaz anbarları" yarımölməsinin müəllifidir.

V.D.Aslanovun səmərəli elmi fəaliyyəti Dövlət tərəfindən bir sıra fərmanlar və mükafatlarla qeyd edilmişdir. Qaz Sənayesində fəal və nümunəvi işinə görə, Respublika Prezidentinin Fəxri Fər-

manı ilə təltif olunmuşdur. Qaz Sənayesində xüsusi fərqlənməyə görə, "SSRİ Qaz Sənayesi Nazirliyinin Əlaçısı" və "Onuncu Beşilliyin Zərbəçisi" döş nişanlarına layiq görülmüşdür. Azərbaycanda qaz təsərrüfatının yaradılmasının 70 illik yubileyi münasibətilə "Azəriqaz" QSC-nin və Qaz Təsərrüfatı İşçiləri HİRK-nin Fəxri Fərmanı ilə təltif olunmuşdur, Əmək Veteranıdır.

Yaşı müdriklik ziyasına çatsa da o, hələ elmi fəaliyyətinin ən məhsuldar dövrünü yaşayır. Ona bu xeyirxah işlərində müvəffəqiyyətlər arzulayırıq. Bu yaxınlarda həmkarları onun 70 yaşını qeyd edəcəklər. Ümid edirik ki, Vaqif müəllimin ömür yolunun işığı hələ qabaqdadır və hələ qaz sənayesinin neçə-neçə problemlərinin həlli bu işıqdan qaynaqlanacaqdır.

Ailəlidir, övladları, nəvələri var.

BABAYEV MURAD KÖÇƏRİ OĞLU

*Hüquq elmləri namizədi,
«Təfəkkür» Universitetinin professoru*

Murad Köçəri oğlu Babayev 30 mart 1951-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndində anadan olmuşdur. O, tanınmış el ağsaqqalı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, cəbrayılıların həmişə sevimlisi olmuş Köçəri Babayevin oğludur.

M.K.Babayev 1957-ci ildə Şükürbəyli kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1967-ci ildə həmin orta məktəbi bitirmişdir. 1967-1968-ci illərdə «Azərkəndtexnika» Birliyinin Cəbrayıl rayon şöbəsində mühasib işləmişdir.

1968-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (BDU) hüquq fakültəsinə daxil olmuş, 1973-cü ildə həmin fakültəni bitirərək hüquqşünas ixtisası almış, 1973-cü ildən də Azərbaycan Respublikasının Prokurorluq orqanlarında fəaliyyətə başlamışdır. O, 1973-1977-ci illərdə Kirov (indiki Binəqədi) rayon prokurorluğunda müstəntiq, 1977-1980-ci illərdə Bakı şəhər prokurorluğunda baş müstəntiq, 1980-1982-ci illərdə respublika prokurorluğunda şöbə prokuroru işləmişdir.

M.K.Babayev 1982-1987-ci illərdə Mingəçevir şəhər prokuroru, 1987-1991-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorunun I müavini olmuşdur. Prokurorluq orqanlarında uzun müddətli və qüsursuz işinə görə o, 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru təyin edilir və 1992-ci ilin sonlarına qədər bu vəzifədə çalışır. 1992-ci ildə ABŞ-ın Nyu-York şəhərində hüquq-mühafizə orqanlarında təcrübə keçmişdir.

M.K.Babayevə 1988-ci ildə SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyəti Sədrinin Fərmanı ilə III Dərəcəli Dövlət Ədliyyə Müşaviri – Ədliyyə general-mayoru rütbəsi verilmişdir.

1993-2000-ci illərdə o, Bakı şəhər Nəqliyyat prokuroru vəzifəsində işləmişdir.

M.K.Babayev 2002-ci ildən elmi-pedaqoji fəaliyyətə başlamış, Elm mərkəzi «Təfəkkür» Universitetində əvvəlcə baş müəllim, sonra isə «Hüquq elmləri» kafedrasının müdiri vəzifəsinə seçilmiş, Elm Şurasının qərarı ilə ona «Təfəkkür» Universitetinin professoru elmi adı verilmişdir. Murad müəllim pedaqoji fəaliyyətlə bərabər elmi yaradıcılıqla da məşğul olaraq 2008-ci ilin mart ayında Bakı Dövlət Universitetində «Cəzanın islahedici funksiyasının həyata keçirilməsi problemləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək hüquq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

M.K.Babayev ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında da yaxından iştirak etmiş, 1991-1995-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin deputatı olmuş, həmişə seçicilərin etimadını doğrultmuşdur.

Ailəlidir. İki övladı, beş nəvəsi var.

ƏBİLOV SƏTTAR HƏMİD OĞLU

(1905-1961)

Kimya elmləri doktoru, professor

Səttar Həmid oğlu Əbilov 1905-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Cəbrayıl kəndində xırda sənətkar ailəsində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini Cəbrayıl qəza məktəbində almış, 1920-ci ildə isə Şuşa şəhərində müəllimlər hazırlayan ikinci dərəcəli məktəbdə oxumuş, məktəbi bitirdikdən sonra 3 il Cəbrayılın Çərəkən kəndində müəllim işləmişdir. Təhsilini artırmaq, ali təhsil almaq məqsədi ilə o, 1926-cı ildə Bakıya üz tutur və Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olur.

S.H.Əbilovun universitetdə ən güclü tələbələrəndən olduğunu gören universitet rəhbərliyi onu Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinə göndərir. Səttar müəllim universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vurur və onu aspiranturada saxlayırlar. Aspiranturada oxuyarkən o, elmi yaradıcılıqla məşğul olur. 1940-cı ildə Moskvada – həmin universitetdə dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

S.H.Əbilov 1941-ci ildən Bakıya-Azərbaycan Dövlət Universitetinə qayıdır və kimya fakültəsində müəllim kimi fəaliyyətə başlayır. Ömrünün sonuna qədər bu universitetdə çalışan Səttar müəllim burada kafedra müdiri, dekan və başqa vəzifələrdə işləməklə elmi yaradıcılıq işlərini də müvəffəqiyyətlə davam etdirir və 1949-cu ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək kimya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi və universitetin professoru elmi adını alır.

S.H.Əbilovun Azərbaycanda kimya elminin inkişafında böyük xidmətləri olmuş, onun elmi rəhbərliyi altında onlarla elmlər doktoru və elmlər namizədləri dissertasiyaları müdafiə edilmişdir. Səttar müəllim yüksək insani keyfiyyətləri, mülayim xarakteri, elmi

biliyi ilə hamının hörmətini qazanmışdı. O, gözəl ailə başçısı, qay-ğıkeş bir insan idi. İki övladı – Əbilov Həmid və Əbilova Tamilla da elmi yaradıcılıq yolunu seçmiş, nəvələri də babalarının yolunu davam etdirirlər.

S.H.Əbilov ömrünün yetkin çağında 1961-ci ildə – sentyabr ayında dünyasını dəyişmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ƏBİLOV QƏHRƏMAN MƏCİD OĞLU

(1907-1978)

Kimya elmləri doktoru, professor

Qəhrəman Məcid oğlu Əbilov 1907-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Cəbrayıl kəndində anadan olmuşdur. İlk təhsilini Cəbrayıldakı qəza məktəbində (sonralar M.Qorki və M.Mehdizadə adına məktəb) almış, məktəbin ilk əlaçı şagirdlərindən olmuşdur. 1923-cü ildə Qəhrəman da daxil olmaqla 5 nəfər əlaçı şagirdi seçib Şuşadakı Pedaqoji məktəbə göndərmişdilər. Şuşa məktəbini bitirdikdən sonra Cəbrayıla qayıtmış, bir neçə il müəllim işləmişdir.

Q.M.Əbilov 1931-ci ildə təhsilini artırmaq üçün Bakıya gəlir və Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olur. Onun qəbul imtahanlarında yüksək nailiyyətlərini gören xüsusi dövlət komissiyası onu Moskva Dövlət Universitetinə göndərir. Qəhrəman müəllim burada kimya fakültəsinin biokimya ixtisası üzrə təhsilini başa vurur. Universiteti bitirdikdən sonra elə həmin universitetdə aspiranturaya qəbul olunur. Burada biokimyanın elmi əsaslarını daha yaxşı mənimsəyir. 1944-cü ildə dissertasiya müdafiə edir. Elmi Şuranın qərarı ilə ona biokimya ixtisası üzrə kimya elmləri namizədi adı verilir.

Bundan sonra o, Bakıya qayıdır və Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda müəllim kimi fəaliyyətə başlayır. Qəhrəman müəllim burada da elmi yaradıcılıq işini davam etdirir, eyni zamanda firsətdən istifadə edib Tibb İnstitutunu da qurtarır və həkim ixtisasını alır.

Q.M.Əbilov Tibb İnstitutunda elmi araşdırmalarına daha geniş önəm verir və 1954-cü ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək kimya elmləri doktoru və Tibb İnstitutunun professoru elmi adını alır. O, universitetdə bir sıra vəzifələrdə işləmiş, tələbə və aspirantlara həmişə maksimum qayğı ilə yaxınlaşmışdır. Tibb İnstitutunda müəyyən bir dövr alimlər nəslinin yetişməsində onun böyük əməyi olmuşdur.

Qəhrəman müəllim 1978-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ƏBİLOV ZİYA QƏHRƏMAN OĞLU

*Biologiya elmləri doktoru,
AMEA Genetik Ehtiyatlar
İnstitutunun laboratoriya müdiri*

Ziya Qəhrəman oğlu Əbilov 1942-ci ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, Cəbrayıl torpağında böyüyüb boy atmış görkəmli professor Qəhrəman Əbilovun oğludur. 1964-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika fakültəsini bitirdikdən sonra Azərbaycan EA-nın Botanika İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi fəaliyyətə başlamışdır. 1982-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alan Z.Əbilov Botanika İnstitutunda müxtəlif vəzifələrdə çalışmış, 1988-ci ildə AMEA Genetika və Seleksiya İnstitutunun Biofizika laboratoriyasına müdir təyin olunur. 1992-ci ildə biofizika sahəsində doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək biologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. Ziya müəllim apardığı elmi tədqiqatlara görə 1972-ci ildə keçmiş Lenin komsomolu mükafatı laureatı adına layiq görülmüşdür.

Z.Q.Əbilovun apardığı elmi tədqiqatlara ali bitkilərin fotosintetik aparatının ilkin işıq reaksiyalarının öyrənilməsi əsasında bitkilərin ekstremal amillərə qarşı davamlılığınə nəzarət və bu davamlılığın proqnozlaşdırılması probleminin nəzəri və praktiki tapşırıqlarının həlli daxildir. Bitkilərin bu xüsusiyyətlərinin tədqiqi sahəsində alim yorulmadan tədqiqatlarını davam etdirir və son illərdə Azərbaycan MEA Genetik Ehtiyatlar İnstitutunda laboratoriya rəhbəri kimi bu tədqiqatlara həm də rəhbərlik edir.

Z.Q.Əbilov biofiziki tədqiqatlarla yanaşı, ayrı-ayrı zonalarda olan bitki genetik ehtiyatlarının müxtəlif amillərə qarşı davamlılığının öyrənilməsi istiqamətində aparılan tədqiqatlara da rəhbərlik

edir. Onun biologiya sahəsində elmi kadrların hazırlanmasında da böyük rolu vardır. Onun rəhbərliyi ilə 7 nəfər namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. Alim 100-dən çox elmi məqalənin, bir monoqrafiyanın, bir müəlliflik şəhadətnaməsinin, bir elmi kitabın müəllifidir.

Ailəlidir. İki övladı var.

ƏBİLOV FAZİL ADİL OĞLU

*Texnika elmləri doktoru,
«Sukanal» Elmi-Tədqiqat
və Layihə İnstitutunun direktor müavini*

Fazil Adil oğlu Əbilov 1945-ci ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, Cəbrayılın Əfəndilər kəndindən pərvazlanmış görkəmli partiya işçisi və tanınmış iqtisadçı alim Adil Əbilovun oğludur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki ADNA) mühəndis-elektrik fakültəsinə daxil olmuş, 1967-ci ildə həmin fakültəni avtomatika və teleme-xanika ixtisası üzrə bitirmişdir.

F.A.Əbilov 1966-cı ildən bu günə qədər «SUGEO» Elmi-Tədqiqat İnstitutunda (indiki «Sukanal» Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu) işləmişdir. Əvvəlcə o, institutda laborant, 1967-ci ilin iyulundan «Avtomatika və ölçü cihazları» laboratoriyasında kiçik elmi işçi, 1976-cı ildən həmin laboratoriyada baş elmi işçi, 1977-ci ilin fevral ayından «Nəzarət-ölçü cihazları» sektorunun rəhbəri, 1984-cü ilin yanvar ayından elmi işlər üzrə direktor müavini, 1994-cü ildən 1998-ci ilə qədər institutun direktoru işləmişdir.

Bütün bu illər ərzində Fazil müəllim geniş elmi yaradıcılıq işləri ilə məşğul olmuş, bir sıra elmi-tədqiqat mövzularının elmi rəhbəri və cavabdeh aparıcı icraçısı olmuş, suyun hazırlanması, çirkab və təbii suların təmizlənməsi proseslərinin avtomatlaşdırılmasının elmi şəkildə işlənilməsi və hazırlanmasının bilavasitə iştirakçısı olmuşdur.

F.A.Əbilov 1975-ci ilin oktyabrında ÜİET «SUGEO» İnstitutunda (Moskva şəhəri) «Ərp əmələgəlmə əleyhinə proseslərin idarə olunması və nəzarətin avtomatlaşdırılması məqsədi ilə karbonat duzlarının sudan çəkməsinin elektrokimyəvi üsullarının tədqiqi» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1998-ci ildə isə Kiyev şəhərində su təchizatı, kanalizasiya və su tikinti obyektlərinin, su ehtiyatlarının müdafiəsi üzrə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

F.A.Əbilov 100-dən çox elmi məqalə, kitab, monoqrafiya yazmışdır. Bunlardan 70-dən çoxu ümumittifaq və respublika elmi-texniki jurnallarında çap olunmuş məqalələr, 10-u elmi ixtira 2-ci isə monoqrafiyadır.

Alimin rəhbərliyi altında bir sıra elmi işlər, o cümlədən suyun bulanlılığını ölçmək üçün təklif olunmuş qurğu müxtəlif şəhərlərin su təsərrüfatı obyektlərində tətbiq olunmuşdur. «Ərp əmələ gəlmənin və neft tərkibinin ölçülməsi üçün qurğusu» isə Moskva və Morşansk şəhərində tətbiq olunmuşdur. Bəzi tədqiqatlar isə xalq təsərrüfatında, su təsərrüfatı obyektlərində, sənaye müəssisələrində tətbiq olunur. Fazil Əbilovun beynəlxalq layihələrdə böyük iş təcrübəsi var. Su təsərrüfatı ilə bağlı bir sıra xarici təşkilatlarla əlaqəli şəkildə işləyir.

F.A.Əbilov neft emalı müəssisələrinin və neft-kimya sənayesinin təmizləyici qurğularının sistemlərinin avtomatlaşdırılmasının işlənməsi və tədqiqi işlərinə görə 1976-cı ildə elm və texnika üzrə keçmiş Azərbaycan Lenin komsomolu mükafatına layiq görülmüşdür.

F.A.Əbilov hazırda «Azərsu» Səhmdar Cəmiyyəti tərkibində «Sukanal» Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu Baş direktorunun müavini-dir. Eyni zamanda o, magistral boru kəmərlərinin elektrokimyəvi müdafiəsi üzrə elmi-tədqiqat işlərinə rəhbərlik edir.

Ailəlidir, övladları, nəvələri var.

ƏHMƏDOV ƏLİ MUSTAFA OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor
Azərbaycan Riyaziyyat Cəmiyyətinin
vitse-prezidenti*

Əli Mustafa oğlu Əhmədov 1943-cü ildə Qazaxıstanda anadan olmuşdur. Dövrünün mütərəqqi ziyalılarından olan və Cəbrayıl rayonunun Əfəndilər kəndində dünyaya gələn atası Mustafa ərəb dilini bildiyinə, «Qurani-Kərimi» yaxından mənimsədiyinə görə 1927-ci ildə həbs olunub Sibirə göndərilir, 5 il həbsdən sonra yenidən vətənə qayıdan Mustafa müəllim indi də 37-nin girdabına düşür və ailəsi ilə birlikdə Qazaxıstana sürgün edilir. 1950-ci ildə vətənə-döğmə

Əfəndilərə qayıdanda balaca Əlinin 7 yaşı var idi.

1961-ci ildə Füzuli rayonunun Arayatlı kənd orta məktəbini qızıl medalla bitirən Əli Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olur və universiteti 1966-cı ildə fərqlənmə diplomu ilə qurtarır. Həmin ili təyinatla Azərbaycan EA Kibernetika İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi fəaliyyətə başlayır. Əli müəllimin elmə, riyaziyyatın elmi problemlərinə marağı çox güclü idi. Ona görə də o, 1970-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1973-cü ildə müsabiqə yolu ilə BDU-nun funksiyalar nəzəriyyəsi və funksional analiz kafedrasına dosent vəzifəsinə irəli çəkilir.

Ə.M.Əhmədov elmi tədqiqatlarını genişləndirərək 1994-cü ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır.

Bundan sonra Əli müəllimin elmi-tədqiqat işləri daha geniş miqyas alır. O, ilk riyaziyyatçı alimdir ki, 1978-ci ilin iyulundan 1979-cu ilin iyuluna kimi ABŞ-da keçmiş Sovetlər İttifaqı arasındakı elmi müqavilə çərçivəsində Medison şəhərindəki Vis-konsin Universitetində elmi-tədqiqatlar aparmışdır. Həmin universitetin

riyaziyyat fakültəsi Elmi Şurasının fəxri üzvüdür. Eyni zamanda, Amerika Riyaziyyat Cəmiyyətinin üzvü və ABŞ-da nəşr edilən beynəlxalq «Math Revue» elmi jurnalının resenzentidir.

Professor Ə.Əhmədov bir sıra beynəlxalq konfrans, konqres və simpoziumlarda, o cümlədən MDB ölkələri, ABŞ, İspaniya, Bolqarıstan, İran, Bəhreyn, Türkiyə və s. ölkələrdə keçirilmiş tədbirlərdə ingilis dilində məruzələr etmişdir.

Ə.M.Əhmədovun son illərdəki fəaliyyəti daha genişdir. Belə ki, 2000-ci ilin iyul ayında Avropa Riyaziyyat Cəmiyyətinin Avropa Şurası xəttilə keçirilən III konqresində iştirak etmiş və məruzəsi internet vasitəsi ilə yayılmışdır. Alimin bu məruzəsi Rusiya, ABŞ, Yaponiya alimlərinin geniş marağına səbəb olmuşdur. Professor 2000-ci ilin oktyabr-noyabr aylarında NATO-nun elmi araşdırmalar mərkəzinin proqramına əsasən ayırdığı qrant hesabına Türkiyənin İnönü Universitetində elmi-təşkilat işləri aparmış, oradakı elmi əməkdaşları riyaziyyatın yeni sahələri ilə tanış etmişdir. Onun bu elmi fəaliyyəti NATO tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, bu işləri davam etdirmək üçün ona yeni təkliflər edilmişdir.

Professor Ə.M.Əhmədov özünün riyaziyyat məktəbini yaratmış, neçə-neçə elmlər doktoru və namizədin yetişməsində mühüm rol oynamışdır. Onun «Xətti analiz üç prinsipi» kitabı Türkiyədə çap olunmuş, alimin Türkiyə həmkarları ilə də bir neçə kitabı işıq üzünə görmüşdür.

Görkəmli alim riyaziyyat üzrə Azərbaycan Respublikasında doktorluq elmi dərəcəsi verən elmi şuranın rəhbərlərindən biridir. Bundan başqa o, Təhsil Nazirliyində Metodik Şuranın, Nəşriyyat Şurasının, elmi jurnalların redaksiya heyətinin üzvü, Azərbaycan Riyaziyyat Cəmiyyətinin vitse-prezidentidir.

Elmin daşlı-kəsəkli yollarında özünəməxsus yol açmış professor Ə.Əhmədova bundan sonra da geniş yaradıcılıq uğurları, arzularınıq.

ƏHMƏDOV AZƏR SAHİB OĞLU

*Fəlsəfə və riyaziyyat elmləri doktoru,
ABŞ-ın Kaliforniya Universitetinin professoru*

Azər Sahib oğlu Əhmədov 1974-cü il dekabrın 6-da Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində anadan olmuşdur. 1980-ci ildə Xələfli kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, valideynlərinin Bakıya köçməsi ilə əlaqədar 1983-cü ildən Xətai rayonundakı 194 saylı orta məktəbdə oxumuşdur. Azər Əhmədov hələ kiçik yaşlarından riyaziyyat elminə çox böyük maraq göstərirdi. Onun riyaziyyata bu cür bağlanmağında anası, 58 saylı orta məktəbin ali kateqoriyalı riyaziyyat müəllimi, respublikanın maarif

əlaçısı Ofelya xanım Bəbişovanın böyük əməyi olmuşdur.

A.S.Əhmədov hələ 8-ci sinifdə oxuyarkən respublika riyaziyyat olimpiadasında birinci yeri tutur. 1989-cu ildə Riqa şəhərində keçirilən, 1990-cı ildə Aşqabad və 1991-ci ildə Smolensk şəhərində keçirilən ümumittifaq olimpiadalarında iştirak edir, fəxri fərman və diplomlarla təltif olunur. Elə ona görə də 1988-1991-ci illərdə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən kiçik mexanika-riyaziyyat fakültəsində və ümumittifaq qiyabi riyaziyyat məktəbində təhsil alır, eyni zamanda – 1991-ci ildə Bakıdakı H.Mahmudbəyov adına texniki-humanitar liseyi qızıl medalla bitirir. Elə həmin il də Bakı Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə imtahansız qəbul olunur. 1996-cı ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vurur. Tələbəlik illəri ərzində o, Moskvada, İranda, İstanbulda keçirilən mötəbər riyaziyyat olimpiadalarının dəfələrlə qalibi olmuşdur.

A.S.Əhmədov 1996-cı ildə yenidən imtahan verir və maksimum bal toplayaraq ABŞ-ın Princeton Universitetinə qəbul olunur. Təhsil xərcini ödəmək üçün maliyyə vəsaiti olmadığından orada oxumaq mümkün olmur. Belə olduqda Azər İtaliyanın Triyest şəhərində yerləşən Ali Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru Nobel mü-

kafatı laureatı Abdussalama məktub yazır, imtahandan qazandığı nəticələr haqqında məlumat verir və orada təhsil almaq istədiyini bildirir. Abdussalam ona həmin məktəbdə oxumağa razılıq verir. Beləliklə A.Əhmədov 1996-1997-ci illərdə həmin universitetdə magistr təhsilini başa vurur. Burada oxuduğu müddət ərzində o, bir sıra riyazi tədqiqatlar aparır, çətin həll olunan riyazi məsələləri həll edir. Bundan sonra onu ABŞ-ın, İngiltərənin bir neçə məşhur universitetləri işə dəvət edirlər. Lakin Azər ABŞ-ın Yuell universitetində elmi tədqiqat işləri ilə məşğul olur və 2004-cü ilin may ayında professor Marqulisin rəhbərliyi altında uğurla doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fəlsəfə və riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır. 2004-cü ilin sentyabrında Kaliforniya Dövlət Universitetinin riyaziyyat sektorunun professoru vəzifəsinə seçilir.

A.S.Əhmədovun tədqiqatları riyaziyyatın qruplar nəzəriyyəsi sahəsini əhatə edir. O, indiyə qədər bu sahədə çap olunmuş 30-dan çox elmi məqalənin müəllifidir. Gənc alim qruplar nəzəriyyəsi sahəsində Kanada, Fransa, Belçika və digər ölkələrdə keçirilən konfranslarda bir sıra dəyərli çıxışlar etmişdir. A.Əhmədov riyaziyyatın qruplar nəzəriyyəsi sahəsində dünyanın ən nüfuzlu alimlərindən biridir. O, qruplar nəzəriyyəsi sahəsində 50 il müddətinə həll oluna bilməyən problem məsələni həll edib dünya riyaziyyat elminə çox böyük töhfə vermişdir.

Azər ailəlidir. Selcan adında bir qızı və həyat yoldaşı Kəmalə xanımla Cəbrayılı günləri də yada salırlar.

ƏHMƏDOV ANAR SAHİB OĞLU

*Fəlsəfə və riyaziyyat elmləri doktoru,
ABŞ-ın Corciya Universitetinin professoru*

Anar Sahib oğlu Əhmədov 1976-cı il mayın 1-də Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində ziyalı ailəsində doğulmuşdur. 1983-cü ildə Xələfli kənd orta məktəbinin birinci sinfində, 1983-cü ildən isə Bakı şəhəri Xətai rayonundakı 58 sayılı orta məktəbdə oxumuşdur. Anar da böyük qardaşı kimi riyaziyyat elmi yolunu tutmuş, bu sahədə diqqətəlayiq uğurlar qazanmışdır. O, 7-ci sinifdən başlayaraq əvvəlcə rayon, şəhər, respublika, ümumittifaq və

Şərq ölkələri olimpiadalarında iştirak etmiş və uğurlu nəticələr əldə etmişdir.

Anar Əhmədov Rusiya Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin «Kvant» jurnalının keçirdiyi ümumittifaq müsabiqəsinin ardıcılı olaraq üç il (1991, 1992, 1993) qalibi olmuşdur. Azərbaycanda bu günə qədər heç kim «Kvant» jurnalının üçqat qalibi adını qazanmamışdır.

A.S.Əhmədov 1993-cü ildə Xətai rayonundakı 58 sayılı orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirir. Test imtahanları verərək ən yüksək keçid balı toplayır. Bu balla BDU-nun mexanika-riyaziyyat, Azərbaycan Tibb Universitetinin müalicə, Azərbaycan Neft Akademiyasının mühəndis-iqtisad fakültəsinə daxil olur. Lakin BDU-da oxumağı daha üstün tutaraq təhsilini orada davam etdirir. 1996-cı ildə III kursda oxuyarkən TOEFL imtahanları verərək maksimum balla ABŞ-ın Kaliforniya Universitetinin riyaziyyat fakültəsinin III kursuna qəbul olunur. 2001-ci ildə Universiteti, 2003-cü ildə isə magistraturanı müvəffəqiyyətlə bitirir, 2003-2006-cı ildə isə doktoranturada oxuyur.

A.S.Əhmədov 2006-cı ilin iyun ayında Kaliforniya Dövlət Universitetində doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fəlsəfə və riyaziyyat elmləri doktoru elmi dərəcəsi alır. Bir il həmin universi-

tətdə işlədikdən sonra 2007-ci ildən ABŞ-ın Corciya Universitetində riyaziyyat fakültəsinin professoru vəzifəsinə keçir.

A.Əhmədov riyaziyyatın dördölçülü topologiya sahəsində tədqiqatlarını uğurla davam etdirir. Vaxtaşırı öz tədqiqatlarının nəticələri ilə Beynəlxalq konfranslarda (Türkiyə-2007, Pekin-2007, ABŞ-2007), Nyu-York, Zuziana, İndiana, Maqami, Menzota şəhərlərində, habelə Kanada, Macarıstan, Avstriya və digər ölkələrdə keçirilən beynəlxalq simpoziumlarda etdiyi çıxışlar ona çox böyük nüfuz qazandırmışdır. İndi dünyada dördölçülü topologiya sahəsində tədqiqatları ilə dünya şöhrəti qazanmış alimlər – Salman Akbulut, Ronald Stern Anarla müştərək tədqiqatlar aparmağı, bu elmin ən çətin problemlərini birgə həll etməyi ona təklif edirlər. Fərəhləndirici haldır ki, öz riyazi kəşfləri ilə Anar Əhmədov dünya riyaziyyat elminin ön sıralarında gedən alimlərindən biridir.

ƏLİZADƏ RƏFAYİL QUBAD OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
İzmir Universitetinin professoru*

Rəfayil Qubad oğlu Əlizadə 1956-cı il yanvarın 4-də Cəbrayıl rayonunun Alıkeyxalı kəndində anadan olmuşdur. 1963-cü ildə Cəbrayıl şəhərindəki M. Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə oxumağa başlamışdır. Hələ orta məktəbdə oxuduğu illərdə Azərbaycan Respublikası riyaziyyat olimpiadalarında yaxından iştirak etmiş, 1971-ci ildə birinci yeri, 1972 və 1973-cü illərdə ikinci yeri tutmuşdur. Ümumittifaq «Kvant» jurnalının keçirdiyi müsabiqələrdə bir neçə dəfə qaliblər cərgəsində olmuşdur.

R.Q.Əlizadə 1973-cü ildə orta məktəbi bitirərək Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1978-ci ildə həmin təhsil ocağını bitirmişdir. 1978-1990-cı illərdə Azərbaycan EA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunda baş laborant, kiçik elmi işçi və elmi işçi vəzifələrində çalışmışdır. 1978-1980-ci illərdə MDU-nun ixtisasartırma kursunda olmuşdur. 1986-cı ildə MDU-nun professoru Ü.Q.Sklyarenkonun elmi rəhbərliyi altında Moskva Dövlət Pedaqoji İnstitutunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1990-1993-cü illərdə Bakı Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinin cəbr və topologiya kafedrasında müəllim işləmişdir.

R.Q.Əlizadə 1993-cü ildə Türkiyə Bilimsəl və Teknik Araştırma Kurumunun qrantı ilə 3 ay müddətində Türkiyənin Trabzon şəhərindəki Karadəniz Teknik Universitetində olmuşdur. 1994-2000-ci illərdə Türkiyənin İzmir şəhərindəki Dokuz Eylül Universitetinin fənn-ədəbiyyat fakültəsində dəvətli professor vəzifəsində işləmişdir. 2001-ci ildən İzmir Yüksək Texnoloji Universitetin professorudur.

R.Q.Əlizadə 7 magistr və 5 doktorluq dissertasiyasına rəhbərlik etmişdir. 30-dan çox elmi məqalənin, 2 kitabın müəllifidir. Amerika Riyaziyyat Cəmiyyətinin üzvüdür. Türkiyədə çap olunan kütləvi «Matematik dünyası» jurnalının «Problemlər və görümlər» rubrikasının aparıcısıdır. Rəfayil müəllim vaxtaşırı Türkiyə və Azərbaycanın olimpiada komandalarının Dünya Riyaziyyat Olimpiadalarına hazırlaşdırılmasında iştirak edir.

Evlidir, üç övladı var.

ƏSGƏROV AYDIN MUSA OĞLU

*Biologiya elmləri doktoru, professor,
«Təfəkkür» Universitetində kafedra müdiri*

Aydın Musa oğlu Əsgərov 1948-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (indi M.Mehdi-zadə) adına orta məktəbi bitirmiş, həmin ildə də keçmiş V.İ.Lenin adına APİ (indi ADPU)-nin biologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1969-cu ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1969-cu ildə Azərbaycan EA Botanika İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuş, vaxtından da 6 ay əvvəl – 1972-ci ildə «Botanika» ixtisası üzrə dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Bundan sonra alim elmi axtarışlarını daha da genişləndirmiş Botanika İnstitutunun elmi şurasında 1984-cü ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək biologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

A.M.Əsgərov 1973-cü ildən 1975-ci ilə qədər Azərbaycan EA Botanika İnstitutunda kiçik elmi işçi, 1975-ci ildən baş elmi işçi, 1985-ci ildən şöbə müdiri vəzifələrində işləmiş, 1997-ci ildən Elm və Təhsil Mərkəzi «Təfəkkür» Universitetində «Fundamental elmlər» kafedrasının müdiri, Tibbi biologiya kafedrasının professoru, hazırda isə «Ekologiya və Ümumtexniki fənlər» kafedrasının müdiridir.

A.M.Əsgərov Beynəlxalq Ekologiya və Təbiəti Mühafizə İttifaqının həqiqi üzvü, Beynəlxalq Pteridoloqlar Assosiasiyasında Ümumdünya Təbiət Fondunda Qafqaz üzrə koordinatorudur. Beynəlxalq konfranslarda, simpoziumlarda çoxsaylı məruzə və tezislərlə çıxışlar etmişdir. Professor A.Əsgərov bioloji müxtəliflik və ekologiya üzrə tanınmış mütəxəssisdur. 30 ilə yaxın AMEA Botanika İnstitutunda çalışmışdır. O, elm üçün çoxsaylı yeni bitki növləri aşkar etmiş, florogenez nəzəriyyəsinə, floranın genetik fondu-

nun öyrənilməsi və mühafizəsi problemlərinə elmi yeniliklər gətirmiş, həmin problemlər üzrə respublikamızda və xarici ölkələrdə elmi əsərləri çap edilmişdir. Çap edilmiş 100-ə yaxın elmi, metodiki və nəzəri əsərlərin 5-i monoqrafiya və dərs vəsaitidir.

Professor A.M.Əsgərov ilk dəfə olaraq Qafqazın qədim və ali bitkilər florasının orijinal təsnifatını vermiş, onun genezisini, formalaşma istiqamətlərini müəyyənləşdirmişdir. O, beynəlxalq və respublika miqyaslı tədbirlərdə Qarabağ problemi, xüsusən öz araşdırmalarına istinad edərək regionun bioloji müxtəlifliyinin erməni işğalı altında qalması, onun sərvətlərinin amansızcasına talanması, ekologiyasına qarşı genosid siyasəti aparılması və bunlardan çıxış yolları haqda öz fikir və təkliflərini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırır.

Professor A.M.Əsgərov Universitetin Böyük Elmi Şurasının üzvüdür. O, Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin qərarı ilə yeni nəşrinə başlanılan çoxcildli «Azərbaycan florası» kitabının redaksiya heyətinin üzvü və əsas müəlliflərindən biri, 1989-cu ildə çap olunmuş Azərbaycanın «Qırmızı kitab»ının yaradıcısı və müəlliflərindən biri, Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının yeni nəşrinin məsləhətçisidir. Beynəlxalq Ekologiya və Təbiəti Mühafizə İttifaqının komissiya həmsədridir.

A.M.Əsgərov respublikamızın ictimai həyatında da fəal iştirak edir. O, müxtəlif illərdə təhsil müəssisələrinin Attestasiyası üzrə Dövlət Komissiyasının üzvü, Bakı şəhər sovetinin deputatı olmuşdur. Azərbaycan Alimlər İttifaqı Rəyasət Heyətinin sədri kimi yaradıcı alimlərimizin fəaliyyətinin istiqamətləndirilməsində, elmin, təhsilin təbliğində yaxından iştirak edir.

ƏSGƏROV İSRAFİL MƏHƏMMƏD OĞLU

(1934-2001)

Texnika elmləri doktoru

İsrafil Məhəmməd oğlu Əsgərov 1934-cü il avqustun 4-də Cəbrayıl rayonunun Karxulu kəndində anadan olmuşdur. 1942-ci ildə Maralyan yeddiillik məktəbində oxumuş, 1949-cu ildə VII sinfi qurtarmışdır.

İ.M.Əsgərov 1949-cu ildə Bakı Dənizçilik Məktəbinin hərbi-dənizçilik şöbəsinə daxil olmuş, 1953-cü ildə bu məktəbi bitirib dizel mühərrikli hərbi gəmilərin zabit-elektromexaniki ixtisası üzrə texnik-leytenant hərbi rütbəsi almışdır. 1953-cü ildə Respublika Müdafiə Nazirliyinin əmrinə əsasən Hərbi Dəniz Donanmasından tərxis olunub Cəbrayıla qayıtmış və MTS-də sahə mexaniki işləmişdir. 1954-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin geoloji-coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1960-cı ildə həmin fakültəni bitirərək «Faydalı qazıntı yataqlarının işlənməsi» ixtisası üzrə dağ-mədən mühəndisi adını almış və Azərbaycan EA Geologiya İnstitutunda işləməyə başlamışdır. İnstitutda işləməklə bərabər İsrafil müəllim geoloji-kəşfiyyat işləri apararaq bunları elmi-nəzəri cəhətdən də sistemləşdirməyə başlayır.

İ.M.Əsgərov eyni zamanda 1961-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Şərur rayonunun Gümüşlük qurğuşun-sink mədəninə dağ-mədən işləri ustası-mühəndisi işləmişdir. 1962-1964-cü illərdə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunda aspiranturada oxumuş, 1965-1970-ci illərdə Azərbaycan EA Geologiya İnstitutunda dağ-mədən işləri bölməsində kiçik elmi işçi olmuşdur.

1970-ci ildə Gürcüstan Politeknik İnstitutunda «Damar yataqlarında sökülüb-yığılan dayaq sistemində təmizləyici oyuqların texnologiyasının tədqiqatları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

İ.M.Əsgərov 1971-1986-cı illərdə Azərbaycan EA Geologiya İnstitutu «Dağ-mədən işləri» bölməsində «Dağ süxurlarının partlayış üsulu ilə dağıdılması» laboratoriyasının rəhbəri, 1986-1990-cı illərdə həmin institutun «Dağ-mədən işləri» laboratoriyasının rəhbəri, 1990-cı ildən «Dağ-mədən işləri» bölməsinin müdiri işləmişdir.

İ.M.Əsgərov Azərbaycanda faydalı qazıntıların yerinin müəyyənləşdirilməsi, axtarılıb tapılması sahəsində səmərəli işlər görmüşdür. Onun elmi tədqiqat sahəsi faydalı qazıntı yataqlarının açıq və yeraltı işlənilməsi sistemi və texnologiyası, buro-partlayış işləri, dağ-mədən süxurlarının partlayışla dağıdılması, geoloji-kəşfiyyat istismar işlərinin texnikası və texnologiyası, hidrotexniki və suvarma tikintilərinin inşasında istiqamətləndirilmiş partlayışlardan istifadə edilməsi məsələləri ilə bağlı idi.

İ.M.Əsgərov 1993-cü il mayın 19-da doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. İsrafil müəllim bu illərdən sonra həm də ADNA-da müəllimlik etmiş, o cümlədən geologiya fakültəsi diplom komissiyasının sədri olmuşdur.

İ.M.Əsgərov 70-dən çox elmi əsərin, 2 monoqrafiyanın və istehsalata tətbiq olunmuş bir neçə elmi-texnoloji layihənin müəllifidir.

Tanınmış alim 2001-ci il yanvarın 10-da dünyasını dəyişmişdir. Allah rəhmət eləsin.

HACIYEV ƏHMƏD MƏHƏMMƏD OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
AMEA Fiziologiya İnstitutunda laboratoriya müdiri*

Hacıyev Əhməd Məhəmməd oğlu 20 noyabr 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Cəbrayıl qəsəbəsində qulluqçu ailəsində anadan olub. 1958-ci ildə M.Qorqi adına (indiki M.Mehdizadə) Cəbrayıl rayonu orta məktəbinin 1-ci sinfinə daxil olub, 1968-ci ildə həmin məktəbin 10-cu sinfini qızıl medalla bitirmişdir. Dəqiq elmlərə yüksək marağı onu həmin ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə gətirib çıxarmış, medalçılar üçün nəzərdə tutulmuş yalnız bir imtahanı – fizika fənnindən imtahanı - «əla» qiymətlə verərək bu elm və təhsil ocağının tələbəsi olmuşdur. 1973-ildə fakültəni Molekulyar fizika kafedrası üzrə müvəffəqiyyətlə bitirmiş və təyinat üzrə həmin kafedrada saxlanılmışdır. Elmi-tədqiqat seçimini bu dövrdə fizika və biologiya elmlərinin kəsişməsində yaranmış yeni, perspektivli bir elm sahəsi ilə, bioloji fizika ilə bağlamış və bu sahədə ixtisaslaşmaq üçün SSRİ EA-nın Biofizika institutunda (Puşşino ş., Moskva vilayəti) əvvəl diplom işini yerinə yetirmiş, sonra isə aspirantura keçmişdir. Görkəmli Sovet biofiziki akademik Q.M.Frankın təkidi ilə gənc alim onun rəhbərlik etdiyi institutda qalıb elmi işini davam etdirmişdir.

Elmi fəaliyyətinin ilk mərhələsi orqanizmin vacib funksiyalarından olan əzələ təqəllüsünün molekulyar mexanizminin araşdırılması və bu sahədə yeni tədqiqat üsullarının, o cümlədən elektron sürətləndiricilərin sinxrotron şüalanmasının istifadəsi ilə bağlı olmuşdur. Əzələ təqəllüsünü öyrənmək üçün ilk dəfə keçmiş SSRİ-də yaradılmış milli saniyə ayırddedici qabiliyyətli «Difraksiya kinosu» üsulunun müəllif qrupunun üzvü olmuşdur və onun 1985-ci ildə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetində fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün müdafiə etdiyi dissertasiya işi bu mövzuya həsr olunmuşdu.

Ə.M.Hacıyev 1990-cı ildə akademik C.Ə.Əliyevin məsləhəti ilə Bakı şəhərinə qayıtmış, Azərbaycan EA-nın Botanika institutunda elmi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Burada o, sinxrotron şüalanmasının bir tədqiqat instrumenti kimi digər bioloji vacib proseslərə, o cümlədən membran proseslərinə tətbiqi ilə məşğul olmuşdur. Rusiyada və Azərbaycanda apardığı tədqiqatların əsasında hazırladığı doktorluq dissertasiyasını (mövzu: «Miozintərkibli tellərin əzələ təqəllüsü prosesində struktur dəyişiklikləri dinamikası. Sinxrotron şüalanması vasitəsilə rentgenoqrafik tədqiqatlar») 1996-cı ildə Azərbaycan EA Fotoelektronika İnstitutunda təşkil olunmuş Birdəfəlik Müdafiə Şurasında müvəffəqiyyətlə müdafiə etmişdir.

Ə.M.Hacıyev 1997-1998 illərdə Molekulyar Biologiya və Biotexnologiya İnstitutunda elmi katib, direktor vəzifələrində çalışmış, institutların birləşməsi ilə əlaqədar 1998-ci ildən A.İ.Qarayev adına Fiziologiya İnstitutunda «Hüceyrə metabolizminin biofizikası» laboratoriyasına rəhbərlik edir. Əsas tədqiqat istiqaməti qeyri-ionlaşdırıcı elektromaqnit dalğalarının bioloji təsir mexanizmlərinin öyrənilməsidir.

Avropa Molekulyar Biologiya Laboratoriyasında (Hamburq, DESY, 1995), Sibir Sinxrotron Mərkəzində (Novosibirsk, 1976-2004), Edinburq universitetində (Birləşmiş Krallıq, 2000), «Kurçatov institutu» Rusiya Elmi Mərkəzində (Moskva, 2005) birgə tədqiqatlar aparmışdır.

Soros qrantına (2000), Rusiyalı alimlərlə birgə Rusiya Fundamental Tədqiqatlar Fondunun (1997, 2004, 2005), Rusiya Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin «Fundamental elmlər təbabət üçün» proqramının qrantlarına layiq görülmüşdür.

Alim yerli və xarici elmi jurnallarda 100-dən artıq elmi əsəri çap olunub, müxtəlif xarici ölkələrdə – Rusiyada, İranda, Türkiyədə, Almaniya, İngiltərədə – beynəlxalq simpoziumlarda məruzələri maraqla dinlənilib. İndiyədək onun rəhbərliyi altında 5 elmlər namizədi hazırlanıb və gənc kadrların yetişməsində o, öz fəaliyyətini aktiv davam etdirir.

Ə.M.Hacıyev Azərbaycan Fizioloqlar Cəmiyyətinin, Azərbaycan Biofiziklər Cəmiyyətinin, Azərbaycan Molekulyar Bioloqlar

və Biokimyəçilər Cəmiyyətinin, Beynəlxalq Sinxrotron Şüalanması İstifadəçiləri Cəmiyyətinin üzvüdür. Ali Attestasiya Komissiyasının «biofizika» ixtisası üzrə müdafiə şuralarının işinə daim cəlb olunur. A.İ.Qarayev adına Fiziologiya İnstitutunun Elmi Şurasının üzvüdür.

HACIYEVA NÜŞABƏ NÜBARƏK QIZI

*Texnika elmləri doktoru,
AMEA RPİ-nin laboratoriya rəhbəri*

Nüşabə Nübarək qızı Hacıyeva 1950-ci il mayın 6-da Xızı rayonunun Altıağac kəndində doğulmuşdur. Onun valideynləri, babaları Cəbrayıl rayonunun Sofulu kəndindən idilər və 1937-ci il repressiyaları zamanı tale bu ailəni Xızıya gətirib çıxarmışdır. 1956-cı ildə ailə Sumqayıt şəhərinə köçür və Nüşabə Sumqayıtdakı 13 saylı orta məktəbə daxil olur və 1967-ci ildə orta məktəbi qızıl medal ilə bitirir. Həmin il o, Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə daxil olur.

1972-ci ildə universiteti başa vuraraq Azərbaycan EA Radiasiya Problemləri İnstitutuna gənc mütəxəssis kimi işə göndərilir. O vaxt hələ institut kimi fəaliyyət göstərməyən bu qurumun təməlinin qoyulmasında, institutun yaradılmasında Nüşabə xanımın böyük əməyi olur. Üç il ərzində spektroskopiya laboratoriyasını yaradır.

N.N.Hacıyeva 1977-ci ildə SSRİ EA Spektroskopiya İnstitutunda məqsədli aspiranturaya daxil olur. 1981-ci ildə «Hidrogen rabbitəli alçaq temperaturu məhlulların infraqırmızı spektrlərində molekullararası qarşılıqlı təsirin təzahürləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır və «optika» ixtisası üzrə Azərbaycanda ilk mütəxəssis-alim olur.

N.N.Hacıyeva mürəkkəb elmi problemləri müasir səviyyədə həll etməyi bacaran yüksək ixtisaslı alimdir. Onun apardığı tədqiqat işləri elmin müxtəlif sahələrini, o cümlədən səthi hadisələr spektroskopiyasını əhatə edir. O, metal və oksid dielektriklərin səthində bəzi molekul və maddələrin radiasiyanın təsiri altında gədən absorbsiya və çevrilmə proseslərini, onların spektrokinetik qanunauyğunluqlarını, enerji ötürülməsi mexanizminin və digər radiasiya effektlərinin tədqiqatçısıdır. Ona görə də Nüşabə Hacıyeva 2006-cı ildə «Metal və oksidlərin səthində radiasiya – stimullaşdırılmış heterogen proseslərin spek-troskopiyası. Radiasiya və

səth effektləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

N.N.Hacıyeva 130-dan çox elmi məqalənin, 5 ixtiranın müəllifidir. Bir sıra beynəlxalq elmi konfrans, simpozium, seminar və qurultayların iştirakçısı olmuş, 60-dan çox elmi məruzələrin materialları Almaniya, İngiltərə, Fransa, Rusiya, Türkiyə, İran, Belorusiya, Ukrayna, Qazaxıstan, Özbəkistan və s. ölkələrdə çap edilmişdir. Onun spektroskopiya və radiasiya sahələrində apardığı elmi-təcrübi işlərin nəticələri xarici nüfuzlu jurnallarda – «Optika və spektroskopiya», «Tətbiqi spektroskopiya», «Rusiya EA-nın xəbərləri və məruzələri», «Yüksək enerjilər kimyası», «Fiziki-kimya», «Qeyri-üzvi materiallar» və digər nəşrlərdə dərc edilmişdir.

N.N.Hacıyeva 5 namizədlik işinin elmi rəhbəridir. Bu işlərdən ikisi müdafiə edilmişdir. Nüşabə xanım rus, alman və ingilis dillərində sərbəst danışır və yazır.

Ailəlidir. Bir övladı var.

HACIYEV SADIQ ALLAHVERDİ OĞLU

*Tibb elmləri doktoru,
Moskva Stomatoloji
Elmi Mərkəzinin əməkdaşı*

Sadiq Allahverdi oğlu Hacıyev 1952-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. Sonradan ailələri – atası tanınmış terapevt həkim Allahverdi Hacıyev Bakıya köçdüyündən Sadiq də Bakıya gəlmiş və 134 saylı orta məktəbdə orta təhsilini başa vurmuşdur. Orta məktəbi qurtardıqdan sonra Azərbaycan Tibb İnstitutuna daxil olmuş, 1974-cü ildə Stomatologiya fakültəsini bitirmişdir.

S.A.Hacıyev 1980-ci ildə ATİ-nin Stomatologiya kafedrası üzrə aspiranturaya daxil olmuş, 1983-cü ildə dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

O, Tibb Universitetinin Stomatologiya fakültəsində elmi katib, həmçinin Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi yanında diş texniki üzrə Attestasiya Komissiyasının katibi olmuşdur.

S.A.Hacıyev 1990-cı ildən ATİ-nin Stomatologiya kafedrasının dosenti işləmiş, 1990-cı ilin sentyabrından Moskvaya – doktoranturaya göndərilmişdir. 1993-cü ildə Moskvada «Parotontoz xəstəliklərinin kompleks müalicə tədbirləri sistemində ortopediya metodları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. O, 60-dan çox elmi məqalənin, bir sıra metodik təkliflərin müəllifidir.

Ailəlidir. Ailəsi ilə Moskva şəhərində yaşayır, Stomatoloji Elmi Mərkəzdə işləyir. Oğlu Seymur Hacıyev də Stomatologiya sahəsində tibb elmləri namizədidir.

HACIZADƏ NAILƏ NƏRİMAN QIZI

*Filologiya elmləri doktoru,
Türkiyə Səlcuq Universitetinin professoru*

Nailə Nəriman qızı Hacızadə 1955-ci il noyabrın 21-də Cəbrayıl rayonunda ziyalı ailəsində anadan olub. 1962-ci ildə Cəbrayıldakı M. Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbə daxil olmuş, 1972-ci ildə orta məktəbi bitirmişdir. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə qəbul olunmuş, 1977-ci ildə universitet təhsilini başa vurmuşdur.

N.N.Hacızadə 1979-cu ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutunda əmək fəaliyyətinə başlamışdır. Onun bu institutda əsas fəaliyyəti türk yazılı abidələri şəbəsi ilə bağlıdır. Bu abidələrlə bağlı uzun araşdırmalardan sonra 1987-ci ildə «Ebri Xase İbn Adilin İxtiyarati-qevaidi-külliyə əsərinin leksikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

N.N.Hacızadə bundan sonra elmi fəaliyyətini daha da genişləndirmiş, 1998-ci ildə «Nəsirəddin Rəbguzinin Qisəsül-Ənbiya əsərinin dili» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. Müəllif ilk dəfə olaraq Bakı nüsxəsini əsas götürərək bu əsərin dilini ümumtürk yazılı abidələri ilə qarşılıqlı şəkildə araşdırmış, leksik-qrammatik özünəməxsusluğu üzə çıxarmışdır. Həmçinin «Qisəsül-Ənbiya» əsərinin əlyazma nüsxələrinin paleoqrafik, qrafik və orfoqrafik əlamətləri də öyrənilmişdir.

Nailə xanımın tədqiqatının nəticələrindən türkologiya, dil tarixi, tarixi leksikologiya, tarixi morfologiya, tarixi sintaksis materialları kimi də istifadə etmək olar.

N.N.Hacızadə 1992-ci ildə Türkiyənin Konya şəhərindəki Səlcuq Universitetinə dəvət almış və o vaxtdan bu günə qədər həmin universitetin fənn-ədəbiyyat fakültəsinin rus dili və ədəbiyyat

yatı bölümündə çalışır. Rus dili və Türk dili bölümlərində bakalavr, magistratura və doktorantura dərsləri deyir. Magistratura və aspiranturada bir çox tələbələrin elmi rəhbəri olmuşdur. Nailə xanım bir çox beynəlxalq elmi konfrans və simpoziumlarda iştirak etmiş, orada dəyərli çıxışlar etmiş, bir sıra elmi-populyar dərgilərdə məqalələri çap olunmuşdur. Beş kitab müəllifidir.

2004-cü ildən Səlcuq Universiteti Fənn-Ədəbiyyat fakültəsinin rus dili və ədəbiyyat bölümünün rəhbəridir.

HƏSƏNOV MƏHƏMMƏD SEYİDALI OĞLU

(1930-1998)

Pedaqoji elmlər doktoru, professor

Məhəmməd Seyidalı oğlu Həsənov 1930-cu il martın 20-də Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndində doğulmuşdur. İlk təhsilini doğma kəndlərində alan M.Həsənov 1946-cı ildə Qaryagindəki (iniki Füzuli rayonu) Pedaqoji məktəbi əla qiymətlərlə bitirmiş, bir neçə il müəllim işlədikdən sonra 1949-cu ildə keçmiş V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki ADPU) filologiya fakültəsinə daxil olmuş. 1953-cü ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Elə həmin il də Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat Pedaqogika İnstitutunun (indiki Təhsil Problemləri İnstitutu) aspiranturasına daxil olmuş, 1956-cı ildə Azərbaycan dili tədrisinin metodikası üzrə aspiranturayı başa vurmuşdur. Bundan sonra Məhəmməd müəllim müxtəlif illərdə Azərbaycan Müəllimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda, Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda, M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunda (indiki Bakı Slavyan Universiteti) işləmişdir. 1973-cü ildən ömrünün sonuna qədər isə Bakı Dövlət Universitetində çalışmış. Azərbaycan dili və onun tədrisi metodikası kafedrasının professoru olmuşdur.

M.S.Həsənov bütün ömrü boyu geniş elmi-pedaqoji fəaliyyət göstərmiş, 1962-ci ildə «V sinifdə sifət bəhsinin tədrisi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1989-cu ildə isə «Azərbaycan dili sintaksisi tədrisinin linqvistik-didaktik əsasları» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək pedaqoji elmlər doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. O, bir sıra elmi əsərlərin redaktoru, dərslik və dərs vəsaitlərinin müəllifi, rəyçisi və xeyir-duaçısı olmuşdur. M.S.Həsənov ADPU-nun «Elmi əsərlər»i məcmuəsinin redaksiya heyətinin üzvü idi. O, 2 müdafiə şurasının – Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutu nəzdindəki müdafiə şurasının və Nizami adına Daşkənd Dövlət Pedaqoji İnstitutunda doktorluq

müdafiəsi Elmi Şurasının üzvü olmuş. 15-ə qədər namizədlik dissertasiyasına opponentlik etmiş, bir neçə dissertantın elmi rəhbəri olmuş, çoxlu namizədlik və doktorluq dissertasiyalarına rəy yazmışdır.

M.S.Həsənov 60-dan çox elmi-metodiki əsərin müəllifidir. Bunlar monoqrafiya, dərs vəsaiti, metodik vəsait, metodik göstəriş, proqram və metodik məqalələrdir. Onun çap olunmuş kitabları aşağıdakılardır:

«V sinifdə sifət bəhsinin tədrisi haqqında» (Bakı-1959), «V-VIII siniflərdə Azərbaycan dilinin tədrisi təcrübəsindən» (Bakı-1963), «Azərbaycan dilinin tədrisi (V-VIII siniflərdə)» – I hissə (Bakı-«Maarif» kollektiv), «Azərbaycan dilinin tədrisi (V-VIII siniflərdə), II hissə, Bakı-«Maarif» nəşriyyatı, 1966, kollektiv), «Sintaksisin tədrisində qarşıya çıxan çətinliklər və onların aradan qaldırılması» (Bakı, «Maarif» nəşriyyatı-1972), «Azərbaycan dili» (III sinif üçün dərslik, Bakı, «Maarif» nəşriyyatı, 1971, Ə.Fərəcovla birlikdə), «Azərbaycan dili tədrisinin metodikası» (Bakı, Azərbaycan Dövlət Universitetinin nəşri, 1985, K.Mikayılova ilə birlikdə), «Azərbaycan dili sintaksisinin tədrisində qarşıya çıxan çətinliklər» (Bakı, «Maarif» nəşriyyatı, 1987), «Azərbaycan dili» (onbirillik məktəbin IV sinfi üçün dərslik, Bakı, «Maarif» nəşriyyatı, 1988, A.Rəhimovla birlikdə), «Türk dili» (orta ümumtəhsil məktəblərinin IV sinfi üçün dərslik, Bakı, «Maarif» nəşriyyatı, 1995, A.Rəhimov, N.Xudiyevlə birlikdə) və s.

«7-8-ci siniflərdə sintaksis və durğu işarələrinin tədrisi» (Metodik vəsait, Bakı, «Maarif» nəşriyyatı, 2001). Bu, onun çapa təqdim etdiyi son əsər olmuşdur. Ölümündən sonra nəşr edilmişdir.

Məhəmməd Həsənov işlədiyi Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində geniş pedaqoji iş aparırdı. Azərbaycan dilinin tədrisi metodikasından mühazirə oxuyur, seminar məşğələləri keçir, tələbələrin pedaqoji təcrübəsinə rəhbərlik edirdi. Mühazirə və seminar məşğələlərini yüksək səviyyədə aparır, müəllim kadrlarının hazırlanmasına ciddi səy göstərirdi. Lakin amansız ölüm ona bu xeyirxah işlərini sona çatdırmağa macal vermədi.

Gözəl və xeyirxah insan, sədaqətli dost, peşəkar müəllim Məhəmməd Həsənov 1998-ci ildə vəfat etdi. Allah rəhmət eləsin.

İki övladı var. Qızı Sevinc Həsənova pedaqoji elmlər namizədidir.

HƏSƏNOV XUDAVERDİ NƏSİB OĞLU

(1934-1998)

Kənd təsərrüfat elmləri doktoru

Xudaverdi Nəsim oğlu Həsənov 1934-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində doğulmuşdur. 1951-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, həmin il də Azərbaycan Dövlət Universitetinin (Bakı Dövlət Universiteti) coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1956-cı ildə universiteti bitirmişdir.

X.N.Həsənov 1956-1960-cı illərdə Ağcabədi rayonunun Sarıcallı kənd orta məktəbində dərs hissə müdiri işləmişdir.

1960-cı ildə Azərbaycan Respublikası EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutunun aspiranturasının əyani şöbəsinə daxil olmuş, tezliklə 1964-cü ildə akademik Həsən Əliyevin rəhbərliyi altında «Şamaxı rayonunun dağ-meşə torpaqlarının genetik səciyyəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

X.N.Həsənov aspirant olduğu dövrdə Şamaxı rayonunun Pirqulu massivində biogeosenoloji mərkəz yaratmışdır. Bu mərkəzdə meşələrin bitki örtüyü ilə torpaq arasında gedən qarşılıqlı proseslər öyrənilmişdir. Meşə və torpaq arasında gedən qarşılıqlı proseslər Azərbaycan şəraitində, X.Həsənov tərəfindən tədqiq olunmuş, sambalı elmi nəticələr əldə edilmiş, bu barədə onlarca elmi məqalələr dərc edilmiş monoqrafiyalar çap olunmuşdur.

X.N.Həsənov uzun müddət bilavasitə torpaq-meşə-hava sisteminə maddələrin bioloji dövranını tədqiq etmiş və qiymətli elmi nəticələr əldə etmişdir. O, torpağın biogeosenoloji məsələləri ilə yanaşı torpağın coğrafi yayılması, torpaq tip və yarımтиплərinin formalaşması, torpaqşünaslıq elminin tarixi və s. sahələrdə tədqiqatlar aparmışdır.

X.N.Həsənov 1995-ci ildə «Böyük Qafqazın cənub-şərq yamacında meşələrin ekologiyası və meşəsalmanın elmi əsasları» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək kənd təsərrü-

fatı elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. Onu da qeyd edək ki, Xudaverdi müəllim təkcə elmlə yox, həm də elm tarixi ilə məşğul olmuş, Azərbaycanın ilk torpaqşünası, mütəfəkkiri Həsən bəy Zərdabi haqqında ilk sambalı elmi-publisistik kitabı da o, yazmışdır.

X.N.Həsənov həyat fəaliyyəti dövründə müxtəlif vəzifələrdə çalışmış – 1968-1982-ci illərdə EA Coğrafiya İnstitutunda baş elmi işçi, laboratoriya müdiri, şöbə müdiri, 1982-1988-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Meşə Təsərrüfatı Nazirinin birinci müavini, 1988-1990-cı illərdə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Meşəçilik İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, 1990-1998-ci illərdə Azərbaycan EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutunda şöbə müdiri işləmişdir.

X.N.Həsənov 1998-ci ildə dünyasını dəyişmişdir.

Övladları, nəvələri var.

Allah rəhmət eləsin.

HÜMBƏTOV RAMİZ TOPUŞ OĞLU

*Texnika elmləri doktoru, professor,
Beynəlxalq İnformatizasiya
Akademiyasının (Rusiya) həqiqi üzvü,
ADNA-nın prorektoru*

Ramiz Topuş oğlu Hümbətov 1944-cü ilin mart ayının 4-də Cəbrayıl rayonunda qulluqçu ailəsində anadan olmuşdur.

1951-1961-ci illərdə Cəbrayıl Maksim Qorki (indi Mehdi Mehdizadə) adına məktəbdə orta təhsil almış və sinifdə yüksək göstəricilər nümayiş etdirənlərdən biri olmuşdur.

1961-ci ildə Məşədi Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun yeni yaradılmış «İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması» fakültəsinə daxil olmuş və

1967-ci ildə «Avtomatika və telemexanika» fakültəsinə bitirərək «mühəndis-elektrik» ixtisası almışdır.

Tələbəlik illərində «Azərsutəsərrüfatılayihə» institutunun «Elektrotexnika» şöbəsində hesablayıcı (1962-1963) və M.Kalinin adına teleaparatura və avtomatika cihazları zavodunda (1966) 1-ci dərəcəli quraşdırıcı işləmişdir.

Ali təhsilini bitirdikdən sonra Sumqayıtda yerləşən «Neftkimyaavtomat» Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutunda bir neçə ay 1-ci dərəcəli texnik vəzifəsində çalışmışdır. Lakin gələcəkdə aspiranturaya daxil olmaq niyyəti onu yenə kitabxanalarla zəngin Bakıya çəkmiş və o, 1967-ci ilin sentyabrından əvvəlcə Slavyansk təmirprokat bazasının Bakıdakı eksperimental mexaniki və model emalatxanasında baş energetik (1967), daha sonra isə Ümumittifaq «SUGEO» Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Bakı filialının «Avtomatika və ölçmə cihazları» laboratoriyasında kiçik elmi işçi (1967-1968) vəzifəsində çalışmışdır. Bu müddətdə namizədlilik minimumu imtahanlarını Bakıda və qəbul imtahanlarını Moskvada müvəffəqiyyətlə verərək 1968-ci ilin noyabr ayında Ümumittifaq «SUGEO» Elmi-Tədqiqat İnstitutunun «Su təchizatı sistemlərinin avtomatlaş-

dırılması» laboratoriyasına əyani məqsədli aspiranturaya daxil olmuşdur.

R.T.Hümbətov aspiranturada təhsilini bitirdikdən sonra təyinat ilə yenidən həmin institutun Bakı filialına göndərilmiş və orada «Avtomatika və ölçmə cihazları» laboratoriyasında kiçik elmi işçi (1971-1974), böyük elmi işçi (1974-1979), «Elmi-tədqiqat işlərinin əlaqələndirilməsi və iqtisadi hesablamalar» sektorunun rəhbəri (1979-1982) və «Əlaqələndirmə və patent-lisenziya işləri» bölməsinin rəhbəri (1982-1984) vəzifələrində işləmişdir. Həmin illərdə o, elmi-tədqiqat işlərində dəyərli nəticələr əldə etməklə yanaşı ictimai işlərdə fəal olmuş, institutun həmkarlar ittifaqı komitəsinə rəhbərlik etmiş, ilk partiya təşkilatı katibinin müavini olmuş, institut əməkdaşlarının sosial-məişət problemlərinin həllində, onların iş şəraitinin yaxşılaşdırılmasında, institutdaxili idarəetmənin mükəmməlləşdirilməsində, elmi işlərin əlaqələndirilməsində və nəticə yönümlülüyünün təminatında səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. O vaxtlar uzun-müddətli qüsursuz əmək fəaliyyətinə, fərdi göstəricilərinə və ictimai işlərdə fəallığına görə dəfələrlə institutun tabe olduğu keçmiş SSRİ-nin Tikinti Komitəsinin, tikinti və tikinti materialları sənayesi işçilərinin həmkarlar ittifaqı Respublika Komitəsinin, keçmiş Oktyabr (indi Yasamal) rayon Partiya Komitəsinin, Moskva şəhərinin Lenin rayonu komsomol komitəsinin və institutun rəhbərliyi tərəfindən dəfələrlə fəxri fərmanlara və digər mükafatlara layiq görülmüşdür.

R.T.Hümbətov 1984-cü ildə müsabiqədən keçərək M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun təhsil aldığı «Avtomatika, telemexanika və elektronika» kafedrasında dosent vəzifəsində fəaliyyətə başlamışdır. Orada ardıcıl olaraq kafedra müdirinin elm üzrə müavini (1990-1995), professor (1995-1996), kafedra müdiri (1996-cı ildən) vəzifələrində çalışmışdır. 1997-ci ildən indiyədək Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının (ADNA) elm və texnika işləri üzrə prorektoru və 0,5 ştatda əvəzçi kimi həmin kafedranın müdiri vəzifəsində işləyir.

Professor R.T.Hümbətov ADNA-da işlədiyi müddətdə özünü təcrübəli, peşəkar müəllim, təşəbbüskar və yüksək təşkilatçılıq qabiliyyətinə malik əməkdaş kimi göstərmişdir. Onun təşəbbüsü və

bilavasitə iştirakı ilə sözü gedən kafedrada informatika və avtomatika yönümlü müasir ixtisaslar üzrə mütəxəssislər hazırlığı üçün tədris olunan 15-ə yaxın fənnin maddi-texniki və metodik bazası yaradılmışdır. O, informatika, elektronika və avtomatika yönümlü bir sıra fənlər «Elektronikanın əsasları», «Mikroprosessor texnikası», «İdarəedicilə hesablamaların tətbiqi» və s. üzrə tələb olunan səviyyədə mühazirələr oxumaqla, tələbələrin kurs, diplom və buraxılış işlərinə, magistr dissertasiyalarına rəhbərlik etməklə, dövlət attestasiya komissiyalarının üzvü və sədri kimi uzun illər fəaliyyət göstərməklə «Avtomatika və telemexanika», «Texniki sistemlərdə idarəetmə və informatika», «Fiziki qurğuların elektronika və avtomatikası» və «Avtomatlaşdırma və informasiya texnikası» ixtisasları üzrə mütəxəssis hazırlığına dəyərli töhfələr vermişdir. Kafedrada və «Lokal avtomatika sistemləri» laboratoriyasında aparılan elmi-tədqiqat işlərinin elmi rəhbəri kimi müasir informasiya texnologiyaları əsasında nəzarət, diaqnostika və idarəetmə sistemlərinin yaradılması istiqamətlərində qiymətli tədqiqatların aparılması, aspirantların, dissertantların və doktorantların elmi rəhbəri kimi yüksəkixtisaslı kadrların hazırlanması, AMEA-nın Kibernetika İnstitutunun nəzdində fəaliyyət göstərən dissertasiya şurasının üzvü (1998-2001), ADNA-nın nəzdində fəaliyyət göstərən dissertasiya şurasının sədri (2003-2005) digər dissertasiya şuralarında müdafiə olunan dissertasiya işlərinin opponenti kimi avtomatika və idarəetmə istiqamətləri üzrə hazırlanan kadrların attestasiya prosesində səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

2003-2006-cı illər ərzində onun rəhbərliyi altında 1 iddiaçı doktorluq, 2 iddiaçı işə namizədlik dissertasiyalarını müdafiə etmişdir, hazırda 4 iddiaçının dissertasiya işlərinə rəhbərlik edir.

Onun bilavasitə iştirakı ilə institutda 3 müasir ixtisas üzrə Avropa İttifaqının Tempus proqramı çərçivəsində qərb standartlarına uyğunlaşdırılmış tədris planları üzrə mütəxəssis hazırlığı təşkil olunmuşdur.

1974-cü ildə Moskva şəhərində, Ümumittifaq «SUGEO» institutunda «Radial durulducuların tədqiqi və «aerotenk-ikinci durulducu» kompleksinin il rejiminin avtomatik tənzimləmə sisteminin işlənməsi» mövzusunda namizədlik, 1994-cü ildə isə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kimya Texnologiyasının Nəzəri

Problemləri İnstitutunda «Sənaye sularının təmizlənməsi üçün avtomatlaşdırılmış diskret-aramsız texnoloji komplekslərin qurulma prinsipləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmişdir. O, sənaye sularının təmizlənməsi proseslərinin avtomatlaşdırılması üzrə dissertasiya müdafiə etmiş ilk azərbaycanlı elmlər namizədi və doktoru olmuşdur. Belə obyektlərin idarəedilmə sistemlərində qeyri-səlis məntiqin əsaslarının tətbiqini də o ilk dəfə həyata keçirmişdir. Apardığı tədqiqatların nəticələri əsasında işlənmiş avtomatik ölçmə və idarəetmə sistemləri 10-a yaxın sənaye müəssisəsinin qurğularında tətbiq olunmuşdur.

Prof. R.T.Hümbətovun texnoloji proseslərin avtomatlaşdırılması, ölçmə texnikası və telekommunikasiya sahələrinin problemləri ilə bağlı apardığı tədqiqatların nəticələri 75 elmi məqalədə (onlardan 37-si xaricdə nəşr olunmuşdur), «Elektriki obyektlər üçün intellektual informasiya vericiləri və çeviriciləri (rus dilində, «Elm» nəşriyyatı, 2004) adlı monoqrafiyada və 9 ixtira yazısında dərc etdirilmişdir.

O, Azərbaycan dilində yazılmış ilk ikicildli «Elektronika» dərs vəsaitinin, 12 digər tədris-metodik vəsaitlərin və 15 ixtiranın müəllifidir.

1987-ci ildə Azərbaycan Dillər Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən ikiillik ingilis dili kürslərini və Kiyev Politeknik İnstitutunda (Ukrayna) «Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri və mikroprosessorlar» ixtisası üzrə ixtisasartırma fakültəsini bitirmişdir.

1977-ci ildə «böyük elmi işçi», 1988-ci ildə «dosent», 2000-ci ildə professor elmi adını almışdır.

20-yə yaxın Beynəlxalq elmi konfrans və forumda məruzələrlə iştirak etmişdir.

Elmi-pedaqoji və elmi-təşkilatçılıq fəaliyyətinin nəticələrinə görə keçmiş SSRİ Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin bürünc medalına (1973), Gənclərin Ümumittifaq elmi-texniki yaradıcılıq sərgisinin laureatı adına (1973), Azərbaycan Komsomolu mükafatı laureatı adına (1977), Elmi-texniki Cəmiyyətlərin Ümumittifaq Şurasının Fəxri Fərmanına (1978), «SSRİ ixtiraçısı» medalına (1980), «İxtiraçılıq və rasionallaşdırma əlaçısı» nişanına (1981),

10-a qədər fəxri fərmanlara layiq görülmüşdür.

R.T.Hümbətov ADNA-da işlədiyi müddətdə dafələrle Təhsil Nazirliyinin tapşırığı ilə müxtəlif ali məktəblərin fəaliyyətini yoxlayan komissiyaların sədri kimi professionallıq, prinsipiiallıq, obyektivlik və yüksək mədəniyyət nümayiş etdirdiyinə və yoxlamaların nəticələrinin və komissiyaların tövsiyyələrinin ali məktəblərin fəaliyyətində nöqsanların aradan qaldırılmasına, tədris, elm və inzibati işlərin təkmilləşdirilməsi üçün böyük əhəmiyyət kəsb etdiyinə görə nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən ona təşəkkürlər elan edilmiş və mükafatlar verilmiş (1989, 1993), pedaqoji sahədə uzunmüddətli fəaliyyətinə və sahə həmkarlar ittifaqı Respublika komitəsinin işində fəal iştirak etdiyinə görə Həmkarlar İttifaqları Respublika Konfederasiyasının Fəxri fərmanına layiq görülmüş (2003), səmərəli elmi-pedaqoji fəaliyyətinə görə institutun rəhbərliyi tərəfindən dafələrle mükafatlandırılmış və fəxri fərmanlara layiq görülmüşdür.

2000-ci ildə BMT statuslu Beynəlxalq İnformatizasiya Akademiyasının həqiqi üzvü (akademiki) seçilmiş və təhsilin və elmin inkişafında xidmətlərinə görə «Tərəqqi» medalı ilə təltif edilmişdir.

«Zadə irsi və süni intellekt» Assosiasiyasının vitse-prezidenti (1999), Cavadxan Tarix və Mədəniyyət Fondu»nun 1-ci vitse-prezidenti (2007) seçilmişdir.

HÜSEYNOV NOVRUZ İMAMQULU OĞLU

(1909-1997)

Tarix elmləri doktoru, professor

Novruz İmamqulu oğlu Hüseyinov 1909-cu ildə Cəbrayıl qəzasının Daşkəsən kəndində anadan olmuşdur. 1928-ci ildə Karyagin (indiki Füzuli) Pedaqoji texnikumunu bitirmiş və 1928-1931-ci illərdə Cəbrayıl rayon məktəblərində müəllim işləmişdir. 1934-cü ildə V.İ. Lenin adına API-nin tarix fakültəsini bitirəndən sonra Füzuli rayonu Horadiz kənd orta məktəbinə direktor təyin edilib. 1935-ci ildə Karyagin Pedaqoji texnikumunda SSRİ tarixindən dərslər demişdir. Sonralar isə həmin tədris müəssisəsinin direktoru təyin olunmuşdur.

N.İ.Hüseyinov 1939-cu ildə Bakıda Keşlə rayon Maarif şöbəsinin müdiri təyin olunub. Böyük Vətən müharibəsi illərində Keşlə Rayon Partiya Komitəsinin təlimatçısı vəzifəsini icra edib. Bu məsul vəzifələrdə xüsusi təşkilatçılıq, idarəetmə, işgüzarlıq, təşəbbüskarlıq kimi keyfiyyətlər onu ildən-ilə ucaltmışdır.

N.İ.Hüseyinov 1945-ci ildə Moskvada Sov.İKP MK nəzdində Ali Partiya Məktəbini bitirdikdən sonra 1945-1948-ci illərdə Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsində Təbliğat və Təşviqat İdarəsinin təlimatçısı vəzifəsində işləmiş, 1948-ci ildən isə Təbliğat və Təşviqat şöbəsinin təbliğat bölməsinin müdiri vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Artıq müxtəlif dövlət vəzifələrində püxtələşmiş, böyük nüfuz və hörmət qazanmış N.Hüseyinov 1949-1951-ci illərdə Bakı şəhəri Voroşilov Rayon Partiya Komitəsinin ikinci, sonra isə birinci katibi vəzifələrində işləmişdir.

1952-ci ildən partiya işindən azad olunaraq, Lenin adına API-nin tarix fakültəsinin qiyabi şöbə üzrə dekanı seçilmiş və 14 il bu vəzifədə çalışmışdır.

N.İ.Hüseynov pedaqoji işə qayıtdıqdan sonra elmi fəaliyyətini də genişləndirməyə başlayır. 1957-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi, 1972-ci ildə isə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək tarix elmləri doktoru alimlik dərəcəsi, elə həmin il də professor elmi adı almışdır.

1979-1984-cü illər arasında API-də Sov.İKP tarixi kafedrasının müdiri işləmişdir. Bu illər ərzində onlarla namizədlik və doktorluq dissertasiyaları onun rəhbərliyi altında müdafiə olunmuş, çoxlu dissertasiyalara rəsmi opponet olmuşdur.

Professor N.İ.Hüseynov bir neçə monoqrafiya, 70-dən artıq elmi-pedaqoji məqalənin müəllifidir.

Bununla yanaşı respublikanın ictimai-siyasi həyatında o, «Bilik» cəmiyyətinin fəal mühazirəçisi kimi tanınırdı. O, bütün varlığı, əməlləri ilə xalqa, gəncliyə bağlı olub. Yüksək əxlaqi-mənəvi keyfiyyətlərə malik gənclik yetişdirmək, yoldaşlıq qayğısına ehtiyacı olanlara düzgün istiqamət vermək, insanlarda humanizm və vətənpərvər keyfiyyətləri zənginləşdirmək həyatının, elmi-pedaqoji-ictimai fəaliyyətinin amalı və idealı olmuşdur.

Professor N.İ.Hüseynovun fəaliyyəti dövlətimiz tərəfindən bir sıra orden və medallarla qiymətləndirilib. O, Azərbaycan SSR-nin qabaqcıl Maarif xadimi, SSRİ-i Ali və Orta İxtisas Nazirliyinin «Əlaçı müəllim» adına layiq görülmüşdür. Adı Ümumittifaq «Bilik» cəmiyyətinin Şərəf kitabına yazılıb və bir sıra Fəxri Fərmanlarla təltif edilmişdir.

Ən böyük təltifi Cəbrayıl elinin sadə, səmimi insanların ona olan tükənməz sevgisi və məhəbbəti idi. Bu tükənməz sevgi və məhəbbəti ən böyük mükafat kimi qəbul eləyən N. Hüseynov 1997-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

HÜSEYNOV TELMAN ƏLİHÜSEYN OĞLU

*İqtisad elmləri doktoru, professor
Azərbaycan İqtisad Universitetinin kafedra müdiri*

Telman Əlihüseyn oğlu Hüseynov 1934-cü il dekabr ayının 28-də Quyucaq kəndində dünyaya gəlmişdir. O, 1941-ci ildə Cəbrayıl rayonunun M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1951-ci ildə orta məktəbi bitirmişdir. Elə həmin il Bakıya gələn T.Hüseynov ali məktəbə daxil olmaq üçün müsabiqədən keçə bilmədiyi üçün sənədlərini Bakı Neft Texnologiya Texnikumuna vermiş və oranı «Neft və qaz texnologiyası» ixtisası üzrə bitirdikdən sonra 1955-ci ildə o vaxt K.Marksın adını daşıyan Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olmuş, 1959-cu ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin «Sənaye iqtisadiyyatı» ixtisasını fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

İnstitutda oxuduğu illərdə tələbə elmi cəmiyyəti xətti ilə iqtisadiyyatın bir sıra aktual mövzularında professor-müəllim heyəti qarşısında bir sıra elmi məruzələrlə çıxışlar etmiş və 1958-ci ildə tələbə elmi cəmiyyətinin sədri seçilmişdir. Bütün bunlar hələ o vaxtlar gənc T.Hüseynovun elmi-tədqiqat işinə nə qədər maraqlı olduğunu bir daha sübut edirdi.

T.Ə.Hüseynov İnstitutu bitirdikdən sonra əvvəlcə «Bakı fəhləsi» zavodunda normalaşdırıcı, 1960-1962-ci illərdə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat neft-maşınqayırma institutunun «Texniki-iqtisadi tədqiqat» şöbəsində baş iqtisadçı vəzifəsində işləmişdir. 1962-1965-ci illərdə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun aspiranturasında oxumuşdur. Aspiranturanın birinci kursunda oxuduğu zamandan Universitetdə müəllimlik etmiş və Azərbaycanda «Maddi-texniki təchizatın iqtisadiyyatı» kursunu tədris edən ilk müəllim olmuşdur.

T.Ə.Hüseynov 1967-ci ildə «Neft və maşınqayırma sənayesinin əsas fondları və onlardan istifadənin yaxşılaşdırılması yolları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi

alimlik dərəcəsi almış, elə həmin il də D.Bünyadzadə adına Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda baş müəllim işləməyə başlamışdır.

1968-ci ildə Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda «Maddi-texniki təchizatın iqtisadiyyatı» kafedrası yaradılmış və T.Hüseynov həmin kafedranın müdiri vəzifəsinə seçilmiş, 23 il fasiləsiz olaraq kafedraya rəhbərlik etmişdir. Bu müddət ərzində kafedra əməkdaşlarından 3 elmlər doktoru, 15-ə qədər elmlər namizədi hazırlanması məhz T.Hüseynovun uğurları idi.

T.Ə.Hüseynov 1988-ci ilin sentyabrında «Maşınqayırmanın inkişafı və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin sosial iqtisadi problemləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. 1989-cu ilin aprel ayında o, SSRİ Ali Attestasiya Komissiyasının Ekspert şurasına dəvət olunaraq təkrarən dissertasiyanı müdafiə etmiş və iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

1991-ci ildə isə «Sənayenin iqtisadiyyatı» kafedrası üzrə ona SSRİ Xalq Təhsili Komitəsinin qərarı ilə professor elmi rütbəsi verilmişdir.

Bir neçə il əvvəl Leningrad Maliyyə-İqtisad İnstitutunun filialına çevrilmiş Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun statusu 1991-ci ildə geri qaytarılmışdır. Bu işdə prof. T.Hüseynovun da böyük əməyi olmuşdur. Bu münasibətlə İnstitutun 4 əməkdaşı – o cümlədən prof. T.Hüseynov Azərbaycan respublikasının «Əməkdar iqtisadçısı» fəxri adına layiq görülmüş, 1970-ci ildə isə «Əməkde fərqlənməyə görə» medalı ilə təltif olunmuş, 2006-cı ildə isə Respublika Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə «Əməkdar müəllim» fəxri adına layiq görülmüşdür.

Filial İnstitutu çevriləndən sonra T.Hüseynov əvvəlcə tədris işləri üzrə prorektor, sonra isə birinci prorektor vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Professor T.Ə.Hüseynov 1976-1987-ci illərdə nəşr olunmuş ASE üçün iqtisadiyyata dair məqalələrin yazılmasında fəal iştirak etmişdir.

İqtisad elmləri doktoru, professor T.Hüseynov 120 elmi əsərin, o cümlədən 4 monoqrafiyanın, 1 dərslinin, 4 dərs vəsaitinin bir neçə broşürünün müəllifidir. 2005-ci ildə onun «Müəssisənin iqtisadiyyatı» adlı 560 səhifəlik fundamental dərslisi çap olunmuşdur.

T.Hüseynov uzun illər Azərbaycan Dövlət Maddi-Texniki

Təchizat Komitəsi kolleqiyasının, Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunun, Bakı Dövlət Universitetinin, Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı İnstitutunun namizədlik və doktorluq dissertasiyaları müdafiəsi üzrə birdəfəlik elmi şuralarının üzvü olmuşdur.

Qəlbi yazmaq, yaratmaq eşqi ilə vuran dəyərli və xeyirxah insan, gözəl alim, professor Telman Hüseynov bu gün də öz xalqının xidmətindədir. Hazırda o, Azərbaycan İqtisad Universitetinin kafedra müdiridir.

Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

HÜSEYNOV HÜSEYN MƏHƏRRƏM OĞLU

*Geologiya-mineralogiya elmləri doktoru,
professor, ADNA-nın kafedra müdiri*

Hüseyn Məhərrəm oğlu Hüseynov 1937-ci il sentyabr ayının 15-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində kəndli ailəsində anadan olmuşdur.

1945-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbinin birinci sinfinə getmiş, həmin məktəbi 1955-ci ildə müvəffəqiyyətlə bitirmiş, elə həmin ildə də Azərbaycan Sənaye İnstitutuna (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) daxil olmuşdur. Azərbaycan Sənaye İnstitutunu 1960-cı ildə müvəffəqiyyətlə

baş vuran H.Hüseynov təyinatla Azərbaycan Dəniz Kəşfiyyat İdarəsində laborant-kollektor vəzifəsində işləməyə başlamışdır. Sonralar həmin idarədə geoloq və böyük geoloq vəzifələrinə irəli çəkilmişdir.

H.M.Hüseynov 1967-ci ilin sentyabr ayından ADNA-nın (o vaxt Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutu adlanırdı) «Neft və qaz yataqlarının axtarışı və kəşfiyyatı» kafedrasının aspirantı olmuşdur. 1971-ci ildə namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmiş, geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1972-ci ildən bu kafedrada baş müəllim və 1980-ci ildən isə dosent vəzifələrində çalışmışdır. 1992-ci ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş, geologiya-mineralogiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almış və kafedranın professoru vəzifəsinə seçilmişdir. 1995-1999-cu illərdə «Geoloji-kəşfiyyat» fakültəsinin dekanı olmuşdur.

Professor H.M.Hüseynov 2004-cü ildən bu günə kimi ADNA-nın «Neft və qaz yataqlarının axtarışı və kəşfiyyatı» kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışır.

1972-1981-ci illərdə Əfqanıstanda olmuş, Kabil Politexnik İnstitutunda sinxron tərcümə ilə mühazirələr oxumuşdur.

1972-ci ildən doğma kafedrada işləyir, 158 elmi işin, 5 iri həcmli dərsliyin və 20 dərs vəsaitinin müəllifidir.

Professor H.M.Hüseynov 5 nəfər elmlər namizədi, 19 nəfər magistrant yetişdirmişdir. Onun elmi işlərinin başlıca istiqamətləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- Qafqaz-Xəzər əyalətinin geoloji retrospektivin inkişaf modeli;
- Qafqaz-Xəzər çökəkliyində iştirak edən tektono-stratiqrafik komplekslərin tipzasiyası;
- Palçıq vulkanizminin əmələ gəlmə mexanizmi;
- Tələlərin statik və dinamik vəziyyətlərinin təhlili;
- Strukturların morfogenetik və genetik təsnifatlarının təhlili;
- Sistemli təhlil nəzəriyyəsi və neft-qaz axtarış-kəşfiyyat işləri;
- Çox çətin problem olan neftin mənşəyi haqqında bəzi tədqiqatlar.

Hüseyn müəllim ömrün 71-ci ilinə qədəm qoyub. O, bu gün də eyni şövq və həvəslə tələbələrinə elmin sirlərini öyrətməkdədir. Görkəmli alimimizə uğurlar diləyirik.

Ailəlidir, dörd övladı, nəvələri var.

HÜSEYNOVA DİLARƏ ƏŞRƏF QIZI

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
AMEA Fizika İnstitutunda baş elmi işçi*

Dilarə Əşrəf qızı Hüseynova 1941-ci il avqustun 21-də Bakı şəhərində görkəmli akademik Əşrəf Hüseynovun ailəsində dünyaya gəlmişdir. 1948-ci ildə 150 saylı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1958-ci ildə orta məktəbi bitirmişdir. Elə həmin il də Azərbaycan dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə daxil olmuşdur. 1963-cü ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vuran Dilərə xanım təyinatla Azərbaycan EA Fizika İnstitutunda elmi işçi kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

Ot kökü üstə bitər deyib – atalar. Dilərə xanım da əmək fəaliyyətində məhz elmi-tədqiqat istiqamətini əsas götürərək fizika elminin müasir aktual problemləri üzrə elmi iş üzərində işləyir. Çoxlu elmi məqalələri çap olunur. 1975-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

D.Ə.Hüseynova bundan sonra da elmi yaradıcılıq işlərini genişləndirməyə başlayır. Artıq xeyli müddət idi ki, Fizika İnstitutunun baş elmi işçisi kimi fəaliyyətdə idi. 1992-ci ildə gərgin axtarışların, səmərəli elmi fəaliyyətin nəticəsi kimi doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır.

Dilərə xanımın elmi tədqiqatları xarici ölkələrdə də geniş əks-səda verir. Onun 70-dən çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur. Bu məqalələrin əksəriyyəti Amerika, Yaponiya, Rusiya, İngiltərə, Fransa, Macarıstan, Türkiyə və dünyanın bir sıra ölkələrində nəşr olunan mötəbər elmi jurnallarda çap olunmuşdur. D.Hüseynova bu ölkələrdə keçirilmiş beynəlxalq konfranslar, simpoziumlar və digər elmi yığıncaqlarda elmi məruzə və tezislərlə çıxış etmiş, məruzələr oxumuşdur.

Görkəmli alim haqqında «XX əsrin görkəmli şəxsiyyətləri» kitabında və «XX əsrdə kim kimdir» bioqrafik ensiklopediyalarında məlumatlar verilmişdir.

HÜSEYNOV HƏSƏN ƏHMƏD OĞLU

*Texnika elmləri doktoru, professor,
Rusiya Federasiyası Keyfiyyət Problemləri
Akademiyasının akademiki, Azərbaycan
Texniki Universitetində kafedra müdiri*

Həsən Əhməd oğlu Hüseynov 7 sentyabr 1944-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Mirzəcanlı kəndində anadan olmuşdur. O. 1961-ci ildə akademik M. Mehdizadə adına (keçmiş M.Qorki) Cəbrayıl orta məktəbini, 1967-ci ildə isə Ç.İldırım adına Azərbaycan Politexnik İnstitutunun (AzPİ) «Maşınqayırma texnologiyası, metalkəsən dəzgahlar və alətlər» ixtisasını bitirmişdir. H.Hüseynov AzPİ-nin göndərişi əsasında Bünyad Sərdarov adına maşınqayırma zavodunda böyük mühəndis vəzifəsində mühəndis fəaliyyətinə başlamışdır. O, 1967-1968-ci illərdə Sovet Ordusu sıralarında hərbi xidmətdə olmuş, 1968-1984-cü illərdə isə Ümumittifaq Elmi-Tədqiqat və Layihə Texnologiya Maşınqayırma İnstitutunda müvafiq olaraq böyük mühəndis və aparıcı mühəndis vəzifələrində işləmişdir. H.Hüseynov 1974-cü ildə AzPİ-nin aspiranturasına daxil olmuş və 1978-ci ildə isə Qubkin adına «Moskva Neft və Qaz» İnstitutunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır..

H.Ə.Hüseynov 1978-ci ildən AzPİ-də ardıcılıq üzrə kiçik elmi işçi, baş elmi işçi, assistent, baş müəllim, dosent və professor vəzifələrində çalışmışdır. O, 1984-1985-ci tədris ilində M.Torez adına Moskva Xarici Dillər İnstitutunda fransız dili üzrə 10 aylıq intensiv kurs bitirmiş və 1984-1987-ci illərdə isə Madaqaskar Dövlət Universitetində professor vəzifəsində işləmişdir.

H.Ə.Hüseynov 1990-cı ildə «Maşınqayırmada ALS» kafedrasına müdir vəzifəsinə seçilmişdir. O, 1995-ci ildə «Moskva Dövlət Texnologiya Universitetində» «CTANKİN»də doktorluq dissertasiya müdafiə etmiş, 1996-cı ildə Rusiya Federasiyası Keyfiyyət

Problemləri Akademiyasının akademiki seçilmişdir. H.Hüseynov 1996-cı ildə həmçinin «Maşınqayırmada avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri» kafedrası üzrə professor elmi adı almışdır.

Professor H.Ə.Hüseynov 150-dən artıq çap olunmuş elmi-metodiki materialların, 4 ixtiranın, 3 monoqrafiyanın onlarla dərslik və dərs vəsaitinin müəllifidir. Madaqaskar Demokratik Respublikasında onun fransız dilində 4 dərsliyi çap edilmişdir. Professor H.Hüseynov 6 nəfər texnika elmləri namizədi hazırlamışdır.

Professor H.Ə.Hüseynov 2000-ci ildə «Maşınqayırmada ALS» və «Avtomatlaşdırılmış istehsalın texnologiyası» kafedralarının bazasında yaradılmış «Texnoloji komplekslər və xüsusi texnika» (TK və XT) kafedrasına müdir vəzifəsinə seçilmişdir. Onun TK və XT kafedrasına rəhbərlik etdiyi son illərdə iki yeni ixtisas, «Biotibbi praktikada mühəndis işi T-360200» və «Kömrük eksport və import nəzarəti cihaz və sistemləri-T-130009» ixtisasları açılmış və onların tədris metodiki bazalarının yaradılması istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət həyata keçirilmişdir. Kafedranın maddi-texniki bazasının formalaşması istiqamətində əməli işlər görülmüş plotter, skaner və yeni kompüterlər alınmış və CAD/CAM/CAE texnologiyaları tədris prosesinə geniş tətbiq olunmuşdur. 2005-ci ildə prof. H.Hüseynovun təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə AzTU-nun 55 illiyinə həsr edilmiş «Maşınqayırma və Cihazqayırmanın müasir problemləri» mövzusunda beynəlxalq elmi-texniki konfrans keçirilmişdir.

Prof. H.Ə.Hüseynov dövlət orqanları olan «Respublika» və «Azərbaycan» qəzetlərində dəfələrlə respublikanın ali təhsil sistemi üçün prioritet əhəmiyyət kəsb edən Boloniya konvensiyasının baza prinsiplərinin tətbiqinə, maşınqayırma komplekslərinin mövcud problemlərinin həllinə və digər aktual məsələlərə həsr olunmuş iri həcmli məqalələrlə çıxış etmişdir.

H.Ə.Hüseynovun rəhbərliyi ilə iki elmi istiqamət üzrə yerinə yetirilmiş dövlət büdcəli elmi tədqiqat işlərinin mühüm nəticələri dövlət qeydiyyatından keçmiş və Respublika sənayesinin müxtəlif sahələrində tətbiq olunmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Prof. H.Ə.Hüseynovun beynəlxalq əlaqələrinin coğrafiyası genişdir. O, 2003-cü ildə DAAD xətt ilə almaniyanın Frayberq Dağ

Akademiyası Texniki Universitetində, 2006-cı ildə isə TEMPUS proqramı çərçivəsində uzun müddətli təcrübə mübadiləsi keçmişdir. Onun rəhbərliyi ilə cari ildə Almaniyanın Frayberq Dağ Akademiyası və Fransanın Orlean Texniki Universitetləri ilə birlikdə TEMPUS proqramı çərçivəsində «Təhsildə kompüter texnologiyaları mərkəzi» - JEP-27088-2006 birgə Avropa layihəsi işlənmişdir. Onun yetirmələrindən dörd nəfər elmlər namizədi hal-hazırda Almaniyanın müxtəlif universitetlərində müəllim vəzifəsində çalışırlar.

Professor H.Ə.Hüseynov «Texnoloji maşınlar» fakültəsinin, Universitetin Elmi Şurasının, Elmi-metodiki şuranın və Dissertasiya Şurasının üzvüdür. AzTU-nun ictimai həyatında fəal iştirak edir.

Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

HÜSEYNOV XALIQ QARAKIŞI OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
Anadolu Universitetinin professoru*

Xaliq Qarakişi oğlu Hüseyinov 1956-cı ildə Cəbrayıl da dünyaya göz açmışdır. 1963-cü ildə Cəbrayıl rayonu M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1973-cü ildə 10-cu sinfi ba-şa vurmuşdur. Xaliq Hüseyinov hələ orta məktəbin aşağı siniflərində oxuyandan onda riyaziyyata güclü maraq və həvəs oyanmışdı. Bu həvəs və ciddi istək təbii olaraq 1973-cü ildə onu Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə gətirib çı-

xardı.

X.Q.Hüseyinov 1978-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirdikdən sonra təyinatla Azərbaycan respublikası Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutuna işə gəlir və ilk əmək fəaliyyətinə başlayır. Elmi yaradıcılığa olan meyl burada özünü daha geniş şəkildə göstərməyə başlayır və o, dövr üçün aktual olan mövzu üzərində elmi-tədqiqat işləri aparmağa başlayır. Nəhayət, 1985-ci ildə SSRİ Elmlər Akademiyasının Sibir Filialında – Yekaterinburq şəhərində müvəffəqiyyətlə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsinə layiq görülür.

X.Q.Hüseyinov Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıdır. Onda vətənə, torpağa, doğma yurd yerlərinə məhəbbət hissləri çox güclüdür. Ona görə də o, 1991-1993-cü illərdə vətən dara düşərkən kö-nüllü olaraq doğulub boya-başa çatdığı Cəbrayılın müdafiəsinə atıldı. Universitet divarları arasında, elmi-tədqiqat müəssisələrində əldə etdiyi nəzəri hazırlığını praktiki cəhətdən elmi şəkildə tətbiq etməyə başladı. O vaxt rayonda yaşayan Cəbrayıl camaatı yaxşı bilirdi ki, rayonun müdafiəsində Xaliq Hüseyinov hansı əvəzsiz rolunu oynayırdı. Dəqiq və hərtərəfli koordinatlar qurduğuna görə o, əsgər dostları arasında topçu-alim adını qazanmışdı.

Cəbrayılın işğal olunması digər soydaşlarımız kimi Xaliqin də

zəhmətini gözündə qoydu. Bakıya qayıtdıqdan sonra o, işləyib-tamamladığı doktorluq dissertasiyası üzərində fəaliyyətini davam etdirdi və yenə də Sibir Akademiyasında dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi aldı.

X.Q.Hüseyinov bundan sonra Bakı Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsində də baş müəllim kimi çalışmağa başladı.

X.Q.Hüseyinov kibernetikanın müasir problemləri ilə bağlı 150-yə yaxın elmi məqalənin və bir neçə monoqrafiyanın müəllifidir. 16 nəfər elmlər namizədi və elmlər doktoruna elmi rəhbərlik edib. Dünyanın bir sıra ölkələrində keçirilmiş elmi simpozium və konfranslarda iştirak edib, maraqlı çıxışlar edib. Polşa, Almaniya, Rusiya, Türkiyə, Laos, Tailand və digər ölkələrdə elmi məqalələri çap olunub və bu ölkələrdəki konfransların ən fəal iştirakçısı olub.

Şübhəsiz ki, bu cür elmi nailiyyət və uğurlar qardaş Türkiyənin sənətə qiymət verən insanları tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və 1999-cu ildə X.Hüseyinov Türkiyəyə dəvət olunmuşdur. Xaliq müəllim həmin ildən Anadolu Universitetinin professorudur.

Ailəlidir, iki övladı var.

HÜSEYNOV ELДАР YƏHYA OĞLU

*Tibb elmləri doktoru, Respublika Klinik Uroloji
Xəstəxanasının şöbə müdiri professor*

Eldar Yəhya oğlu Hüseynov 1951-ci ildə Bakı şəhərində doğulmuşdur. Onun atası Yəhya Hüseynov, anası Sona xanım Cəbrayıl-da doğulub boya-başa çatmışdılar. Yəhya Hüseynov respublikanın tanınmış hüquqşünaslarından biri, anası «Gənclik» nəşriyyatının redaktoru idi.

E.Y.Hüseynov 1958-ci ildə Bakıdakı 90 sayılı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1968-ci ildə həmin məktəbin 10-cu sinfini bitirmişdir. 1968-ci ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə işi fakültəsinə daxil olmuş, 1974-cü ildə institutu başa vurmuş, 1975-ci ildən təyinat əsasında Respublika Klinik Uroloji xəstəxanasında çalışır. 1989-cu ildən burada uşaq uroloji şöbəsinin müdürüdür.

E.Y.Hüseynov respublikada uşaq urologiyası sahəsində tanınmış mütəxəssisdir. O, bu sahədə geniş elmi-yaradıcılıq işləri aparmış, 1989-cu ildə Moskvada «Uşaqlarda uro-dinamik pozuntuların müalicəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Sonrakı illərdə elmi fəaliyyətini daha geniş şəkildə davam etdirən Eldar müəllim 2001-ci ildə yenə də Moskvada «Uşaqlarda rekonstruktiv-plastik cərrahi əməliyyatlar» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

E.Y.Hüseynov 70-ə qədər elmi-tədqiqat xarakterli məqalənin müəllifi, o cümlədən «Uşaqların sidik yollarında rekonstruktiv-plastik cərrahiyyələr» adlı monoqrafiyanın müəllifidir.

Elmi fəaliyyətlə yanaşı onun elmi-pedaqoji fəaliyyəti də önəmli bir yer tutur. E.Y.Hüseynov 2005-ci ildən Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu Urologiya və operativ nevrologiya kafedrasının professorudur.

Ailəlidir. İki oğlu var, onlar da atalarının yolunu davam etdirirlər, insanların sağlamlığı keşiyindədirlər.

HÜSEYNOV RƏFAYIL ƏSRƏF OĞLU

(1936-1997)

Geologiya mineralogiya elmləri doktoru

Rəfayıl Əsrəf oğlu Hüseynov 1936-cı ildə Bakı şəhərində dünya şöhrətli akademik, görkəmli riyaziyyatçı alim Əsrəf Hüseynovun ailəsində dünyaya gəlmişdir. 150 sayılı orta məktəbi qurtardıqdan sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinin geoloji-coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1960-cı ildə mühəndis-geoloq ixtisası üzrə universiteti bitirmişdir. 1960-cı ildən Azərbaycan EA Geologiya İnstitutunda işləmişdir.

R.Ə.Hüseynovun əsas elmi fəaliyyəti neft-qaz yataqlarının axtarılması ilə bağlı olmuşdur. O, neft-qaz yataqları axtarışının geokimyəvi üsullarının işlənilib hazırlanması, yer qabığı qazlarının geokimyəsi, palçıq vulkanları məhsullarının submarin qazhidratəmələgəlmə proseslərinin geokimyəvi xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi ilə bağlı tədqiqatlar aparmışdır. 1968-ci ildə «Küzyam neftli-qazlı vilayətinin cənub-şərq hissəsinin qazlılığı və karbohidrogen qazlarının geokimyəvi xarakteristikası» mövzusunda namizədlik, 1991-ci ildə isə «Xəzər dənizinin karbohidrogen qazları» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. O, həmkarları ilə birlikdə dəniz və okeanlarda neft və qaz axtarışının qaz-geokimyəvi üsulunu, aparaturlar kompleksini işləyib hazırlamış və buna görə müəlliflik şəhadətnaməsi almışdır.

R.Ə.Hüseynov 100-ə yaxın elmi işin müəllifi, bir neçə xəritənin həmmüəllifidir. Cənubi-Xəzərdə qaz-hidrat yığımlarının kəşfi və tədqiqatına görə SSRİ Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin «Bürünc medalı»na, layiq görülmüşdür. O, uzun müddət «Dəniz qatlarının geokimyəsi» laboratoriyasına rəhbərlik etmişdir.

Rəfayıl Hüseynov 1997-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

HÜSEYNOVA ELMİRA NOVRUZ QIZI

*İqtisad elmləri doktoru, professor,
«Mənəvi tərəqqi» İctimai Birliyinin sədri*

Elmira Novruz qızı Hüseynova 1936-cı ildə Füzuli rayonunun Horadiz kəndində anadan olmuşdur. O, o vaxt Qaryagində müəllim işləyən və Cəbrayılın Daşkəsən kəndində böyümüş professor Novruz Hüseynovun qızıdır. Elmira Novruz qızı 1961-ci ildə Ç.İldırım adına Azərbaycan Politexnik İnstitutunun memarlıq fakültəsini bitirmişdir.

Ali məktəbi başa vurduqdan sonra Bakı şəhər layihələşdirmə institutunda memar, sonra isə Politexnik və İnşaat-Memarlıq institutlarında assistent, müəllim, baş müəllim işləmişdir.

E.N.Hüseynova ali məktəbdə işləməklə bərabər elmi yaradıcılıq işi ilə də məşğul olmuş, 1979-cu ildə Moskvada «Mütəxəssislərin qiymətləndirilməsinin əsasları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsinə almışdır. Dissertasiyada insan amilinin yüksəldilməsi probleminə aid təklif etdiyi metodika o zamanın SSRİ Dövlət Elm və Texnika Komitəsinin Ümumittifaq Elmi-texniki İnformasiya Mərkəzində 1979-cu ildə qeydiyyatla alınıb və digər elmi-texniki mərkəzlərdə tətbiq edilmişdir.

Bu nailiyyətlər onun «Əməyin keyfiyyətinin yüksəldilməsi yolları» mövzusunda çap olunmuş kitabında öz əksini tapıb, prof. A.Əliyev mükafatına layiq görülüb. Ziyalı və gənclər arasında təbliğinə görə Az.SSR Bilik cəmiyyətinin Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

E.N.Hüseynova 1998-ci ildə Moskva İnşaat-Mühəndisləri İnstitutunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmiş, iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. O, Beynəlxalq Ekoenerji Akademiyasının professorudur.

Prof. E.N.Hüseynova çoxlu sayda elmi-texniki əsərlərin müəlifidir. Azərbaycan Milli Qeyri-hökumət təşkilatları Forumunun «Mənəviyyət» bölməsinin rəhbəridir. Əmək veteranıdır.

Prof. E.N.Hüseynova onlarla ziyalı xanımları, alimləri birləşdirən «Mənəvi tərəqqi» Qadın İctimai Birliyi yaradıb. İnsan amilinin yüksəldilməsi problemi istiqamətində davam etdiyi elmi axtarırlarını, sosioloji tədqiqatlarının nəticələrini həmin Birlikdə görüdüğü işlər, keçirdiyi tədbirlər, seminarlar və konfranslar vasitəsi ilə həyata keçirir.

Bu baxımdan Birlik cəmiyyətdə elmi tərəqqi ilə mənəvi dəyərlərin vəhdətini, yüksək əxlaqi keyfiyyətlərin gündəlik həyat normasına çevrilməsində, insanlarda Şərq və Qərb mədəniyyətinin ən mütərəqqi cizgilərinə, təmənnəsizliyə, imana sahib olmasını təbliğ edərək respublikada vətəndaş cəmiyyətinin qurulmasına böyük xidmət göstərir.

Görülən işlər «Xalq», «Qadın dünyası», «Nəbz» və b. Qəzet və jurnallarda öz əksini tapmışdır. «İslami dəyərlərdə müasir Azərbaycan ideologiyası» mövzusunda bir sıra məqalə və çıxışlar, «İslam dünyamız» adlı kitabında, «Mənəvi aləmimiz» broşurasında cəmləşdirilib. «Mənəvi tərəqqi» Qadın İctimai Birliyi C.Naxçıvanski adına hərbi liseyin şəxsi heyəti tərəfindən Fəxri Fərmanla təltif edilmişdir.

HÜSEYNOV FİRAT ALIŞAN OĞLU

*Pedaqoji elmlər namizədi,
Azərbaycan DBİA-nın professoru*

Firat Alişan oğlu Hüseynov 1953-cü il yanvarın 25-də Cəbrayıl rayonunun Çaxırlı kəndində doğulmuşdur. 1969-cu ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini bitirmişdir.

1975-ci ildə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutuna daxil olmuş, 1979-cu ildə həmin institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

F.A.Hüseynov 1979-cu ildən Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutunda laborant kimi əmək fəaliyyətinə başlamış, elə həmin il də müsabiqə yolu ilə Moskvadakı Mərkəzi Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutunun nəzdindəki aspiranturaya daxil olmuşdur.

1982-ci ildə aspiranturayı müvəffəqiyyətlə başa vurub instituta qayıdan Firat müəllim «Atletika və onun metodikası» kafedrasına müəllim təyin olunur. 1984-cü ildə Mərkəzi Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutunda (Moskva) dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi alır.

F.A.Hüseynov 1985-ci ildə «Atletika və onun metodikası» kafedrasının müdiri, 1991-ci ildən isə həmin kafedranın dosenti seçilmişdir. 2005-ci ildə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası «Atletika və onun metodikası» kafedrasının professor əvəzi, 2007-ci ilin yanvarından isə professorudur. 2007-ci ilin yanvar ayında ona Azərbaycan Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə professor elmi adı verilmişdir.

F.A.Hüseynova 2001-ci ildə Azərbaycan Respublikasının «Əməkdar müəllimi», 2003-cü ildə Fəxri Bədən Tərbiyəsi və İdman işçisi, 2004-cü ildən Azərbaycan əməkdar məşqçisi fəxri adları verilmişdir.

Firat müəllim 1994-cü ildə Azərbaycan Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi elmi-metodiki şurasının üzvü, 1984-cü ildən indiyə kimi Azərbaycan DBTİ Akademiyası Elmi və Elmi-Metodiki

şurasının üzvü, 1992-1994-cü illərdə Azərbaycan Atletika Federasiyasının vitse-prezidenti, 1996-cı ildən isə Azərbaycan Atletika Federasiyasının Baş katibidir. Respublika dərəcəli hakimdir.

F.A.Hüseynov 40-dan çox elmi-metodik əsərin – o cümlədən 5 dərslik, 3 dərs vəsaiti, 9 metodik tövsiyyənin müəllifidir. Onun rəhbərliyi ilə 7 magistr və 1 elmlər namizədi öz işlərini müdafiə etmişlər.

Ailəlidir. İki övladı var.

XƏLİLOV VİDADI CƏMİL OĞLU

*Pedaqoji elmlər doktoru, professor,
Respublika Təhsil
Problemləri İnstitutunda şöbə müdiri*

Vidadi Cəmil oğlu Xəlilov 1942-ci ilin dekabr ayının 25-də Cəbrayıl rayonunun Çərəkən kəndində qulluqçu ailəsində anadan olmuşdur.

1948-1949-cu tədris ilində Çərəkən kənd yeddiillik məktəbinə daxil olmuş, 1956-cı ildə oranı tərifnamə ilə bitirmişdir. 1959-cu ildə Cəbrayıl şəhər orta məktəbində təhsilini başa vurmuşdur.

1960-cı ildə V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun pedaqogika və ibtidai təhsil metodikası fakültəsinə daxil olmuş, 1964-cü ildə həmin fakültəni müvəffəqiyyətlə bitirmişdir.

Pedaqoji fəaliyyətə 1963-cü ildə Bakıdakı 7 nömrəli orta məktəbdə başlamış, musiqi müəllimi və bədii dərnək rəhbəri vəzifəsində çalışmışdır.

1966-cı ilin fevral ayından Bakıdakı 132 nömrəli məktəbdə musiqi müəllimi, bədii dərnək rəhbəri kimi pedaqoji fəaliyyətini davam etdirmiş, yetirmələri müntəzəm olaraq respublika televiziya və radiosunun uşaq verilişlərində çıxış etmişdir.

V.C.Xəlilov 1968-ci ilin 15 noyabrında Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat Pedaqogika İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuş, 1971-ci ildə aspiranturayı müvəffəqiyyətlə bitirmiş, musiqi-estetik tərbiyə üzrə ibtidai təlim və məktəbəqədər tərbiyə şöbəsində kiçik elmi işçi vəzifəsinə təyin olunmuşdur. Aspiranturada təhsil alarkən və elmi işçi kimi fəaliyyət göstərərək Moskva, Leningrad, Taqanroq şəhərlərində keçirilən elmi konfranslarda məzmunlu çıxışları ilə mütəxəssislərin rəğbətini qazanmışdır.

O, 17 aprel 1975-ci ildə V.İ.Lenin adına APİ-də pedaqogikanın nəzəriyyəsi və tarixi üzrə ixtisaslaşdırılmış müdafiə şurasında «İbtidai siniflərdə Azərbaycan xalq yaradıcılığı nümunələrinin öyrədilməsi estetik tərbiyə vasitəsi kimi» (musiqi və ədəbi folklor nümunə-

ləri əsasında) mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək, pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1977-ci ildə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda yeni yaranan estetik tərbiyə şöbəsinin müdiri vəzifəsinə seçilmişdir.

Böyüməkdə olan nəslin estetik tərbiyəsinin nəzəri-təcrübi məsələlərini daima diqqət mərkəzində saxlayan V.Xəlilov keçmiş SSRİ məkanında tanınan, sayılıb-seçilən alimlərdən biri kimi tanınmışdır.

Respublika və keçmiş SSRİ miqyasında keçirilən II, III, IV, VI «Ümumittifaq pedaqoji mühazirələri»ndə (Leningrad-1970, Minsk-1973, Kiyev-1976, Yerevan-1982), həmçinin estetik tərbiyənin nəzəriyyəsi və təcrübəsi məsələlərinə həsr olunan elmi konfranslarda (Moskva-1978, Novosibirski-1978, Minsk-1982, Moskva-1986, 1987, 1988, Daşkənd-1991), «İncəsənətə estetik münasibət və onun formalaşdırılması prosesi» üzrə keçirilən Beynəlxalq konfransda (XEPSON-1991) məruzə və çıxışlar etmiş, görkəmli alimlərin, incəsənət üzrə tanınmış mütəxəssislərin müsbət rəylərinə səbəb olmuşdur.

Təsadüfi deyildir ki, o, SSRİ Pedaqoji Elmlər Akademiyası Rəyasət heyətinin 5 iyul 1978-ci il tarixli qərarı ilə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, akademik S.A.Gerasimovun rəhbərlik etdiyi Estetik tərbiyə üzrə Elmi-Problem Şurasının üzvü seçilmiş və həmin şura fəaliyyətini dayandıranadək onun fəal üzvlərindən biri olmuşdur.

1980-ci ilin sentyabrında Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda fəaliyyətə başlayan «Mühüm pedaqoji problemlər» üzrə elmi-nəzəri seminarın elmi katibi, 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikası Alimlər İttifaqı Etika-estetika Komissiyasının həmsədri, habelə Azərbaycan Respublikası Pedaqoji və Psixoloji Tədqiqatları Əlaqələndirmə Şurasında estetik tərbiyə problemləri bölməsinin sədri seçilmiş, səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

V.C.Xəlilov 1992-1993-cü illərdə Azərbaycan Respublikası Xalq Təhsili Nazirliyi Vahid Elmi-Metodik Şurasında pedaqogika bölməsinin elmi katibi olmuşdur.

Namizədlik dissertasiyasını müdafiə etdiyi vaxtdan ötən 20 il ərzində tədqiq etdiyi problem üzrə yaradıcılıq axtarışlarını bir an

belə dayandırmamış, «Azərbaycan ümumtəhsil məktəblərində estetik tərbiyənin nəzəriyyəsi və təcrübəsi» mövzusunda doktorluq dissertasiyanı tamamlayaraq 27 sentyabr 1994-cü ildə məzunu olduğu möhtəşəm təhsil ocağında – Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində birdəfəlik ixtisaslaşdırılmış müdafiə şurasında uğurla müdafiə etmişdir.

Doktorluq dissertasiyasının müdafiəsindən sonra alimin yaradıcılıq imkanları daha da genişlənmişdir. O, 1995-ci ildən üzü bu yana Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində, Bakı Dövlət Universitetində, Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda pedaqoji elmlər namizədi və doktoru alimlik dərəcəsi və rən ixtisaslaşdırılmış dissertasiya müdafiələri şurasının üzvü kimi səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

Namizədlik və doktorluq dissertasiyası müdafiə edən onlarla gənc tədqiqatçının elmi rəhbəri, yaxud rəsmi opponenti olmuşdur. Bütün bunlar nəzərdən qaçmamış, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının 14 noyabr 1997-ci il tarixli qərarı ilə Vidadi Cəmil oğlu Xəlilova pedaqogikanın nəzəriyyəsi və tarixi ixtisası üzrə professor elmi adı verilmişdir.

Bundan sonra professor V.Xəlilovun elmi-pedaqoji fəaliyyəti daha da genişlənmişdir.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 17 mart 1997-ci il tarixli qərarı ilə nəşrə başlayan «Pedaqoji tədqiqatlar» elmi məqalələr məcmuəsi redaksiya heyətinin, Azərbaycan Respublikası Təhsil Cəmiyyətinin 22 may 1999-cu ildə keçirilən qurultayının nümayəndəsi, habelə, cəmiyyətin Ağsaqqallar Şurasının üzvü seçilmişdir.

2000-ci ilin yanvar ayında Azərbaycan Respublikası Təhsil Cəmiyyətinin təsis etdiyi «Bilik» dərgisinin «Təhsil, mədəniyyət, incəsənət» seriyası üzrə jurnalın redaksiya heyətinin, eyni zamanda həmin 2002-ci ilin mart ayında isə «İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə» jurnalı redaksiya heyətinin üzvü seçilmişdir. 2002-ci ilin avqust ayında Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi elmi-metodik Şurasının Məktəbəqədər tərbiyə və ibtidai təhsil bölməsinin sədr müavini təyin olunmuşdur.

Böyüməkdə olan nəslin təlim-tərbiyəsi sahəsində səmərəli fəaliyyətinə görə Respublika Maarif Nazirliyi Kollegiyasının 13 aprel 1977-ci il tarixli qərarı ilə «Qabaqcıl Maarif Xadimi» nişanı ilə, habelə SSRİ Maarif Nazirliyinin 17 may 1982-ci il tarixli qərarı ilə xalq maarifinin inkişafında əldə etdiyi böyük nailiyyətlərə və ictimai işlərdə fəal iştirakına görə «SSRİ Maarif Əlaçısı» nişanı ilə təltif olunmuşdur.

1982-ci ilin dekabr ayında pioner və məktəblilərin estetik tərbiyəsi sahəsində böyük işə, ümumtəhsil məktəbləri üçün eksperimental musiqi proqramının işlənilib hazırlanmasına və tətbiqinə görə Respublika Lenin Komsomolu Mükafatı Laureatı adına layiq görülmüşdür.

V.Xəlilov keçən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq SSRİ miqyasında keçirilən «Ümumittifaq pedaqoji mühazirələri»ndə fəal iştirakına və müxtəlif mövzularda etdiyi məruzələlərə görə üç dəfə (1973, 1976, 1982) SSRİ Maarif Nazirliyinin, SSRİ Pedaqoji Elmlər Akademiyasının, Maarif, Ali Məktəb, Elmi İdarə İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Ümumittifaq Komitəsinin fəxri fərmanı ilə təltif olunmuşdur.

Azərbaycan Müəllimləri Yaradıcılıq İttifaqı İdarə Heyətinin 25 sentyabr 1998-ci il tarixli 11 nömrəli qərarı ilə son illərdəki səmərəli elmi-pedaqoji fəaliyyətinə və «Akademik Mehdi Mehdi-zadə ömrünün işığı» kitabının nəşrə hazırlanmasında əməyinə görə Akademik Mehdi Mehdi-zadə adına mükafatı laureatı adına layiq görülmüşdür.

V.C.Xəlilov 1977-ci ilin yanvar ayından 2000-ci ilədək Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda Estetik tərbiyə şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışmış, 2000-ci ilədək bu vəzifədə səmərəli fəaliyyət göstərmiş, problem üzrə ən aktual mövzularda elmi-tədqiqat işlərinin, proqram və dərslərlərin hazırlanmasına rəhbərlik etmişdir.

2001-ci ilin yanvar ayından Azərbaycan Respublikası Təhsil Problemləri İnstitutunda İbtidai təhsil şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışır.

Professor Vidadi Xəlilov 40 adda monoqrafiya, proqram, dərslik və tədris vasitələrinin müəllifidir. Onun «Ümumtəhsil məktəb-

lərində estetik tərbiyənin inkişafı yolları"»adlı monoqrafiyası çox mühüm təhsil və tərbiyəvi əhəmiyyətə malikdir.

O, son illərdə ümktəhsil məktəblərimiz üçün hazırlanan «Musiqi», «Təsviri incəsənət» proqramlarının elmi redaktoru və müəlliflərindən biri kimi səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

İlyas Əfəndiyev adına Elitar gimnaziyası üçün hazırlayıb çap etdirdiyi «Etika və etiket», «Estetika» (V-IX siniflər üçün. Bakı, 2004) proqramları isə öz orijinallığı ilə diqqəti cəlb edir.

Professor V.Xəlilovun elmi redaktorluğu ilə I-IV siniflər üçün hazırlanan və 2005-ci ildə nəşr edilən Musiqi dərsləkləri (müəlliflər O.Rəcəbov, T.Babayeva) maraqla qarşılanmışdır. V.Xəlilovun müəllifliyi ilə və elmi redaktorluğu ilə 2, 3, 4-cü siniflər üçün 2006-2007-ci illərdə Azərbaycan və rus dillərində çap edilən «Təsviri incəsənət» dərsləkləri ibtidai siniflərdə bədii-estetik tərbiyənin səmərəli təşkilinə zəmin yaratmışdır.

Respublikanın ən mötəbər jurnal və qəzet səhifələrində dərc edilən yüzlərlə elmi məqaləsi öz orijinallığına görə seçilir.

Professor V.Xəlilov elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması sahəsində də səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. Onun rəhbərliyi ilə estetik tərbiyə problemi üzrə tədqiqat aparanlardan 9 nəfəri namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək, pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsinə almışdır.

Pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün müdafiəyə təqdim olunmuş 16 dissertasiya işinə rəsmi opponentlik etmişdir.

Tarixə qovuşan ötən illərin hər biri geniş yaradıcılıq diapozonuna malik olan alimin həyat və yaradıcılığında müəyyən izlər qoyur. Son illərdəki uğurlar da bu cəhətdən diqqətəlayiqdir. Belə ki, tanınan, sayılıb-seçilən pedaqoq alim, yazıçı-publisist Allahverdi Eminovun qələmə aldığı «20-ci əsrin 20 böyük Azərbaycan pedaqoqu» kitabında («Araz» nəşriyyatı, Bakı, 2002) alimin yaradıcılıq fəaliyyətinin diqqətəlayiq cəhətləri öz əksini tapmışdır.

Professor V.Xəlilovun elm-sənət və müxtəlif peşə adamlarına həsr etdiyi monoqrafiyalar, televiziya ssenariləri onun yaradıcılığının mühüm bir istiqamətini təşkil edir.

«Bəstəkar Süleyman Ələsgərov», «Bəstəkar Qəmbər Hüseynli», «Bəstəkar Oqtay Zülfüqarov» monoqrafiyaları və «Bəstəkar Süleyman Ələsgərov» (Əliheydər Kamal oğlu ilə birlikdə), «Əsrə bərabər ömür» (Akademik M.Mehdizadəyə həsr olunub) televiziya filmlərinin ssenariləri, «Yaxşılardan arasında» şerlər kitabı alimin geniş yaradıcılıq diapozonuna malik olduğunu göstərir.

2004-cü ildə «VEKTOR» Beynəlxalq Elmi Mərkəzi Mükafat Komissiyasının qərarı ilə «Azərbaycanın tanınmış alimləri» Beynəlxalq müsabiqəsinin qalibi olmuş, XXI Əsrin tanınmış alimi Beynəlxalq Diplomu ilə təltif olunmuşdur.

2006-cı il pedaqoji elmlər doktoru, professor Vidadi Cəmil oğlu Xəlilov üçün daha əlamətdar olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev cənablarının 26 dekabr 2006-cı il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycanda təhsilin inkişafında xidmətlərinə görə ona «Azərbaycan Respublikasının əməkdar müəllimi» fəxri adı verilmişdir.

Vətənə, xalqına qəlbən bağlı olan professor Vidadi Xəlilov yaradıcılıq imkanlarının daha da genişləndiyi indiki dövrdə əzmlə çalışır, elmi-pedaqoji fəaliyyətini inamla, ruh yüksəkliyi ilə davam etdirir.

Ailəlidir. Övladları nəvələri var.

İMANOV FƏRDA ƏLİ OĞLU

*Coğrafiya elmləri doktoru, professor,
BDU-da kafedra müdiri*

Fərda Əli oğlu İmanov 1957-ci il mart ayının 13-də Bakı şəhərində, Azərbaycanın tanınmış alimləri Əli və Ofelya İmanovların ailəsində dünyaya gəlib. 1974-cü ildə orta məktəbi bitirərək Leningrad Hidrometeorologiya İnstitutunun (LHMİ) Hidrologiya fakültəsinin əyani şöbəsinə daxil olmuş və 1979-cu ildə oranı bitirmişdir. 1980-1981-ci illərdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Coğrafiya İnstitutunda çalışmışdır. 1982-ci ildə müsabiqə yolu ilə LHMİ-nin əyani aspirantura şöbəsinə daxil olmuş və 1984-cü ildə həmin ali məktəbdə fəaliyyət göstərən İxtisaslaşmış elmi şurada dissertasiya işini müdafiə edərək coğrafiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Müdafiədən sonra LHM-nin Qurunun hidrologiyası kafedrasında əvvəlcə baş elmi işçi, 1990-1992-ci illərdə isə müəllim vəzifəsində işləmişdir. Həmin illərdə o, Rusiyanın Tümen, Pskov, Leningrad və Çita vilayətləri çaylarının öyrənilməsi məqsədi ilə təşkil olunmuş ekspedisiyalarda iştirak etmişdir.

F.Ə.İmanov 1992-ci ildən BDU-nun Hidrometeorologiya kafedrasında işləməyə başlayır. O, 1997-ci ildə Tbilisi Dövlət Universitetində fəaliyyət göstərən İxtisaslaşmış elmi şurada doktorluq dissertasiya işini müdafiə edir. Coğrafiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır. 2003-cü ildən Hidrometeorologiya kafedrasının professoru, 2004-cü ildən isə həmin kafedranın müdürüdür.

F.Ə.İmanov 1992-ci ildə YUNESKO-nun Beynəlxalq Hidroloji Proqramı tərəfindən Praqa şəhərində təşkil olunmuş 6 aylıq beynəlxalq kurslarda iştirak etmişdir. O, 2005-ci ildən YUNESKO-nun Beynəlxalq Hidroloji Proqram üzrə Azərbaycan Milli Komitəsinə sədrlik edir.

F.Ə.İmanov 1999-cu ildən Azərbaycan respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının Yer elmləri üzrə Ekspert Şurasının üzvü və elmi katibidir.

O, 120-dən artıq elmi əsərin müəllifidir. Bunlardan üçü Universitet tələbələri üçün, biri orta məktəb şagirdləri üçün dərslik, üçü monoqrafiya, ikisi hidroloji terminlər lüğəti, ikisi elmi-populyar kitab, qalanları isə elmi məqalələr, respublika miqyaslı və beynəlxalq elmi konfransların məruzə və tezisləridir.

F.Ə.İmanov müxtəlif xarici ölkələrdə xidməti ezamiyyətdə olmuş və konfranslarda iştirak etmişdir: ABŞ, Almaniya, Niderland, Macarıstan, Bolqarıstan, Çexiya, Rusiya, İran, Türkiyə, Qazaxıstan, Ukrayna, Gürcüstan və s.

O, BDU-nun Böyük Elmi Şurasının və Coğrafiya fakültəsinin Elmi Şurasının üzvüdür.

2002-ci ildən başlayaraq o, Cənubi Qafqazda Kür hövzəsi çaylarının öyrənilməsi ilə bağlı həyata keçirilən bir neçə regional layihənin milli əlaqələndiricisi olmuşdur: Avropa Komissiyasının TACİS Proqramının «Çay hövzələrinin birgə idarə olunması», BMT-nin İnkişaf Proqramı, İsveçin İqtisadi İnkişaf Agentliyi və Qlobal Ekoloji Fondun «Kür-Araz çayları hövzəsində transsərhəd deqradasiyanın azaldılması» və s.

Bəli, ot kökü üstə bitər – deyib atalarımız. Fərda müəllim atası mərhum geoloq Əli İmanovun elmi yaradıcılıq yolunu daha artıq şəkildə davam etdirdi. Cavan və dünya şöhrətli alimimizə yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

İSMAYILOV NADİR VEDAN OĞLU

*Tibb elmləri doktoru,
ATU-nun psixiatriya kafedrasının professoru*

Nadir Vedan oğlu İsmayılov 1937-ci il avqustun 28-də Cəbrayıl qəsəbəsində anadan olmuşdur. 1944-cü ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (M. Mehdizadə) adına orta məktəbə daxil olub, 7-ci sinfə qədər orada oxumuşdur. Hələ yeniyetmə yaşlarından tibb sahəsində işləmək onun ən böyük arzusu idi. Ona görə də 7-ci sinifdən sonra Lənkəran tibb texnikumuna da-xil olmuş, 1955-ci ildə oranı qurtarmışdır. Əsgəri xidmətini başa vurduqdan sonra isə – 1962-ci ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş, 1968-ci ildə institutu bitirmiş, təyinatla 2 N-li klinik psixiatriya xəstəxanasında işləmiş, sonra isə ATİ-nin aspiranturasında təhsil almışdır. 1970-ci ildən tibb institutunda assistent kimi fəaliyyət göstərmişdir. 1973-cü ildə «Şəzafiriniya xəstəliyinin əmələ gəlmə mexanizmlərinə aid» dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Bundan sonra Nadir müəllim elmi fəaliyyətini daha da genişləndirmiş, eyni mövzunu davam etdirərək 1983-cü ildə Moskvada doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi, 1983-cü ildə isə ATİ-nin professoru elmi adını almışdır.

Professor N.V.İsmayılovun elmi tədqiqatları əsasən tibbi psixologiya, psixoterapiya və psixiatriya sahələrinə həsr olunmuşdur. Ona görə də o, Azərbaycan Psixiatriya Cəmiyyətinə rəhbərlik etməklə bərabər, 1984-1993-cü illərdə Azərbaycan respublikasının baş psixiatri işləmiş, 1986-cı ildə Səhiyyə Nazirliyinin həkim-psixiatri, narkoloq və psixoterapevtlərin attestasiya komissiyasının sədri təyin edilmişdir.

Görkəmli həkim-psixiatri 1993-cü ildə Hollandiyada Psixiatriya üzrə Beynəlxalq Cenevrə Təşəbbüsü təşkilatının üzvü və həmin təşkilatın ANAP – qrupunun rəhbəri, 1996-cı ildə Azərbaycan

Psixiatriya Assosiasiyasının prezidenti. 2000-ci ildə Avropa Psixiatriya Assosiasiyasının üzvü və Səhiyyə Nazirliyinin «Tibbi elmi şurasının Psixonevrologiya üzrə problem komissiyası»nın sədri seçilmişdir.

Professor N.V.İsmayılov onlarla beynəlxalq qurum və təşkilatın xüsusi sertifikat, diplom və medallarına layiq görülüb. O, Azərbaycan yeganə alimidir ki, 2001-ci ildə ABŞ-da Beynəlxalq Psixoterapiya Akademiyasının həqiqi üzvü və məsləhət şurasının üzvü, 2002-ci ildə Yaponiyada keçirilən XII Ümumdünya Psixiatriya Konqresinin təşkilat komitəsinin üzvü seçilmiş, 2005-ci ildə Amerikada Beynəlxalq Bioqrafiya İnstitutu tərəfindən «Ümumi və məhkəmə psixiatriyası üzrə Beynəlxalq ekspert» tituluna layiq görülmüşdür.

Bundan başqa o, Beynəlxalq Bioqrafiya İnstitutu tərəfindən «Dünyanın 1500 alimi» adına layiq görülmüş, həmin institutun ensiklopediyasında və Kembric (İngiltərə) Universitetinin ensiklopediyasında onun tərcümeyi-halı və elmi fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verilmişdir.

Professor N.V.İsmayılov Cenevrə təşəbbüsü təşkilatının himayəsi altında çap olunan «Obzor Sovremennoy Psixiatrii» Beynəlxalq jurnalın redaksiya şurasının üzvü, «Azərbaycan Psixiatriya Jurnalı»nın baş redaktorudur. Alimin nəşr olunmuş 150-dən çox elmi əsərinin 70-i xarici ölkələrdə çap olunmuşdur.

2007-ci ilin əvvəllərində professor N.İsmayılov Avrasiya Patent Təşkilatından məktub almışdır. Məktubda qeyd edilirdi ki, il yarımlıq elmi araşdırmalar, təhlillər və çoxsaylı müqayisələrin nəticəsində sübut olunmuşdur ki, Nadir İsmayılovun quruma təqdim etdiyi elmi nailiyyətlər indiyədək dünyanın heç bir alimi tərəfindən işlənilmədiyinə görə həmin işlər ixtira kimi qəbul edilir və patentə layiq görülür. Bunlar «Depressiyanın dərəcəsinin təyin olunması üsulu», «Avtanalitik psixoterapiya metodu» və «Avtogen məşqin qısa müddətdə istənilən adama öyrədilməsi» ixtiralarıdır.

Professor N.V.İsmayılov son 15 ildə dünyanın bir sıra ölkələrində – İsveçrə, İspaniya, Almaniya, Hollandiya, Çexiya, Türkiyə, Yaponiya, Misir və s. 23-dən çox ölkəsində keçirilən Beynəlxalq konqres və konfranslarda 20-yə yaxın məruzə ilə çıxış etmişdir.

N.İsmayılov 5 namizədlik və 6 magistr dissertasiyasının elmi rəhbəri olmuş, hazırda 5 namizədlik dissertasiyasına rəhbərlik edir.

Onun çap olunmuş bir sıra kitabları; «Psixiatriya» (1992, 2004), «Şizofreniyanın patogenizinin immunogenetik aspektləri» (1995), «Psixi xəstəliklərin müayinəsi və xəstəlik tarixinin tərtibi» (1990), «Psixi və davranış pozuntularının beynəlxalq təsnifatı» (1996), «Tibbi psixologiya və psixioterapiya» (2002), «Psixiatriya-dan terminoloji qlossari» (İzahlı lüğət-2007) və s. kitabları Tibb Universitetinin aparıcı dərslük və dərslər vəsaitləri kimi işlədilməkdədir.

KAZIMOV QƏZƏNFƏR ŞİRİN OĞLU

*Filologiya elmləri doktoru, professor,
AMEA-nın Nəsimi adına
Dilçilik İnstitutunda şöbə müdiri*

Qəzənfər Şirin oğlu Kazımov 3 mart 1937-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur.

1955-ci ildə Soltanlı orta məktəbini, 1960-cı ildə keçmiş V.İ.Lenin adına API-nin tarix-filologiya fakültəsini (dil, ədəbiyyat, tarix ixtisasları üzrə) bitirmişdir.

1962-1965-ci illərdə API-nin Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının əyani aspirantı olmuş, EA-nın müxbir üzvü, professor Ə.M.Dəmirçizadənin rəhbərliyi ilə namizədlik dissertasiyası yazmışdır. 1967-ci ildə filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi, 1988-ci ildə isə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. 1963-cü ildən mərkəzi mətbuatda çap olunur. Yaradıcılığı çoxşaxəlidir.

Q.Ş.Kazımov üslubiyat, bədii dil, ədəbi tənqid, satira dili məsələləri üzrə məşğul olmuş və bu sahədə «Yazıçı və dil» (1975), «Komik-bədii vasitələr» (1983), «Bədii ədəbiyyatda komizm üsulları» (1987), «Komizm nəzəriyyəsi» (rus dilində, 2004) monoqrafiyalarını, «Sənət düşüncələri» (1997), «Dil, tarix, poeziya» (2005) kitablarını və yüzlərlə məqalə çap etdirmişdir. Nizamidən başlayaraq, bu günə qədərki ədəbiyyatımızın əksər görkəmli nümayəndələri haqqında qiymətli yazıları vardır.

Q.Kazımovun yaradıcılığının mühüm bir qolunu müasir Azərbaycan dili problemləri təşkil edir. Hələ keçən əsrin 80-ci illərində Azərbaycan dili söz birləşmələrinin yeni, daha elmi və orijinal təsnifini vermişdir. Ali məktəblər üçün «Müasir Azərbaycan dili, sintaksis» dərsliyini yazmış, dərslük yaxşı qarşılanaraq, az vaxtda üç dəfə (2000, 2004, 2007) nəşr olunmuşdur. AMEA-nın müxbir üzvü A.Axundov dərsliyi yüksək qiymətləndirmişdir. Dərslükdə

dilçiliyin yeniliklərindən lazımi şəkildə istifadə olunmuş, bütün məsələlər ilk dəfə olaraq, mətnin aktual üzvlənməsi baxımından izah edilmişdir.

Professor Q.Ş.Kazımov dilimizin tarixinin tədqiqi ilə ardıcıl məşğul olan alimdir. Onun «Azərbaycan dilinin tarixi (ən qədim dövrlərdən XIII əsrə qədər)» (2003) adlı böyük monoqrafiyası Yer üzərində vahid dilin yaranması və dialekt parçalanması, şümer-türk əlaqələri, e.ə.III-I minilliklərdə Azərbaycan tayfaları və onların dili, Azərbaycan xalqının və ümumxalq Azərbaycan dilinin, Azərbaycan ədəbi dilinin təşəkkülü kimi çox mühüm problemləri əhatə edir. Müəllif müəyyən-ləşdirmişdir ki, müasir dilimizin sintaksisinin əsas quruluş modelləri bütünlüklə «Dədə Qorqud»un dilində mövcuddur. Bu əsər Azərbaycan dili tarixinin öyrənilməsi sahəsində yeni mərhələ hesab olunur. Q.Kazımov «Homerin poemaları və «Kitabi-Dədə Qorqud» kitabında (2006) bir sıra mühüm faktlar və müqayisələrlə «Kitabi-Dədə Qorqud»un Homerin yaşadı olduğunu sübut edir. Göstərir ki, Azərbaycan əzəli və əbədi türk yurdu olmuş, türklər şərqi, şimala və qərbə Ön Asiyadan yayılmışlar. Odur ki, VI-VIII əsrlərdə böyük Türk xaqanlığı dağıldıqdan sonra türklərin Azərbaycana gəldiyi və yerli əhalini türk-ləşdirdiyi barədə kökündən yanlış konsepsiyanın əksinə olaraq, Q.Kazımov «Aşina və Azərbaycan» monoqrafik məqaləsi ilə sübut etmişdir ki, xaqanlığı yaradan «500 evlik Aşina ailəsi» e.ə. I minilliyin sonlarında Orta Asiyaya Azərbaycandan getmişdir.

Professor Q.Ş.Kazımov folklorşünaslıqla məşğul olmuş, ilk dəfə olaraq, XVI əsrin görkəmli el şairi Qurbaninin şeirlərini geniş şəkildə toplayaraq çap etdirmiş, şairin dövrü, həyatı, bədii yaradıcılığı barədə monoqrafiya yazmışdır («Qurbani», 1990, «Qurbani və poetikası», 1996). Bu əsərlərdə şairin həyatı ilə bağlı qaranlıq səhifələr aydınlaşdırılmış, təvəllüdü, doğum yeri, Şah İsmayıl ilə əlaqə və münasibətləri, şairin xələfləri və sələfləri barədə ətraflı məlumat verilmişdir. Çoxcildli «Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi» əsərinin birinci cildində də (2004) «Qurbani» mövzusunun müəllifi Q.Kazımovdur.

Q.Kazımov dilimizin tədqiqi ilə yanaşı, tədrisi məsələləri ilə də məşğul olmuş, bu sahədə 10-a qədər proqramın, dilin tədrisi, dil dərsləkləri və onların təkmilləşdirilməsi yolları barədə çoxsaylı mə-

qalələrinin müəllifidir. 1983-cü ildən orta məktəbin 7-8-ci (sonralar 8-9-cu) sinifləri, 1977-ci ildən rus məktəbinin 2-ci (sonralar 3-cü) sinifləri üçün «Azərbaycan dili» dərsləklərinin müəllifidir.

Təkrarçaplarla birlikdə 56 kitabı, mərkəzi mətbuatda 300-dən artıq elmi və elmi-publisistik məqaləsi çap olunmuşdur. Məqalələrin bir qismi («Azərbaycan tarixi»-1: dövlət, etnogenez və dilimizin mənşəyi məsələləri), «Aşina və Azərbaycan», «Homerin poemaları və «Kitabi-Dədə Qorqud», «Azərbaycan dili frazeologiyasının ən qədim qatı (yazıyaqədərki dövr)» və s. monoqrafik əsərlər olub, 3-4 çap vərəqi həcmindədir.

Hekayələri, oçerkləri, tərcüməsi vardır. 60-a qədər kitab və məcmuənin redaktoru olmuşdur. 10-a qədər qəzet və jurnalın redaksiya heyətinin üzvüdür. Həyatı, əsərləri barədə 140-dan artıq məqalə yazılmış, çoxsaylı kitablarda əsərlərinə istinad edilmiş, ideyaları və üslubu alimlər tərəfindən rəğbətlə qarşılanmışdır. Rus, türk, ingilis dillərində çap olunmuş yazıları vardır.

8 nəfər elmlər namizədi yetirmişdir. 6 nəfər elmlər doktorunun, 9 nəfər elmlər namizədinin rəsmi oponenti olmuşdur.

Professor Q.Ş.Kazımovun 48 illik ümumi pedaqoji, 42 illik ali məktəb stajı vardır. V.İ.Lenin adına API-də (sonralar N.Tusi adına ADPU) müəllim, baş müəllim, dosent, professor (1965-1998) və filologiya fakültəsinin dekanı (1989-1997) vəzifələrində işləmişdir. 1999-cu ildən Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunda işləyir. 2001-ci ildən dialektologiya şöbəsinin müdürüdür.

Respublika Təhsil Nazirliyi nəzdində Azərbaycan dili üzrə elmi-metodiki şuranın üzvü (1979-2000), Pedaqoji Universitetdə müdafiə şurasının sədr müavini (1990-1994), Ali Attestasiya Komissiyasında Ekspert Şurasının üzvü (1996-1999) olmuşdur. 2001-ci ildən Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunda Müdafiə Şurasının üzvüdür.

Sabiq «Naxçıvan» Universitetinin professoru olmuş, Bakı Qızlar Universitetində kafedra müdiri vəzifəsində işləmişdir. Vaxtaşırı Respublika Müəllimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda, Quba Müəllimlər İnstitutunda müasir Azərbaycan dili fənnindən mühazirələr oxumuşdur. Hazırda Bakı Qızlar Universitetinin və Bakı Slavyan Universitetinin professorudur.

Xaricdə və ölkə daxili konfranslarda 100-ə qədər məruzəsi dinlənmişdir.

Bir neçə dəfə Respublika və Bakı Şəhər Bilik Cəmiyyətinin fəxri fərmanları ilə mükafatlandırılmışdır. «1978-ci ilin sosializm yarışının qalibi» döş nişanına layiq görülüb.

Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyinin təşkil etdiyi müsabiqə komissiyasının qərarı ilə VII-VIII siniflər üçün «Azərbaycan dili» dərsliyi 2-ci mükafata (1988) layiq görülmüş, Təhsil Nazirliyinin qərarı ilə 1 000 000 manat pul mükafatı ilə mükafatlandırılmış (1997) və IV Bakı kitab bayramında keçirilmiş respublika müsabiqəsində 8-9-cu siniflər üçün «Azərbaycan dili» dərsliyi «İlin ən uğurlu dərsliyi» diplomunu almışdır (2004).

1998-ci ildə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Asiya Kral Cəmiyyətinin üzvü seçilmişdir. Böyük Britaniya, Kembric Bioqrafiya İnstitutunun və ABŞ Bioqrafiya İnstitutunun nominatorudur. Kembric Bioqrafiya İnstitutu tərəfindən 1998-1999-cu ilin Beynəlmiləl Adamı elan olunmuş və gümüş «Şərəf medalı»na layiq görülmüşdür.

Respublika Yazıçılar və Respublika Jurnalistlər birliklərinin üzvüdür.

Ailəlidir. İki övladı və nəvələri vardır.

KAZIMOV İSMAYIL BABAŞ OĞLU

*Filologiya elmləri doktoru,
AMEA Dilçilik İnstitutunda aparıcı elmi işçi,
Bakı Slavyan Universitetinin professoru*

İsmayıl Babaş oğlu Kazımov 1955-ci il oktyabrın 1-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1962-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1972-ci ildə həmin məktəbi bitirərək keçmiş V.İ.Lenin adına APİ-nin (ADPU) – filologiya fakültəsinə daxil olmuşdur. 1976-cı ildə institutu bitirmiş və təyinat üzrə 3 il İmişli rayonunun Buludlu kəndində Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi işləmişdir.

İ.B.Kazımov 1979-1980-ci illərdə Belorusiyada–keçmiş Sovet Ordusu sıralarında əsgəri xidmətini başa vurmuş, 1980-ci ildən isə Cəbrayıl məktəblərində - bir müddət Şahvəlli kənd orta məktəbində, 1988-ci ilə qədər isə 131 saylı Sarıçalı kənd texniki-peşə məktəbində müəllim işləmişdir.

İ.B.Kazımov 1981-ci ildən Azərbaycan EA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun dissertantı olmuş, hələ kənd məktəblərində işləyərkən çoxlu elmi məqalələri çap olunmuşdur. Qısa müddət ərzində səmərəli elmi fəaliyyət göstərən İ.Kazımov 1987-ci ildə Azərbaycan EA-da «Oğuz qrupu türk dillərində yarımçıq cümlə» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

İ.B.Kazımov daha geniş elmi yaradıcılıq fəaliyyəti göstərmək üçün 1989-cu ildən Bakıya köçür və EA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun türk dilləri şöbəsində əvvəlcə elmi işçi, sonra böyük elmi işçi, hazırda isə aparıcı elmi işçi vəzifəsində işləyir.

2002-ci ildə o, «Axısqa türklərinin dili» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

İ.B.Kazımov elmi yaradıcılıqla yanaşı pedaqoji fəaliyyətini də davam etdirir. Hazırda o, Bakı Qızlar Universitetinin «Azərbaycan dili və onun tədrisi metodikası» kafedrasının müdiri, Bakı Slavyan Universitetinin professorudur. İsmayıl müəllim gənc elmi kadrların hazırlanmasında da geniş fəaliyyət göstərir. 2 magistr, 7 aspirant, dissertant və doktoranta rəhbərlik etmiş, bir neçə dissertantın oponenti olmuşdur.

İ.B.Kazımov 50-dən çox elmi məqalənin və müxtəlif illər-də çap olunmuş aşağıdakı kitabların – «Oğuz qrupu türk dillərində yarımçıq cümlə» (1987), «Axısqa türklərinin dili» (1999), «Axısqa toponimləri» (2001), «Türk dilinin leksikologiyası (proqram-2003), «Oğuz qrupu türk dillərinin müqayisəli qrammatikası» (III hissə, kollektiv – 2002), «Türk dillərinin tarixi – müqayisəli leksikologiyası məsələləri» (kollektiv – 2004) – kitablarının müəllifidir.

Ailəlidir, üç övladı var.

KƏRİMOV ƏHMƏD FƏRHAD OĞLU

*Geologiya-mineralogiya elmləri doktoru,
Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyində ET
laboratoriyası müdiri*

Əhməd Fərhad oğlu Kərimov 1935-ci ildə Quycaq kəndində anadan olub. Yeddinci sinfə qədər kənd məktəbində oxuyub. Atasının rayona məsul vəzifəyə gəlməsi ilə əlaqədar ailə də Cəbrayıla köçüb və Əhməd 1952-ci ildə M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirib. Elə həmin il də Azərbaycan Sənaye İnstitutunun (indiki Neft Akademiyası) geoloji-kəşfiyyat fakültəsinə daxil olub. 1957-ci ildə institutu bitirərək Krasnoyarsk şəhərindəki Qərbi Sibir Əlvan metal-kəşfiyyat trestinə işə göndərilib.

Ə.F.Kərimov 1961-ci ilə qədər Dağlıq Altay vilayətində fəaliyyət göstərən Kuray geoloji-kəşfiyyat ekspedisiyasının nəzdində civə çoxmetal yataqlarının axtarışı və kəşfiyyatında geoloq və dəstə rəisi vəzifələrində çalışıb.

1961-ci ildə Sibir Elmlər Akademiyasında akademik B.A. Kuznetsovun aspirantı olub. Bir neçə il sonra işə dissertasiya müdafiə edərək geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.F.Kərimov 1963-cü ildən Azərbaycan Geologiya İdarəsi nəzdində istehsalatda çalışmaqla Kəlbəcər və Laçın bölgələrinin ərazisində civə və qızıl yataqlarının axtarışı və kəşfiyyatı ilə məşğul olmuşdur. Onun rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə Kəlbəcərdə Şorbulaq civə yatağı aşkar edilmiş, bundan başqa bir neçə yatağın ehtiyatları əsasında orada – Qafqazda ilk civə istehsal edən metallurgiya zavodu qurulmuşdur.

Geoloji sahədəki təcrübə və uğurlardan sonra o, Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində civə, mis, çoxmetal, qızıl, molibden yataqlarının axtarışı ilə məşğul olmuşdur.

Ə.F.Kərimov 1976-cı ildə BMT-nin eksperti təyin olunması ilə əlaqədar 1977-ci ildə Ukraynanın Dnepropetrovski Dövlət Universiteti nəzdində bir illik özəl ingilis dili kursunu bitirdikdən sonra yenidən Kəlbəcər rayonu ərazisində civə qızıl yataqlarının axtarışına rəhbərlik edib.

1979-1980-ci illərdə Azərbaycan Geologiya idarəsində şöbə rəisi, 1980-ci ildən isə Geologiya idarəsi rəisinin müavini – Baş geoloq vəzifəsində Azərbaycan ərazisində aparılan bütün geoloji-kəşfiyyat və axtarış işlərinə rəhbərlik etmişdir.

Ə.Kərimov 1987-ci ildə SSRİ Geologiya Nazirliyi tərəfin-dən xüsusi tapşırıqla Əfqanıstana ezam edilib. Görkəmli alim orada üç il ölkə Geologiya Departamentinin baş geoloqu vəzifəsində çalışıb. Bu müddətdə o, Əfqanıstanda aparılan geoloji-kəşfiyyat və axtarış işlərinə rəhbərlik edib. Dünyada ən böyük mis yataqlarından olan Aynak yatağının ehtiyatlarının hesablanması onun rəhbərliyi və iştirakı ilə aparılıb. Sovet qoşunlarının Əfqanıstandan çıxarılması ilə əlaqədar Ə.Kərimov da Bakıya qayıdır və Baş Qafqaz geoloji-kəşfiyyat ekspedisiyasının rəisi kimi işə başlayır.

1992-1994-cü illərdə AMEA Geologiya İnstitutunda baş elmi işçi, 1995-ci ildən 2001-ci ilə qədər Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat Layihə, nəcib, nadir və əlvan metallar elmi-tədqiqat laboratoriyasının rəhbəri vəzifəsində işləmişdir.

2001-ci ildən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Mineral-Xammal Elmi-Tədqiqat laboratoriyasının müdürüdür.

Ə.F.Kərimovun geoloji-kəşfiyyat və axtarış işləri üzrə 20-dən çox layihəsi, 25-dən artıq hesablamaları vardır. Hesablamalardan beşi civə, 4-ü qızıl, biri mis yataqları ehtiyatlarının hesablanmasına aiddir. Eyni zamanda onun geologiya elminin müxtəlif məsələlərinə həsr edilmiş yüzdən çox elmi əsəri vardır. Alim «Sovet geologiyası» (Azərbaycan üzrə) kitabının və «Azərbaycan metallogeni» xəritəsinin müəlliflərindən biridir.

QARAYEV YƏHYA HÜSƏN OĞLU

*Kənd təsərrüfatı elmləri doktoru,
Beynəlxalq İnformasiya Akademiyasının
həqiqi üzvü*

Yəhya Hüsən oğlu Qarayev 1951-ci il aprelin 1-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1968-ci ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, həmin il də Azərbaycan dövlət Universitetinin tətbiqi-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1973-cü ildə universiteti bitirmişdir.

1973-1980-ci illərdə SSRİ EA-nın Bakıdakı Hesablama Mərkəzində laborant, kiçik elmi işçi, bölmə müdiri vəzifələrində işləmiş, eyni zamanda həmin mərkəzdə aspiranturanı bitirmişdir.

Y.H.Qarayev 1979-cu ildə Moskva şəhərində SSRİ EA-nın Hesablama Mərkəzində «Kənd təsərrüfatında olan ehtiyatlardan səmərəli istifadənin bəzi qeyri-xətti məsələləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1980-1988-ci illərdə ümumittifaq elmi-tədqiqat və layihə-texnologiya institutunda böyük elmi işçi, 1988-1990-cı illərdə «Aqropromproqress» (Moskva) Elm-İstehsalat Birliyində aparıcı elmi işçi, 1990-1991-ci illərdə «Aqrotesinform» sistemli tədqiqatlar elm-istehsalat mərkəzində şöbə rəisi, baş direktor müavini işləmişdir.

Y.H.Qarayev 1991-1995-ci illərdə «Soyuzintep» Elm-İstehsalat Birliyinin baş direktoru, 1995-1996-cı illərdə baş direktor müavini olmuş, 1996-cı ildən hal-hazırda qədər RF EA İnformasiya Texnologiyaları Elmi Tədqiqat İnstitutunun direktorudur.

Y.H.Qarayev 2005-ci ildə Moskva şəhərində «Aqrar-sənaye kompleksində texnoloji proseslərin elmi cəhətdən əsaslandırılması və optimallaşdırılması modelləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. O, 1996-cı ildə Beynəlxalq İnformasiya Akademiyasının

müxbir üzvü, 2003-cü ildə isə həmin akademiyanın həqiqi üzvü – akademiki seçilmişdir.

Y.H.Qarayev 2006-cı ildə Rusiya Federasiyasının «Fəxri elm və texnika işçisi» adına layiq görülmüşdür. Görkəmli alimin 70-ə yaxın elmi-tədqiqat xarakterli əsəri Rusiya Federasiyasının bir sıra aparıcı jurnal və digər nəşrlərində dərc olunmuşdur. Bu əsərlər içərisində onun bir neçə kitabı və 25 çap vərəqi həcmində monoqrafiyası da vardır.

Ailəlidir, üç övladı var.

QASIMOVA TAMİLLA QARAŞ QIZI

Texnika elmləri namizədi, professor

Tamilla Qarash qızı Qasimova 1940-cı il aprelin 29-da Bakı şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası Qarash Qasimov və anası Badius xanım Qasimova Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndində doğulub boya-başa çatmışdılar. Qarash kişi uzun illər Bakıda məsul vəzifələrdə işləmişdir. Tamilla xanım 1957-ci ildə Bakı şəhərindəki 23 saylı orta məktəbi qızıl medalla bitirərək Azərbaycan Sənaye İnstitutuna (indiki Dövlət Neft Akademiyası) qəbul olunur və 1962-ci ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirir. 1962-1964-cü illərdə «Elektrik maşınları və aparatları» kafedrasının assistenti, 1965-1967-ci illərdə həmin kafedranın aspirantı olmuş, 1968-1980-ci illərdə kafedranın dosenti vəzifəsində çalışmışdır.

T.Q.Qasimovanın bütün elmi-pedaqoji fəaliyyəti Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası ilə bağlı olmuşdur. Hələ tələbəlik illərində institut komsomol komitəsi katibinin müavini və katibi olmuşdur. 1968-1970-ci illərdə Energetika fakültəsində dekan müavini, 1981-ci ildən 2005-ci ilə qədər «Elektrik maşınları və aparatları» kafedrasının müdiri olmuşdur.

T.Q.Qasimova 1967-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi, 1969-cu ildə dosent elmi adı və 1992-ci ildə AAK-ın qərarı ilə professor elmi adı almışdır. O, 1980-1990-cı illərdə İnstitutun Elmi Şurasının elmi katibi, 1990-1995-ci illərdə ixtisasartırma fakültəsində dekan müavini olmuşdur.

90-dan çox nəşr olunmuş elmi və elmi-metodik işlərin, o cümlədən 3 müəlliflik şəhadətnaməsi və 21 tədris-metodik vəsaitin, 1 dərsləyin müəllifidir.

Tamilla xanım kafedranın «Elektromexaniki çevricilər və sistemlərin işlənməsi, layihələndirilməsi və optimallaşdırılması» mövzusunda elmi istiqamətinin rəhbəri olub. «Elektrotexnika və

elektromexanika» istiqaməti üzrə Attestasiya Komissiyasının sədri, Energetika fakültəsinin metodik qrupunun sədri, «Elektromexanika» və «Elektrik aparatları» ixtisasları üzrə Dövlət İmtahan komissiyasının üzvü olub.

T.Q.Qasımova Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Elmi-metodik Şurasının «Energetika» bölməsinin elmi katibi, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının Elmi-metodik Şurasının «Dərsləklər və dərs vəsaitləri» bölməsinin sədri olub.

«Elektrik maşınları və aparatları» kafedrasında professor Qasımovanın rəhbərliyi ilə iki ixtisas üzrə bakalavr, üç ixtisas üzrə isə magistr hazırlığı həyata keçirilib.

Professor T.Q.Qasımovanın rəhbərliyi altında kafedrada müxtəlif elektromexaniki çevricilər və sistemlərin işlənməsi üzrə geniş həcmli elmi-tədqiqat işləri aparılmışdır. Yerinə yetirilən elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri Almaniya, Macarıstan, İsveçrə, Türkiyə, Rusiyada keçirilən beynəlxalq konfranslarda məruzə edilmiş və bir sıra xarici ölkələrin və respublikanın elmi-texniki jurnallarında çap olunmuşdur.

Professor T.Q.Qasımovanın rəhbərliyi altında aşağıdakı elmi-tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir: elektroenergetik sistemlərin yük qovşaqlarında gərginliyin meylinin (titrəmələrinin) sabitləşdirilməsi üçün sinxron maşınların təsirlənməsinin optimal tənzimlənməsi qanunlarının sintezi üsulu; uzununa-eninə təsirlənməli sinxron kompensatorun iş salınması və təsirlənməsi üçün yeni sistem; çoxhədli dəyişən cərəyan sabitləşdiricisinin optimal layihələndirilməsi metodikası; izləyici sistem əsasında güc tənzimləyicisinin optimal konsruksiyası; neftçıxarma üçün elektrik nasosunun dalma elektrik mühərrikinin qızmaya hesabı metodikası; induksion asılqan əsasında, yüksək dəqiqlikli qüvvə, təcil, kütlə, mayenin səviyyəsi və s. çeviricilərinin funksiyalarını yerinə yetirən müxtəlif elektromexaniki yerdəyişmə çeviriciləri işlənmişdir.

Elmi mübadilə xətti ilə professor T.Q.Qasımova Budapeşt Texniki Universitetində (Macarıstan) və Frayberq Dağ Mədən Akademiyasında (Almaniya) ixtisasartırma keçmişdir. Həmin ali məktəblərdə o, Respublikamızda elektroenergetika və elektromexanikanın inkişafı və kafedranın elmi-tədqiqatları barədə bir sıra mühazirələr oxumuşdur.

Elmi, pedaqoji, metodiki və təşkilati işlərin nəticələrinə görə

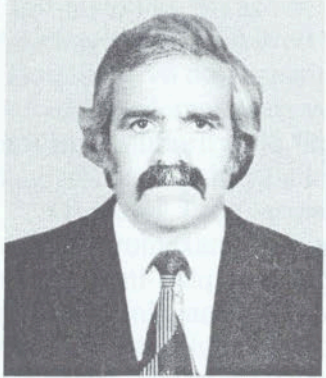
SSRİ-nin «Əməkə Fərqlənmə» medalı və Azərbaycan Respublikasının «Şöhrət» ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Görkəmli alim hazırda təqaüddədir. Bir övladı, bir nəvəsi var.

QULİYEV YUSİF NƏSİB OĞLU

(1939-1994)

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
SSRİ EA-nın müxbir üzvü*

Yusif Nəsim oğlu Quliyev 1939-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Dəjəl kəndində anadan olmuşdur. Şükürbəyli kənd orta məktəbində oxuyub, oranı 1957-ci ildə başa vurub. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olur və universiteti 1962-ci ildə fərqlənmə diplomu ilə bitirir. 1962-1963-cü illərdə Sovet Ordusu sıralarında əsgəri xidmətdə olmuşdur.

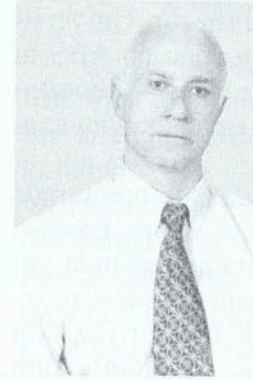
Y.N.Quliyev 1963-cü ildə Moskva Dövlət Universitetinin riyaziyyat fakültəsinin aspiranturasına qəbul olunub. Aspiranturayı 1968-ci ildə qurtaran Yusif müəllim elə universitetdə qalaraq elmi fəaliyyətini davam etdirməklə məşğul olub. 1970-ci ildə Moskva Dövlət Universitetində namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Təbii ki, Moskva Dövlət Universiteti kimi mötəbər bir elm mərkəzində işləmək Yusif Quliyevin həyatında önəmli rol oynamalıydı və oynayırdı da. Ona görə də o, daha geniş aspektdə elmi fəaliyyətini davam etdirərək 1980-ci ildə SSRİ EA-da doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

Y.N.Quliyevin elmi-pedaqoji fəaliyyəti o vaxt SSRİ hökumətinin diqqət mərkəzində idi. Ona görə də görkəmli bir alim kimi tanınan Yusif müəllim tezliklə SSRİ Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilir, eyni zamanda SSRİ Ali Sovetinin deputatı seçilir. Lakin amansız ölüm çox tez onu dostlarının arasından, elmi-pedaqoji fəaliyyətindən ayırır.

1994-cü ildə Tümen vilayətində ezamiyyətdə olarkən ürək tutmasından dünyasını dəyişir.

Allah rəhmət eləsin.

QULİYEV BƏKİR BAHADUR OĞLU*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor*

Bəkir Bahadur oğlu Quliyev 1938-ci il martın 20-də Cəbrayılın gözəl havası, saf suyu, qədərbilən insanları olan Quycaq kəndində doğulmuşdur. 1945-1952-ci illərdə Quycaq kənd yeddiillik məktəbində oxumuş, 1952-1955-ci illərdə M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına Cəbrayıl orta məktəbində oxumuş və oranı bitirmişdir. 1955-ci ildə isə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş və 1960-cı ildə institutu yüksək qiymətlərlə bitirmişdir.

Ali məktəbdəki çalışqanlıq, fizika elminə olan marağı nəzərə alaraq onu institutun fizika kafedrasında laborant vəzifəsində saxlayırlar. İki il sonra Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutunun aspiranturasına daxil olur. Aspiranturada oxuyarkən B.Quliyev akademik Həsən Abdullayevin rəhbərliyi ilə hələ çox da geniş öyrənilməyən yarımkeçiricilər sahəsində elmi axtarışlar aparmağa başlayır və 1967-ci ildə yeni yaradılmış Elmi şuranın ilk iclasında «Yarımkeçirici amorf selenin molekulyar strukturunun öyrənilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

Dissertasiya müdafiəsindən sonra bir qədər EA-da laborant, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrində işləmiş, 1971-ci ildə yenidən ADPI-yə qayıtmış və əsas elmi-pedaqoji fəaliyyəti bu institutla bağlı olmuşdur. Bəkir müəllim burada baş müəllim, dosent, professor və kafedra müdiri vəzifələrinə qədər yüksəlmişdir. Bununla bərabər İnstitutda «Nazik təbəqələr» elmi-tədqiqat laboratoriyasını yaratmış və 1975-ci ildən 1995-ci ilədək ona rəhbərlik etmişdir. Bu laboratoriyada həm perspektivli elmi tədqiqatlar, həm də tətbiqi əhəmiyyətli elmi işlər aparılmışdır. Laboratoriya xaricdəki və SSRİ-dəki elmi mərkəzlərlə sıx əlaqəli işləyirdi. ABŞ-ın Rutqers Universitetinin professoru B.Laleviç dörd ay bu laboratoriyada işləmişdir. Laboratoriya SSRİ Elmi-Tədqiqat mər-

kəzlərilə (Novosibirskdəki EA Elektrometriya və Avtometriya İnstitutu, Moskvadakı Kurçatov adına Atom Enerjisi İnstitutu, Nalçıkdəki Elektronika İnstitutu, Podolsk Kimya-Metallurgiya zavodu və s.) elmi işlər aparırdı.

B.B.Quliyev 1972-1973-cü illərdə ABŞ-ın Prinston Universitetində elmi təcrübə keçmiş, 1980-1981-ci illərdə yenə də ABŞ-ın Runqers Universitetindəki «Bərk cisimlər elektronikasısı» laboratoriyasında elmi iş aparmışdır. 1992-ci ildə 5 ay Kanadada elmi eza-miyyətdə olmuşdur.

B.B.Quliyev 1981-1983-cü illərdə Moskvada doktoranturada oxumuş, 1985-ci ildə Moskvada Kurçatov adına Atom Enerjisi İnstitutunda «Səthi bardeli yarımkeçirici strukturalar əsasında yaradılan yeni tip qaz və kimyəvi sensor cihazlarının fizikası» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi adını almışdır. Görkəmli alim 1986-cı ildə professor adına layiq görülmüşdür. 1991-ci ildən ADPU-nun «Ümumi fizika» kafedrasına müdir seçilmişdir. 1995-ci ildən Türkiyə respublikasına dəvət edilmiş, 2003-cü ilə qədər orada işləmişdir. 2004-cü ildən 2006-cı ilə qədər Azərbaycan Respublikası Prezident Aparatı yanında AAK-da «Fizika-riyaziyyat və iqtisadiyyat» şöbəsinin müdiri olmuşdur.

B.B.Quliyev bu illər ərzində 4 ixtiranın və 4 kitabın müəllifi kimi respublikadan çox-çox uzaqlarda da yaxşı tanınmışdır. O, SSRİ, ABŞ, Almaniya, Belçika, İngiltərə, İsveçrə, Macarıstan, Hollandiya, Fransa, Çexoslovakiya, Türkiyə, Səudiyyə Ərəbistanı və sair ölkələrdə 120-dən çox elmi məruzə və məqalə çap etdirmiş, məruzələrlə çıxışlar etmişdir.

Professor B.Quliyev 1994-cü ildə Beynəlxalq EKO Enerjisi Akademiyasına, 1996-cı ildə Rusiya Federasiyasının Mühəndis Elmlər Akademiyasına, 1999-cu ildə Nyu-York Elmlər Akademiyasına üzv seçilmişdir. 2002-2003-cü illərdə Amerikada çap olunan ensiklopediyada disk tərcümeyi-halı verilmişdir.

Hazırda o, elmi axtarışlarını Türkiyə respublikasının ali məktəblərində davam etdirir. Dünya şöhrətli alimimizə daha yeni uğurlar qazanmağı arzulayırıq.

Ailəlidir. İki övladı var.

QULİYEV ÇİNGİZ BAYRAM OĞLU

*Tibb elmləri doktoru, professor,
ATU uşaq cərrahlığı kafedrasının müdiri,
Azərbaycan respublikasının baş uşaq cərrahu*

Çingiz Bayram oğlu Quliyev 1941-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində kasıb bir ailədə doğulmuşdur. İlk təhsilini doğma kəndində alan Ç.Quliyev 1960-cı ildə Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmişdir. 1968-ci ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Hələ tələbə olarkən Ç.Quliyev indi rəhbərlik etdiyi kafedrada tibb qardaşı işləmişdir. Onda o, III kursda oxuyurdu. Çingiz Quliyevdə uşaq cərrahlığına maraq oyadan o vaxtlar uşaq cərrahlığı kafedrasında dosent işləyən uşaq cərrahi Məmməd Vəzirəliyev olmuşdur. Çingiz müəllim hələ tələbə ikən 460-dan çox müxtəlif cərrahi əməliyyatda ona assistentlik etmiş və VI kursda oxuyarkən 50-dən çox cərrahi əməliyyatı sərbəst icra edə bilmişdir. 1968-ci ildə dünya şöhrətli uşaq cərrahi akademik Q.A.Bairov Bakıya gəlir və klinikada mürəkkəb bir cərrahi əməliyyat aparır. Ç.Quliyev əməliyyatda ikinci assistent kimi iştirak edir. Gənc cərrahın yüksək sənətkarlığını görən akademik onu Leninqrada – özünün çalışdığı klinikaya göndərilməsini xahiş edir. Beləliklə Ç.Quliyev 1968-1973-cü illərdə Leninqrad (Sankt-Peterburq) şəhərində uşaq cərrahlığı üzrə kliniki ordinatura və aspiranturanı qurtarır. 1973-cü ildə Leninqradda «Uşaqlarda qapalı kəllə-beyin travmasının kəskin və uzaq dövrlərdə klinika, diaqnostika və müalicəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. 1974-cü ildə ATU-nun uşaq cərrahlığı kafedrasında assistent, 1976-1981-ci illərdə həmin kafedranın dosenti olub.

Ç.B.Quliyev 1982-1984-cü illərdə Leninqradda dünya şöhrətli uşaq cərrahi, akademik Q.A.Bairovun rəhbərlik etdiyi klinikada doktoranturada olmuş, 1984-cü ildə «Uşaqlarda qarın boşluğu üzv-

lərinin kəllə-beyin travması ilə müştərək zədələnmələri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. O, 1985-1995-ci illərdə ATU-nun uşaq cərrahlığı kafedrasının professoru, 1995-ci ildən isə həmin kafedranın müdiridir.

Professor Ç.B.Quliyev 270-dən çox elmi məqalənin, o cümlədən kəllə-beyin travmasının kəskin və uzaq dövrlərinə aid 47 elmi məqalənin, 16 metodik tövsiyə və vəsaitin, 1 ixtiranın, 7 səmərələşdirici təklifin, «Uşaq cərrahlığı» dərsliklərinin, «Uşaq cərrahlığı» atlasının, «Uşaqlarda qarın boşluğu üzvlərinin travmatik zədələnmələri», «Uşaq yaşlarının travmatologiyası», «Uşaqlarda ekinokokkoz xəstəliyi», «Uşaqlarda kəllə-beyin travmaları» monoqrafiyalarının müəllifidir. Onun rəhbərliyi altında çoxlu namizədlik və doktorluq dissertasiyaları yerinə yetirilmişdir.

Professor Ç.B.Quliyev geniş diapozona malik uşaq cərrahıdır. O, 2002-ci ildə Azərbaycanda ilk dəfə olaraq 2 günlük «natamam siam əkizləri» üzərində etdiyi mürəkkəb cərrahiyyə əməliyyatı ilə tək cə respublikamızda yox, dünyada böyük şöhrət qazandı. Azərbaycan Kütləvi İnformasiya Vasitələri – müxtəlif teleməkanlar bu ecazkar əməliyyat və onun müəllifi haqqında dönə-dönə məlumat verdilər və Kanadadan gəlmiş tele-rejissor bu mövzuda çəkdiyi «Təbabətdə möcüzələr» filmində professor Çingiz Quliyevin bu əməliyyatını «təbabətdə möcüzə» adlandırmışdır.

Professor Ç.B.Quliyevin cərrahi əməliyyatları çoxşaxəlidir. O, baş və onurğa beynində, üz nahiyəsində, yemək borusunda, ağı ciyərlərdə, diafraqmada, mədə və bağırsağ traktında, sidik-cinsiyyət üzvlərində, qara ciyər, öd yollarında, mədəaltı vəzidə, dalaqda, anorektal qüsurlarda, uşaqlıq və uşaqlıq yollarında, ortopedik qüsurlarda və travmatik zədələnmələrdə, bəzi onkoloji patologiyalarda yüksək səviyyədə ixtisaslaşdırılmış cərrahi əməliyyatlar aparır.

Professor Ç.B.Quliyev elmi-praktiki fəaliyyəti ilə bərabər böyük ictimai fəaliyyətlə də məşğul olur. O, 1986-cı ildən Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin baş uşaq cərrahıdır. Səhiyyə Nazirliyinin Elmi Şurasının, Respublika Cərahiyyə üzrə Problem komissiyasının sədridir. Azərbaycan Cərrahlar Cəmiyyətinin, respublika cərrahlarının attestasiyasının, ATU-nun cərrahiyyə üzrə

problem komissiyasının, Ali Attestasiya komissiyasının doktorluq və namizədlik dissertasiyaları müdafiə şurasının, pediatriya fakültəsinin və Böyük Elmi Şuranın, Universitetin Metodik şurasının üzvü, «Cərahiyyə», «Travmatologiya və ortopediya» jurnallarının redaksiya heyətinin üzvüdür.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Çingiz Quliyev doğulduğu Horovlu kəndindən ilk tibb elmləri namizədi və Cəbrayıl rayonundan ilk tibb elmləri doktoru, professor olmuşdur.

Bütün bu elmi titullar, yüksək sənət nailiyyətləri ilə bərabər Çingiz müəllim bir an belə doğulduğu ana torpağı – Cəbrayılı, ata yurdu Horovlunu unutmur. Bu yerin insanlarına əlindən gələn köməkliyi də göstərir, eyni zamanda yazmış olduğu uşaq cərrahlığına dair dərslik və monoqrafiyaları Cəbrayıldan olan tələbələrə təmənnəsiz hədiyyə edir. Onun hamımızın qəlbindən, ürəyindən olan bir arzusu da var. Nə vaxtsa doğma Horovluda olmaq, orada müəyyən vaxtlarda öz həmyerlilərinə tibbi köməkliklər etmək.

Ulu Tanrı bu arzuya da çatdırsın Çingiz müəllimi.

QULIYEV HAMLET FƏRMAN OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
BDU-nun professoru*

Hamlet Fərman oğlu Quliyev 1 aprel 1951-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində doğulmuşdur. 1958-ci ildə doğma kənddəki səkkizillik məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1968-ci ildə qonşu Balyand kənd orta məktəbini bitirmişdir. Elə həmin ili Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1973-cü ildə universiteti başa vurmuşdur.

Hamlet müəllimin atası Fərman Quliyev kəndin sayılıb-seçilən ağsaqqallarından və rayonda yüksək qiymətləndirilən riyaziyyat müəllimlərindən biri idi. Onun neçə-neçə yetirmələri respublikanın tanınmış riyaziyyatçı alimləridir. Cəbrayılda Süleymanlı kəndinə riyaziyyatçılar kəndi, Fərman müəllimin ailəsinə isə riyaziyyatçılar ailəsi deyirdilər. Ot kökü üstə bitər – deyiblər. Fərman müəllimin övladlarının hamısı – Hamlet, Qulu, Əbdürrəhim, Mehrəngiz, Rahilə – bu yolu riyaziyyat yolunu tutmuşdular. Bu övladlar içərisində yalnız Səba xanım humanitar sahə üzrə ali təhsil almışdır.

H.F.Quliyev bu ənənəni davam etdirərək 1974-cü ildən ADU-nun Hesablama Mərkəzində işə qəbul olunur, eyni zamanda təhsilini universitetin qiyabi aspiranturasında davam etdirir.

Riyaziyyat elminə olan sonsuz maraq və istək onun elmi iş üzərindəki axtarışlarını sürətləndirirdi və o, 1980-ci ildə «Hiperbolik tənliklər üçün optimal idarəetmənin bəzi məsələləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Həmin il müsabiqə yolu ilə ADU-nun «Diferensial və inteqral tənliklər» kafedrasına müəllim keçmişdir. 1988-ci ildən həmin kafedranın dosenti işləmiş, 1990-cı ildən Bakı Dövlət Universitetində yeni yaranan «İdarəetmə nəzəriyyəsinin riyazi üsulları» kafedrasına dosent vəzifəsinə keçirilmişdir.

Bundan sonra alimin yaradıcılıq imkanları daha da genişlənmiş, o, doktorluq dissertasiyası üzərində gərgin axtarışlarını davam etdirmiş, 1997-ci ildə «Hiperbolik sistemlərdə optimal idarənin varlığı və optimallığın zəruri şərtləri məsələləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. 2000-ci ildən BDU-nun «İdarəetmə nəzəriyyəsinin riyazi üsulları» kafedrasının professorudur.

Professor H.F.Quliyevin zəngin elmi-pedaqoji fəaliyyəti, tələbələrə olan yüksək tələbkarlıq və həssaslığı onu tələbə və müəllim kollektivi arasında həmişə sevdirdi. O, 60-dan çox elmi-nəzəri əsərin, o cümlədən 3 dərs vəsaitinin, bir monoqrafiyanın müəllifidir. Hazırda ali məktəblərin riyaziyyat fakültələri üçün dərslik üzərində işləyir. Görkəmli alimin rəhbərliyi altında bir neçə namizədlik dissertasiyası hazırlanıb müdafiə edilmişdir.

H.F.Quliyev 15-dən çox namizədlik və doktorluq dissertasiyasının rəsmi opponenti olmuşdur. 2003-cü ildən o, Azərbaycan Respublikası Prezident Aparatı yanında Ali Attestasiya Komissiyasının üzvüdür.

Ailəlidir, iki övladı bir nəvəsi var.

Görkəmli alimimizə yeni-yeni yaradıcılıq uğurları diləyirik.

QULİYEV NOVRUZ ƏMİRƏAN OĞLU

*Pedaqoji elmlər doktoru, professor
Omsk Texnologiya İnstitutunun prorektoru*

Novruz Əmirəan oğlu Quliyev 1956-cı il aprelin 10-da Cəbrayıl rayonunun Qumlaq kəndində doğulub. 1963-1971-ci illərdə Qumlaq kənd səkkizillik məktəbində oxumuş, 1973-cü ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmişdir.

Ali məktəbə qəbul ola bilmədiyindən 1975-1977-ci illərdə Omsk şəhərində Sovet Ordusu sıralarında əsgəri xidmətini başa vurmuş, 1978-ci ildə Sibir Dövlət İnstitutunun bədən tərbiyəsi və idman fakültəsinə daxil olmuşdur. 1982-ci ildə institutu qurtarıb 1988-ci ilə qədər elə orada müəlim kimi fəaliyyət göstərmişdir.

lim kimi fəaliyyət göstərmişdir.

N.Ə.Quliyev 1988-1991-ci illərdə Omsk Dövlət Texnologiya İnstitutunda müəllim işləyir. 1991-1993-cü illərdə isə Sankt-Peterburq Dövlət İnstitutunun fiziki tərbiyə və idman üzrə aspiranturasında oxuyur.

1993-cü ildə dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi alır.

N.Ə.Quliyevin elmi-pedaqoji fəaliyyəti bundan sonra get-gedə geniş vüsət almağa başlayır və o, 1993-1999-cu illərdə Omsk Texnologiya İnstitutunda dekan müavini, 1999-cu ildə isə İnstitutun sosial-mədəni və Turizm xidməti kafedrasının müdiri seçilir.

2001-ci ildən indiyə kimi N.Quliyev İnstitutun birinci prorektoru vəzifəsində çalışır. 2003-cü ildə pedaqoji elmlər doktoru, 2004-cü ildə isə professor adına layiq görülmüşdür.

N.Ə.Quliyev 2005-ci ildə Petrovsk Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir. İndiyə qədər o, 4 monoqrafiyanın, 140-dan çox elmi məqalənin müəllifidir.

Vətəndən uzaqlarda yaşayan eoloğumuzun rəhbərliyi altında neçə-neçə aspirant, dissertant namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. Görkəmli alim-pedaqoqa yaradıcılıq uğurları arzularırıq.

QULİYEV HÜSEYN MƏMMƏDHƏSƏN OĞLU

*Texnika elmləri doktoru,
AMEA Fizika İnstitutunda aparıcı elmi işçi*

Hüseyn Məmmədhəsən oğlu Quliyev 1940-cı il dekabrın 25-də Cəbrayıl rayonunun Tinli kəndində anadan olmuşdur. 1946-cı ildə Tinli kəndindəki 7-illik məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 6-cı sinifdən Soltanlı məktəbində oxumuş və 1956-cı ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmişdir.

Həmin il sənədlərini Azərbaycan Politeknik İnstitutuna (indiki Az.TU) vermiş və mexanika fakültəsinin avtomobil nəqliyyatının istismarı ixtisası üzrə qəbul olunmuş, 1961-ci ildə institutu başa vurmuşdur.

H.M.Quliyev institutu bitirdikdən sonra 1961-1965-ci illər arasında Azərbaycan Sənaye Tikintisi Nazirliyində mühəndis, layihəçi-konstruktor vəzifələrində işləmişdir.

1965-ci ildə Azərbaycan Politeknik İnstitutunun «İstilik mühərrikləri ixtisası» üzrə aspiranturasına qəbul olunmuş və 1968-ci ildə aspiranturayı bitirmişdir. 1968-ci ildən 2004-cü ilə qədər Azərbaycan Politeknik İnstitutunda assistent, müəllim, baş müəllim, dosent və professor vəzifələrində işləmişdir.

1967-ci ildə Politeknik İnstitutunda soyuducu maşın və kompressor qurğuları ixtisası açıldığına görə həmin ixtisas üçün kadra böyük ehtiyac olduğundan Hüseyn müəllim 1973-cü ildən həmin ixtisas üzrə elmi və pedaqoji fəaliyyətini daha da genişləndirməyə başlamışdır.

H.M.Quliyev 1973-cü ildə Leninqrad şəhəri Kalinin adına Gəmiqayırma İnstitutu nəzdində olan ixtisaslaşdırılmış Elmi Şurada «Dizel mühərrikləri üçün iki mərhələli qarışdırma üsulunun işlənilib hazırlanması və tədqiqi» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1997-ci ildə isə «Soyuducu və kriogen texnikası və hava kondisialaşmasının maşın və aparatları» ixtisası üzrə «Soyuducu aqre-qatların qapalı sistemlərində termo-qazo-dinamik proseslərin hesablanma və tədqiqat metodu» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır. Qeyd olunmalıdır ki, Hüseyn müəllim bu ixtisas üzrə Za-qafqaziyada ilk elmlər doktorudur.

H.M.Quliyev 2004-cü ildən AMEA Fizika İnstitutunda aparıcı elmi işçi işləyir. O, 75-dən çox elmi əsərin, o cümlədən 3 müəlliflik şəhadətnaməsinin, bir monoqrafiya, iki dərslik, iki dərs vəsaitinin müəllifidir. Bu əsərlər «Alternativ soyuducu agentlər», «Soyuducu maşın kompressorları», «Soyuducu maşınların nəzəri əsasları», «Soyuducu maşınların termo-dinamik əsasları» kitablarıdır.

Ailəlidir, iki övladı, nəvələri var.

QULİYEV RAFİQ İMAN OĞLU

*Tibb elmləri doktoru,
ATU-da kafedra rəisi,
tibb xidməti polkovniki*

Rafiq İman oğlu Quliyev 1958-ci ildə Quycaq kəndində anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Quycaq kənd orta məktəbinə daxil olmuş, 1975-ci ildə məktəbi əla qiymətlərlə bitirmiş, elə həmin ili də Azərbaycan Tibb Universitetinin müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuşdur. Rafiq müəllim hərbi həkim olmaq arzusunda idi. Ona görə də o, Saratov Tibb İnstitutunun hərbi tibb fakültəsinə keçmiş və oranı 1982-ci ildə bitirmişdir. İnstitutu başa vurduqdan sonra keçmiş Sovetlər birliyinin müxtəlif regionlarında hərbi həkim kimi qulluq etmişdir.

R.İ.Quliyev 1982-1985-ci illər ərzində alay tibb xidməti rəisi, 1985-1988-ci illərdə qarnizon hərbi poliklinikasının terapiya şöbəsinin rəisi, 1988-1990-cı illərdə Priozersk şəhərində qarnizon hərbi hospitalında kardiologiya şöbəsinin rəisi vəzifəsində çalışmışdır.

1990-cı ildə Rusiyanın Sankt-Peterburq (Leninqrad) Hərbi Tibb Akademiyasına daxil olmuş və 1993-cü ildə oranı müvəffəqiyyətlə başa vurmuşdur.

1990-cı illərdə Vətən dara düşən vaxtlarda R.Quliyev Azərbaycana qayıtmış, Milli Ordumuzun tərkibində xidmətini davam etdirmişdir. 1993-1995-ci illər ərzində Müdafiə Nazirliyinin Baş həkim-terapevti vəzifəsində qulluq etmişdir.

R.İ.Quliyev 2000-ci ildən Azərbaycan Tibb Universitetinin terapiya və hərbi səhra terapiya kafedrasının rəisi vəzifəsində qulluğunu davam etdirir.

Hərbi tibb sahəsindəki səmərəli fəaliyyəti ilə birgə R.Quliyev elmi-tədqiqat sahəsində də fəaliyyətini davam etdirir. «Qonşu üzvlərdəki dəyişikliklərin xora xəstəliyinin gedişatına təsiri» mövzu-

sunda dissertasiya yazaraq müvəffəqiyyətlə müdafiə edib tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1999-cu ildən tibb xidməti polkovnikidir.

R.İ.Quliyev iki dərslinin, 7 monoqrafiyanın müəllifidir. Fransada, İtaliyada, İsraildə, Türkiyədə, Moskvada və digər şəhərlərdə elmi-metodiki məcmuələrdə onun 50-dən çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

R.Quliyev bu gün də elmi fəaliyyətini davam etdirir. «Xora xəstəliyinin müxtəlif coğrafi iqlim şəraitində gedişatı, immunoloji aspektləri və müalicəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

QULİYEVA ELLADA MUSA QIZI

*Pedaqoji elmlər doktoru,
Bakı Slavyan Universitetinin professoru*

Ellada Musa qızı Quliyeva 1944-cü ildə Ağdaş rayonunda doğulub. Atası Musa Quliyev Cəbrayılın Quycaq kəndindən idi və inzibati orqan işçisi kimi orada fəaliyyət göstərirdi.

E.M.Quliyeva 1966-cı ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirərək 1967-ci ildən M.F. Axundov adına Azərbaycan Rus dili və Ədəbiyyatı İnstitutunda (Bakı Slavyan Universiteti) işləmişdir. Bu institutda işlədiyi müddətdə o, laborant vəzifəsindən professor vəzifəsinə qədər yüksəlmişdir.

E.M.Quliyeva 1983-cü ildə «Azərbaycanda texniki peşə təhsilinin inkişafı tarixi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi alır. 1988-ci ildə pedaqogika kafedrasının dosenti vəzifəsinə seçilir.

1996-cı ildə «Azərbaycanda XIX əsr və XX əsrin əvvəllərində əmək tərbiyəsinin nəzəriyyə və təcrübəsi» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək pedaqoji elmlər doktoru alimlik dərəcəsi alır. 1997-ci ildən bu günə qədər Bakı Slavyan Universiteti pedaqogika və psixologiya kafedrasının professorudur.

E.M.Quliyeva 1998-2003-cü illərdə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqogika İnstitutu (indiki Təhsil Problemləri İnstitutu) ixtisaslaşdırılmış müdafiə şurasının, Azərbaycan pedaqoji İnstitutunun müdafiə şurasının üzvü, çoxlu namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının rəsmi opponenti olmuşdur. 1996-cı ildən Respublika Təhsil Nazirliyinin pedaqogika və psixologiya üzrə elmi-metodiki şurasının üzvüdür.

100-ə yaxın elmi-pedaqoji əsərin – o cümlədən monoqrafiya, tədris proqramı, pedaqogika və pedaqogika tarixinə dair tədqiqat əsərlərinin müəllifidir.

Dəfələrlə respublika və ümumittifaq elmi-praktik konfranslarında elmi məruzə və tezislərlə çıxışlar etmişdir.

QÜDRƏTOV DƏRGAH HUMAY OĞLU

(1929-2007)

Tarix elmləri doktoru, professor

Dərgah Humay oğlu Qüdrətov 1929-cu il noyabrın 25-də Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndində anadan olmuşdur. O, tanınmış el sənətkarı Aşıq Humayın oğlu idi. 1946-cı ildə Cəbrayıldakı M.Qorki adına orta məktəbi bitirmiş, həmin il də keçmiş V.İ.Lenin adına API-nin tarix fakültəsinə daxil olmuş, institutu 1951-ci ildə başa vurmuşdur. 1951-1957-ci illərdə Bakının Suraxanı rayonundakı 65 sayılı məktəbində müəllim, dərş hissə müdiri vəzifələrində işləmişdir.

D.H.Qüdrətov 1957-1972-ci illərdə Azərbaycan EA Tarix İnstitutunda elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır.

1962-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək tarix elmləri namizədi, 1970-ci ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək tarix elmləri doktoru alimlik dərəcəsi, 1977-ci ildə professor elmi adı almışdır.

D.H.Qüdrətov 1972-1995-ci illərdə API-nin professoru, tarix, əlavə hüquq fakültəsinin dekanı, 1995-1999-cu illərdə «Türk və Qərbi Avropa xalqları tarixi» kafedrasının müdiri, həmin tarixdən isə ömrünün sonuna qədər həmin kafedranın professoru vəzifəsində çalışmışdır.

Sovet İmperiyasının Azərbaycan xalqına qarşı qanlı təcavüzündən sonra ömrü boyu sovet tarixinə aid elmi əsərlər yazmış professor D.Qüdrətovun qəlbində bu imperiyaya qarşı bir nifrət hissi oyanır. Və onda «Türk xalqlarının tarixi» adlı iri həcmli kitab yazmaq həvəsi baş qaldırır. Səhhətindəki problemlərə baxmayaraq 3 il bu əsər üzərində gərgin işləyir. Nəhayət 2000-ci ildə 35 çap vərəqi həcmində olan kitab işıq üzünə çıxir.

Professor D.H.Qüdrətov elmi yaradıcılığı, pedaqoji fəaliyyəti

dövründə bu kitabdan başqa Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrlərinə aid 9 monoqrafiya, 4 kitabça, 4 proqram, 2 sənədlər və materiallar külliyyatının 3 məqalələr məcmuəsinin müəllifi olmuşdur. Bunlardan əlavə 100-dən çox elmi məqalənin müəllifidir. Onun rəhbərliyi altında 15 nəfər mütəxəssis elmlər namizədi dissertasiyası müdafiə etmişdir.

Professor D.H.Qüdrətov 2008-ci ildə Respublika Prezidenti İlham Əliyev cənabları tərəfindən «Əməkdar müəllim» fəxri adına layiq görülmüşdür.

Təvazökar insan, gözəl alim, səmimi ailə başçısı və mehriban dost olan Dərgah Qüdrətov 2007-ci ilin noyabr ayında uzun sürən xəstəlikdən sonra vəfat etmişdir.

4 övladı, nəvələri var.

Allah rəhmət eləsin.

QÜDRƏTOV NAMIQ ORUC OĞLU

*Biologiya elmləri doktoru, SN.Milli
Onkologiya Mərkəzində şöbə müdiri*

Namiq Oruc oğlu Qüdrətov 1955-ci il aprel ayının 24-də Bakıda anadan olmuşdur. Bakıdakı 176 sayılı orta məktəbi 1972-ci ildə bitirmiş, həmin ili də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun biologiya fakültəsinə daxil olmuş və 1976-cı ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1976-1977-ci illərdə Sovet Ordusu sıralarında hərbi xidmətini başa vurmuşdur.

N.O.Qüdrətov 1977-1979-cu illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Qarayev adına Fiziologiya İnstitutunda əmək fəaliyyətinə başlamış, «Fizioloji aktiv maddələr» şöbəsində baş laborant, daha sonra kiçik elmi işçi işləmişdir. 1979-1984-cü illərdə Moskva şəhərində Ümumittifaq Onkoloji Mərkəzdə «Bədxassəli şişlərin biokimyası» şöbəsində elmi işçi kimi fəaliyyət göstərmişdir. N.Qüdrətov 1984-cü ildə Leningrad (Sankt-Peterburq) şəhərində N.N.Petrov adına Onkologiya İnstitutunda «Tiosemikarbazonların bədxassəli şişlərin əleyhinə aktivliyi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

N.O.Qüdrətov 1985-2005-ci illərdə Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzində əvvəl baş elmi işçi, sonra isə «Eksperimental Onkologiya» şöbəsinin müdiri vəzifəsində işləmişdir. 2003-cü ildə o, həmin mərkəzdə «onkologiya» və «biokimya» ixtisası üzrə dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

N.O.Qüdrətov 1994-2002-ci illər ərzində eyni zamanda Səhiyyə Nazirliyi nəzdində Farmokoloji Komitənin elmi katibi vəzifəsində çalışmışdır. 2005-2007-ci illərdə Sankt-Peterburq şəhərində psixologiya ixtisası üzrə Humanitar İnstitutun qiyabi şöbəsini bitirmişdir. Namiq müəllim Azərbaycan EA A.Qarayev adına Fiziologiya İnstitutu Elmi Şurasının üzvüdür.

N.O.Qüdrətov 93 elmi əsərin, şişin inkişafını dayandıran 4 maddəyə aid müəllif şəhadətnaməsinin, 3 monoqrafiya, 1 dərslik və 5 elmi-populyar əsərin müəllifidir. Alimin aşağıdakı kitabları çap olunmuşdur; «Məhəmməd Peyğəmbər: həyatı və kəlamları» (1991, Q.Qüdrətovla birlikdə), «Pitanie i Rak» (1992, M.Məmmədov və K.Zeynalovla birlikdə), «Tverdo-fazniy immunofermentniy metod v serolojiçeskoj diaqnostike» (1993, M.Məmmədovla birlikdə), «Virusı virusnie infekcii i zlokaçestvennie opuxoli» (1992, M.Məmmədovla), «Onkolojiçeskie aspekti virusnoqo qepatita» (1993, M.Məmmədovla), «Vvedenie eksperimentalnuyu onkologiyu» (1995, M.Məmmədovla), «Peyğəmbərə 40 sual» (1995, O.Qüdrətovla).

Ailəlidir, iki övladı var.

MEHDİZADƏ ZƏKƏRİYYƏ MƏMMƏD OĞLU

(1913-1990)

Psixologiya elmləri namizədi, professor

Zəkəriyyə Məmməd oğlu Mehdişadə 1913-cü ildə Cəbrayıl qəzasının Daşkəsən kəndində anadan olmuşdur. Orta məktəbin yuxarı siniflərində o, bir müddət Cəbrayıl rayonunda müəllimlik etmiş, 1936-cı ildə isə keçmiş V.İ.Lenin adına API-nin (indiki ADPU) fizika-riyaziyyat fakültəsini bitirmişdir.

Z.M.Mehdişadə Böyük Vətən Müharibəsinə qədər Cəbrayıl rayonunda fizika-riyaziyyat müəllimi, tədris hissə müdiri, Cəbrayıl rayon xalq maarifi şöbəsinin müdiri və daha sonra isə Azərbaycan KP Cəbrayıl rayon Komitəsinin II katibi vəzifəsində işləmişdir. 1947-ci ildə API-nin psixologiya üzrə aspirantı olmuş, «Şagirdlərin ədədlərin bölünməsi üzrə kəsrlər üzərində əməliyyatları mənimsəməsindəki çətinliklərin təhlili və aradan qaldırılması yolları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək psixologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Z.M.Mehdişadə Azərbaycan Elmi Tədqiqat Pedaqogika İnstitutunda on illərlə şöbə müdiri işləmiş, 31 saylı istinad məktəbində yorulmadan xüsusi tədqiqatlar aparmışdır. Zəkəriyyə müəllim uzun illər API-də dosent, sonra yaş və pedaqoji psixologiya kafedrasının yaradıcısı və təşkilatçısı olmaqla ömrünün sonuna qədər kafedraya müdir və məsləhətçi kimi rəhbərlik etmişdir.

Z.M.Mehdişadə 1975-ci ildə Tbilisi Dövlət Universitetində psixologiya üzrə doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. O vaxt SSRİ AAK – ekspertlərinin yüksək rəyləri ilə hesablaşmayan müəllif dissertasiyanı komissiyaanın müzakirəsinə təqdim etmir. Lakin yüksək elmi qabiliyyətinə görə ona professor adı verilir.

Professor Z.M.Mehdişadə orta məktəbdə riyaziyyat sahəsində ən sərbəllə və məhsuldar tədqiqatçı idi. Onun bu sahədə çoxlu kitabları nəşr olunmuşdur. Alimin «Kəsrlərin mənimsənilməsinin

psixologiyası», «Faizlərin mənimsənilməsinin psi-xologiyası», «Tənasüb məsələsindəki bəzi çətinliklərin psixologiyası», «Sadə cəbri əməliyyatların mənimsənilməsi haqqında», «VIII sinifdə cəbrin öyrənilməsi psixologiyası haqqında» kitabları riyaziyyatın psixologiyasına aiddir. Bundan başqa onun ali məktəb tələbələri üçün «Uşaq psixologiyası» (3 cildə), «Yaş və pedaqoji psixologiya məsələləri» (şərikli müəlliflə), «Yaş və pedaqoji psixologiya» (3 cildə, şərikli), «Uşaqlarda təfəkkür və nitqin inkişafı» kitab və dərslikləri çap olunmuşdur. O, eyni zamanda «Psixologiya» dərsliyini Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir (Ş.Ağayevlə).

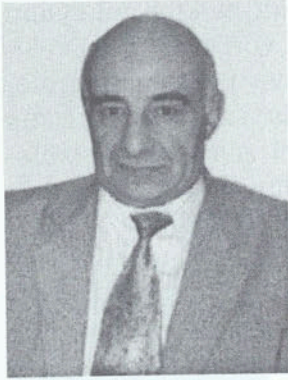
Professor Z.M.Mehdişadənin Y.Kərimovla birlikdə hazırladıkları «Əlifba» kitabı milyon nüsxələrlə uzun illər stabil dərslik kimi istifadə olunmuşdur. Zəkəriyyə müəllim ara-sıra bədii yaradıcılıqla da məşğul olmuş və qəzet-jurnallarda çap olunmuşdur.

Müharibə dövründə arxa cəbhədə fəal xidmətlərinə görə «Qafqazın müdafiəsi», «Əmək rəşadətinə görə», «Qabaqcıl maarif xadimi», «Veteran» döş nişanları və digər medallarla təltif olunmuşdur.

Təmiz, saf, xeyirxah, həm də işgüzar bir adam olan Z.Mehdişadə 1990-cı ildə 77 yaşında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

MEHRƏLİYEV ƏKBƏR ƏSGƏR OĞLU**(1940-2006)***Biologiya elmləri doktoru, professor*

Əkbər Əsgər oğlu Mehraliyev 1940-cı il aprelin 27-də Cəbrayıl rayonunun Sofulu kəndində anadan olmuşdur. 1947-ci ildə Sisyan rayonunun Murxuz kənd ibtidai məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 9-cu sinfi Dəstəyurd kənd məktəbində bitirmiş, 1957-ci ildə isə Gorus rayonunun Şumuxu orta məktəbini başa vurmuşdur.

Ə.Ə.Mehraliyev 1958-1963-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsində oxumuş, bioloq-zooloq ixtisası üzrə universiteti bitirmişdir. 1963-1968-ci il-

lərdə Zəngilan rayonunda müəllimlik etmiş, lakin elmi yaradıcılığa meyl onu yenidən Bakıya çəkmiş, 1968-1970-ci illərdə Azərbaycan EA-nın biologiya üzrə aspirantı olmuş, 1970-1990-cı illərdə Azərbaycan MEA Zoologiya İnstitutunda baş elmi işçi olmuşdur.

Ə.Ə.Mehraliyevin elmi fəaliyyəti Azərbaycan MEA-nın Zoologiya İnstitutu, Rusiya EA-nın Parazitologiya İnstitutu, Sankt-Peterburq Dövlət Universiteti ilə bağlı olmuşdur. Əkbər müəllim 1977-ci ildə «Xəzərin Dəvəçi limanı ilbizlərinin trematod sürfələri» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Elmi araşdırmalarını geniş şəkildə davam etdirən alim 1994-cü ildə «Azərbaycanda şirinsu ilbizlərində trematodların partenit və sürfələri (fauna, morfologiya, ekologiya)» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək biologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.Ə.Mehraliyev 1990-cı ildən Azərbaycan Tibb Universitetinin «Tibbi biologiya və genetikə» kafedrasında assistent, baş müəllim və professor vəzifələrində işləmişdir. 2003-cü ildən professor olmaqla həmin kafedraya rəhbərlik etmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Ə. Mehraliyev tərəfindən şirinsu ilbizlərində trematod sürfələrinin faunası, morfologiyası və ekologiyası haqqında fundamental məlumatlar əldə edilmişdir. Bunun nəticəsində alim 102 növ trematod sürfəsi

aşkar etmişdir. Onlardan 9 növ elm üçün, 10 növ keçmiş SSRİ faunası üçün, 69-u isə Azərbaycan faunası üçün yeni olmuşdur.

Azərbaycan şəraitində ilk dəfə şirinsu ilbizlərinin trematodlarla yoluxmasında bir sıra qanunauyğunluqlar müəyyən edilmişdir. Ə.Mehraliyevin tədqiqat işlərinin balıqçılıq təsərrüfatı, baytarlıq və səhiyyə üçün böyük əhəmiyyəti vardır.

Ə.Ə.Mehraliyev biologi problemlər üzrə Azərbaycan, Rusiya, Çexoslovakiya, Ukrayna, Belorusiya, Litva, İngiltərə, Gürcüstan və digər ölkələrdə keçirilmiş beynəlxalq və respublika elmi konfranslarının iştirakçısı olmuşdur. Bir neçə namizədlik dissertasiyasına elmi rəhbərlik etmişdir.

Ə.Ə.Mehraliyev 80-dən artıq elmi əsərin, o cümlədən bir sıra dərslik və dərs vəsaitlərinin müəllifidir. Bu sırada ilk yeri 1974-cü ildə çapdan çıxmış və ali məktəblərə daxil olmaq istəyənlər üçün nəzərdə tutulmuş dörd hissədən ibarət «Biologiyadan vəsait» kitabı tutur. Həmin kitabdən həm biologiya fənnindən imtahana hazırlaşan abituriyentlər, həm də müəllimlər bu gün də istifadə edirlər. Bundan başqa alimin «İzahlı biologiya lüğəti», «Onurğasızların müqayisəli anatomiyasının əsasları», «Biologiya» dərsliyi, tələbələr və abituriyentlər üçün «Molekulyar biologiya və tibbi genetikadan məsələlər», «Tibbi biologiya laboratoriya məşğələləri» dərsliyi, Tibb Universiteti tələbələri üçün «Tibbi biologiya» kitabları çap olunmuşdur. Alim eyni zamanda V.A.Doklerin «Onurğasızların zoologiyası» əsərini Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir.

Ə.Ə.Mehraliyevin zəngin elmi-pedaqoji fəaliyyəti daim diqqət mərkəzində olmuş və o müxtəlif mükafatlarla təltif edilmişdir. Bu sırada «Vektor» Beynəlxalq Elm Mərkəzi tərəfindən «Azərbaycanın tanınmış alimləri» adlı beynəlxalq layihə xüsusi yer tutur. Alim «XXI əsrin tanınmış alimi» beynəlxalq diplomu ilə də təltif olunub.

Görkəmli alim dəfələrlə İngiltərənin Kembric Universitetində keçirilən tədbirlərə dəvət olunmuş və orada məruzəçi kimi iştirak etmişdir. Onun parazitologiya üzrə etdiyi kəşf beynəlxalq aləmdə də diqqətlə qarşılanmış və təqdir olunmuşdur.

Əkbər Əsgər oğlu Mehraliyev 2006-cı ilin fevral ayında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

MEHDİYEV RAFİQ İSRAFİL OĞLU*Texnika elmləri doktoru, professor*

Rafiq İsrafil oğlu Mehdiyev 1935-ci ildə Cəbrayıl qəsəbəsində anadan olmuşdur. 1953-cü ildə M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi əla qiymətlərlə qurtararaq elə həmin ili Azərbaycan Politeknik İnstitutuna daxil olmuş, 1957-ci ildə İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Elmə olan ciddi və böyük marağına görə onu institutda müəllim kimi saxlayırlar. Az müddət ərzində Rafiq müəllim dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi, bir neçə ildən sonra

isə, texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

R.İ.Mehdiyev 1963-2001-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Politeknik İnstitutunun rektoru, sonra isə kafedra müdiri işləmişdir. O, respublikamızı dünya miqyasında tanıdan alimlərdəndir. Görkəmli alim Beynəlxalq Şərq Neft Akademiyasının həqiqi üzvü, Azərbaycan Respublikası Elm Texnika Komitəsinin İxtiralar və Kəşflər Elmi Şurasının sədri, Ali Attestasiya Komissiyası Rəyasət heyətinin üzvü, motor yanacaqları və ətraf mühit Elmi-Tədqiqat İnstitutunun elmi rəhbəri, Azərbaycan Texniki Universitetinin «Elmi Xəbərlər» jurnalının baş redaktorudur.

R.İ.Mehdiyevin elmi axtarışlarının nəticəsi mühərriklə işlədilərən yanacağın yanmasının 15-20 faiz yüksəlməsinə, yanma prosesinin tam getməsinə, beləliklə işlənmiş qazın zəhərliliyinin bir neçə dəfə azaldılmasına imkan verir.

Görkəmli alim 30-ildən artıqdır ki, bu problem üzərində çalışır və bu sahədə mühüm dünya əhəmiyyətli nəticələr əldə etmişdir.

Hazırda yeni konstruksiyanın Rusiya, Almaniya, Rumıniya, Türkiyə və İranın zavodlarında tətbiqi sahəsində iş aparılır. Daxiliyanma mühərrikləri sahəsindəki yeni ixtiralar Rusiya, ABŞ, Yaponiya, İngiltərə, Almaniya və İtaliyada patentləşdirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının patentinə layiq görülmüş sonuncu ixtira

Rusiya, Türkiyə, Almaniya və İsveçrədə bəyənilmiş və patentləşdirilmişdir.

R.İ.Mehdiyevin daxiliyanma mühərrikləri ilə bağlı araşdırmalarının Azərbaycan Texniki Universiteti ilə yanaşı Amerikanın Düke, Rumıniyanın Ovidis, Türkiyənin İstanbul və Orta Doğu Universitetlərinin iştirakı ilə aparılması nəzərdə tutulmuşdur. Bu da avtomobilin maya dəyərinin və yanacaq sərfinin azalmasına imkan yaradır.

R.İ.Mehdiyev elmin bu sahəsi üzrə dünyanın bir çox ölkələrində—Rusiyada, ABŞ-da, Almaniya, İngiltərədə, Türkiyədə, Fransada, İranda, Hollandiyada və Yaxın Şərqi bir çox ölkələrində dəfələrlə məruzələr oxumuş, bu ölkələrdə onun onlarca elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

R.Mehdiyev bu gün də elmin bu vacib və gərəkli sahəsində fəaliyyətini davam etdirir. Ona elmi-yaradıcılıq işlərində yeni-yeni uğurlar diləyirik.

MƏMMƏDOV ƏLİ MAHMUD OĞLU

Tarix elmləri doktoru

Əli Mahmud oğlu Məmmədov 1942-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Şahvəlli kəndində anadan olub. 1967-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, həmin ili də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun tarix fakültəsinə daxil olmuş, 1971-ci ildə İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərlərinə, xalqımızın şanlı tarixinə ürəkdən bağlı olan gənc müəllimin elmə-təhsilə sonsuz marağı onu yenidən İnstitut divarları arasına gətirdi. Üç il Salyan rayonunda,

2 il yarım Abşeron rayonunda tarixdən dərs dedikdən sonra, 1978-ci ildə aspiran-turaya qəbul olunub. Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun dissertantı kimi elmi iş üzərində işləməyə başlamış, 1983-cü ildə «AKP-in fəhlələrin idarə olunmasına cəlb edilməsi (1928-1933-cü illər) mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Hazırda o, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Azərbaycan tarixi kafedrasının dosentidir.

Ə.M.Məmmədov müasir Azərbaycan tarixinin, müstəqillik tariximizin araşdırılmasında xüsusi xidmətləri olan alimlərimizdən-dir. O, bu yolda uzun illərdir ki, arxiv materialları əsasında dərin-elmi araşdırmalar aparır. Azərbaycan tarixinin indiyədək qaranlıq qalmış sahələrinin tələbələrə mənimsədilməsi, bununla da tələbə və müəllimlərin böyük hörmət və məhəbbətini qazanmaq, xeyir-xahlıq və səmimiyyəti özünə həyat amalı hesab etmək – bax Əli müəllimi sevdirən cəhətlər də elə budur.

Ə.M.Məmmədovun doktorluq işi də Azərbaycan dövlətinin azadlıq və müstəqilliyinə həsr edilmişdir. Bu sahədə uzun illər tədqiqatlar aparan alim, nəhayət 2005-ci il noyabr ayının 16-da AMEA Tarix İnstitutunun Elmi Şurasında «Müstəqil Azərbaycan dövlətinin bərpası və möhkəmləndirilməsi uğrunda mübarizə»

mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

1999-cu ildə həmin adda monoqrafiyası çap olunmuş, ümumiyyətlə onun yüzdən çox elmi, tarixi, metodik və publisist məqaləsi nəşr olunmuş, monoqrafiya, tədris vəsaiti, metodiki tövsiyələri müəllimlər və tələbələr üçün ən dəyərli vasitələrdir.

Azərbaycanda Milli-Azadlıq hərəkatı barədə dərs vəsaiti və tədqiqatını başa çatdırdığı, 20 ildən çox Azərbaycan hökumətinə başçılıq etmiş həmyerlisi Teymur Quliyevə həsr olunmuş kitabları çap prosesindədir.

Əli müəllimin ən böyük arzusu doğma Qarabağı, doğulduğu ata yurdu Cəbrayılı azad görməkdir. Bu arzu, bu istək onu bir an belə tərək eləmir. Bir də özünün dediyi kimi Azərbaycanımızın elm, iqtisadiyyat və mədəniyyətinə görkəmli şəxsiyyətlər vermiş doğma Cəbrayıl elimizin akademikləri Əşrəf Hüseynovun, Tofiq Hacıyevin, professor Dərgah Qüdrətovun, Qəzənfər Kazımovun, faciəli ölümə erkən dünyasını dəyişmiş Əli Haqverdiyevin doğma məsləhət və tövsiyələrini böyük minnətdarlıq hissi ilə xatırlayır. Doğma kəndimə övladlıq borcumu az-çox qaytarmışam, amma bu ürəyimcə deyil – deyir. Əli müəllim, biz də arzularırıq ki, doğma Şahvəllidə Sizinlə görüşək və Siz ata yurdunuza olan və olacaq borcunuzu ürəyinizcə verəsiniz.

Tanrı Sizə yar olsun.

MƏMMƏDOV CƏBRAYIL TEYMUR OĞLU

*Tibb elmləri doktoru, professor,
ATU-nun kafedra müdiri,
Respublikanın baş allerqoloqu,
Respublikanın əməkdar həkimi*

Cəbrayıl Teymur oğlu Məmmədov 1946-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndində doğulmuşdur. 1953-cü ildə Şükürbəyli kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1963-cü ildə orta məktəbi bitirmişdir. 1963-1969-cu illərdə Azərbaycan Tibb İnstitutunda oxuyaraq həkim ixtisası almışdır. İnstitutu bitirdikdən sonra doğma Cəbrayıla qayıdır və ucqar kəndlərdən birində 25 çarpayılıq xəstəxananın baş həkimi işləyir. Lakin Cəbrayıl həkimin tibb elminə olan böyük marağı onu yenidən Bakıya qaytarır. Bir müddət Bakıdakı 5 saylı klinik xəstəxanada növbətçi həkim-terapevt işləyir, sonralar Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərində məşhur alim Brusilovskinin klinikasında allerqologiya üzrə ixtisas kursu keçir və 1970-ci illərin ortalarında professor Musa Abdullayevin təklifi ilə ilk dəfə Azərbaycanda böyüklər üçün allerqoloji kabinet yaradır, bununla da bu xəstəxanada allerqoloji xidmətin bünövrəsi qoyulur. Daha sonra isə C.Məmmədov ATİ-nin II xəstəliklərin propedevtikası kafedrasına baş loborant, sonra isə həmin kafedraya assistent vəzifəsinə keçirilib.

1979-cu ildə Tbilisidə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

C.T.Məmmədov 1985-ci ildə Səhiyyə Nazirliyinin göndərişi əsasında Sankt-Peterburq şəhərində Pavlov adına I Sankt-Peterburq Tibb Universitetinə doktoranturaya göndərilib. Burada doktorantura keçən alim 1989-cu ildə dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

Bakıya qayıtdıqdan sonra 1992-ci ildə II müalicə fakültəsinin dekani, bir neçə il ATU-nun tədris işləri üzrə prorektoru vəzifəsin-

də çalışmışdır. Lakin elmi işə olan ciddi marağı onu vəzifədən uzaqlaşdırmışdır.

Professor C.T.Məmmədov 1995-ci ildən Azərbaycan Tibb Universiteti II daxili xəstəliklərin profilaktikası kafedrasına müdir seçilmiş və həmin vaxtdan da kafedraya rəhbərlik edir. 1993-cü ildən respublikanın baş allerqoloqudur.

1997-ci ildə respublikanın əməkdar həkimi fəxri adına layiq görülmüşdür. 200-dən çox elmi əsərin, o cümlədən 2 dərslinin, 2 monoqrafiyanın müəllifidir.

NƏCƏFOV MƏHƏBBƏT SƏMƏD OĞLU

(1929-2001)

Fəlsəfə elmləri doktoru, professor

Nəcəfov Məhəbbət Səməd oğlu 1929-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra – 1947-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinə daxil olmuş, 1952-ci ildə universiteti fəlsəfə ixtisası üzrə bitirmişdir. Elə həmin ildən də Gəncə Dövlət Pedaqoji İnstitutunda müəllimlik fəaliyyətinə başlamışdır.

M.S.Nəcəfov institutda çalışdığı illərdə psixoloji tədqiqatları ilə diqqəti cəlb edirdi. 1959 və 1966-cı illərdə o, Moskva şəhərində dünya psixoloqlarının Ümumittifaq və Ümumdünya qurultaylarının iştirakçısı olmuş, maraqlı və məzmunlu məruzələrlə çıxış etmişdir. 1961-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, 1962-ci ildə dosent vəzifəsinə seçilmişdir. Məhəbbət müəllim 1961-1965-ci illərdə Gəncə Pedaqoji İnstitutuna rəhbərlik etmiş, 5 il institutun rektoru olmuşdur.

1972-ci ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fəlsəfə elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almış, həmin il də institut Elmi Şurasının qərarı ilə professor vəzifəsinə seçilmişdir. Professor M.Nəcəfov 1974-cü ildə filosofların Ümumittifaq konfransının iştirakçısı olmuş və maraqlı elmi məruzə ilə çıxış etmişdir.

Professor M.S.Nəcəfov 10-dan çox dərs vəsaitinin, monoqrafiyanın, 100-dən çox elmi məqalənin müəllifidir. Həmin əsərlər bu gün tələbə və aspirantlar, müəllimlər tərəfindən geniş şəkildə istifadə olunur.

Professor M.S.Nəcəfovun elmi-pedaqoji fəaliyyətinin, demək olar ki, hamısı Gəncə şəhəri ilə bağlıdır. O, ömrünün son 30 ilində Gəncə Dövlət Universitetinin Psixologiya kafedrasına rəhbərlik etmişdir. Hazırda həmin kafedra görkəmli alimin adını daşıyır və bu-

rada onun elmi-pedaqoji fəaliyyətini əks etdirən muzey yaradılmışdır.

M.S.Nəcəfovun kitabları insan beyninin fəaliyyəti, psixi hadisələr, məntiqi idrak prosesi, bəzi psixi və təbii-fizioloji hadisələrin elmi izahına həsr olunmuşdur.

Görkəmli alim 1961-ci ildə «Fəxri əməyə görə» medalı ilə, 1973-cü ildə isə «Sosializm yarışının qalibi» döş nişanına layiq görülmüşdür.

M.S.Nəcəfov yurd təəssübçüsü, doğma yurduna, elinə, obasına bağlı bir insan idi. O, harada olurdusa olsun doğma Cəbrayılın, doğulduğu ata yurdu Süleymanlının insanlarına sevgi və məhəbbətini əsirgəməirdi. Bu isə onu insanlara daha çox sevdirdirdi.

Tanınmış alim, gözəl insan, səmimi ailə başçısı – bu sözlər ona çox yaraşırı.

M.Nəcəfov 2001-ci ildə vəfat etmişdir.
Allah rəhmət eləsin.

NƏSİROV YASİF MİRZƏ OĞLU**(YASİF NƏSİRLİ)**

Nasir, tənqidçi, publisist, tərcüməçi və ictimai-siyasi xadim. Filologiya elmləri doktoru, «Azərbaycan dünyası» Beynəlxalq Əlaqələr Mərkəzinin prezidenti

Yasif Nəsirli 23 dekabr 1938-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Kavdar kəndində doğulmuşdur. İlk təhsilini həmin rayonun Kavdar və Soltanlı kəndlərində almışdır. Azərbaycan dövlət Universitetini, Moskvada Maksim Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutunu, ÜİLKİ MK yanında Ali Komsomol məktəbini və SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin F.Dzerjinski adına Ali məktəbinin hüquq fakültəsini bitirmişdir.

Əmək fəaliyyətinə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Elmi cəmiyyətinin sədri və universitet qəzetinin redaktor müavini kimi başlamışdır. Sonra Azərbaycan LKİ MK-da təlimatçı, bölmə müdiri, şöbə müdiri vəzifələrində işləmişdir. Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının orqanı «Ulduz» ədəbi-bədii və ictimai-siyasi jurnalının ilk baş redaktoru olmuşdur. 20 ildən çox jurnalın redaksiya heyətini üzvü kimi də öz köməkliyini əsirgəməmişdir.

Yasif Nəsirlinin ömrünün xeyli hissəsi Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizlik orqanlarında keçmişdir. O, Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsində (indiki Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi) bölmə müdiri, idarə rəisinin müavini, idarə rəisi və orada kollegiya üzvü olmuşdur.

10 ilə yaxın bir müddətdə Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsində ideologiya, millətlərarası münasibətlər və inzibati orqanlarla iş şöbələrində təlimatçı, müdir müavini, birinci müavin və şöbə müdiri işləmişdir.

Azərbaycan KP MK-nın üzvü seçilmişdir.

O, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Nəzarət İnspeksiyasında inzibati orqanlar şöbəsinin müdiri olmuşdur.

Y.Nəsirli Tbilisi şəhərində yerləşən Zaqafqaziya Hərbi Dairəsi Hərbi Şurasının üzvü olmuşdur. Həmin Şuranın qərarı ilə 1990-cı ilin may ayında polkovnik Yasif Nəsirli general-mayor rütbəsinə təqdim edilmişdir.

SSRİ-nin Fəxri çəkistidir.

Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı olmuşdur.

Hazırda «Azərbaycan Dünyası» Beynəlxalq Əlaqələr Mərkəzinin prezidentidir.

Bağdad şəhərində keçirilən VII və VIII Ümumdünya İslam Konfranslarında (İraq) iştirak etmişdir. O, həmçinin İngiltərə, Fransa, Türkiyə, Malta, Bolqarıstan, Çexoslovakiya, Rumıniya, Yaponiya və başqa dövlətlərdə səfərdə olmuş, respublika nümayəndə heyətinə başçılıq etmişdir.

Y.Nəsirli respublika «Veteran» Xeyriyyə Fondunun prezidenti, Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzinin vitse-prezidenti, bir çox xarici ölkələrdəki dostluq cəmiyyətləri idarə heyətinin fəxri üzvüdür. O, burada diplomatik yollarla beynəlxalq aləmdə Azərbaycan Respublikasının tanınması, təbliğ edilməsi, torpaqlarımızın azad olunması üçün bütün mövcud imkanlardan istifadə edir. Həmçinin bir çox xarici universitetlərin fəxri doktorudur. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin axırıncı qurultayında hərbi-vətənpərvərlik komissiyası sədrinin müavini seçilmişdir. Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər birliyinin üzvüdür.

Y.Məmmədəliyev adına və «Qızıl qələm» mükafatları laureatıdır.

«Araz daşan yerdə», «Bolluq yarananlar», «Qırmızı qərənfil», «İnsanlar, görüşlər», «Adsız tərəp», «İntizar», «Çinar vüqarı», «Qayıdacağam», «Görə bilmədin» və başqa povest, hekayə, pyes kitablarının müəllifidir. 2006-2007-ci illərdə üç cildliyi çap olunmuşdur: «Ömür», «Dünya», «Zaman».

Y.Nəsirli K.Markovun «Sibir» romanını, A.Dıqanskinin «Filosof və paltaryuyan qız» povestini, «Polşa hekayələri»ni, Mariya Mayerovanın «Dünyaların ən yaxşısı» romanını, Ş.Ələddinin «Mərmər pillələr» povestini və başqalarını Azərbaycan dilinə tər-

cümə etmişdir. Həmçinin onlarla çap olunmuş kitabın redaktoru olmuşdur. Bütün bunlar Yasif Nəsirlinin ictimai- əbədi-bədii fəaliyyətidir. Lakin o, geniş elmi-nəzəri fəaliyyəti ilə filologiya elmləri namizədi, daha sonra isə filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

Onun barəsində ədəbiyyat, elm, incəsənət xadimləri və başqa görkəmli peşə sahiblərinin müxtəlif vaxtlarda mətbuatda çap etdikləri yazılardan kiçik xülasələr:

Bəxtiyar Vahabzadə, xalq şairi:

-Yasif mənim istedadlı tələbələrimdən biridir. Mərd və qorxmaz insandır. Ona Mir Cəlal Paşayevin rəhbərliyi altında alimlik dərəcəsi vermişik.

Mən həmişə demişəm ki, Yasif olmasaydı, bəlkə də bu gün Bəxtiyar Vahabzadə yox idi. Mən ona minnətdaram.

Qulu Xəlilov, yazıçı, əməkdar elm xadimi:

- Qəribə görünsə də Yasif ali məktəb bitirməkdə, yazıçı olmaqda, yüksək alim adını almaq mənasında doğma kəndlərində pərvazlanan ilk qaranquş olmuşdur.

...Hazırda mədəniyyətimizin, ədəbiyyatımızın bir çox məsul sahələrində onun xeyirxah və vətəndaş mövqeyi aydın duyulur. Bir nasir kimi onun bədii əsərlərində təbiilik, səmimilik, sadəlik və milli kolorit, dil şirinliyi estetik məziyyət kimi qabarıq görünür.

Qasım Qasımzadə, şair, filologiya elmləri doktoru,

Dövlət mükafatı laureatı:

- Yasif Nəsirli keşməkeşli talelərdən bəhs edən hekayələri, povestləri, şirin publisist məqalələri, esseləri ilə imzasına maraqlı hörmət və məhəbbət qazandıran müəlliflərdəndir.

Tofiq Quliyev, bəstəkar, xalq artisti, dövlət mükafatı laureatı:

- Yasif müdrik adamdır. İşıqlı adamdır. Xeyirxah və nəcib insandır. Tanınmış ictimai xadimdir. Respublika qarşısında yaddan çıxmayan, silinməyən xidmətləri vardır. Sözüünü şax deyəndi.

Əfrand Daşdəmirov, akademik, fəlsəfə elmləri doktoru:

- Yazıçı-alim Yasif Nəsirli güclü məntiq sahibidir. Təbiət ona Mirzə Cəlil yumoru bağışlamışdır. Fikirlərinin çoxunu zarafatla söyləməyi bacarandır. Allah ona həm də dərin müşahidə qabiliyyəti

yəti, iti düşüncə tərzini bəxş etmişdir. O, yetkin, sözü bütöv, kamil əqidəli insandır. Zəhmət adamıdır. Öz zəhməti, alın təri ilə böyüyüb. Qeyrət sahibidir. Sədaqəti ilə ad-san çıxarmışdır. Könlü, gözü toxdur.

Qəzənfər Kazımov, Filologiya elmləri doktoru, professor:

- Yasif Nəsirlinin əsərləri ilə tanış olan hər kəs görə bilər ki, onun başqalarından seçilən nikbin və təbii bir üslubu, özünəməxsus yazı manerası vardır. Bu üslubda həqiqətin gözüne düz baxmaq, heç nəyi saxtalaşdırmamaq, həyatın şirinliyini və acılarını, XX əsr insanının keçdiyi üzüntülü həyat yolunu, onun maddi-mənəvi, psixoloji aləmini uydurma saçmalara əsaslanmadan real əks etdirmək keyfiyyətləri çox güclüdür.

Yasif Nəsirli daxilən püskürən, od-alov içində qovrulmuş, zahirən şən, gülərlü, yumurlu bir insandır. Son dərəcə mehriban, yüzlərlə insana əl tutan və tutmağa hazır olan bir şəxsdir.

Yuri Qaqarin, dünyada ilk kosmonavt:

- Əzizim Yasif, sənəmlə dostluğum Azərbaycanı tanımaq üçün bir pəncərədir.

Sən həmişə Molla Nəsrəddindən danışsan. Mənə elə gəlir ki, Molla Nəsrəddin elə sənə özünsən.

Azad Nəbiyev, Filologiya elmləri doktoru, professor, AMEA-nın müxbir üzvü:

- Yazıçı Yasif Nəsirli yaradıcılığında müasir həyatın tərənnümü, qurub-yaradan adamlarımızın əməyi, mənəvi siması mühüm yer tutur.

Şahin Səfərov, Filologiya elmləri doktoru, əməkdar elm xadimi:

- Gözəl yazıçı, publisist, tənqidçi Yasif Nəsirlinin öz dəst-xətti vardır. Ana dilimizin incəliklərinə bələd olan, onun məntiqi çalarlarını, daxili zənginliyini, fəlsəfi mahiyyətini görənlər, duyan yazıçıdır.

Y.M.Nəsirli Mərkəzi Komitədə İnzibati orqanlarla iş şöbəsinə rəhbərlik etdiyi vaxtlar artıq Dağlıq Qarabağ məsələsi qabarıqlırdı. 1989-cu ildə Dağlıq Qarabağda Təşkilat Komitəsi yaradılarkən o, həmin Komitə sədrinin birinci müavini idi. 1989-1991-ci

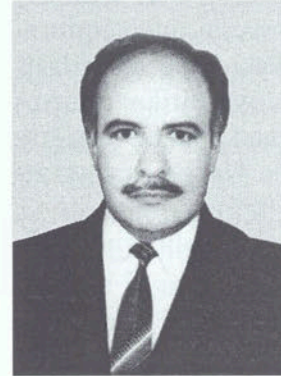
illərdə Təşkilat Komitəsi orada böyük işlər görmüşdü. Xocalı kimi bir şəhər salınmışdı, Ermənistanla sərhəd olan rayonlarda hərbiçilərimiz üçün böyük məntəqələr tikilmiş, su problemləri həll olunmuşdu. Bütün bunların həyata keçirilməsində Yasif müəllimin böyük əməyi var idi. Xüsusən o vaxtkı Şaumyan (kənd) rayonunun, Çaykəndin və Ermənistanla sərhəddə yerləşən yaşayış məntəqələrinin ermənilərdən təmizlənməsində Yasif Nəsirli misilsiz xidmət göstərmişdir.

Y.Nəsirli bu gün yenə də xalqın, Vətənin xidmətindədir. Bir oğul kimi əlindən gələni edir. «Azərbaycan Dünyası» Beynəlxalq Əlaqələr Mərkəzinin prezidentidir. Bu vəzifədə də o, öz əzəli-əbədi sənətini – yazıçılığını, alimliyini davam etdirir.

NURİYEV ÜRFƏT QUBAD OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
Türkiyənin Ege Universitetinin professoru*

Ürfət Qubad oğlu Nuriyev 1954-cü il aprelin 2-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1961-ci ildə Maralyan kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, sonra ailə rayon mərkəzinə köçmüş və o, 1971-ci ildə Cəbrayıl şəhər M.Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmişdir. Həmin il də Azərbaycan dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuşdur. 1976-cı ildə universiteti bitirib təyinatla Azərbaycan EA Kibernetika İnstitutunda mühəndis-proqramçı kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1979-1982-ci illərdə Ukrayna EA-nın Kibernetika İnstitutunun aspirantı olmuş, 1984-cü ildə isə həmin institutda «Riyazi kibernetika» ixtisası üzrə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ü.Q.Nuriyev 1984-1990-cı illər arasında AMEA Kibernetika İnstitutunda kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, şöbə müdiri vəzifələrində, 1990-1997-ci illərdə BDU-nun tətbiqi-riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin «riyazi kibernetika» kafedrasında dosent, eyni zamanda 1992-1995-ci illərdə akademik Azad Mirzəcanzadənin dəvəti ilə onun fəxri doktoru olduğu və Azərbaycanda ilk lisey olaraq özünün yaratdığı H.Mahmudbəyov adına texniki-humanitar liseyin direktoru işləmişdir.

Ü.Q.Nuriyev 1985-ci ildə Kalinin şəhərində keçirilən «KANEZ-85» «Kompüter proqramları» müsabiqəsində 3-cü mükafat, 1986-cı ildə Azərbaycan respublikası «Gənc elmi işçilərin Milli İqtisadiyyata Qatqıları» respublika müsabiqəsində 2-ci mükafat almışdır. O, Beynəlxalq konfranslarda iştirak etmiş, kompüterləşmənin ayrı-ayrı məsələləri ilə bağlı xeyli məruzələr etmiş və həmin məruzələr çap edilmişdir.

Ü.Q.Nuriyev 1997-ci ildən Türkiyədə Ege Universitetində çalışır. 2005-ci ildə ona professor elmi dərəcəsi verilmişdir.

Ü.Q.Nuriyevin 100-dən çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur. Onun tədqiqat işləri riyazi kompüterləşmə problemlərinə həsr olunmuşdur. Alimin bu sahəyə həsr olunmuş aşağıdakı kitabları vardır. «Beyzik dili əsasında proqramlaşdırmanın elementləri» (1997), «Praktičeskie aspekti reşeniya zadaç diskretnoy optimizatsii» (müştərək-1997), «Kömpüterdə işləməyi öyrədirik» (müştərək-1998), «İnformatikanın və hesablama texnikasının əsasları» (müştərək-1984), «Matematičeskie obespeçenik. Nekotorie alqoritmi diskretnoy optimizatsii» (müştərək-Kiyev-1983).

Ü.Q.Nuriyev 5 nəfərin dissertasiya işinin elmi rəhbəri olmuşdur.

Ailəlidir. İki övladı var.

RÜSTƏMOV ELMAN SİRAC OĞLU

*İqtisad elmləri doktoru,
Azərbaycan Respublikası Milli
Bankı İdarə Heyətinin sədri*

Elman Sirac oğlu Rüstəmov 1952-ci ildə Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1959-cu ildə Cəbrayıldakı keçmiş M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1969-cu ildə həmin məktəbi əla qiymətlərlə bitirmişdir. Elə həmin il Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna (indiki İqtisad Universiteti) daxil olmuş, 1973-cü ildə institutu «Xalq Təsərrüfatının planlaşdırılması» ixtisası üzrə fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1973-cü ildə o, Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsi yanında Elmi-Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunda iqtisadçı kimi ilk əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1974-cü ildən 1975-ci ilə qədər bir il hərbi xidmətdə olmuş, əsgəri xidmətini başa vurduqdan sonra – 1975-ci ildə Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunmuş, 1978-ci ildə oranı başa vurmuşdur.

E.S.Rüstəmov 1978-ci ildən 1980-ci ilədək Azərbaycan SSR Yüngül Sənaye Nazirliyinin Bakı Zərif-Mahud İstehsalat Birliyində iqtisadiyyat idarəsinin rəisi, 1980-ci ildən 1990-cı ilə qədər Elmi-Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunda böyük iqtisadçı, bölmə müdiri vəzifələrində çalışmışdır. Həmin institutda çalışmaqla o, elmi-tədqiqat işlərini genişləndirərək 1986-cı ildə dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

E.S.Rüstəmov 1990-1992-ci illərdə Moskvada doktoranturada təhsil almış, 1991-ci ildən – 1992-ci ilədək Azərbaycan Respublikasının Prezident Aparatında böyük məsləhətçi vəzifəsində işləmişdir.

1992-ci ildən sonra E.Rüstəmovun fəaliyyətinin yeni bir mərhələsi başlayır. İşgüzarlığına, respublika iqtisadiyyatının yüksəldil-

məsində səmərəli və önəmli işlərinə görə onu irəli çəkirlər. Respublika rəhbərliyi həmin ilin dekabrında onu Azərbaycan Respublikası Milli Bankı İdarə Heyəti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə məsləhət bilir. Eyni zamanda 1993-cü ildə o, doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır. Bu illər ərzində o, iqtisadiyyat, maliyyə və bank işi üzrə çoxsaylı elmi məqalələr və bir neçə kitab çap etdirir.

1995-ci ildə E.Rüstəmov daha böyük etimad göstərilir. 1995-ci ilin yanvarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə o, Azərbaycan Respublikası Milli Bankı İdarə Heyətinin Sədri vəzifəsinə təyin edilir. Bu məsul vəzifədə çalışdığı 10 ildən artıq müddət ərzində E.Rüstəmov ölkədə qiymətlərin sərbəstləşdirilməsinə, ən əsası isə milli valyutanın məzənnəsinin dönrəli valyutalara nisbətən gücləndirilməsinə nail ola bilmişdir. Onun dərin ixtisas biliyi, müstəsna qabiliyyəti, təşkilatçılığı və idarəçilik səriştəsi nəticəsində Respublika miqyasında uzun sürən yüksək inflyasiyaya son qoyulmuş, keçid dövrünün spesifik xüsusiyyətləri olan süni bank əməliyyatlarının qarşısı alınmış, prioritet sahələrin bank kreditləri ilə təmin olunması mümkün olmuş, Respublikanın hesabat-ödəmə balansının tərkibi mövcud tələblərə uyğunlaşdırılmışdır.

E.S.Rüstəmov 2000-ci ildə beş il müddətinə və 2005-ci ildə beş il müddətinə Milli Bankın İdarə Heyətinin Sədri təyin edilmişdir. O, eyni zamanda, Dünya Bankının və Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının Azərbaycan üzrə sədridir.

Ailəlidir, üç övladı var.

SƏFƏROV QƏNİMƏT ƏSƏD OĞLU

*İqtisad elmləri doktoru,
ADNA-nın baş elmi işçisi, laboratoriya müdiri*

Qənimət Əsəd oğlu Səfərov 11 avqust 1951-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Qaracallı kəndində müəllim ailəsində anadan olmuşdur. O, 1958-ci ildə N.Nərimanov adına Balyand kənd orta məktəbinin I sinfinə daxil olmuş, 1968-ci ildə həmin məktəbi bitirmiş və elə həmin il M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki ADNA) mühəndis-iqtisad fakültəsinin «Neft və qaz sənayesinin iqtisadiyyatı və təşkili» ixtisasına qəbul olunmuş, 1973-cü ildə həmin institutu müvəffəqiyyətlə qurtarmışdır.

O, 1974-cü ildən 1975-ci ilin may ayına qədər Azərbaycan SSR-in Mərkəzi Statistika İdarəsinin Cəbrayıl rayon Məlumat Hesablama İdarəsində baş mühəndis işləmişdir. Sonralar, yəni 1975-1977-ci ilin may ayına qədər B.Sərdarov adına Neft Maşınqayırma Zavodunda mühəndis, böyük mühəndis vəzifələrində çalışmış, 1977-ci ildə onu M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun «Məlumat, ölçmə və hesablama texnikası» kafedrasına böyük mühəndis dəvət etmişlər. Q.Səfərov bu kafedrada elmi işlər yerinə yetirməklə 1980-ci ilin sonuna qədər həmin kafedrada çalışmışdır.

Elmə olan böyük həvəsi 1981-ci ildə onu Azərbaycan Dövlət Neft və Qaz Sənayesi Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutuna gətirmiş və Q.Səfərov həmin institutun «İqtisadi tədqiqatlar» şöbəsinin əyani aspiranturasına daxil olmuşdur. Aspiranturada təhsil aldığı müddətdə o, həmçinin institutda yarımştat mühəndis, kiçik elmi işçi vəzifələrində çalışmışdır və 1986-cı ildə Ufa Neft İnstitutunun İxtisaslaşdırılmış Elmi Şurasında iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya müdafiə etmiş və həmin elmi dərəcəni almışdır.

Q.Ə.Səfərov sonralar bu şöbədə elmi işçi, böyük elmi işçi, 1990-1996-cı illərdə isə «Neft yataqlarının işlənməsinin iqtisadiyyatı» laboratoriyasının müdiri, 1996-2003-cü illərdə iqtisadiyyat sahəsində direktorun elmi işlər üzrə müavini vəzifəsində çalışmışdır. Sonralar, yəni 2003-2005-ci ilin may ayına kimi Qobustan Kəşfiyyat Qazma İşləri və Abşeron Qazma İşləri İdarəsində fəaliyyət göstərmiş, 2006-cı ilin may ayından 2007-ci ilin aprel ayına kimi yenidən Azərbaycan Dövlət Neft və Qaz Sənayesi Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutunda «İqtisadi tədqiqatlar» şöbəsində Baş elmi işçi, 2007-ci ilin aprel ayından isə «Neft-qaz kompleksinin iqtisadi və sosial problemləri» laboratoriyasının müdiri işləyir.

Q.Ə.Səfərov 2005-ci ilin iyun ayında Azərbaycan dövlət Neft Akademiyasında fəaliyyət göstərmiş birdəfəlik Elmi Şurada dissertasiya müdafiə etmiş və iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

İqtisad elmləri doktoru Qənimət Səfərovun 2 monoqrafiyası, 1 kollektiv kitabı, 2 metodik vəsaiti və 100-ə yaxın elmi məqaləsi vardır.

Q.Ə.Səfərov 1998-ci ildə Amerika İnsan Hüquqları İnkişafı Departamenti İnstitutunun təşkil etdiyi bir illik kursu bitirmiş və ona «Layihələrin idarə edilməsi» üzrə Beynəlxalq sertifikat verilmişdir və 1999-cu ildə isə «Tasis» proqramına uyğun Oksford Universitetində ay yarımliq kurs keçmiş və ona «Layihələrdə qərarların qəbulu», «Layihədə menecment», «Kapital qoyuluşunun idarə edilməsi» ixtisasları üzrə Beynəlxalq sertifikat verilmişdir.

Yataqların birgə işlənməsində Çin Xalq Respublikası ilə Azərbaycan arasındakı razılığa əsasən Qənimət Səfərov 2001-ci ildə həmin Dövlətin dəvəti ilə Pekinə ezam olunmuş və «Şen-Li LTD» şirkəti ilə sazişin işlənilməsində hazırlanmasında ekspert kimi iştirak etmişdir.

Ailəlidir. Həyat yoldaşı müəllimədir və iki övladı var.

SÜLEYMANOV ƏHLİMAN SÜLEYMAN OĞLU

Kimya elmləri doktoru, ATU-nun professoru

Əhliman Süleyman oğlu Süleymanov 1948-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində müəllim ailəsində doğulmuşdur. İlk təhsilini doğma kəndlərində almış, 1955-ci ildə kənddəki 8-illik məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 8-ci sinfi bitirdikdən sonra isə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə oxuyaraq 1966-cı ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. Elə həmin ili sənədlərini keçmiş V.İ.Lenin adına APİ-nin kimya fakültəsinə vermiş, müvəffəqiyyətli qəbul imtahanlarından sonra I kursa qəbul olunmuşdur. 1970-ci ildə Əhliman müəllim institutu qurtararaq təyinatla Bakı şəhəri Qaradağ rayonunun Ələt-körpü qəsəbəsindəki 25 saylı dəmiryol orta məktəbinə kimya müəllimi təyin olunmuşdur. 1972-ci ilə qədər həmin məktəbdə işləmişdir.

Ə.S.Süleymanov 1972-ci ildən Azərbaycan MEA-nın Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutunun (indiki Kimya Problemləri İnstitutu) əyani aspiranturasına qəbul olunmuş, bir müddət burada oxuduqdan sonra aspiranturaya başa vurmaq üçün Moskva şəhərinə ezam edilmişdir. 1973-cü ildən başlayaraq o, Moskvada Y.Ç.Karpov adına Fiziki-Kimya İnstitutunun elektrokimya laboratoriyasında professor V.İ.Vesolovski və kimya elmləri doktoru professor E.V.Kasatkinin rəhbərliyi ilə elmi tədqiqat işlərinə başlayır. Uzun axtarışlardan sonra 1978-ci ildə elə həmin institutda müvəffəqiyyətlə dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. 1978-ci ildən alim Azərbaycana qayıdır və Kimya Problemləri İnstitutunda elmi yaradıcılıq işlərini davam etdirir. 1993-cü ildə institutda «Fiziki kimya» ixtisası üzrə dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Ə.Süleymanov Azərbaycan müstəqillik qazanandan sonra kimya ixtisası üzrə elmlər doktoru adını almış ilk alimdir.

Ə.S.Süleymanov bir müddət Kimya Problemləri İnstitutunda işlədikdən sonra 1990-cı ildə onu Azərbaycan Tibb Universitetinə müəllim dəvət edirlər. O vaxtdan da universitetin «Fiziki və bioüzvi kimya» kafedrasının professorudur. Əhliman müəllimin indiyə kimi 150 elmi məqaləsi, 4 kitabı, bir neçə elmi-metodik göstərişi çap olunmuşdur.

Professor Ə.Süleymanov bu gün də elmi yaradıcılığını davam etdirir, yeni ixtisaslı kadrların hazırlanmasında yaxından iştirak edir. 4 nəfərin dissertasiya işinin elmi rəhbəri olmuşdur. 2005-ci ildən Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının kimya üzrə Ekspert Şurasının üzvüdür.

Ailəlidir, 2 övladı var.

ŞAHVERDİYEV ASTAN NÜŞRƏVAN OĞLU

*Texnika elmləri doktoru, professor,
Azərbaycan Texniki Universitetinin kafedra müdiri*

Astan Nüşrəvan oğlu Şahverdiyev 15 fevral 1947-ci ildə Füzuli şəhərində anadan olmuşdur. 1953-64-cü illərdə Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbində orta təhsilini başa vurmuş, 1964-cü ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutuna qəbul olmuş və 1970-ci ildə İnstitutu müvəffəqiyyətlə bitirmişdir. Eyni zamanda 1966-cı ildən Azərbaycan Politeknik İnstitutunda baş laborant vəzifəsinə işə qəbul olunmuş, 1972-1974-cü illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur. 1978-ci ildə Azərbaycan Texniki Universitetinin aspiranturasına daxil olmuş və 1981-ci ildə İstilik fizikası üzrə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1982-ci ildə müsabiqə yolu ilə Azərbaycan Texniki Universitetinin «İstilik texnikası və istilik qurğuları» kafedrasına assistent vəzifəsinə seçilmişdir.

A.N.Şahverdiyev elmi fəaliyyətini davam etdirərək 1992-ci ildə Moskva Energetika İnstitutunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edib texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi və 1994-cü ildə professor elmi adı almışdır. 1995-ci ildə Nyu-York Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, 2001-ci ildə Azərbaycan Texniki Universitetinin «İstilik və soyuqluq texnikası» kafedrasının müdiri vəzifəsinə seçilmişdir.

1998-ci ildən 2003-cü ilə kimi Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ətraf Mühit və İnkişaf Proqramının Azərbaycan ofisində koordinator vəzifəsində işləmiş, 2004-cü ildən UNESCO-nun EURONETRES bərpa olunan enerji resursları üzrə işçi qrupun və idarəedici Komitənin üzvüdür. Avropa ölkələri universitetləri üçün nəzərdə tutulan «Günəş enerjisi» dərsliyinin müəlliflərindən biridir. ABŞ, Kanada, Hindistan, Misir, İsveçrə, Almaniya, İngiltərə, İtaliya, Hollandiya, Portuqaliya, Çin, Rusiya, Türkiyə, Slovakiya, Yuna-

nıstan, Özbəkistan, Belarus, Ukrayna, Fransa və s. ölkələrdə keçirilən Beynəlxalq konfrans, simpozium və assambleyalarda məruzələrlə çıxış etmiş, BMT-nin və UNESCO-nun egidası altında keçirilən tədbirlərdə ölkəmizi layiqincə təmsil etmişdir.

A.N.Şahverdiyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 oktyabr 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə «Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə olunması üzrə Dövlət Proqramının» həyata keçirilməsi istiqamətində Azərbaycan Texniki Universitetinin «İstilik və soyuqluq texnikası» kafedrasının nəzdində «Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri» elmi tədqiqat laboratoriyasının elmi rəhbəridir.

Hal-hazırda Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Doktorluq Müdafiə Şurasının sədr müavini və bir neçə il Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının Ekspert Şurasının üzvü olmuşdur.

Dünyanın aparıcı jurnallarında ingilis, türk və rus dillərində çap olunmuş 250-dən çox elmi əsərin, o cümlədən Moskva və Londonda çap olunmuş 2 monoqrafiyanın, 2 ixtiranın, 10 dərslük və dərs vəsaitinin müəllifidir. Elmi rəhbərliyi altında 7 namizədlik və 2 doktorluq dissertasiyası müdafiə olunmuşdur.

A.N.Şahverdiyev ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edir. 6 noyabr 2005-ci ildə Cəbrayıl rayonundan Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə deputat seçilmişdir. Millət vəkili kimi seçicilərinin problemlərinin həllində yaxından iştirak edir. 2003-cü ildən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür.

Evlidir. 2 övladı var.

ŞAHVERDİYEV ELMAN MƏHƏMMƏD OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
AMEA Fizika İnstitutunda laboratoriya müdiri*

Elman Məhəmməd oğlu Şahverdiyev 1 aprel 1959-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbinin 1-ci sinfinə daxil olmuş, 1975-ci ildə həmin məktəbi bitirmişdir. Həmin il də BDU-nun fizika fakültəsinə daxil olmuşdur. 1978-ci ildə o, Moskva Mühəndis Fizikası İnstitutunda təhsilini davam etdirmişdir. 1982-ci ildə oranı əlaçı diplomu ilə bitirmiş və həmin il Mühəndis Fizikası İnstitutunun aspiranturasının əyani şöbəsinə daxil olmuşdur. Aspiranturayı bitirəndən sonra Azərbaycana qayıdaraq Bakı Dövlət Universitetinin yarımkeçiricilər fizikasının problemləri laboratoriyasında kiçik və böyük elmi işçi vəzifəsində çalışıb.

E.M.Şahverdiyev 1990-cı ildə Moskva Ümumi Fizika İnstitutunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi və 1997-ci ildə Fotoelektronika İnstitutunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik adını almışdır. 1993-1994-cü illərdə Türkiyənin ingilisdilli Qaziantep Universitetində ingilis dilində fizikanın müasir problemləri üzrə dosent vəzifəsində mühazirələr oxumuşdur.

E.M.Şahverdiyev 1995-1997-ci illərdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutunda böyük elmi işçi vəzifəsində, 2005-ci ildən isə həmin İnstitutda bölmə müdiri vəzifəsində işləyib. Hal-hazırda laboratoriya müdürüdür. Dünyanın aparıcı fizika jurnallarında çap olunmuş 200-ə yaxın elmi məqalə və monoqrafiyaların müəllifidir.

Müxtəlif illərdə xarici ölkələrin fizika üzrə məşhur mərkəzlərində çalışmışdır. 1998-ci ildə İtaliyanın Triyest şəhərində nüvə mərkəzində elmi işçi kimi fəaliyyət göstərmiş, 1998-ci ilin noyabr

ayından 1999-cu ilin avqust ayına kimi Yaponiyanın Saqo Universitetində baş elmi işçi vəzifəsində işləmişdir. 2000-ci ildə Böyük Britaniya krallığında Banqor Universitetində elmi işçi kimi, 2000-ci ilin ikinci yarısında Lissabon (Portuqaliya) Universitetində işləmişdir.

E.M.Şahverdiyev 2001-2002-ci illərdə Uelsdə Banqor Universitetində, 2001-2006-cı illərdə İtaliyanın Triyest şəhərində elmi fəaliyyət göstərmiş, 2007-ci ildən Banqor Universitetində Avropa Komissiyasının işçi qrupunun tərkibində çalışır.

Hal-hazırda fizikanın müasir elmi istiqaməti olan dinamik sistemlərin xaosu problemilə məşğuldur.

İngilis, yapon, italyan və portuqal dillərini mükəmməl bilir.

VERDİZADƏ ALLAHVERDİ ƏMƏNULLAH OĞLU

(1914-1973)

Kimya elmləri doktoru, professor

Allahverdi Əmənullah oğlu Verdizadə 1914-cü il may ayının 2-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində kəndli ailəsində doğulmuşdur. 1930-cu ildə Füzuli şəhərində (o vaxtkı Karyagində) II dərəcəli məktəbi bitirmiş və həmin ildə indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (ADPU) təbiyyət-riyaziyyat fakültəsinin kimya-biologiya şöbəsinə daxil olmuşdur. 1933-cü ildə həmin fakültəni müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra respublikamızın ucqar rayonlarının orta məktəblərində müəllim işləmişdir. Sonralar Azərbaycan Sənaye İnstitutunda (ASİ) assistent vəzifəsində çalışmışdır. 1941-42-ci illərdə II Dünya Müharibəsinin iştirakçısı olmuşdur. 1943-cü ildə ordudan tərxis olunduqdan sonra ASİ-də öz assistentlik fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Professor H.Şahtaxtinskiyin rəhbərliyi altında elmi-tədqiqat işi həyata keçirən A.Ə.Verdizadə 1945-ci ildə ASİ-nin elmi şurasında kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün «Yodun üzvi həlledicilərinin tətbiqi ilə dəmirin mikroyodometrik təyini» mövzusunda dissertasiya müdafiə etmişdir. O, 1946-cı ilə qədər ASİ-də çalışmış, 1947-ci ildən ömrünün sonuna kimi elmi-pedaqoji fəaliyyəti ADPU-da keçmişdir. 1953-54-cü illərdə əvəzçiliklə Elmi-Tədqiqat Bərpaedici Cərrahiyyə və Ortopediya İnstitutunun biokimya laboratoriyasının müdiri vəzifəsində işləmişdir. 1959-64-cü illərdə alim ADPU-nun «Ümumi kimya» kafedrasına rəhbərlik etmişdir.

A.Ə.Verdizadə 1965-ci ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyası Neft-kimya Prosesləri İnstitutunun birləşmiş elmi şurasında analitik kimya ixtisası üzrə «Yodometriyanın periyodat üsulu» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək, kimya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

Prof. İ.M.Korenman, F.M.Şemyakin, A.M.Dımov, V.F. Neqreyev, A.Ə.Verdizadənin doktorluq dissertasiyasına opponentlik et-

miş və alimin çoxillik tədqiqatlarını yüksək qiymətləndirmişdilər.

1967-ci ildə isə ona professor elmi adı verilmişdir.

Professor A.Ə. Verdizadə 1969-cü ildə ADPI tarixində ilk dəfə olmaqla analitik və fiziki kimya kafedrasını təşkil etmiş və ömrünün sonuna qədər ona rəhbərlik etmişdir. Onun analitik kimya sahəsində həyata keçirdiyi elmi-tədqiqat işləri əsasən 2 istiqamətdə aparılmışdır. Əsas elmi istiqaməti analitik kimyaya peryodatometrik analiz üsulunun gətirilməsi olmuşdur. İkinci istiqamət isə fotometrik analizdə bəzi d-keçid elementlərinin amin-rodanid komplekslərinin sintezi və tədqiqinə həsr olunmuşdur.

O, öncə bəzi elementlərin yodometrik təyində su ilə qarışmayan üzvi həlledicilərin təsirini öyrənmişdir. Bununla da mis, dəmir, natrium, molibden, nikel, kobalt, qalay və s. elementlərin miqdarı təyini üsullarını işləyib hazırlamışdır. Maddələrin miqdarı təyini peryodat üsulu ilə əsasən üç istiqamətdə – peryodat məhlulunun birbaşa və tərsinə titrlənməsi, elementlərin peryodat şəklində çökdürülməsi və üzvi maddələrin peryodatometrik titrlənməsi istiqamətində tədqiq edilmişdir. Peryodat üsulunun köməyi ilə qalay, kadmiyum, sink, qurğuşun, civə, sirkonium, nikel, bismut, tallium, torium, serium, indium, itterbium, mis və s. elementlərin təyini üsulları işlənib hazırlanmış və müxtəlif obyektlərə tətbiq edilmişdir. Çətin həllolan peryodatların həllolma qabiliyyəti və həllolma hasili təyin edilmiş və peryodatometriyanın digər problemləri də işlənmişdir. 70-ci illərdən onun rəhbərliyi ilə bəzi d-keçid elementlər üçün həssas və seçici yeni ekstraksiyalı-fotometrik üsullar işlənib hazırlanmışdır. Titan, molibden, uran və s. elementlərin təyini üçün rodanid və üzvi aminlərin iştirakı ilə işlənmiş üsullar müxtəlif sənaye və təbii obyektlərdə müvəffəqiyyətlə tətbiq edilmişdir.

A.Ə. Verdizadə 3 nəfər elmlər namizədi və bir nəfər elmlər doktoru yetişdirmiş və bir sıra elmlər namizədi və doktorluq dissertasiyalarının rəsmi opponenti olub.

Prof. A.Ə. Verdizadə 150-dən artıq elmi əsərlərin, o cümlədən 20-yə qədər dərslik, dərs vəsaiti, elmi kütləvi kitabların müəllifidir.

Professor A.Ə. Verdizadə 1973-cü il sentyabr ayının 24-də vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

VERDİZADƏ NAILƏ ALLAHVERDİ QIZI

*Kimya elmləri doktoru, professor,
ADPU-nun Analitik və fiziki kimya
kafedrasının müdiri, əməkdar müəllim,
Humay Milli mükafatı laureatı*

Nailə Allahverdi qızı Verdizadə 1945-ci ilin mayın 10-da Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. O, məşhur kimyaçı alim, professor Allahverdi Verdizadənin qızıdır. 1962-ci ildə Bakı şəhərində 36 saylı məktəbi bitirmiş və həmin ili o vaxtkı V.İ. Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun kimya-biologiya fakültəsinə daxil olmuş və 1967-ci ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Hələ tələbə ikən tələbə elmi cəmiyyəti (TEC) xətti ilə elmi-tədqiqat işi aparmış və nəticədə oxuduğu dövrdə

üç elmi məqalə çap etdirmişdir. Tələbə elmi konfranslarında çıxışlar etmişdir. O, İnstitutun ümumi kimya kafedrasında assistent kimi saxlanılmışdır. 1972-1973-cü illərdə bir il müddətində indiki Neft Akademiyasında və sonra ADPU-nun analitik və fiziki kimya kafedrasında baş müəllim vəzifəsində çalışmışdır. 1976-cı ilin mayından bu günə kimi isə həmin kafedranın müdiri vəzifəsində işləyir (bu illərdə yeddi dəfə müsabiqə ilə həmin vəzifəyə seçilmişdir). 1978-ci ilin mayından analitik və fiziki kimya kafedrası üzrə ona SSRİ Ali Attestasiya komissiyası tərəfindən dosent elmi adı verilmişdir.

N.A. Verdizadə 1970-ci ildə Y. Məmmədəliyev adına Azərbaycan SSR EA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun birləşmiş elmi şurasının «Qeyri üzvi maddələrin kimya və texnologiyası və fiziki kimya» seksiyası iclasında «Qələvi torpaq metallarının periodatları talliumun təyində bir reagent kimi» mövzusunda analitik kimya üzrə namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş və kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1991-ci ildə Azərbaycan EA Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutunun nəzdindəki ixtisaslaşdırılmış şuranın iclasında «Fotometrik analizdə d-keçid metalların amin-rodanid kompleksləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək Analitik kimya ixtisası üzrə elmlər doktoru dərəcəsinə almışdır.

Elmi sahəsi «Koordinasion birləşmələr kimyası», istiqaməti analitik kimya olmuşdur. Dar ixtisası fotometrik və ekstraksiyalı-fotometrik analizdir.

N.A.Verdzadə apardığı elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri ilə keçmiş SSRİ-də keçirilmiş ümumittifaq və respublika konfrans və simpoziumlarında (Moskva, Kiyev, Tallin, Sankt-Peterburq, Voronej, Qrozni, Nalçik, Maxaçkala və s.) ümumi və tətbiqi kimya üzrə XII Mendeleyev qurultayında (1981), ekologiya üzrə Rusiya - Amerika Beynəlxalq konfranslarında (1996,1998), Polşada (Lodz) keçirilən qurultayda (2000), Avstriyanın Vyana şəhərində (1990) Evroanaliz VII konqresində məruzələrlə iştirak etmişdir. Voronejdə (2003,2005) Beynəlxalq forumlarda məruzələrlə çıxış etmişdir.

N.A.Verdzadə həmin forumların beynəlxalq koordinasiya komitəsinə üzv kimi daxil edilmişdir. Onun işləri mütəmadi olaraq respublika və beynəlxalq səviyyəli jurnallarda çap olunur. Ekologiya sahəsində gördükləri işləri «Ekological congress» adlı Rusiya-ABŞ beynəlxalq jurnalında ingilis dilində sistematik olaraq çap olunur.

1979-cu ildə onun rəhdərliyi ilə Bakıda «Üzvi reagentlər analitik kimyada» adlı respublika konfransı keçirilib. Konfransda 40-a yaxın keçmiş SSRİ-nin müxtəlif Ali məktəb və elmi-tədqiqat müəssisələrindən gələn mütəxəssislər iştirak ediblər.

N.A.Verdzadə daima dünyanın görkəmli analitik kimyaçıları ilə əlaqə saxlayır və onlarla birgə elmi-tədqiqat işləri aparır. 1978-ci ildə Çexoslovakiya alimi prof.Sommerin dəvətilə bir ay müddətində Brno Universitetinə ezam olunmuşdur. 1981-ci ildə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetində akademik P.Alimarinin kafedrasında üç ay müddətində ixtisas artırmışdır.

MDU-nun professoru A.İ.Busev və dosent S.M.Hüseynzadə Nailə xanımın namizədlik dissertasiyasının elmi rəhbərləri olmuşlar. Professor A.İ.Busev, RSFSR əməkdar elm xadimi professor İ.M.Korenman, RF EA müxbir üzvü Y.A.Karpov, RF EA müxbir

üzvi S.B.Savvin. professor N.N.Basargin N.A.Verdzadənin dəvəti ilə ADPU-nun analitik və fiziki kimya kafedrasına ezam olunmuş, elmi seminarlarda çıxış etmiş, dəyərli elmi məsləhətlər vermiş, fikir mübadiləsi etmişlər.

Professor N.A.Verdzadə elmi kadr yetişdirmək sahəsində də xeyli iş görmüşdür. O kimya sahəsinə dərin biliyi və marağı olan tələbələri Tələbə Elmi Cəmiyyəti xətti ilə hazırlayır. İşlədiyi dövrdə o, altı nəfər elmlər namizədi yetişdirmiş, onlarla elmlər namizədi və doktorluq dissertasiyalarının rəsmi opponenti olmuşdur.

1982-1992-ci illərdə prof.N.A.Verdzadənin rəhbərliyi altında kafedra Moskva Əlvan Metalların Emalı institutu nəzdində olan, Mtsensk şəhərində yerləşən keyfiyyətli ərintilər eksperimental zavodu ilə təsərrüfat müqaviləli işi aparmış və alınan nəticələrin xalq təsərrüfatına tətbiqi sayəsində ildə 200 min rubldan yuxarı iqtisadi səmərə əldə edilmişdir.

Professor N.A.Verdzadə 1989-cu ildən bu günə kimi kafedranın nəzdində olan «Koordinasion birləşmələr» elmi-tədqiqat laboratoriyasına rəhbərlik edir.

Uzun illərdir ki, o, namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının müdafiəsi üzrə elmi şuraların, Azərbaycan Respublikası «Təhsil» cəmiyyətinin «Bilgi» dərgisinin «Kimya» bölməsinin redaksiya heyətinin, Təhsil nazirliyinin «Kimya və kimya texnologiyası» şöbəsinin elmi-metodiki şurasının, Ali məktəblər üzrə tələbələr arasında respublika səviyyəsində kimya olimpiadalarının keçirilməsi üzrə Təhsil Nazirliyi komissiyasının üzvüdür.

Nailə xanım Azərbaycan Qadınları Qurultaylarının və Azərbaycan müəllimləri qurultayının nümayəndəsi olmuşdur.

1978-1988-ci illərdə o seçki yolu ilə institut partiya komitəsi bürosunun üzvü olmuş, fakültə «Bilik» cəmiyyətinin sədri vəzifəsində çalışmışdır.

N.A.Verdzadə dəfələrlə rektorluğun fərmanı ilə, D.İ.Mendeleyev adına Ümumittifaq Kimya Cəmiyyətinin Azərbaycan bölməsinin diplomu (1980) ilə təltif olunmuşdur. ADPU-nun 60 illiyi münasibətilə o, təhsil sistemində yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması işindəki əməyinə görə 1981-ci ildə SSRİ Ali və Orta Təhsil Nazirliyi tərəfindən «За отличіе и успеxи в работе» döş nişanı ilə təltif olunmuşdur.

Şimali Karolina ştatında yerləşən Amerika Bioqrafiya İnstitutu tərəfindən elm sahəsində əldə etdiyi nailiyyətlərə və cəmiyyətə göstərdiyi xidmətə görə o, 2001-ci ildə professional qadın kimi «Kim kimdir» beynəlxalq nəşrinin 8-ci buraxılışına daxil edilmişdir.

Respublika Prezidentinin sərəncamı ilə 2006-cı ildə «Əməkdar müəllim» fəxri adına layiq görülmüşdür.

O, 2003-cü ildə «Vektor» Beynəlxalq Elm Mərkəzinin Mükafat Komissiyasının qərarı ilə «XXI əsrin tanınmış xanımı» Beynəlxalq Diplomu ilə təltif olunmuş, «Azərbaycanca-ingiliscə-rusca kimya, kimya texnologiyası, neft və qazın emalına dair lüğət» çap etdirdiyinə görə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının qərarı ilə «Humay-2005» milli mükafatı diplomu ilə təltif edilmişdir.

«Vətən andı» Beynəlxalq İctimai-siyasi qəzetinin 2005-ci ildə keçirdiyi sosial sorğu nəticəsində N.Verdizadə göstərdiyi xidmətlərə və işdə qazandığı uğurlara görə qəzet tərəfindən ilin müəllimi adına layiq görülmüş və «Fəxri diplomla» təltif edilmişdir.

N.Verdizadənin elmi-pedaqoji fəaliyyəti haqqında məlumatlar «Dialog» ictimai-siyasi jurnalında (1990), «Azərbaycan kimyaçıları» (1998), «Azərbaycan qadınları» (2001), «Azərbaycan qadını ensiklopediyası» (2002), «Ana haqqı, tanrı haqqı» (2003), «Azərbaycanın tanınmış xanımları» (2002) kitablarında verilmişdir.

N.A.Verdizadə 250-dən artıq elmi əsərin, o cümlədən 37 dərslik, dərs vəsaiti, elmi –populyar kitablar və metodik göstərişlərin müəllifidir.

VƏLİYEV KAMİL NƏRİMAN OĞLU

(Kamil Vəli Nərimanoğlu)

*Türk Dil Qurumu və Atatürk Kültür
Mərkəzinin fəxri üzvü*

*Ç.Aytmatov Akademiyasının akademiki,
Filologiya elmləri doktoru, professor*

Kamil Nəriman oğlu Vəliyev (Kamil Vəli Nərimanoğlu) 1946-cı il avqustun 18-də Cəbrayılada anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmişdir. Kamil Vəlinin atası Nəriman kişi o vaxtlar Cəbrayılada ilk tarzənlərdən biri olmuş, rayonun və ümumiyyətlə Qarabağ bölgəsinin ictimai-mədəni həyatında yaxından iştirak edirdi. Şübhəsiz ki, yeniyetmə Kamilin əqidə və amalının formalaşmasında, gələcəkdə ədəbiyyata, musiqiyə, sənətə və sənətkara qiymət verə biləcək böyük bir türk oğlu olmağında bu nüansların böyük rolu olmuşdur.

K.V.Nərimanoğlu 1965-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinə daxil olmuş, 1970-ci ildə filologiya fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş və həmin ildən də universitetdə – Azərbaycan dilçiliyi kafedrasında müəllim kimi saxlanılmışdır. Universitetdə fəaliyyətə başladığı vaxtdan da elmi yaradıcılığa başlamış, 1974-cü ildə «Azərbaycan dilində «ki»» şəkilçisi mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, 1983-cü ildə universitetin dosenti seçilmişdir.

Bir-birinin ardınca dil, dil tarixi və folklor məsələlərinə həsr olunmuş kitabları çap olunan Kamil Vəli 1981-ci ildə Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin üzvü seçilmişdir.

K.V.Nərimanoğlu 1980-ci illərdə elmi fəaliyyətini genişləndirərək 1988-ci ildə «Azərbaycan qəhrəmanlıq eposunun poetik sintaksisi» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filo-

logiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi, 1989-cu ildə isə professor elmi adı almışdır.

Professor K.V.Nərimanoğlu 1988-1999-cu illərdə Universitetin Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının müdiri, Böyük Elmi Şuranın üzvü olmuşdur.

1990-cı ildə Konya Səlcuq Universitetinin fəxri doktoru adını almışdır. 1991-1992-ci illərdə İzmir Universitetində, 1999-2000-ci illərdə Şimali Kipr Türk Respublikası Doğu Ağdəniz Universitetində dərs demişdir. Görkəmli alim 1995-ci ildə Türkiyənin nüfuzlu elmi təşkilatlarından olan Türk Dil Qurumunun müxbir üzvü, 1997-ci ildə Atatürk Kültür Mərkəzinin və Türk Folklor Qurumunun fəxri üzvü seçilmişdir.

K.V.Nərimanoğlu Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının Ekspert Şurasının üzvü olmuşdur. 40-a yaxın kitabın, 500-dən artıq elmi məqalənin müəllifidir. Dünyanın 20-dən çox ölkəsində elmi konfrans və simpoziumlarda çıxışlar etmişdir.

1993-cü ildə Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini işləmişdir.

1998-ci ildə elmi araşdırmalarına və Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı münasibətlərin inkişafına görə Türkiyə Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə Türkiyə Cümhuriyyətinin «Şərəf və ləyaqət nişanı» ilə təltif edilmişdir. 2002-ci ildə xidmətlərinə görə Türkiyə Nazirlər Kabineti yanında Türk Əməkdaşlıq və İnkişaf Agentliyinin, Türk Dil Qurumunun mükafatlarını almışdır. 2004-cü ildə Bilkənd Universiteti və Türk Mədəniyyətinə xidmət vəqfi tərəfindən dünyada məşhur olan dörd elm və mədəniyyət xadimi ilə birgə mükafatlandırılmışdır. Həmin il Qırğızıstanda Çingiz Aytmatov Akademiyasının akademiki seçilmişdir.

K.V.Nərimanoğlu 2006-cı ilin dekabrında Ankaradakı Türk Dil Qurumunda «Azərbaycanın Quzeyində və Günəyində dil siyasəti» mövzusunda məruzə etmişdir. Məruzədən sonra anadan olmasının 60 illiyi münasibətilə alimə Türk Dil Qurumunun, Konya Səlcuq Universitetinin, Karaman Bələdiyyəsinin, Hüseyn Qazi Vakfının və Başbakanlıq yanında Avrasiya Mərkəzinin ödülləri verilmişdir.

Professor K.V.Nərimanoğlu 1998-ci ildən hal-hazırda kimi Azərbaycan-Avrasiya Araşdırmaları Mərkəzinə rəhbərlik edir.

K.V.Nərimanoğlunun yaradıcılığı çoxşaxəlidir. O, görkəmli dilçi alim, türkoloq olduğu qədər də tanınmış tənqidçi alim, folklor araşdırıcısı, yazıçı-publisistdir. Kamil müəllim uzun illər Azərbaycan radiosunun «Bulaq?» verilişinin müəlliflərindən biri olub. Onun «Elimizdən, obamızdan» (1980, 1987), «Sözün sehri» (1986), «Elin yaddaşı, dilin yaddaşı» (1988, 1989), «Özümüz-sözümüz» (2005) kitabları xalq yaradıcılığının, elat ədəbiyyatının, elimizin, obamızın yaddaşında yaşayan ayrı-ayrı nümunələrin toplanmasına həsr olunmuşdur.

Professor K.V.Nərimanoğlunun aşağıdakı kitabları dil və dilçilik məsələlərinə həsr olunmuşdur. «Müasir Azərbaycan dilinin sintaksisindən praktikum» (1978), «Azərbaycan dilinin poetik sintaksisi» («Kitabi Dədə Qorqudun» materialları üzrə – 1981), «Azərbaycan dili tarixi» (T.Hacıyevlə, 1983), «Dastan poetikası» (1984), «Linqvistik poetikaya giriş» (1989), «Azərbaycan dövlət dili siyasəti» (2006), «Mənim Füzulim» (2006) və digərləri bu qəbildəndir.

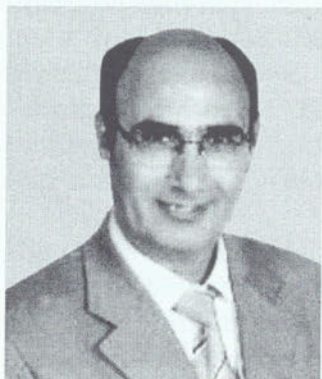
Professor K.V.Nərimanoğlu bu gün də öz elmi-tənqidi fəaliyyəti, ictimai-ədəbi fəaliyyəti ilə doğma xalqının xidmətindədir.

Ailəlidir, iki övladı var.

VƏLİYEV OQTAY ƏLİŞ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
İstambulun Doğuş Universitetinin professoru*

Oqtay Əliş oğlu Vəliyev 1954-cü ildə Cəbrayılın öz havası, suyu, təbiəti ilə xüsusi seçilən kəndlərindən biri olan Süleymanlı kəndində dünyaya gəlmişdir. Səkkizinci sinfə qədər kənd səkkizillik məktəbində oxumuş, sonra isə təhsilini Bakıda fizika-riyaziyyat təməyüllü 1 sayılı liseyde davam etdirmişdir. El arasında Süleymanlı kəndi riyaziyyatçılar kəndi adlanır. Elə yəqin ona görə idi ki, Oqtayın da meyli riyaziyyata idi və 1977-ci ildə o, Lomonosov adına

Moskva Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsini bitirərək Azərbaycan EA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunda işləyir. İnstitutda işlədiyi 10 il ərzində problematik elmi-tədqiqatlar aparır və bu tədqiqatların əsas məkanı Moskva Dövlət Universiteti olur. Az vaxt ərzində Oqtay Vəliyev Moskvanın, Leninqradın, Xarkovun, Amerikanın görkəmli tədqiqatçıları tərəfindən problematik alim kimi tanınır və 1980-ci ildə «Periodik əmsallı adi defrensial operatorların ayrılışı» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Bu mövzunun həlli gənc alimə böyük şöhrət qazandırır və o, daha çətin elmi problematik sahələrdə gücünü sınağa başlayır.

O.Ə.Vəliyev sonrakı illərdə daha böyük problem – kvant mexanikası yaradıcılarından olan alman alimləri Betenin və Zommerfeldin 1928-ci ildə qoyduğu problemin həlli ilə məşğul olur. Qeyd olunmalıdır ki, Ümumdünya Riyaziyyat Cəmiyyətinin sədri L.Faddeyevin məktəbi də bu məsələnin həlli ilə məşğul idi. Nəhayət, bu problemi də həll etmək ilk dəfə Oqtay Vəliyevə nəsib oldu. Dünya şöhrətli alim problemin həlli üçün yeni metodlar irəli sürdü, böyük mübahisə və maneələrdən sonra 1989-cu ildə «Periodik əmsallı Şredinger operatoru» mövzusunda doktorluq dissertasi-

yası müdafiə elədi. Artıq dünya elmi arenasında böyük şöhrət qazanmış alimin elmi məqalələri dünyanın bir sıra beynəlxalq jurnallarında çap edilirdi.

O.Ə.Vəliyev 1993-cü ildə elmi işlərin yüksək səviyyəsinə görə Amerika Riyaziyyat Cəmiyyətinin «Soros Fonduntation» mükafatını, 1995-ci ildə isə Beynəlxalq Elm Fondunun uzunmüddətli elmi proyektlər yarışmasının mükafatını almışdır. Onu da qeyd edək ki, Oqtay müəllim bu mükafatları alan yeganə Azərbaycan riyaziyyatçısıdır.

O.Ə.Vəliyev 1992-1996-cı illərdə Bakı Dövlət Universitetinin funksional analiz və funksiyalar nəzəriyyəsi kafedrasının müdiri, eyni zamanda 1993-1997-ci illərdə Azərbaycan Riyaziyyat Cəmiyyətinin Prezidenti olmuşdur.

O.Ə.Vəliyev tez-tez elmi mühazirələr oxumaq üçün xarici ölkələrə dəvətlər alır. 1995-ci ildə Fransa və İsveçrəyə, 1996-cı ildə İngiltərəyə elmi araşdırmalar aparmaq üçün dəvət olunmuşdur.

Görkəmli alim sonrakı illərdə Amerika, Fransa, Moskva, Türkiyə, İngiltərə, İran və İsveçrədə elmi konfrans və simpoziumlarda iştirak etmək üçün dəfələrlə səfərlər etmiş, sambalı məruzələrlə çıxışlar etmişdir.

O.Ə.Vəliyevin sonrakı elmi-pedaqoji fəaliyyəti qardaş Türkiyə respublikasının ali məktəbləri ilə bağlı olmuşdur. 1996-2002-ci illərdə İzmir şəhərində Eylül Universitetində, 2002-2003-cü ildə İstanbulun Mərmərə Universitetində professor işləmişdir. 2003-cü ildən indiyə kimi İstanbulun Doğuş Universitetinin professorudur. Yenə də onun elmi məqalələri dünyanın bir sıra beynəlxalq jurnallarında çap olunur.

Dünya şöhrətli alim harda olursa-olsun doğma Azərbaycanı – onun bir parçası olan və bu gün düşmən işğalında inləyən Cəbrayılı, ata yurdu Süleymanlıni unutmur. Övladlarını – 2 qızını və bir oğlunu doğma yurda məhəbbət ruhunda tərbiyə edir. Böyük qızı Şərəf İstanbul Texniki Universitetində, kiçik qızı Aynur isə İstanbul Tibb Universitetində təhsil alır. Oğlu Fərid 11-ci sinifdə oxuyur.

Oqtay müəllimə yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

YAQUBOV YAQUB MƏHƏMMƏD OĞLU

Fəlsəfə elmləri doktoru, professor

Yaqub Məhəmməd oğlu Yaqubov 1941-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Şahvəlli kəndində doğulmuşdur. İbtidai təhsilini doğma kəndlərində aldıqdan sonra 1958-ci ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (M.Mehdizadə) adına məktəbi bitirərək orta təhsil almışdır.

Y.M.Yaqubov həmin il Gəncədəki H.Zərdabi adına Pedaqoji İnstitutuna daxil olmuş, İnstitutu bitirdikdən sonra Kirovabad (Gəncə) Texnologiya Universitetində müəllim işləmişdir. Tezliklə İnstitut Həmkarlar İttifaqının sədri olan Y.Yaqubov elmi yaradıcılığını da davam etdirir. Fəlsəfə elmləri namizədi, bir neçə ildən sonra doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək fəlsəfə elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır.

Yüksək elmi səviyyəsi, geniş elmi-yaradıcılıq işinə meylinin nəticəsi olaraq onu Moskva Dövlət Universitetinə müəllim kimi dəvət edirlər. Görkəmli alim bir müddət bu dünya şöhrətli təhsil müəssisəsində çalışır, sonra isə yenidən Gəncəyə – doğma instituta qayıdır.

Y.M.Yaqubov bir neçə il Gəncədə çalışdıqdan sonra – 1990-cı illərin sonlarında Estoniya Respublikasına gedir. Hazırda o, burada Tallin Universitetinin professoru kimi fəaliyyət göstərir. Y.Yaqubov Estoniya hökumətinin qərarı ilə 2005-ci ildə burada yaradılmış akademik Zərifə Əliyeva adına Şərq Mədəniyyəti üzrə Xalq Universitetinin rektorudur.

Y.Yaqubov çoxlu sayda pedaqoji və elmi əsərlərin, dərslik və monoqrafiyaların müəllifidir.

YƏHYAYEV RAFİQ ŞAMİL OĞLU

(1940-1992)

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, professor

Rafiq Şamil oğlu Yəhyayev 1940-cı il sentyabrın 21-də Cəbrayıl rayonunun Əfəndilər kəndində dünyaya göz açmışdır. Ailədə ikinci övlad olsa da, Şamil kişi sonralar onu övladlarının böyüyü, ağsaqqalı kimi gördü. Rafiq də öz növbəsində qardaşlarına və bacısına əsil ağsaqqallıq, böyüklük elədi.

R.Ş.Yəhyayevin tale yolları Şükürbəyli kənd orta məktəbindən başladı. 1957-ci ildə orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirərək elə həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə daxil oldu. 1962-ci ildə Universiteti başa vuraraq M.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin aspiranturasına qəbul olundu. Moskva mühiti, böyük sovet alimləri ilə ünsiyyət və tanışlıq onun dünyagörüşündə əsil inqilab yaratdı. Dünyada məşhur nəzəriyyəçi olan professor A.A.Sokolovun rəhbərlik etdiyi nəzəri fizika kafedrasında aspirant olan gənc Rafiq ciddi elmi tədqiqat işlərilə məşğul olmağa başladı.

Professor A.Sokolovun və B.Kərimovun bilavasitə rəhbərliyi altında dissertasiya işi icra edən R.Yəhyayev 1965-ci ildə namizədlik dissertasiyasını müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Müdafiədən sonra Bakıya qayıdan R.Yəhyayev bir müddət Azərbaycan EA Şamaxı Astrofizika rəsədxanasında kiçik elmi işçi vəzifəsində çalışır, 1967-ci ildə müsabiqə yolu ilə V.İ.Lenin adına APİ (indiki ADPU) ümumi fizika və astronomiya kafedrasına baş müəllim vəzifəsinə seçilir. Rafiq müəllimin işgüzarlığı və tələbkarlığı rəhbərliyin diqqətindən yayınmır və onu o vaxt yenidən açılmış hazırlıq şöbəsinə dekan vəzifəsinə qoyurlar. Hazırlıq şöbəsində işlədiyi dövrdə onun təvəpəklik, düzlük, mənəvi saflıq kimi keyfiyyətləri daha qabarıq şəkildə üzə çıxmağa başladı.

R.Ş.Yəhyayev ağır təşkilati işlə bərabər elmi yaradıcılıqla da dərindən məşğul olurdu. Elə buna görə də API-də ilk dəfə olaraq nəzəri fizika kafedrasının açılması məsələsini qoydu və bunu əsaslandırdı. Kafedranın ilk müdiri və dosenti də özü seçildi.

R.Ş.Yəhyayev 20-yə yaxın dərslük və dərslər vəsaitinin, 50-dən çox elmi əsərin müəllifidir. Onun əsərləri keçmiş SSRİ-nin və dünyanın ən nüfuzlu jurnallarında çap olunmuşdur. Alimin yazdığı «Kvant mexanikasına giriş», «Kvant mexanikəsindən metodiki göstəriş», «Nisbilik nəzəriyyəsinin elementləri», «Mikroaləmin sirləri» və s. kitabları bu gün də tələbələrin istifadəsindədir.

R.Ş.Yəhyayev 1986-cı ildə Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutuna (indiki Naxçıvan Dövlət Universiteti) tədris işləri üzrə prorektor vəzifəsinə təyin olundu. Az vaxt ərzində o, burada da yaxşı tanındı. Naxçıvan Ali Məclisinə deputat seçildi, SSRİ Ali Attestasiya Komissiyası ona doktorluq dissertasiyası müdafiə etmədən professor elmi adı verdi. Naxçıvan Pedaqoji İnstitutunun o vaxtkı rektoru professor İ.Cəfərov və professor R.Yəhyayevin birgə səyi nəticəsində Naxçıvan İnstitutu Naxçıvan Universitetinə çevrildi. Universitetdə yeni şöbə, ixtisas və fakültələr açıldı.

Professor R.Ş.Yəhyayev 1990-cı ildə Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin ali təhsil idarəsinə baş inspektor, qısa müddət sonra isə həmin idarənin rəisi təyin edildi. O, Azərbaycanın ali təhsil sistemini dərindən bilən bir mütəxəssis idi. Bütün bunlarla bərabər R.Yəhyayev gözəl insan, səmimi dost, xeyirxah vətən oğlu, dəyərli alim idi. Düzgünlük, saflıq, paklıq, mənəvi təmizlik onun həyatının mənası idi. Qəlbi vətənə xidmət eşqiylə alışmış yanan bu əvəzsiz insan çox erkən dünyasını dəyişdi. 1992-ci il noyabrın 27-də amansız ölüm onu aramızdan apardı.

Allah rəhmət eləsin.

ZEYNALOV FƏRMAN HÜSƏN OĞLU

(Fərman Hüsənoğlu)

Filologiya elmləri doktoru, ADU-nun professoru

Fərman Hüsən oğlu Zeynalov 29 yanvar 1944-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Həsənqaydı kəndində kolxozçu ailəsində anadan olub. O, Hacılı yeddiillik və Şükürbəyli kənd orta məktəblərini bitirdikdən sonra 1961-ci ildə M.F. Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Dillər İnstitutunun Qərbi Avropa dilləri fakültəsinin ingilis dili şöbəsinə daxil olub. (Hazırkı Azərbaycan Dillər Universiteti) İnstitutda oxuduğu zaman hərbi xidmətə çağırılıb (1963). Hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra (1966), həmin institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Elə həmin il də İnstitut Elmi Şurasının qərarı ilə fonetika kafedrasında müəllim saxlanılıb. 1969-cu ildən pedaqoji fəaliyyətə başlayan Fərman Zeynalov ingilis dilinin fonetikasi kafedrasında baş müəllim (1974), dosent (1992), daha sonra həmin kafedrada professor vəzifəsinə (2007) qədər yüksəlib.

F.H.Zeynalov 17 may 1984-cü ildə Tbilisi Dövlət Universitetində «İngilis və Azərbaycan dillərində cümlə vurğusunun fonetik xüsusiyyətlərinin müqayisəli tədqiqi» (rus dilində) mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi adına layiq görülmüşdür. 29 yanvar 1992-ci ildə dosent elmi adını alıb. O, 17 sentyabr 2001-ci ildə Bakı Dövlət Universitetində birdəfəlik müdafiə şurasında «Dillərin quruluş müxtəlifliyi və ritmik strukturların izomorfluğu» mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edib. Doktorluq dissertasiyasının birinci rəsmi opponenti, Rusiya Federasiyasının Əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri doktoru, professor Yuri Aleksandroviç Dubovski öz rəyində Fərman Hüsən oğlu Zeynalovun doktorluq işini yüksək qiymətləndirmiş və onu yeni nəzəriyyənin atası adlandırmışdır. Fərman Zeynalov doktorluq

dissertasiyasında dillərin quruluş müxtəlifliyini izah etməyə yönəlmiş bir nəzəriyyə (helio-ritmik) və bir fonetik qanun (fonogenetik) irəli sürmüş və onları elmi cəhətdən əsaslandırmışdır.

26 dekabr 2003-cü ildə filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə layiq görülmüşdür.

F.H.Zeynalov «Nitq praktikasına dair orfofonetik mətnlər toplusu» (1993), «İngilis dilinin fonetikasına dair praktikum» (1994), «İngilis və Azərbaycan dillərində vurğunun ritmik-melodik xüsusiyyətləri» (1996), «İngilis dilində orfofonik çalışmaları» (1996), «Pronunciation and Spelling in English» (1998), «Practical English Phonetics» book 1, book II (2003) dərs vəsaitlərinin, «A Great Azerbaijani Culture in the Light of Crystallography» (ABŞ, 1997), «Dil və real gerçəklik: sistem və struktur münasibətləri» (1999) monoqrafiyalarının və 90-a yaxın məqalənin müəllifidir. Xaricdə (ABŞ) bir kitabı və üç məqaləsi çap olunub. Onun əsas tədqiqat sahəsi fonetika, fonologiya və ümumi dilçilik məsələləridir. Onun dilçiliyə dair fikir və ideyaları «İngilis və Azərbaycan dillərində vurğunun ritmik-melodik xüsusiyyətləri» kitabında (həmmüəlliflər A.Axundov, S.Babayev) və «Dil və real gerçəklik: sistem və struktur münasibətləri» monoqrafiyasında öz əksini tapmışdır. O, Amerikada nəşr olunan «Babylon – Azerbaijan», «Dil və ədəbiyyat» (BDU), «Azərbaycanda xarici dillər» jurnallarının redaksiya heyətlərinin üzvüdür.

Fərman müəllim bir alim kimi yetişməsi ilə əlaqədar yazır: «Mənim filologiya elmləri doktoru kimi yüksək elmi dərəcəyə layiq görülməyimdə və bir alim kimi yetişməyimdə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü olmuş, beynəlxalq aləmdə strukturçu-kristalloqraf və kristallokimyaçı kimi tanınan mərhum professorumuz Xudu Məmmədovun ideyaları və Cənubi Qafqaz bölgəsində german dilləri üzrə ilk elmlər doktoru olmuş və Beynəlxalq Fonetika Elmləri Assosiasiyasının həqiqi üzvü professor Fəxrəddin Veysəllinin elmi məsləhətləri xüsusi rol oynamışdır».

F.H.Zeynalov 2007-ci ildən Azərbaycan Dillər Universitetinin professorudur.

ELMLƏR NAMİZƏDLƏRİ

ABBASOV FAZİL FAMIL OĞLU
(FAZİL GÜNEY)

*Filologiya elmləri namizədi, yazıçı-publisist,
 ASSA-İradə agentliyinin baş direktoru*

Fazil Güney (Fazil Famil oğlu Abbasov) 1945-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində doğulmuşdur. 1962-1963-cü illərdə indiki «Xudafərin» qəzetinin sələfi olmuş, rayonlararası «Kolxozçu» qəzetində işləmiş, həmin il ali məktəbə qəbul olmuşdur. 1968-ci ildə ADU-nun Şərqsünəslıq fakültəsinin ərəb dili tərcüməçiləri şöbəsini bitirmişdir. 1967-1968-ci

dərs ilini Əlcəzair Universitetində oxumuşdur. Müxtəlif illərdə Suriya, İraq və Liviyada ərəb dili tərcüməçisi işləmişdir.

F.F.Abbasov (F.Güney) respublikanın bir sıra mətbuat orqanlarında, o cümlədən 1976-1991-ci illərdə «Kirpi» siyasi satira jurnalında çalışmış, 1990-cı ilin sonlarında ASSA-İradə Beynəlxalq Müstəqil Xəbər Agentliyinin həmtəsisçisi olmuş, 1997-ci ildə ingiliscə və azərbaycan türkcəsində «AzerNews» və «Azərxəbər» qəzetlərini nəşr etməyə başlamışdır. Hazırda sözügedən xəbər agentliyinin baş direktoru və qəzetin təsisçisi və baş redaktorudur. F.Güney (Abbasov) Cəbrayıldan çıxmış ilk ərəbsünəslıdır, onun təsis edib baş redaktor olduğu «AzerNews» isə ölkəmizdə ilk ingilis dilli qəzetdir. 2005-ci ildə o, «əməkdar jurnalist» fəxri adına layiq görülmüşdür.

F.F.Abbasov (F.Güney) yüzlərlə publisistik yazılar, felyeton və pamfletlər, hekayələr müəllifidir, 1989-cu ildə «Ulduz sövdəsi» pamfletlər kitabını, 2002-ci ildə Qarabağ müharibəsindən bəhs edən «Qara qan» romanının I kitabını nəşr etdirmişdir. O, həmçinin, çağdaş Suriya bədii nəsrinin tədqiqinə dair bir sıra elmi məqalələrin, «Suriya romanı və romançıları» monoqrafiyasının müəllifidir.

F.F.Abbasov (F.Güney) uzun illərdir ki, Suriyada roman janrının təşəkkülü haqqında geniş tədqiqatlar aparır. 2006-cı ildə o, «Müasir Suriya romanının yaranması və inkişafı» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Çox geniş erudisiyaya, bilik və təcrübəyə malik Fazil müəllim hazırda «Qara qan» romanının 2-ci kitabı və «Suriya qadın yazıçılarının əsərlərində qadın azadlığı» elmi monoqrafiyası üzərində işləyir, «Ərəb və Azərbaycan bədii nəsrində tipoloji paralellər» mövzusunda elmi tədqiqatlarını davam etdirir. O, həmçinin Bayat ellərindən olan doğulduğu Balyand kəndi, onun insanları haqqında bədii-publisistik kitab yazacağı planlaşdırır.

Azərbaycan gerçəkliklərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaqda müəyyən xidmətləri olan F.Güney (Abbasov) ictimai fəaliyyətlə də məşğul olur. O, dövlət başçımızın sərəncamı ilə «Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla iş üzrə Dövlət Komissiyası»nın üzvü təyin edilmişdir.

Doğulduğu bölgəyə çox bağlı olan Fazil bəy deyir: «Mən Şərqdə Malayziyadan qərbdə Əlcəzairədək, cənubda Sudandan şimalda Londonadək çox ölkələri gəzmişəm. Lakin heç birində yaşamağı arzulamamışam, geriyə qayıtmaq üçün günləri saymışam. Mənim üçün ən gözəl məkan, qəlbimi rıqqətə gətirən yer doğulub boya-başa çatdığım Cəbrayıldır». Bu sözlərdəki səmimiyyətin gerçəkliyi, torpağını, vətəninə sevnən hər kəs üçün aydındır.

Ailəlidir. Üç övladı var.

ABBASOV TARIYEL ALLAHVERDİ OĞLU

(TARIYEL ABBASLI)

*Filologiya elmləri namizədi,
Azərbaycan Teleradio QSC-də redaktor*

Tariyel Allahverdi oğlu Abbaslı 1952-ci il fevral ayının 10-da Zəngilan rayonunda ziyalı ailəsində anadan olub. O vaxtlar atası orada xidməti vəzifədə çalışırdı. Sonrakı illərdə ailə doğma rayona köçür və o, 1959-cu ildə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbə daxil olaraq 1969-cu ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. Həmin il ali təhsil almaq üçün müsabiqədən keçər bilmədiyindən bir il Cəbrayıl rəbitə qovşağında çeşidləyici vəzifəsində işləmişdir.

1970-ci ildə keçmiş V.İ.Lenin adına APİ-nin filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1974-cü ildə həmin fakültəni bitirmişdir.

T.A.Abbaslı həmin il təyinatla Cəbrayıl rayon təhsil şöbəsinə gəlmiş, 1974-1977-ci illərdə Cəbrayıl rayonunun Gullu kənd səkkizillik məktəbində, 1977-1979-cu illərdə Yenikənd kənd orta, 1979-1982-ci illərdə Minbaşılı kənd orta məktəblərində Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi işləmişdir. 1982-ci ildən Cəbrayıl rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyində kiçik elmi işçi, baş mühafiz, 1987-ci ildən bu günə kimi həmin muzeyin direktoru işləmişdir.

T.A.Abbaslı hələ muzeydə işləyərkən elmi və bədii yaradıcılıqla məşğul olmağa başlamışdır. Cəbrayıl rayonunun tarixi, etnoqrafiyası, ədəbiyyatı, folkloru ilə bağlı onlarla məqalə yazmışdır. 25 ildən artıq bir dövrdə muzeydə işləyən T.Abbaslı bu muzeyin qurulmasında böyük zəhmət sərf etmişdir. Onun vətən və torpaq qarşısında ən böyük xidməti ondan ibarət olmuşdur ki, Cəbrayıl rayonu ermənilər tərəfindən işğal olunarkən muzeyin eksponatlarını azad edərək Bakıya gətirmişdir.

T.A.Abbaslı 1988-ci ildən elmi yaradıcılıqla – Azərbaycan aşığı poeziyasının banisi Dirili Qurbaninin yaradıcılığının araşdırıl-

ması ilə məşğul olur. Uzun yaradıcılıq axtarışlarından sonra 2006-cı ildə AMEA-nın Folklor İnstitutunda «Qurbaninin poetik irsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

T.A.Abbaslı Cəbrayıl rayonunun qədim və müasir tarixi haqqında «Cəbrayıl» (1993) (Ş.Quliyev və F.Quliyevlə birlikdə), elmi-tarixi kitabının, Cəbrayıl şəhidlərinə həsr olunmuş «Torpağın qanlı köynəyi» (1994) və «Qəm leysanı» (1999) (İ.İmanzadə ilə), «Uşaq dünyası» (1997) (M.Sadıqova ilə), «Ana nigaran qalma» (1993) (K.Həsənzadə ilə), «Qolubağlı keçdim Xudafərindən» (1999), «Qurbaninin poetik irsi» (2004), «Ömrün əzablı yolları» (2004), «Bənövşə çələngi» (2007) kitablarının və 50-dən çox elmi-tədqiqat, tarixi-publisistik məqalələrin müəllifidir.

T.A.Abbaslı 1994-cü ildən Azərbaycan radiosunun Güney Azərbaycan redaksiyasında işləməklə çoxlu ədəbi-bədii, ictimai-siyasi verilişlərin müəllifi və redaktoru olmuş, «Zamanın sınağında», «Obalardan gələn səslər», «Bayatı axşamı», «Sənət haqqında söhbətlər», «Qurbani məclisi» kimi verilişlərin yaradıcısı və aparıcısı olmuşdur.

T.A.Abbaslı Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin üzvüdür. «Abdulla Şaiq» və «Araz» ali ədəbi mükafatları laureatıdır. 2007-ci ildə «Qafqaz-Media» İctimai Birliyinin Fəxri Fərmalarına layiq görülmüşdür. Hazırda Azərbaycan Tele-radio QSC-də redaktor vəzifəsində çalışır.

Ailəlidir, üç övladı, 4 nəvəsi var.

AĞAKİŞİYEVA SÜRƏYYA YƏHYA QIZI

(1937-1992)

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, dosent

Sürəyya Yəhya qızı Ağakışiyeva 1937-ci il noyabrın 18-də Bakıda anadan olmuşdur. Atası – tanınmış partiya və dövlət xadimi Yəhya Ağakışiyev Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndindən idi.

Sürəyya xanım Bakıda orta təhsilini başa vurduqdan sonra 1955-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1960-cı ildə universiteti bitirərək Azərbaycan EA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun aspiranturasında oxumuşdur.

S.Y.Ağakışiyeva 1964-1966-cı illərdə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunda (indiki ADNA) mühəndis, 1966-cı ildən isə «Elektron hesablama texnikası» kafedrasında assistent, müəllim, baş müəllim və dosent vəzifələrində işləmişdir.

S.Y.Ağakışiyeva 1971-ci ildə elmi-yaradıcılıq işlərinin nəticəsi olaraq müvəffəqiyyətlə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1974-cü ildə ona SSRİ Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən dosent elmi adı verilmişdir.

Bundan sonra Sürəyya xanımın elmi və pedaqoji fəaliyyəti daha geniş şəkildə özünü göstərmiş, o, dəfələrlə respublikamızda və respublikadan kənar elmi konfrans və digər tədbirlərdə çıxışlar, məruzələr etmişdir. Alimin onlarla elmi məqaləsi müxtəlif elmi nəşrlərdə dərc edilmişdir.

S.Y.Ağakışiyevanın bütün elmi və əmək fəaliyyəti Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (keçmiş Neft və kimya İnstitutu) ilə bağlıdır. O, ömrünün sonuna qədər bu təhsil müəssisəsində işləmişdir.

Sürəyya xanım institutun ictimai həyatında da həmişə yaxından iştirak etmiş, dəfələrlə seçki məntəqəsinin katibi seçilmişdir.

Tanınmış alim S.Ağakışiyeva 1992-ci ilin aprel ayında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ALBALIYEV ŞAKİR ƏLİF OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
AMEA Folklor İnstitutunda elmi işçi*

Şakir Əlif oğlu Albaliyev 25 aprel 1969-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Dağtumas kəndində dünyaya gəlmişdir. 1976-cı ildə kənd məktəbində I sinfə getmiş, 1986-cı ildə Dağtumas kənd orta məktəbi-ni bitirmişdir. 1987-1989-cu illərdə Qazaxıstanda əsgəri xidmətdə olmuş, o vaxt Orta Asiya Hərbi Dairəsinin orqanı olan «Boevaya znamyə» qəzetində hərbi müxbir işləmişdir.

Ş.Ə.Albaliyev 1989-cu ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) filologiya fakültəsinin qiyabi şöbəsinə daxil olmuş, bir il tikintidə fəhlə işlədikdən sonra, 1990-cı ildən doğma kəndlərindəki orta məktəbdə əvvəlcə pioenr baş dəstə rəhbəri, sonra isə Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi kimi fəaliyyətə başlamışdır.

Ş.Ə.Albaliyev torpaqlarımızın azadlığı uğrunda mübarizəyə qoşulmaq üçün 1992-ci ilin 26 iyunundan Milli Ordu sıralarına daxil olmuşdur. Qarabağ müharibəsi veteranıdır.

1993-2004-cü illərdə Saatlı rayonunun Azadkənd kənd orta məktəbində ixtisası üzrə müəllim və tədris işləri üzrə direktor müavini işləmişdir. 2004-cü ildən isə AMEA Folklor İnstitutunda elmi işçi vəzifəsində çalışır.

Ş.Ə.Albaliyev 2006-cı ilin noyabrında «Azərbaycan məişət nağıllarında şah obrazı» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Bundan başqa o, «Azərbaycanda doğum mərasimləri» və «Mifdə və mərasimdə hal obrazı» mövzusunda apardığı tədqiqatları başa çatdırmışdır. Hazırda «Azərbaycanda toy mərasimləri» adlı tədqiqat işi ilə məşğuldur.

Ş.Ə.Albaliyev bir sıra ədəbi almanaxlar, qəzet və jurnallarda

məhsuldar jurnalist kimi də çıxışlar edir. Şeir yaradıcılığı ilə də məşğul olur. Onu da qeyd edək ki, hələ kənd məktəbində müəllim işləyərkən onun «Kolxozçu» («Xudafərin») qəzetində müntəzəm yazıları çap olunurdu.

Ş.Ə.Albaliyev Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü, «Peşəkar jurnalist» diplomu mükafatı laureatıdır.

ALİYEV SÜLEYMAN QAÇAY OĞLU

Filologiya elmləri namizədi

Süleyman Qaçay oğlu Aliyev 1951-ci il fevral ayının 28-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1967-ci ildə rayonun Yuxarı Mərcanlı kənd səkkizillik məktəbini əla qiymətlərlə bitirmiş və Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbinə daxil olmuşdur. Orada təhsildə və istehsalatda əldə etdiyi müvəffəqiyyətlərə görə Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyi tərəfindən 1969-cu ildə Moskva Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri sərgisinə göndərilmişdir. O, 1969-cu ildə orta

təhsilini müvəffəqiyyətlə bitirmiş, elə həmin il Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin) filologiya fakültəsinə daxil olmuşdur. 1973-cü ildə oranı bitirib İmişli və Cəbrayıl rayonlarında müəllim işləmişdir. 2 may 1977-ci ildən hərbi xidmətdə olmuşdur. Xidmət müddəti qurtardıqdan sonra Cəbrayıl rayonunun Karxulu kəndində Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi işləmişdir. Təhsildə göstərdiyi yüksək müvəffəqiyyətlərə görə 29 avqust 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi 642 №-li əmri ilə ona «Metodist müəllim» adı vermişdir. Az sonra təhsildəki uğurlarına görə «Ali dərəcəli» müəllim adına layiq görülmüşdür.

S.Q.Aliyev Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Nizamı adına Ədəbiyyat İnstitutunun dissertantı olmuş, 1992-ci ildə «Abbas Pənahi Makulinin həyat və yaradıcılığı» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 100-dən çox elmi və publisistik məqalələrin müəllifidir. Onun qələmindən çıxan yazılar respublikamızın «Qobustan», «Ulduz», «Kitablar aləmində», «Kənd həyatı», «Ədəbiyyat və incəsənət», «Azərbaycan müəllimi», «Respublika», «Oğuz eli», «Həyat», «Mədəniyyət», «Kredo», «Xronika» və s. qəzet və jur-

nallarda dərc olunmuşdur. O, «Abbas Pənahi Makulu» adlı iri həcmli elmi monoqrafiyanın müəllifidir. Hazırda o, Biləsuvar rayonundakı köçkün qəsəbəsində fəaliyyət göstərən 8 saylı Cəbrayıl orta məktəbində ədəbiyyat müəllimi işləyir.

Ailəlidir. İki övladı var.

ALLAHVERDİYEV SƏTTAR ŞAHVERDİ OĞLU

*Tarix elmləri namizədi,
Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun dosenti*

Səttar Şahverdi oğlu Allahverdiyev 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində anadan olmuşdur. 1944-cü ildə Balyand kəndindəki orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1954-cü ildə həmin məktəbi bitirmişdir. Həmin ili ali məktəbə daxil ola bilmədiyindən 1955-1958-ci illərdə Sovet Ordusu sıralarında hərbi xidmətini başa vurmuşdur.

S.Ş.Allahverdiyev 1958-ci ildə V.İ.Lenin adına APİ-nin tarix-filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1963-cü ildə institutu bitirmişdir. 1963-

1964-cü illərdə təyinatla Yardımlı, 1964-1969-cu illərdə isə İmişli rayonunda müəllim işləmişdir. 1969-1978-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutunda (indiki Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası) müəllim işləmişdir. Elmi yaradıcılığa meyl və elmi-tədqiqat işlərinə olan maraq onu keçmiş Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının Azərbaycan tarixi və Azərbaycan Kommunist Partiyası tarixi redaksiyasına gətirmiş və o, 1978-1982-ci illərdə bu redaksiyada redaktor işləmişdir.

S.Ş.Allahverdiyev 1981-ci ildə «Azərbaycan Partiya təşkilatının əmək ehtiyatları sistemində gənc fəhlə kadrlarının hazırlanması və tərbiyəsi sahəsində fəaliyyəti» (1946-1950-ci illər) mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. O, 1982-ci ildən Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun ictimai fənlər kafedrasının dosentidir. 1982-1990-cı illərdə Azərbaycan radiosunun beynəlxalq icmalçısı olmuşdur.

Səttar müəllim elmi-pedaqoji sahədə də səmərəli fəaliyyət göstərmiş, 100-dən çox kitab, kitabça, dərs vəsaiti, metodiki tövsiyə, məqalə yazmışdır. O, bir sıra dərslərlərin, o cümlədən «Türk

dünyası xalqlarının tarixi» (1996, şərikli müəlliflə), «Yeni tarix» (IX sinif üçün), «Yeni tarix» (şərikli müəlliflə – 2001), «Ən yeni tarix» (XI sinif, şərikli müəlliflə), «Azərbaycan tarixi» (şərikli müəlliflə – 2005, 2007), «Ümumi tarix» (şərikli müəlliflə-2006) və s. dərslərlərin müəlliflərindən biri olmuşdur.

Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

ALLAHVERDİYEV EYNULLA ƏMİRXAN OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
AMEA Fizika İnstitutunda böyük elmi işçi*

Eynulla Əmirxan oğlu Allahverdiyev 1966-cı il yanvarın 4-də Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində anadan olmuşdur. 1973-cü ildə Balyand kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1983-cü ildə həmin orta məktəbi bitirmişdir. 1984-1986-cı illərdə Sovet Ordusu sıralarında hərbi xidmətini başa vurmuş, 1987-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə daxil olmuş, 1992-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

E.Ə.Allahverdiyev 1992-1993-cü illərdə istehsalata göndərilmiş, Bakı şəhər evtikmə kombinatında işləmişdir. 1994-cü ildən o, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutuna baş laborant vəzifəsinə qəbul olunur. Sonra kiçik elmi işçi, elmi işçi vəzifələrində işləyir. 1998-ci ildə isə Fizika İnstitutunun aspirantura şöbəsinə qəbul olunur. Aspiranturada oxuya-oxuya elmi yaradıcılıq işi ilə ciddi şəkildə məşğul olur. 2005-ci ildə müvəffəqiyyətlə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Elə o vaxtdan da AMEA Fizika İnstitutunda böyük elmi işçi vəzifəsində çalışır.

Ailəlidir. Bir övladı var.

ALLAHVERDİYEV SARVAN DAVUD OĞLU

*İqtisad elmləri namizədi,
Azərbaycan Texniki Universitetinin dosenti*

Sarvan Davud oğlu Allahverdiyev 1941-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Qaracallı kəndində kasıb bir ailədə doğulmuşdur. Atası Davud kişi dolanışıq üçün Arazboyu zonası üstün tutmuş və 1952-ci ildə Şükürbəyli kəndinə köçmüşdür. Sarvan da ilk təhsilini Şükürbəyli orta məktəbində almış, 1963-cü ildə həmin məktəbin XI sinfini bitirmişdir. O vaxt Cəbrayıl rayonunun Arazboyu kəndlərində pambıq istehsalı geniş vüsət almışdı. Müəllim və şagirdlər də bu işə cəlb edilirdilər. Məktəbdə yaxşı oxumaqla bərabər, Sarvan həm də şagird istehsalat briqadasının briqadiri idi və şagird təsərrüfatı sahəsində çoxlu uğurları var idi. Ona görə də onun şəkli rayonun şərəf lövhəsinə vurulmuş, 1961-ci ildə Moskvada keçirilən Ümumittifaq şagird-istehsalat briqadirlərinin müşavirəsində iştirak etmiş, həmin müşavirədə SSRİ-nin o vaxtkı rəhbərləri və qabaqcıl təsərrüfatçıları ilə şəkillər çəkdirmiş, «Pravda» qəzeti redaksiyasında olmuş və qəzetin ştatdankənar müxbiri təyin olunmuşdur.

S.D.Allahverdiyev hələ orta məktəbdə oxuyarkən həyatın bütün sahələrində fəal olmuş, respublikada çıxan qəzetlərdə, o cümlədən rayonda çıxan «Kolxozçu» qəzetində çoxlu məqalə və oçerklərlə çıxış etmişdir.

S.D.Allahverdiyev 1963-cü ildə orta məktəbi bitirərək sənədlərini Azərbaycan Dövlət Universitetinin siyasi iqtisad şöbəsinə vermiş və universitetə qəbul olunmuşdur. 1968-ci ildə universiteti bitirdikdən sonra Təhsil Nazirliyinin təyinatı ilə Azərbaycan Politeknik İnstitutunun (indiki Texniki Universitet) siyasi iqtisad kafedrasına assistent təyin olunur. Elə o vaxtdan da taleyini bu institutla

bağlayır. Assistent, baş müəllim və dosent olur. 1973-cü ildə o, dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

S.D.Allahverdiyev institutda işlədiyi müddətdə geniş elmi-pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olur. 50-yə yaxın elmi məqalə çap etdirir, 4 kitab, 6 metodik vəsait hazırlayır.

Hazırda Texniki Universitetin dosentidir.

Ailəlidir. 2 övladı, 5 nəvəsi var.

ASLANOV VAHİD BAYRAM OĞLU

*Tibb elmləri namizədi,
3 saylı kliniki xəstəxanada şöbə müdiri*

Vahid Bayram oğlu Aslanov 1942-ci ilin may ayında Quycax kəndində dünyaya göz açıb. 1949-cu ildə Quycax kənd yeddi illik məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1959-cu ildə 198Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini müvəffəq qiymətlərlə başa vurmuşdur.

1959-1960-cı illərdə Bakı şəhəri Abşeron rayonundakı iki saylı tərəvəzçilik sovxozunda, 1961-ci ildə isə Jdanov (indiki Beyləqan) rayonundakı meyvəçilik sovxozunda fəhlə işləmişdir.

V.B.Aslanov sonralar-1961-ci ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olur. 1967-ci ildə institutu başa vurur və elə həmin il də təyinatla doğma kəndinə – Quycaxa baş həkim göndərilir. Kənddə olarkən Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun 1971-ci ildə «Daxili xəstəliklər» üzrə keçirdiyi müsabiqədə iştirak edir və institutun I terapiya kafedrasının kliniki ordinatoru təyin edilir.

V.B.Aslanov 1973-cü ildə klinik ordinatoru qurtarır, bir ay sonra Sabunçudakı 3 saylı şəhər kliniki xəstəxanasının funksional diaqnostika kabinetinə rəhbərlik edir, 1978-ci ildən isə kardiologiya şöbəsinin müdiri olur və 1984-cü ilə qədər bu vəzifədə çalışır.

V.B.Aslanov kardiologiya şöbəsində işləyərkən elmi yaradıcılıq üzərində də fəaliyyətini davam etdirirdi. O, 1981-ci ildə Tbilisi Dövlət Tibb İnstitutunda «Ürəyin işemik xəstəliklərinin erkən diaqnostikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. 20-yə yaxın elmi məqalənin, 3 müəlliflik şəhadətnaməsinin müəllifidir.

V.B.Aslanov 1984-1987-ci illərdə ADTI-nun II Terapiya kafed-

rasında assistent işləmiş, 1975-1982-ci illərdə 3 sayılı şəhər kliniki xəstəxanası həmkarlar təşkilatının sədri kimi fəaliyyət göstərmiş, «SSRİ-nin tibb əlaçısı» döş nişanı ilə təltif edilmişdir.

Vahid Aslanov 1987-ci ildən indiyə kimi xəstəxananın «Rev-mokardiologiya» şöbəsinin müdiri vəzifəsində işləyir.

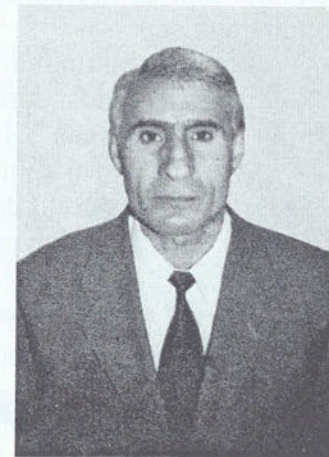
Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

ASLANLI MOBİL İSMAYIL OĞLU

Pedaqoji elmlər namizədi, BDU-nun dosenti

Mobil İsmayıl oğlu Aslanlı 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində anadan olmuşdur. Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirdikdən sonra Sumqayıt şəhərindəki zavodlarda tornaçı, çilingər işləmiş və oradaca idmanın boks növü ilə ciddi məşğul olmuşdur. O vaxt onu Qırğızıstan respublikasına dəvət edirlər. Orada yığma komandanın tərkibində M.Aslanlı həmin respublikanın idman şərəfini layiqincə qoruyur. O, bir sıra keçmiş ittifaq miqyaslı yarışların qalibi və mükafatçısı kimi uğurlu nəticələr qazanır.

M.İ.Aslanlı 1969-cu ildə Qırğızıstan Bədən Tərbiyəsi İnstitutuna daxil olur və sonralar onu yenidən Azərbaycana dəvət edirlər. Ali məktəbi bitirdikdən sonra məşqçilik fəaliyyətinə başlayır. Mobil müəllim məşqçilik dövründə bir çox yüksək dərəcəli idmançılar hazırlayaraq onların məşqçilər şurası tərəfin-dən ölkə yığma komandasına cəlb olunmasına yaxından köməklik göstərir.

M.İ.Aslanlı 1979-cu ildə, indiki Bakı Dövlət Universitetinin bədən tərbiyəsi və idman kafedrasına müəllim kimi dəvət olunur. Həm də elmi yaradıcılıqla ciddi məşğul olan Mobil müəllim Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunun dissertantı kimi uşaq və gənclərin mənəvi kamilləşməsində fiziki mədəniyyətin, idmanın rolu ilə bağlı fundamental bir tədqiqat işi araşdırır. Həmin problemlə bağlı elmi məqalələri keçmiş ittifaqın və respublikamızın bir sıra jurnallarında, habelə bey-nəlxalq konfransların materiallarında dərc olunmuşdur.

M.İ.Aslanlı 1990-cı ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi alır və 1991-ci ildə BDU-nun dosenti seçilir. Bundan sonra alim onu bütün həyatı

boyu düşündürən yeni bir mövzu üzərində daha gərgin işləməyə başlayır. O, Bakı Dövlət Universitetinin pedaqogika kafedrasının doktorantı kimi «Azərbaycan ədəbiyyatında fiziki tərbiyə problemləri» adlı doktorluq dissertasiyasını tamamlayaraq müzakirəyə təqdim etmişdir.

Mobil müəllimin indiyə qədər 3 monoqrafiyası, 8 broşürası və 200-ə yaxın məqaləsi dərc olunmuşdur. O, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyi və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür.

M.İ.Aslanlı eyni zamanda tanınmış idman hakimidir. O, uzun illərdir ki, «Beynəlxalq dərəcəli hakim» kimi ölkəmizdə və xaricdə keçirilən bir çox beynəlxalq miqyaslı mötəbər yarışları yüksək səviyyədə idarə edir.

Ailəlidir. İki övladı var.

ATAŞOVA RAZİYƏ HÜSEYN QIZI

*Hüquq elmləri namizədi, Bakı şəhəri,
Xətai rayon Məhkəməsinin hakimi*

Raziyə Hüseyn qızı Ataşova 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Daşveysəlli kəndində anadan olmuşdur. 1960-cı ildə Daşveysəlli kənd 8 illik məktəbinin 1 sinfinə daxil olmuş, 1970-ci ildə Cəbrayıldakı M. Qorki (M.Mehdizadə) adına şəhər orta məktəbini tərifnamə ilə bitirmişdir. İki il istehsalatda çalışdıqdan sonra 1973-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə daxil olmuşdur. 1978-ci ildə həmin fakültəni bitirib təyinatla Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinə göndərilmiş, 1978-cı ildən 2000-ci ilədək Ədliyyə Nazirliyinin Elmi Tədqiqat Məhkəmə Ekspertizası Kriminalistika və Kriminologiya problemləri İnstitutunda (indiki Dövlət Ekspertiza Mərkəzində) ekspert, elmi işçi, elmi katib vəzifələrində işləmişdir.

R.H.Ataşova Dövlət Ekspertiza Mərkəzində işləyərkən elmi-tədqiqat işlərinə də meyl göstərmiş, məhkəmə ekspertizası və kriminalistika sahəsində elmi iş üzərində işləmişdir. Gərgin elmi axtarılar və elmi tədqiqat işləri öz səmərəsini vermiş və o, 1999-cu ildə adı çəkilən mövzu üzrə dissertasiya müdafiə edərək hüquq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Hüquqşünas alimin 30-dan çox elmi məqaləsi, bir metodik vəsaiti çap olunmuşdur.

R.H.Ataşova 2000-ci ildə hakim vəzifəsini tutmaq üçün keçirilmiş test imtahanlarında uğurla iştirak etmiş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatı əsasında Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisad Məhkəməsinə hakim təyin edilmiş, 2007-ci ilədək bu vəzifədə işləmişdir. Raziyə xanım 2007-ci ildən iyul ayından Respublika Prezidentinin sərəncamı ilə Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin hakimi təyin edilmişdir.

Ailəlidir, övladı var.

BEHBUDOV ƏLİ SƏFƏRALI OĞLU

(1925-2006)

Fəlsəfə elmləri namizədi, dosent

Əli Səfəralı oğlu Behbudov 1925-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Horovlu kəndində anadan olmuşdur. 1931-ci ildə Horovlu kənd yeddiillik məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1938-ci ildə oranı qurtardıqdan sonra Qaryagin (indiki Füzuli) rayonu pedaqoji texnikumuna qəbul olunmuşdur. 1941-ci ildə texnikumu əla qiymətlərlə bitirərək Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kənd orta məktəbinə dərs hissə müdiri təyin olunur. 1943-cü ildən – 1945-ci ilin iyun ayına kimi Böyük Vətən Müharibəsi cəbhələrində döyüşür. Müharibədən qayıtdıqdan sonra o, Cəbrayılın Xələfli və Hovuslu kənd yeddiillik məktəblərində direktor işləmişdir.

Ə.S.Behbudov 1949-cu ildə rayon Partiya Komitəsinin zəmanəti ilə Bakı hüquq məktəbinə oxumağa göndərilir. Burada oxuya-oxuya o, Ali Məhkəmədə vəkil işləyir. Lakin ali təhsil almaq onun ən böyük arzusu idi. Ona görə də 1951-ci ildə imtahan verərək Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olur. Universitetin II kursunda oxuyarkən fakültənin nəzdində fəlsəfə şöbəsi açılır və Əli müəllim həmin şöbəyə keçir. 1956-cı ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirən Ə. Behbudov 1985-ci ilə qədər Cəbrayılın Maral-yan və Horovlu kənd orta məktəblərində direktor vəzifəsində çalışır. 1966-1970-ci illərdə ADU-nun fəlsəfə kafedrasının qiyabi aspirantı olur.

Ə.S.Behbudov 1972-ci ildə «Ə.Haqqverdiyevin ateizmi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1985-ci ildən Xankəndi Pedaqoji İnstitutuna müəllim getdiyinə görə məktəb direktorluğundan azad edilmiş. 1988-ci ilə qədər həmin institutun fəlsəfə kafedrasında müəllim işləmişdir. Məlum Dağlıq Qarabağ hadisələri ilə əlaqədar 1988-1989-cu illərdə Gəncə Pedaqoji Universitetində işləmiş,

1990-cı ildən isə N.Tusi adına ADPU-nun Şuşa filialının sosial-siyasi elmlər kafedrasının dosenti olmuşdur.

Taleyinə demək olar ki, Azərbaycanın əksər regionlarında işləmək qisməti düşən Əli müəllim 2000-2001-ci illərdə Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Ağcabədi filialında, 2001-ci ilin iyun ayından – 2006-cı ilə – ömrünün sonuna qədər Sumqayıt Dövlət Universiteti fəlsəfə kafedrasının dosenti işləmişdir.

Ə.S.Behbudovun xidmətləri hökumət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, o, Böyük Vətən Müharibəsində əməyə görə medalı, qələbənin 40, 50, 60 illiyi medalları ilə təltif edilmişdir.

Əli müəllim 100-ə qədər elmi-pedaqoji məqalənin, 2 kitabın müəllifidir.

Övladları, nəvələri var.

Tanınmış alim 2006-cı ilin avqustunda vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

BEHBUDOV SEFİ MAXIŞ OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
AMEA Dilçilik İnstitutunda aparıcı elmi işçi*

Sefi Maxış oğlu Behbudov 1933-cü ildə may ayının 1-də Cəbrayıl rayonunun Aşağı Maralyan kəndində qulluqçu ailəsində anadan olub. Uşaq ikən anasını itirib, atası isə Böyük Vətən müharibəsində həlak olub. Qardaşının himayəsində böyüyüb.

O, yeddi illik təhsilini Aşağı Maralyan kəndində alıb. 1951-ci ildə akademik Mehdi Mehdizadə adına (keçmiş M.Qorki adına) Cəbrayıl orta məktəbini bitirib və həmin il də Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə daxil olub. 1956-cı ildə Universiteti qurtararaq Cəbrayıl rayondakı Aşağı Maralyan kənd məktəbinə müəllim göndərilib. 1956-cı ildən 1960-cı ilin oktyabr ayına kimi həmin məktəbdə həm tədris hissə müdiri vəzifəsində çalışıb, həm də dil-ədəbiyyat müəllimi işləmişdir.

S.M.Behbudov 1960-cı ilin oktyabrından 1963-cü ilin oktyabrına kimi Azərbaycan EA Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutunun əyani aspirantı olmuş, 1966-cı il oktyabr ayının 21-də «Azərbaycan dilinin Zəngilan şivəsi» adlı namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

S.M.Behbudovun indiyə kimi 100-ə qədər elmi məqaləsi ölkəmizdə və ölkəmizdən kənarında müxtəlif jurnallarda və məcmuələrdə çap olunmuşdur. O, Bakıda, Moskvada, Sankt-Peterburqda, Ufada, Ujqorodda, Nukusda və başqa şəhərlərdə Türk dillərinin dialektologiyası məsələlərinə həsr olunmuş ümumittifaq müşavirələrində və digər elmi konfranslarda maraqlı və məzmunlu məruzələrlə çıxışlar etmişdir.

Türkdilli respublikalar içərisində ilk nümunə olan və 128 xəritədən ibarət «Azərbaycan dilinin dialektoloji atlası»nın (1990), Türkiyədə çap edilmiş ikicildlik «Azərbaycan dilinin dialektoloji

lüğəti»nin (1999, 2003), «İraq-türkman ləhcəsi» (2004), «Azərbaycan dili dialekt və şivələrində köməkçi nitq hissələri» (1992), «Rasim Kərimlinin poeziyası» (2002), «Azərbaycan dilinin Dərbənd dialekti» (2008) əsərlərinin əsas müəlliflərindən biri və «Azərbaycan dili şivələrinin omonimlər lüğəti»nin (2003) müəllifidir.

S.M.Behbudov Azərbaycan dialektologiyasına aid yazılmış və hələ də öz çapını gözləyən «Azərbaycan dialektologiyası» (1985), «Azərbaycan dilinin qırpaq tipli dialekti və şivələri» (1990), «Azərbaycan dilinin Yuxarı Qarabağ şivələri» (1995), «Cənubi Azərbaycan dialekt və şivələri» (1990), «Azərbaycan dili dialekt və şivələrinin antologiyası» (1996), «Azərbaycan dilinin cənub-qərb şivələri» (2003), «Azərbaycan dilinin Gəncəbasar şivələri» (2005) və «Azərbaycan dilinin ayrım şivəsi» (2007) əsərlərinin də əsas müəlliflərindən biridir. O, eyni zamanda «Azərbaycan dilinin dialektoloji lüğəti»nin (2007), «Azərbaycan dilinin Dərbənd dialekti» monoqrafiyasının redaktorlarından biri və «Müdrikliyin zirvəsi» (2006), «Azərbaycan dilinin Lerik rayonu şivələri» (2007) əsərlərinin redaktoru olub.

S.Behbudov hal-hazırda Azərbaycan MEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Azərbaycan dialektologiyası şöbəsində aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışır.

Ailəlidir, iki qızı, bir oğlu, 4 nəvəsi var.

BEHBUDOV MÜRŞÜD CÜMŞÜD OĞLU

(1939-2007)

*(Mürşüd Behbudzadə)**Tarix elmləri namizədi, dosent*

Mürşüd Cümşüd oğlu Behbudov 1939-cu ilin mayında Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndində anadan olmuşdur. 1946-cı ildə Şükürbəyli kənd orta məktəbinə daxil olmuş, 1958-ci ildə burada orta təhsilini tamamlamışdır. 1958-1961-ci illərdə keçmiş Sovet Ordusu sıralarında hərbi xidmətdə olmuşdur. Əsgəri xidmətini başa vurduqdan sonra o, 1961-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuş, 1966-cı ildə universiteti bitirmişdir. Elə həmin il tarix fakültəsi elmi şurasının qərarı ilə onu aspiranturaya qəbul edirlər.

M.C.Behbudov 1967-1970-ci illərdə ümumi tarix kafedrasının aspirantı olur. Elə bu illərdən də elmi yaradıcılığa başlayır. Hələ aspirantura illərində işləməyə başladığı «1939-1941-ci illərdə İngiltərə-Türkiyə münasibətləri» mövzusunda işlədiyi dissertasiyanı genişləndirərək 1971-ci ildə müdafiə edir və tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Müdafiədən sonra – 1971-1973-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetində laborant və müəllim, 1973-1990-cı illərdə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutunun «siyasi iqtisad və partiya tarixi» kafedrasında müəllim, baş müəllim işləmişdir.

1990-cı ildən ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun ictimai fənlər kafedrasının dosenti olmuşdur.

M.C.Behbudov tarix ixtisasına aid çoxlu məqalə, dərslik və dərs vəsaitlərinin müəllifidir. O, 1997-ci ildə «Ümumi tarix» dərs vəsaitini (S.Allahverdiyev və Ə.Haqverdiyevlə), 2001-ci ildə X sinif üçün «Yeni tarix» dərs vəsaitini (S.Allahverdiyevlə birlikdə), 2002-ci ildə XI sinif üçün «Ən yeni tarix» dərs vəsaitini (S.Allahverdiyevlə birlikdə), 2005-ci ildə «Azərbaycan tarixi» dərs vəsaitini (S.Allahverdiyev və Ə.Haqverdiyevlə birlikdə), 2006-cı ildə

isə 450 səhifəlik «Ümumi tarix» dərs vəsaitini yazmışdır.

M.C.Behbudov ədəbiyyatla, poeziya ilə də yaxından məşğul olmuşdur. Hələ universitet illərində onun şeirləri müxtəlif qəzet və jurnallarda, o cümlədən doğulub boya-başa çatdığı Cəbrayıl rayonunda çap olunan «Kolxozçu» (indiki «Xudafərin») qəzetində tez-tez dərc edilirdi. Onun 1987-ci ildə «Yazıçı» nəşriyyatında «Körpü» şeirlər kitabı çap olunmuş, 2001-ci ildə Bakı Universiteti nəşriyyatında buraxılmış «Bu dərdin adı Cəbrayıl» almanaxında şeirləri nəşr edilmişdir.

Evli idi. Övladları, nəvələri var.

M.C.Behbudov 2007-ci ilin dekabr ayında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

BEYDULLAYEV MƏHƏMMƏD ƏLƏKBƏR OĞLU

Texnika elmləri namizədi, ADNA-nın dosenti

Məhəmməd Ələkbər oğlu Beydullayev 1946-cı il dekabrın 1-də Cəbrayıl rayonunun Hovuslu kəndində doğulmuşdur. 1952-ci ildə Hovusludakı səkkizillik məktəbdə oxumuş, 1963-cü ildə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbin XI sinfini qurtararaq orta təhsil almışdır. 1963-1968-ci illərdə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki Dövlət Neft Aka-demiyası) tələbəsi olmuş, 1968-ci ildə İnstitut Elmi Şurasının qərarı ilə aspiranturaya qəbul olunmuşdur.

M.Ə.Beydullayev 1975-ci ildə «Kənar şərtləri nəzərə almaqla transformatorlarda dalğa prosesini tətbiq etmək üçün analitik üsulların hazırlanması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. O, 1978-1988-ci illərdə SSRİ Energetika Nazirliyi nəzdində olan Elmi-Tədqiqat Energetika İnstitutunda baş elmi işçi və laboratoriya müdiri işləmişdir.

M.Ə.Beydullayev 1984-cü və 1987-ci illərdə Sovet elmi-tədqiqat nümayəndəliyinin tərkibində Vyetnamda mühüm dövlət obyektlərinin mühafizəsi işində geniş elmi araşdırmalar aparmışdır. O vaxtlar bu elmi nəticələr haqqında «Pravda» qəzetində və digər kütləvi informasiya vasitələrində geniş məlumatlar verilmişdir.

M.Ə.Beydullayevin SSRİ EA IV bölməsində yeraltı və yerüstü obyektlərin mühafizəsi sahəsində etdiyi mühazirələrin elmi nəticələri məxfi iş kimi dövlət orqanları tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Aparılan elmi işlərin nəticələri Moskva Energetika sistemində geniş tətbiq edilmiş, bu haqda xüsusi qərarlar verilmişdir.

Məhəmməd müəllim bir sıra beynəlxalq konfrans və simpoziumlarda elmi məruzə və tezislərlə çıxışlar etmişdir. O, 40-dan çox elmi məqalənin, 3 müəlliflik şəhadətnaməsinin, 3 monoqrafiya və 3 dərs vəsaitinin müəllifidir.

M.Ə.Beydullayev 1988-ci ildən Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının dosentidir.

Ailəlidir, iki övladı var.

BƏŞİROV NOVRUZ ƏYYUB OĞLU

Texnika elmləri namizədi, AMEA-da baş elmi işçi

Novruz Əyyub oğlu Bəşirov 1949-cu il martın 10-da Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1966-cı ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, Bakıya gələrək 1967-ci ildə keçmiş V.İ. Lenin adına API-nin riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1971-ci ildə oranı bitirmişdir.

N.Ə.Bəşirov 1971-1976-cı illərdə təyinatla Soltanlı kənd orta və Araz Maşanlı səkkizillik məktəblərində müəllim işləmiş, 1976-cı ildə isə Bakıya qayıdaraq 5 №-li

kimya-biologiya təmayüllü Respublika İnternat məktəbində riyaziyyat müəllimi işləmişdir.

1978-ci ildə o, Azərbaycan EA Y.Məmmədəliyev adına Neft və Kimya Prosesləri İnstitutunun riyazi modelləşdirmə və optimallaşdırma laboratoriyasında baş laborant vəzifəsinə qəbul olunmuş, sonralar isə kiçik elmi işçi, elmi işçi işləmişdir.

N.Ə.Bəşirov 1984-1988-ci illərdə NKPI-nin aspiranturasında təhsil almış və 1988-ci ildə «Adaptiv model əsasında etilbenzolun stirola hidrogensizləşdirilməsi katalitik prosesinin idarə edilməsinin optimallaşdırılması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi, alimlik dərəcəsi almışdır. Onun elmi işinin nəticələri Sumqayıt şəhərindəki «Sintezkauçuk» İstehsalat Birliyinin «Q-6» sexində tətbiq olunaraq dövlətə xeyli gəlir gətirmiş və bu işlər 1988-ci ildə Respublika Mendeleyev Cəmiyyətinin I dərəcəli diplomuna layiq görülmüşdür.

Texnika elmləri namizədi Novruz Bəşirovun stiroulun sənaye üsulu ilə istehsalının avtomatik idarə olunması məqsədi ilə yaratdığı və «Sintezkauçuk» İB-də böyük müvəffəqiyyətlə tətbiq etdiyi iki Tətbiqi Proqramlar Paketi (TPP) Moskvada Alqoritm və Proqramlar Fondu tərəfindən keçmiş SSRİ respublikalarında stirool istehsal edən zavodlarda da istifadə etmək üçün qəbul olunmuşdur.

AMEA-nın Aşqarlar Kimyası İnstitutunda mütəxəssis çatış-

mazlığı ilə əlaqədar olaraq 1989-cu ildə həmin instituta göndərilmiş, orada «Aşqarların riyazi modelləşdirilməsi və optimallaşdırılması» sektorunu yaratmış və 1992-ci ilədən ona rəhbərlik etmişdir. Bu müddət ərzində o, həmin institutda işləyib hazırlanmış bir çox aşqarların riyazi modellərini işləyib hazırlamış və onların alınmasının optimal şəraitlərini tapmışdır.

1992-1993-cü illərdə Gənclər İnstitutunda (İndiki Qərb Universitetində) dosent işləmiş və 1993-cü ildə rəhbərliyin dəvəti ilə yenidən Aşqarlar Kimyası İnstitutuna qayıtmışdır. Aşqarlar Kimyası İnstitutunda baş elmi işçi işləməklə bərabər, Novruz müəllim 1994-2003-cü illər ərzində QAFQAZ Universitetində türk və ingilis dillərində mühazirələr oxumuş və kollektivin dərin hörmətini qazanmışdır.

Yazdığı doktorluq dissertasiyasının nəticələrinin orta məktəbdə eksperimentlərlə yoxlanılması və tamamlanması məqsədi ilə o, 2001-ci ildən Xətai rayonu 269 saylı orta məktəbdə riyaziyyat və informatika müəllimi işləməyə başlamışdır.

2002-ci ildə «İlin ən yaxşı müəllimi» respublika müsabiqəsinin qalibi olmuş, Təhsil Nazirliyi tərəfindən müvafiq diplom və fəxri fərman almışdır.

100-dən çox elmi əsərin müəllifidir. Bunlardan 4-ü monoqrafiya şəklində yazılmış dərs vəsaiti və metodik vəsait, biri müəlliflik şəhadətnaməsi, ikisi Tətbiqi Proqramlar Paketidir. Novruz müəllim öz dostu Mustafa Əhmədovla birlikdə riyazi modelləşdirməyə aid bir kitabı ingilis dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir və hazırda onu çapa hazırlayır. Respublikamızda ilk İnformatika kitabının və bu sahədə bir çox elmi-metodiki əsərlərin müəllifi olan texnika elmləri namizədi, dosent Novruz Bəşirov peşəkar elmlər doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün «Ümumtəhsil məktəbində avtomatlaşdırılmış tədris kursunun yaradılması üzrə işin sistemi» mövzusunda yazdığı dissertasiyanı 2006-cı ildə bitirmiş və müzakirəyə təqdim etmişdir.

Ailəlidir. Övladları var.

CƏFƏROV AMİL MÜZƏFFƏR OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
ADU-nin müəllimi*

Cəfərov Amil Müzəffər oğlu 11 sentyabr 1949-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Qaracallı kəndində kolxozçu ailəsində anadan olmuşdur. O, 1956-cı ildə N.Nərimanov (sonralar Hikmət Allahverdiyev) adına Balyand kənd orta məktəbinin I sinfinə daxil olmuş, 1966-cı ildə həmin məktəbi bitirmişdir. Həmin il sənədlərini M.F.Axundov adına APDİ-nin ingilis dili fakültəsinə vermiş, lakin konkurs böyük olduğundan müsabiqədən keçməmişdi. Qeyd etmək lazımdır ki, həmin il orta məktəblərdə iki buraxılış X və XI siniflərin buraxılışı var idi. Sonra o, Bakı Energetika Texnikumuna daxil olmuş və orada müvəffəqiyyətlə təhsilini davam etdirmişdir, lakin əsgəri xidmətə çağırış təhsili başa vurmağa qoymamışdır. 1968-1970-ci illər hərbi xidmətdə olmuş, ancaq xarici dillərə olan maraq bu müddət ərzində bir an da belə onu tərk etməmişdir. Nəhayət, hərbi xidməti başa vurduqdan sonra Amil Cəfərov yenidən sənədlərini yuxarıda adını çəkdiyimiz ali məktəbə təqdim etmiş və oraya daxil olmuşdur. Quş qanadlı tələbəlik illəri çox tez ötürür və 1974-cü ildə o, institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirir. Tələbəlik illərində Amil Cəfərov özünü həmçinin ictimaiyyətçi bir adam kimi göstərmiş, o zamanlar partiya komitəsinin büro üzvü, katibin müavini olmuşdur. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, hələ hərbi xidmətdə olanda o, «Rəşadətli xidmətə görə» medalı ilə təltif olunmuş, tələbə olanda «təhsil əlaçısı» döş nişanına layiq görülmüşdür.

A.M.Cəfərov institutu bitirib təyinatla Cəbrayıl rayonuna göndərilir 1974-1977-ci illərdə həmin rayonun Xələfli, sonra Tinli kənd səkkizillik məktəblərində «İngilis dili» müəllimi kimi əmək fəaliyyətində olmuşdur.

Lakin elmə olan maraq Amil müəllimi həmişə narahat etmiş və o, 1977-ci ildən taleyini doğma instituta (indi Dillər Universiteti) bağlamışdır.

A.M.Cəfərov istehsalatdan ayrılmamaqla aspiranturaya daxil olmuş və bitirmişdir. O, 1993-2001-ci illərdə ingilis-alman dilləri fakültəsində dekan müavini olmuşdur.

Amil müəllim «Müxtəlif sistemli dillərdə qohumluq terminləri (Azərbaycan, ingilis, rus dilləri materialı əsasında)» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. O, bitirdiyi H.Allahverdiyev adına Balyand kənd orta məktəbi məzunlarından birinci filologiya elmləri namizədidir.

Filologiya elmləri namizədi Amil Cəfərov 20-dən çox elmi məqalənin, «İngilis dilinin leksikologiyası» fənni üzrə proqramın müəllifi, onlarla kitab və monoqrafiyanın rəyçisi, həmçinin orta məktəbin IX, X, XI sinif dərslərinə xeyir-dua verənlərdən biridir.

A.M.Cəfərov hal-hazırda Azərbaycan Dillər Universitetində çalışır, gənc nəsə ingilis dilində mühazirələr aparır və həmçinin iki dərslük və dərslük vəsaiti üzərində ciddi şəkildə iş aparır.

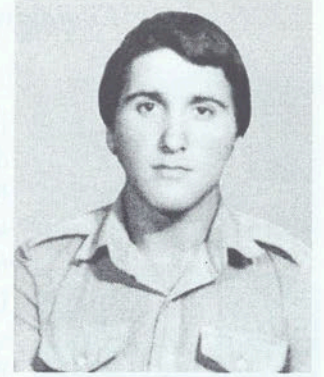
Ailəlidir. Həyat yoldaşı tibb işçisidir və iki övladı var.

CƏFƏROV SƏNAN FAMIL OĞLU

Texnika elmləri namizədi, ADNA-nın dosenti

Sənan Famil oğlu Cəfərov 1967-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Qaracallı kəndində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini atasının dərslər dediyi Daş Veysəlli kənd məktəbində almış, 1983-cü ildə Cəbrayıl rayonu M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi müvəffəqiyyətlə bitirərək Azərbaycan Neft Kimya İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) «İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması» fakültəsinə daxil olmuşdur. 1984-1987-ci illərdə Sovet Ordusu sıralarında xidmət etmişdir.

S.F.Cəfərov 1991-ci ildə Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasını fərqlənmə diplomu ilə bitirərək təyinatla «Neft Daşları» Neft Qaz Çıxarma İdarəsində mühəndis kimi çalışmışdır. 1992-ci ildə Azərbaycan dövlət Neft Akademiyasında aspiranturaya daxil olmuş, 1994-cü ildə «İdarə olunan üçfazlı elektromaqnit vibrohəyəcanlandırıcıları» mövzusunda dissertasiya işini müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

S.F.Cəfərov 1994-1997-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının «Avtomatika, telemexanika və elektronika» kafedrasında elmi işçi və assistent vəzifələrində çalışmışdır. 1998-ci ildən «Avtomatika, telemexanika və elektronika» kafedrasında dosent vəzifəsində çalışır.

1998-2001-ci illərdə doktoranturada təhsil almışdır.

S.F.Cəfərov Azərbaycan Respublikasının Avropa İttifaqı ilə birgə həyata keçirdiyi təhsil proqramlarında fəal iştirak edir. Buna misal olaraq Almaniya və Hollandiya Universitetləri ilə birgə həyata keçirilən «Tempus» proqramını göstərmək olar.

80-ə yaxın elmi məqalənin və 6 metodik vəsaitin müəllifidir. Elmi məqalələri Almaniya, İngiltərə, Çin, Rusiya, Ukrayna, Türkiyə kimi ölkələrin qabaqcıl elmi jurnallarında dərc olunmuşdur.

Ailəlidir. İki övladı var.

ƏBİLOV AYDIN SALMAN OĞLU

(1931-1982)

Filologiya elmləri namizədi, dosent

Aydın Salman oğlu Əbilov 1931-ci ildə Cəbrayılada anadan olmuşdur. Valideynləri Bakıya köçdüyündən 1938-ci ildə Bakıdakı 44 sayılı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1948-ci ildə orta məktəbi bitirmişdir. Həmin il də Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1953-cü ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə qurtarmışdır. Dərin elmi biliyi və təşkilatçılıq qabiliyyətinə görə onu universitetdə saxlayır və aspiranturaya qəbul edirlər. 1953-1956-cı illərdə aspiranturada oxumaqla sonralar Müasir Azərbaycan dili kafedrasında elmi işçi, baş elmi işçi və dosent vəzifələrində işləmişdir.

A.S.Əbilov 1962-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetində «Müasir Azərbaycan dilində feli sifət tərkibləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

A.S.Əbilov müasir Azərbaycan dili üzrə tanınmış mütəxəssis idi. Onun müasir Azərbaycan dilinin aktual problemlərinə aid onlarla elmi məqaləsi çap olunmuşdu. Ukrayna yazıçı və alimləri ilə yaradıcılıq əlaqələri var idi. Ukraynadakı bir sıra tələbələrinə Azərbaycan dilini öyrədirdi. Ukrayna yazıçısı Valentin Tsipko ilə birlikdə Ukraynada tərcümə məsələlərinə dair kitab çap elətdirmişdi.

Tanınmış alim gərgin elmi yaradıcılıq axtarışlarının məhsulu olan və tamamlanmış doktorluq işini müdafiə edə bilmədi. 1982-ci ildə uzun sürən xəstəlikdən sonra vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ƏBİLOV ADİL MƏMİŞ OĞLU

(1912-1974)

İqtisad elmləri namizədi, dosent

Adil Məmiş oğlu Əbilov 1912-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Əfəndilər kəndində kasıb bir ailədə doğulmuşdur. 1923-cü ildə Çərəkən kəndindəki birinci dərəcəli kənd məktəbinə daxil olmuş, 1928-ci ildə V sinfi bitirərək Qazax pedaqoji texnikumunda oxumuşdur. 1932-1934-cü illərdə Cəbrayıl rayon komsomol komitəsində təbliğat-təşviqat şöbəsinin müdiri, 1934-1939-cu illərdə Cəbrayılada çıxan «Lenin bayrağı» (indiki «Xudafərin») qəzetinin məsul katibi vəzifəsində işləmişdir.

A.M.Əbilov 1939-cu ilin sentyabrında Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuş, Böyük Vətən Müharibəsi başladığından 1941-ci ilin iyul ayında keçmiş Sovet Ordusu sıralarında cəbhəyə getmiş, 1944-cü ilə qədər döyüşən ordu sıralarında Şimali Qafqaz cəbhəsində vuruşmuşdur. Cəbhədə sırayı əsgərdən rota siyasi rəhbəri və batalyon komissarı vəzifəsinə qədər yüksəlmişdir. Üç dəfə yaralanmış, axırncı dəfə yaralananda kapitan rütbəsində ordudan tərxis edilmişdir. Döyüş tapşırıqlarını ləyaqətlə yerinə yetirdiyinə görə orden və medallarla təltif edilmişdir.

A.M.Əbilov 1946-cı ildə ordudan tərxis olunaraq həmin ilin mart ayından Bakı şəhər Partiya Komitəsində təlimatçı, 1946-cı ilin noyabrından 1948-ci ilin dekabr ayına qədər Mir Bəşir (indiki Tərtər) rayon Partiya Komitəsinin II katibi, 1948-1951-ci illərdə Puşkin (indiki Biləsuvar) rayon Partiya Komitəsinin I katibi vəzifələrində işləmişdir.

A.M.Əbilov 1951-1954-cü illərdə Moskvada Sov.İKP MK yanında Ali Partiya məktəbində oxumuş, 1954-cü ildən Azərbaycan KP MK-da partiya orqanları şöbəsinin müdiri işləmişdir. 1954-cü ildə Lənkəran rayon Partiya Komitəsinin I katibi təyin edilmiş, 1959-cu ilə qədər bu vəzifədə çalışmışdır.

1960-cü ildə o, Moskvada Plexanov adına Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunmuş, 1962-ci ildə elə həmin institutda «Kənd təsərrüfatında əmək məhsuldarlığını inkişaf etdirmək yolları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1963-cü ilin mart ayından 1967-ci ilə qədər Azərbaycan Respublikası EA-da baş elmi işçi vəzifəsində işləmiş, 1967-ci ildən ömrünün sonuna qədər indiki ADPU-nun siyasi iqtisad kafedrasında işləmişdir. 1967-ci ildə kafedranın baş müəllimi, 1968-ci ildən isə dosenti olmuşdur. Onun 30-dan çox elmi məqaləsi, bir neçə kitabı işıq üzü görmüşdür.

A.M.Əbilov 1949-1960-cı illərdə Azərbaycan KP MK-nın üzvü, Azərbaycan KP-nin XVII-XXIII qurultaylarının nümayəndəsi, 1951-ci ildən 1963-cü ilə qədər Azərbaycan Ali Sovetinin deputatı olmuşdur. 1959-cu ildə SSRİ XTNS-nin Böyük qızıl medalına layiq görülmüşdür.

A.M.Əbilov 1974-cü ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ƏBİLOV RAFİQ QAFAR OĞLU

*Geologiya-mineralogiya elmləri namizədi,
Elmi-Tədqiqatlar İnstitutunun aparıcı elmi işçisi*

Rafiq Qafar oğlu Əbilov 1936-cı ildə Cəbrayılada anadan olmuş və 1954-cü ildə Cəbrayıl rayon M.Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbini əla qiymətlərlə bitirərək həmin il də Azərbaycan Dövlət Universitetinin geoloji-coğrafiya fakültəsinə daxil olmuşdur.

R.Q.Əbilov hələ orta məktəbdə oxuyarkən məktəbin komsomol komitəsinin katibi, rayon komsomol komitəsinin büro üzvü olmuşdur.

1958-ci ildə boks üzrə Bakıda keçirilən respublika üzrə şəxsi birincilik yarışında 3-cü yeri tutmuş və mükafatlandırılmışdır.

Universitetdə oxuduğu illərdə o, fakültənin ictimai işlərində fəal iştirak etmişdir.

R.Q.Əbilov 1959-cu ildə Universitetdə təhsilini başa vuraraq «Mühəndis geoloq» ixtisası ilə Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat Neftçixarma İnstitutunun neft-mədən sularının geo-kimyası laboratoriyasına texnik-laborant vəzifəsinə təyin edilmişdir. (hal-hazırda bu institut Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin «Elmi Tədqiqatlar» İnstitutu adlanır).

Çox az müddət ərzində o, laboratoriyada mühəndis, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, 1996-cı ildən hal-hazırda kimi aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışır. 1962-ci ildə o, Azərbaycanın korifey geoloq alimləri olan akademiklər Ə.Ə.Əlizadə, Ə.Ə.Yaqubov və elmlər doktoru M.M.Zeynalovla birlikdə Azərbaycanın mezozoy çöküntülərinin petroqrafiyası və neft-qazlı elmi-tədqiqat işində Azərbaycanda geniş yayılmış palçıq vulkanları sularının geokimyası fəslini işləyib hazırlamışdır.

1964-cü ildə o, Bakı arxipelaqı neft yataqlarının, 1967-ci ildə Azərbaycanın mezozoy çöküntülərinin lay sularının hidrokimyasının öyrənilməsində fəal rol oynamışdır. 1967-1968-ci illərin iyul-

avqust aylarında o, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının «Bakuvı» gəmisində coğrafiya institutunun və Moskvadan gəlmiş alimlərlə birlikdə müasir dövrdə neft-qaz yataqlarının əmələ gəlməsi prosesini öyrənmək məqsədilə Xəzər dənizi dibi çöküntülərinin geokimyası məsələsini öyrənən ekspedisiyasında fəal iştirak etmiş və Xəzər sularını həm sahə və həm də dərinlik üzrə dəyişmə prosesinin öyrənilməsi ilə məşğul olmuşdur.

Sonralar o, Azərbaycanın Yevlax, Ağcabədi, Xəzəryanı-Quba bölgələrinin miosen-eosen və mezozoy çöküntülərinin hidrogeologiyası və hidrogeokimyası problemləri elmi-tədqiqat işləri ilə məşğul olmuşdur. R.Q.Əbilov 1972-ci ildə «Azərbaycanın palçıq vulkanları sularının geokimyası və onların mezozoy çöküntülərinin neft-qaz yataqları ilə əlaqəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə etmiş və geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

İşlədiyi müddət ərzində alimin neft sənayesinin müxtəlif məsələlərinə həsr edilmiş 50-yə qədər elmi əsəri, müxtəlif qəzet və jurnallarda 100-dən çox (Bakı, Bakı, Vışka, Kommunist, «Elm və həyat» jurnalı, Moskvada çıxan «Neftyanik» jurnalı və s.) məqaləsi dərc edilmişdir. Bundan əlavə o, Rusiyanın Kuybişev şəhərində və Ukraynanın Poltava şəhərində (1988-ci il) keçirilən neft hidrogeologiyasına həsr edilmiş elmi konfransların iştirakçısı olmuş, məruzələrlə çıxış etmişdir. O, dəfələrlə qəzet və jurnalların səhi-fələrində neft lay sularında geniş yayılmış Yod və Brom elementlərinin və xüsusən xörək duzunun (yüksək keyfiyyətə malik) istehsalı üçün təkliflər vermişdir.

Sovetlər hakimiyyəti dövründə o, institutun komsomol komitəsinin büro üzvü, katibi, institut həmkarlar təşkilatının büro üzvü, Nərimanov rayonu Partiya Komitəsinin ştatdankənar təlimatçısı seçilmişdir. (1973-cü ildən-1990-cı ilə qədər) R.Q.Əbilov uzun müddət çalışdığı institutda elmi-texniki cəmiyyətin sədri vəzifəsində işləmiş və onun 1988-ci ildə tərtib etdiyi elmi hesabat Moskvada keçirilən ümumittifaq elmi-cəmiyyətlərin müsabiqəsində 3-cü yeri tutmuş, «fəxri diplom» almış və 1000 manat pul mükafatına layiq görülmüşdür. O, institutun tarixində ilk dəfə gənc alimlər üçün «Gənc tədqiqatçı» divar qəzetini tərtib etmiş və bir neçə il

onun aparıcısı olmuşdur. Göstərdiyi xidmətlərə görə 1986-cı ildə R.Əbilov SSRİ Neft Sənayesi Nazirinin «fəxri diplom»una layiq görülmüşdür.

R.Q.Əbilov iki elmi-kütləvi əsərini – «Palçıq vulkanları suları və onların neft-qaz yataqlarının axtarış-kəşfiyyatında rolu», qiymətli metallara həsr edilmiş «Yeraltı dəfinələr» adlı kitablarını çapa hazırlamışdır.

R.Q.Əbilov hal-hazırda adı çəkilən institutda aparıcı elmi vəzifəsində işləyir. İki oğlu və nəvələri var.

ƏBİLOVA ZƏRİFƏ SALMAN QIZI

*Kimya elmləri namizədi,
AMEA Kimya Problemləri
İnstitutunda böyük elmi işçi*

Zərifə Salman qızı Əbilova 1938-ci il iyulun 2-də Cəbrayılada anadan olmuşdur. Valideynləri Bakıya köçdüyündən balaca Zərifə də Bakıda yaşamağa olur və o 1945-ci ildə Bakıdakı 14 saylı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1955-ci ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. Həmin il o, Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olur, 1960-cı ildə universiteti bitirir və burada elmi işçi kimi saxlanılır.

Z.S.Əbilova 1962-1965-ci illər arasında Azərbaycan EA Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun aspiranturasında oxumuş, eyni zamanda–1962-ci ildən həmin institutda elmi işçi kimi fəaliyyət göstərmişdir. Bu illərdə o, geniş elmi yaradıcılıqla məşğul olaraq 1973-cü ildə «Mürəkkəb efirələrin alınma üsulları və tədqiqi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 30-a qədər elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

Hazırda AMEA Kimya Problemləri İnstitutunda böyük elmi işçi vəzifəsində işləyir.

Ailəlidir, iki övladı, iki nəvəsi var.

ƏFƏNDİYEVƏ ÇİÇƏK ABİD QIZI

*Filologiya elmləri namizədi,
AMEA Əlyazmalar İnstitutunda elmi işçi,
dosent*

Çiçək Abid qızı Əfəndiyeva 1971-ci ildə Bakıda anadan olmuşdur. 1978-ci ildə Bakıdakı 175 saylı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1988-ci ildə məktəbi qurtararaq orta təhsil almışdır. Elə həmin il Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə daxil olmuş və 1993-cü ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, universitetdə Azərbaycan dilinin tətbiqi laboratoriyasında kiçik elmi işçi vəzifəsində saxlanmışdır.

Ç.A.Əfəndiyeva universitetdə işləməklə dayısı, tanınmış dilçi alim Aydın Əbilovun yolunu davam etdirərək dilçilik sahəsində elmi tədqiqat işləri aparmağa başladı. 1995-ci ildə universitetdə dissertant olmaqla Rus dilçiliyi kafedrasında müəllim işləmiş, 1998-ci ildə «Qədim rus dilində türkiyəmlər» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ç.A.Əfəndiyeva 1999-cu ildə Türkiyədən dəvət alaraq həmin ildən 2007-ci ilə qədər Ankara şəhərində Qazi Universitetində müəllim işləmişdir.

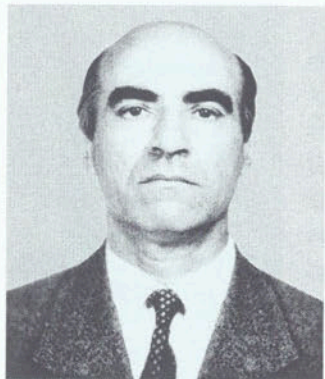
2006-cı ildə Ali Attestasiya Komissiyası ona dosent elmi adını vermişdir.

Çiçək xanımın əlliyə yaxın elmi məqaləsi çap olunmuşdur. Bu məqalələrin bir qismi Ankara, Moskva, Bolqarıstanın və bir sıra digər ölkələrin elmi jurnallarında dərc olunmuşdur. «Qədim rus dilində türk mənşəli sözlər» adlı monoqrafiyası işıq üzünə görmüşdür.

Hazırda o, AMEA Əlyazmalar İnstitutunda elmi işçi işləyir. Bir oğlu var.

ƏHMƏDOV SAHİB BƏYLƏR OĞLU

*Biologiya elmləri namizədi,
AMEA Zoologiya İnstitutunda
laboratoriya müdiri*

Sahib Bəylər oğlu Əhmədov 1 iyul 1949-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində anadan olmuşdur. 1956-cı ildə kənd səkkizillik məktəbinə daxil olmuş, 1966-cı ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmişdir.

S.B.Əhmədov 1967-1972-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsində oxumuş və oranı qurtarmışdır. 1972-1974-cü illərdə İmişli rayonunun Ağammədli və Mirqzallı

kəndlərində kimya-biologiya müəllimi işləmişdir. 1974-1978-ci illərdə Cəbrayıl rayonu Xələfli kənd səkkizillik məktəbində həmin ixtisasdan dərs demişdir. 1978-ci ildə Sahib müəllim Azərbaycan EA Zoologiya İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunur. Aspiranturadan sonra Zoologiya İnstitutunda laborant, baş laborant, kiçik elmi işçi, elmi işçi vəzifələrində çalışır. Dissertasiya işini sürətlə hazırlasa da uzun müddət onu müdafiə edə bilmir. Nəhayət, 1992-ci ildə Türkmənistan EA Zoologiya İnstitutunda dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

S.B.Əhmədov 1992-ci ildən başlayaraq Xətai rayonundakı 287 saylı «Gələcək zəkalar» orta məktəbində biologiya müəllimi, o cümlədən sonrakı illərdə Bakıda bir neçə biologiya təmayüllü orta məktəb və liseylərdə müəllim kimi fəaliyyət göstərmişdir. Onun dərs dediyi şagirdlər respublikada və respublikamızdan kənarda keçirilən olimpiadalarda dəfələrlə qalib olmuşlar. Bütün bunlara görə Sahib müəllim 4 dəfə Təhsil Nazirliyinin pul mükafatını almış, Xətai rayon təhsil şöbəsi, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən Fəxri Fərmanlarla təltif edilmişdir.

S.B.Əhmədov 2004-cü ildə Respublika Təhsil Nazirliyinin əmri ilə Nazirliyin Elmi-metodiki Şurasının biologiya bölməsinin

tərkibinə seçilmiş, 2006-cı ildə nazirin əmri ilə milli kurrikulumun tərkibinə biologiya üzrə elmi məsləhətçi seçilmişdir. O, eyni zamanda, 2006-cı ilin fevralından müsabiqə yolu ilə AMEA Zoologiya İnstitutunun Hermetologiya laboratoriyasının müdiri vəzifəsinə seçilmişdir.

İki oğlu – Azər və Anar ABŞ-ın Kaliforniya və Corciya Universitetlərinin professorudur.

ƏHMƏDOV NATİQ BƏHLUL OĞLU*Texnika elmləri namizədi, ATU-nun dosenti*

Natiq Bəhlul oğlu Əhmədov 1959-cu ildə Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1966-cı ildə M.Qorki adına (indiki M.Mehdizadə) şəhər orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1976-cı ildə orta təhsilini başa vurmuşdur.

N.B.Əhmədov 1976-cı ildə qəbul imtahanları verərkən çox yüksək nəticələr əldə etmiş, abituriyentlər arasında ən yüksək bal toplayaraq Moskva Energetika İnstitutunun avtomatika və hesablama texni-

kası fakültəsinə qəbul olunmuşdur. O vaxt – 1976-cı ildə Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi işləyən ümumilli liderimiz Heydər Əliyev Moskvaya və keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərinə oxumağa gedən tələbələrə yola salarkən indiki H.Əliyev sarayında geniş nitq söyləmiş, Azərbaycandan gedən tələbələrə müvəffəqiyyətlər arzulamış və Natiq Əhmədovun adını yüksək bal topladığına görə xüsusi vurğulamış və onunla şəxsən görüşmüşdür.

N.B.Əhmədov 1982-ci ildə həmin institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, 1982-1984-cü illərdə Moskva Elektron Texnikası İnstitutunda təcrübi-ixtisasartırma kursunda oxumuşdur. 1984-1987-ci illərdə həmin institutun aspiranturasında oxumuş və elmi yaradıcılıq işi ilə məşğul olmuşdur.

1987-ci ildə o, Moskva Elektron Texnikası İnstitutunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

N.B.Əhmədov dissertasiya müdafiəsindən sonra 1987-1991-ci illərdə Gəncə şəhərindəki «Büllur» zavodunda məlumat-hesablama mərkəzinin müdiri işləmiş, 1991-ci ildən Azərbaycan Texniki Universitetinə müəllim təyin edilmişdir. Hazırda o, Azərbay-

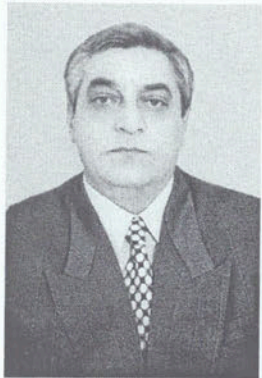
can Texniki Universitetinin elektron hesablama maşınları və sistemləri kafedrasının dosentidir. Onlarca məqaləsi Azərbaycanın və Rusiyanın müxtəlif nəşrlərində çap olunmuşdur. Bir neçə ixtiranın müəllifi və buna görə də iki patent sahibidir.

Ailəlidir. İki övladı var.

ƏHMƏDOV CƏFƏR HƏSƏN OĞLU

*Tibb elmləri namizədi, ATU-da II daxili
xəstəliklər kafedrasında assistent*

Cəfər Həsən oğlu Əhmədov 1961-ci il dekabrın 2-də Cəbrayıl rayonunun Hovuslu kəndində anadan olmuşdur. 1969-cu ildə Hovuslu kənd səkkizillik məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1979-cu ildə isə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi qızıl medalla bitirmişdir. Elə həmin il sənədlərini N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutuna vermiş, kimyadan fərq imtahanı verməklə müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuşdur.

C.H.Əhmədov 1986-cı ildə İnstitutu bitirdikdən sonra təyinatla Cəbrayıla gəlir və Hovuslu kənd həkim ambulatoriyasına müdir vəzifəsinə təyin edilir. 1989-cu ildə ATİ-nin aspiranturasına daxil olan C.Əhmədov 1992-ci ildə vaxtından əvvəl dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Həmin ilin oktyabr ayından Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinin II daxili xəstəliklər kafedrasında assistent vəzifəsində çalışır.

Cəfər həkim 1995-ci ilin may ayından I müalicə-profilaktika fakültəsi həmkarlar ittifaqı təşkilatının sədri, eyni zamanda Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinin Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin etibarlı həkim komissiyasının sədri vəzifəsində işləyir.

C.H.Əhmədov 15 metodik işləmənin, 38 elmi məqalə və tezis müəllifidir. Vaxtaşırı qəzet və jurnallarda istər tibbi, istərsə də, həyatın müxtəlif yönümlərinə aid məqalələri çap olunur. 1994-cü ildə həmmüəlliflərlə birlikdə «Kliniki kardiografyanın əsasları» kitabını çap etdirmişdir.

1988-ci ildə Almaniyada yerləşən ASB-nin direktivinə əsasən müəyyən edilmiş «İnsan həyatını xilas etmək üçün təxirəsalınmaz tədbirlər» mövzusunda kursu bitirib, sertifikat almışdır. O, Azərbaycandan bu direktivdə iştirak edən yeganə alimdir.

Ailəlidir, iki övladı var.

ƏHMƏDOV ƏLİF İSMAYIL OĞLU

(1905-1976)

Pedaqoji elmlər namizədi

Əlif İsmayıl oğlu Əhmədov 1905-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Soltanlı kəndində doğulmuş, 1912-ci ildə o vaxt yenidən açılmış rus-tatar məktəbinə daxil olmuş, dörd il burada oxumuşdur. 1916-cı ildə məktəb bağlanmış, bir müddət təsərrüfat işlərində çalışan Əlif sonralar təhsilini elə həmin məktəbdə davam etdirmişdir.

1920-ci illərin əvvəllərində qəza məktəblərində müəllim çatışmırdı. Ona görə də 1922-ci ildə Cəbrayıl qəza maarif şöbəsində yoxlamadan keçirilmiş Əlif Əhmədov Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinə müəllim göndərilmişdir. Sonralar o, müxtəlif illərdə Cəbrayıl qəzasının Kürd Mahmudlu, Molla Məhərrəmli, Horovlu, Araz Maşanlı, Şıxalığalı kənd məktəblərində məktəb müdiri, Soltanlı yeddiillik məktəbində direktor vəzifələrində işləmişdir. 1928-ci ildə qiyabi yolla Şuşa pedaqoji texnikumunu bitirmişdir.

Uzun və səmərəli pedaqoji fəaliyyətinə görə Ə.Əhmədov «zərbəçi müəllim» kimi 1934-cü ildə ADU-ya göndərilmiş, 1939-cu ildə Universitetin fizika fakültəsinə bitirmişdir. 1939-1953-cü illərdə Gəncə ikiillik müəllimlər institutunda fizika kafedrasının müdiri, Gəncə Pedaqoji Texnikumunun, Ağdam Müəllimlər İnstitutunun direktoru vəzifələrində işləmişdir.

Ə.Əhmədov 1953-cü ildə müsabiqə yolu ilə API-yə gəlmiş, orada müəllimliklə yanaşı elmi yaradıcılıqla da məşğul olmuş, 1963-cü ildə «Orta məktəbin fizika kursunda texnika elementlərinin tədrisi metodikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.Əhmədov 65 ildən çox müəllimlik fəaliyyəti ilə məşğul olmuş, 1973-cü ildə respublikanın əməkdar müəllimi fəxri adına layiq görülmüşdür. Onun çoxlu elmi-metodiki məqaləsi çap olunmuşdur.

1976-cı ildə vəfat etmişdir. Allah rəhmət eləsin.

ƏHMƏDOV MƏZAHİR BİLAL OĞLU*Tibb elmləri namizədi, ETEKCI-da şöbə müdiri*

Məzahir Bilal oğlu Əhmədov 1946-cı il mayın 9-da Cəbrayıl rayonundakı Soltanlı kəndində ziyalı ailəsində doğulmuşdur. 1953-1963-cü illərdə Soltanlı kənd orta məktəbində oxumuş, 1963-cü ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutuna daxil olmuşdur. 1969-cu ildə Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsini bitirmiş və əsgəri xidmətə çağırılmışdır. 2 il müddətində Xarkov şəhərindəki «N» sayılı hərbi hissədə polk tibb məntəqəsinin rəisi vəzifəsində leytenant rütbəsində qulluq etmişdir.

M.B.Əhmədov 1971-ci ildə hərbi xidmətini başa vurub Bakıya qayıtdıqdan sonra Azərbaycan EA Fiziologiya İnstitutunda müsabiqə yolu ilə kiçik elmi işçi vəzifəsinə seçilərək 1973-cü ildə «Toxuma və üzvlərin köçürülməsi» problemini respublikada inkişaf etdirmək məqsədilə yaradılmış 5 nəfərdən ibarət qrupun tərkibində Moskva şəhərinə SSRİ TEA-nın eyni adlı institutuna ezam edilmişdir. Bu problemin öyrənilməsinin nəticəsi olaraq 1976-cı ildə o, «Ətrafların ağır zədələnməsi zamanı yaranmış damar defektlərinin formalinləşdirilərək Naftalanda saxlanılan venoz homotransplantantlarla əvəz olunması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

M.B.Əhmədov 1976-cı ildə akademik M.Topçubaşov adına Elmi-Tədqiqat-Eksperimental Cərrahlıq İnstitutunda «Damar cərrahlığı» şöbəsində əvvəlcə kiçik, sonra isə böyük elmi işçi vəzifəsində işləmiş, hal-hazırda isə «Ekstrakorporal hemokor-reksiya və hemodializ» şöbəsinə rəhbərlik edir.

1982-1992-ci illərdə Azərbaycan Cərrahları Elmi Cəmiyyətinin, 1996-1999-cu illərdə akademik M.Topçubaşov adına Cərrahi Mərkəzin elm şöbəsinin və 1997-1999-cu illərdə ixtisaslaşdırılmış Müdafiə Şurasının elmi katibi vəzifələrində çalışmışdır.

2 monoqrafiyanın, bir elmi ixtira, 7 səmərələşdirici təklif, 2 metodik tövsiyyə, 100-dən çox elmi məqalə və tezislərin müəllifidir.

Ailəlidir, iki övladı var.

ƏHMƏDOV RAMİZ HƏŞİM OĞLU*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, BDU-nun dosenti*

Ramiz Həşim oğlu Əhmədov 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Şıxalığalı kəndində anadan olmuşdur. 1960-cı ildə Şükürbəyli kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1970-ci ildə həmin məktəbi bitirərək Azərbaycan Dövlət Universitetinin tətbiqi-riyaziyyat fakültəsinə qəbul olunmuşdur.

R.H.Əhmədov 1975-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş və həmin fakültədə elmi işçi kimi saxlanmışdır. Elə həmin il də Ramiz müəllim çalışdığı fakültənin aspiranturasına qəbul olunmuş və 1978-ci ildə oranı müvəffəqiyyətlə bitirmişdir.

R.H.Əhmədov aspiranturada oxuyarkən elmi yaradıcılıqla geniş məşğul olmuş və 1987-ci ildə Diferensial tənliklər və riyazi fizika ixtisası üzrə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ramiz müəllim hazırda BDU tətbiqi riyaziyyat fakültəsində tətbiqi analizin riyazi üsulları kafedrasının dosentidir.

Ailəlidir, üç övladı var.

ƏLİYEV KƏRƏM QARA OĞLU

İqtisad elmləri namizədi

Kərəm Qara oğlu Əliyev 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1957-1967-ci illərdə Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə orta təhsilini başa vurmuş, əsgəri xidmətini tamamladıqdan sonra 1970-ci ildə D.Bünyadzadə adına Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olaraq 1974-cü ildə institutu bitirmişdir. İnstitut illərindən sonra Azərbaycan SSR Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı və Təşkili Elmi-Tədqiqat İnstitutunun aspirantı olmuşdur.

Elmi yaradıcılıqla məşğul olmuş, mətbuat səhifələrində bir sıra elmi məqalələri çap olunmuşdur.

K.Q.Əliyev hələ yeniyetmə çağlarında Cəbrayılın idman həyatında mühüm rol oynamış, Cəbrayıl futbolunun respublika səviyyəsinə çıxmasında əzmlə çalışmışdır. Sonralar bu missiya Bakının «Neftçi» komandasında davam etdirilmişdir.

K.Q.Əliyev 1986-cı ildə Azərbaycan KP MK yanında Marksizm-Leninizm Universitetini müvəffəqiyyətlə bitirmiş, 1989-cu ildə Bakı Ali Partiya məktəbinin dinləyicisi olmuşdur.

1992-ci ildə Türkiyənin Bursa şəhərində «Özəlləşdirmə və Sərbəst Bazar İqtisadiyyatı» üzrə təşkil edilmiş kursu müvəffəqiyyətlə bitirərək xüsusi diploma layiq görülüb.

K.Q.Əliyev 1970-1972-ci illərdə Azərbaycan SSR Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı və Təşkili Elmi-Tədqiqat İnstitutunda baş laborant, 1972-1986-cı illərdə Azərbaycan SSR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində baş iqtisadçı, 1979-cu ildən isə Plan İqtisad və Maliyyə İdarəsinin rəisi vəzifəsində işləyib. Mühüm dövlət vəzifələrində işləməklə bərabər o, elmi yaradıcılıq işlərini də davam etdirmiş, 2003-cü ildə Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafına dair dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi, alimlik dərəcəsi almışdır.

1986-cı ildə o Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetində

məsul vəzifəyə irəli çəkilmiş, 23 avqust 1993-cü ilə qədər burada referent, aparıcı mütəxəssis və aqrar-islahatlar bölməsinin müdiri vəzifələrində işləmişdir.

K.Q.Əliyev 1993-cü ilin avqust ayından 2000-ci ilin noyabr ayına qədər Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı işləmişdir. Bu müddət ərzində o, soydaşlarının problemləri ilə yaxından maraqlanmış, İcra Hakimiyyəti başçısı kimi üzərinə düşən vəzifələri şərəflə yerinə yetirmiş, camaatın hörmətini qazanmışdır. Elə buna görə də 2000-ci ilin noyabr ayından 95 sayılı Cəbrayıl-Füzuli seçki dairəsindən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə deputat seçilmişdir.

K.Q.Əliyev Milli Məclisin deputatı olarkən 2000-2005-ci illər ərzində Avropa Birliyi ilə Azərbaycan Parlamenti Əməkdaşlığı Komitəsinin üzvü olmuşdur. Bu dövrlərdə o, Avstriyada, Almaniyada, Belçikada, Türkiyədə, Rusiyada, Qazaxıstanda, Gürcüstanda və dünyanın digər ölkələrində keçirilən Beynəlxalq konfranslarda iştirak edərək möhtəşəm tribunalardan Dağlıq Qarabağ münafişəsinin Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun olaraq ədalətli həllinə dair dəfələrlə kəsərli və məntiqli məruzələr edərək xalqın səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında əlindən gələni əsirgənməmişdir.

O, bir iqtisadçı alim kimi elmi fəaliyyətini davam etdirir. Ailəlidir, 3 övladı, 3 nəvəsi var.

ƏLİYEV QƏRİB FİLİ OĞLU

(1936-1986)

Kənd təsərrüfatı elmləri namizədi

Qərib Fili oğlu Əliyev 1936-cı il noyabrın 16-da Cəbrayıl rayonunun Mirzəcanlı kəndində doğulmuşdur. 1943-cü ildə Cəbrayıl şəhərindəki orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1954-cü ildə on birinci sinfi bitirərək orta təhsil almışdır.

Orta təhsilini başa vurduqdan sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinin coğrafiya-biologiya fakültəsinə daxil olmuş və 1961-ci ildə həmin fakültəni bitirmişdir.

Q.F.Əliyev universiteti başa vurduqdan sonra Elmi Tədqiqat Əkinçilik İnstitutunda əmək fəaliyyətinə başlamış, həyatının bütün hissəsini elmi-yaradıcılıq işinə sərf etmişdir. Torpaqların eroziyası və onun qarşısının alınması problemi ilə bağlı çoxlu elmi-tədqiqat xarakterli məqalələr yazmış və bunları respublikanın müxtəlif elmi nəşrlərində çap etdirmişdir.

Fasiləsiz olaraq elmi yaradıcılığını davam etdirən Q.Əliyev 1973-cü ildə «Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində eroziyaya uğramış torpaqların keyfiyyətə qiymətləndirilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Uzun müddət Azərbaycan EA sistemində elmi-tədqiqat institutlarında çalışan Q.Əliyev ömrünün son illərində Azərbaycan Dövlət Su Layihə İnstitutunda elmi-tədqiqat işlərinin rəisi vəzifəsində çalışmışdır.

Qəlbi yazıb-yaratmaq eşqi ilə çırpınan tanınmış alim-mütəxəssis Qərib Əliyev 1986-cı il mayın 4-də qəflətən vəfat etmişdir. Allah rəhmət eləsin.

Ailəli idi, iki övladı var.

ƏLİYEV QƏŞƏM HÜSEYN OĞLU

(1930-2000)

Pedaqoji elmlər namizədi, dosent

Qəşəm Hüseyn oğlu Əliyev 1930-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində kasıb bir ailədə doğulmuşdur. 1943-cü ildə Soltanlıdakı orta məktəbin 7-ci sinfini bitirir və Bakıya gələrək iki illik tibb laborantı məktəbinə daxil olur və oranı 1945-ci ildə fərqlənmə diplomu ilə bitirir. Sonrakı illərdə yenidən Cəbrayıla qayıdaraq M.Qorki adına şəhər orta məktəbində orta təhsilini başa vurur. Elə həmin ili də Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun təbiət fakültəsinə daxil olur.

Qəşəm müəllim 1952-1960-cı illər arasında Soltanlı, Böyük Mərcanlı kənd orta məktəblərində kimya-biologiya fənnini tədris etmişdir.

Q.H.Əliyev 1960-cı ildə Bakıya gələrək bir müddət Azərbaycan EA-nın Kimya İnstitutunda elmi işçi vəzifəsində çalışmış, həmin ilin noyabr ayında isə API-nin biologiyanın tədrisi metodikası ixtisası üzrə aspiranturasına daxil olmuşdur. 1965-ci ildə «Azərbaycanın internat məktəblərində botanika üzrə sinifdankənar işlərin metodikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Əvvəlcə botanika kafedrasında baş laborant, müəllim, sonra baş müəllim vəzifələrində çalışmışdır.

1969-cu ildən Qəşəm müəllim həmin kafedranın dosenti olmuş, ömrünün sonuna qədər burada işləmişdir.

Q.H.Əliyev 40 ildən artıq Azərbaycan Pedaqoji Universitetində çalışdığı müddətdə pedaqoji fəaliyyətlə bərabər geniş elmi-nəzəri əsərlər yaratmışdır. Onun elmi əsərlərinin həcmi 40 çap vəərəqindən çoxdur. Görkəmli alim 5 adda tədris vəsaitinin müəllifi, ixtisas fənləri üzrə ali məktəblər üçün 4 dərslinin elmi redaktoru

olmuş, bir sıra proqramlar tərtib etmişdir. Qəşəm müəllimin 250-dən çox elmi, elmi-kütləvi və elmi-metodiki məqaləsi çap edilmişdir. Onun müxtəlif illərdə çap olunmuş «Bitki coğrafiyası (1973), «İbtidai bitkilər sistematikasından laborator məşğələlər» (1975), «Bitki coğrafiyasından laborator məşğələlər» (1986), «Bitki ekoloqiyasının əsasları və botanikadan laborator məşğələlər (1989), «Bitkilərin ekoloqiyası» (1992) kitabları bu gün də ali məktəb tələbələri üçün dərs vəsaiti kimi geniş şəkildə istifadə edilir.

Q.H.Əliyev 2000-ci ildə dünyasını dəyişmişdir. Allah rəhmət eləsin.

ƏLİYEV BƏHLUL DADAŞ OĞLU

(1935 – 2006)

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, dosent

Bəhlul Dadaş oğlu Əliyev 1935-ci il dekabr ayının 28-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. O, kiçik yaşlarında olarkən atası 1941-ci ildə Böyük Vətən müharibəsinə getmiş və qayıtmamışdır. Bəhlul anasının himayəsində böyümüşdür. 1941-ci ildə Soltanlı kəndinin orta məktəbinə daxil olmuş və 1951-ci ildə həmin məktəbi bitirmişdir. Elə həmin ildə V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutuna daxil olmuş (indiki ADPU) və 1955-ci ildə oranın fizika-riyaziyyat fakültəsini bitirmişdir. O, təyinatla Soltanlı kənd məktəbinə müəllim kimi göndərilmişdir.

31 avqust 1955-ci ildən 29 noyabr 1957-ci ilə qədər Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kənd orta məktəbində fizika-riyaziyyat və riyaziyyat müəllimi işləmişdir.

B.D.Əliyev 1957-ci ildə Azərbaycan SSR EA Fizika-Riyaziyyat İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuş, 1960-cü ildə aspiranturada oxumaq müddəti qurtardığından həmin institutun istilik fizikası laboratoriyasına mühəndis vəzifəsinə qəbul edilmişdir. 1961-ci ildə həmin laboratoriyada kiçik elmi işçi vəzifəsinə keçirilmişdir.

1962-ci ildə «Bəzi metal aşqarlarının seləndə köçürmə hadisələrinə təsirinin tədqiqi» mövzusunda Bakı Dövlət Universitetində namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş və fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsinə almışdır. O, geniş temperatur intervalında selenin elektrik keçiriciliyi, istilikkeçiriciliyi, öz-özünə diffuziya, özlülüyünə və s. bismut, kadmium və qallium aşqarlarının təsirini tədqiq etmişdir.

B.D.Əliyev 1964-cü ildən Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun atom enerjisinin xalq təsərrüfatında tətbiqi kafedrasında baş

müəllim, 1969-cu ildən isə fizika kafedrasında dosent işləmiş və ömrünün sonuna qədər də bu kafedrada çalışmışdır.

O, 70-dən artıq dərslük, dərs vəsaiti, metodik göstəriş və bir sıra elmi məqalələrin müəllifidir.

ƏLİYEV QULAMHÜSEYN HÜSEYN OĞLU

Biologiya elmləri namizədi

Qulamhüseyn Hüseyn oğlu Əliyev 1942-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində doğulmuşdur. 1959-cu ildə Soltanlı orta məktəbini bitirdikdən sonra Bakıya gəlmiş, 1960-1962-ci illərdə Zabrat qəsəbəsindəki maşınqayırma zavodunda işləmişdir.

1962-1965-ci illərdə Leninqrad (indiki Sankt-Peterburq) şəhərində hərbi xidmətdə olmuş, əsgəri borcunu verdikdən sonra – 1965-ci ildə keçmiş V.İ.Lenin adına API-nin (ADPU) biologiya fakültəsinə daxil olmuşdur.

Q.H.Əliyev 1969-cu ildə İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, 1969-1975-ci illərdə doğma kəndində – Soltanlı kənd orta məktəbində biologiya müəllimi işləmişdir.

1975-ci ildə Azərbaycan EA Zoologiya İnstitutunun əyani aspiranturasına daxil olmuş, elmi-yaradıcılıq işi ilə məşğul olmuşdur. 1984-cü ildə dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Q.H.Əliyev 1978-ci ildən 2003-cü ilə qədər Zoologiya İnstitutunda elmi işçi, baş elmi işçi vəzifələrində çalışmışdır. 30-dan çox elmi məqalənin müəllifidir.

2003-cü ildən təqaüddədir.

ƏLİYEV SULTAN QƏŞƏM OĞLU

*Kimya elmləri namizədi,
ADNA-nın dosenti*

Sultan Qəşəm oğlu Əliyev 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1970-ci ildə Soltanlı orta məktəbini bitirərək elə həmin il də keçmiş V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun kimya fakültəsinə daxil olmuş və 1974-cü ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuşdur.

1974-cü ildən Binə qəsəbəsindəki 101 saylı texniki-peşə məktəbində ilk əmək fəaliyyətinə başlamış, 1974-1975-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuş, ordudan tərxis olunduqdan sonra – 1976-1979-cu illərdə yenidən 101 saylı orta texniki-peşə məktəbində kimya müəllimi işləmişdir.

S.Q.Əliyev 1979-cu ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki Neft Akademiyası) «Ümumi kimya» kafedrasının aspiranturasına daxil olmuşdur. 1990-cı ildə «Xlorotetrahidrofuran törəmələrinin sintezi və xassələri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1982-1988-ci illərdə kafedrada baş laborant, 1988-1996-cı illərdə laboratoriya müdiri, 1996-1997-ci illərdə elmi işçi, 1998-2000-ci illərdə böyük elmi işçi vəzifələrində işləmişdir. 2000-ci ildən «Ümumi kimya» kafedrasının dosentidir.

S.Q.Əliyev 50-dən çox yeni maddə sintez edərək onların xassələrini və tətbiq sahələrini öyrənmişdir. Onun sintez etdiyi maddələr tibbdə antibiotik və antimikrob kimi geniş tətbiq edilir.

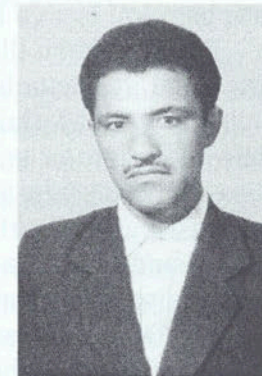
S.Q.Əliyev 40-dan çox elmi məqalənin, 1 elmi ixtiranın müəllifidir. Onun elmi məqalələri MDB ölkələrində –Rusiya, Ukrayna, Gürcüstan, Qazaxıstan, Türkmənistan, Belarusiya, eləcə də xarici ölkələrdə –Türkiyə, Əlcəzair, Çexiya və s. ölkələrdə dərc edilmişdir. Tanınmış kimyaçı alim ADNA-nın kimya texnologiya fakültəsinin, eləcə də digər ali məktəblərin ixtisası kimya olan tələbələr üçün 25 ç.v. həcmində «Qeyri-üzvi kimya» dərslisinin və bir neçə metodiki dərs vəsaitinin müəllifidir.

Ailəlidir, iki övladı var.

ƏLİYEV RƏFAYIL SURXAY OĞLU

Kimya elmləri namizədi

Rəfayıl Surxay oğlu Əliyev 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndində doğulmuşdur. İlk təhsilini kənddəki 7-illik məktəbdə almış, 1952-ci ildə Böyük Mərcanlı kəndində yeni yaradılmış orta məktəbə getmiş və 1955-ci ildə həmin məktəbin 10-cu sinfini bitirərək orta təhsilini tamamlamışdır. İki il kolxozda işlədikdən sonra 1957-ci ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun kimya-biologiya fakültəsinə qəbul olunmuş, 1962-ci ildə həmin fakültəni qurtarmışdır.

R.S.Əliyev 1962-1964-cü illərdə təyinatla Böyük Mərcanlı orta məktəbində ixtisası üzrə müəllim işləyir. Amma hələ tələbəlik illərindən elmi yaradıcılıq işlərinə maraq, mürəkkəb kimyəvi proseslər üzərindəki araşdırmalar onu elmi-tədqiqata cəlb edirdi. Buna görə də o, 1964-cü ildən Azərbaycan EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunur. Aspirantura illərindən başlayaraq taleyini akademik B.Q.Zeynalovun rəhbərlik etdiyi laboratoriyaya bağlayır. 1965-1975-ci illər arasında üzvi kimyanın sənayesi üçün çox böyük əhəmiyyəti olan polimer materiallarının emalında çox böyük rol oynayan və «platifikator» adlanan maddələrin yeni tiplərinin sintezi və alınma texnologiyasının işlənilməsi üçün məşğul olmuşdur. Bu sahədə apardığı elmi-tədqiqat işlərinin nəticəsi olaraq R.Əliyev 1972-ci ildə «Sikloheksoksi etanolların alınması və plastifikasiya xassələrinin öyrənilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

R.S.Əliyevin yeni sintez etdiyi maddələr sənaye üçün çox yararlı maddələr idi və onlardan biri – sadə-mürəkkəb efir tipli maddə o vaxtkı Dövlət Azot Sənayesi İnstitutu (Moskva) ilə birlikdə öyrənilərək polivilxlorid qətranının emalında plastifikator olaraq

istifadə edilməsi tövsiyə edilmişdir.

1975-ci ilin iyul ayından SSRİ Qaz Sənayesi Nazirliyinin Bakıdakı Ümumittifaq Elmi-Tədqiqat Layihə Qaz İnstitutunda baş elmi işçi kimi fəaliyyətə başlamış, 1992-ci ilin sonuna qədər burada baş elmi işçi və laboratoriya rəhbəri kimi işləmişdir.

R.S.Əliyev bu illər ərzində bütün dünyada sənaye üçün, xüsusilə metal avadanlıqlarının qəddar düşməni olan korroziyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin işlənilib hazırlanması ilə məşğul olmuşdur. Belə tədbirlərdən ən əhəmiyyətli polimer materialları əsasında qoruyucu örtüklərin istifadə üsullarıdır. Rəfail müəllim 1975-ci ildən başlayaraq Azərbaycanın kimya elmləri ilə məşğul olan alimləri arasında ilk dəfə olaraq polietiruretan əsaslı örtüklərin alınma texnologiyasının işlənilib hazırlanması ilə məşğul olmuşdur.

R.S.Əliyevin yeni texnologiyalar əsasında hazırladığı ixtiralar Türkmənistanın, Özbəkistanın, Qazağıstanın qazçıxarma müəssisələrində, Özbəkistanın, Orenburqun təbii emal zavodlarında sınaqdan keçirilərək tətbiq edilmiş və yüksək iqtisadi səmərələr vermişdir.

R.S.Əliyevin yeni tədqiqatlarında yanmayan və davamlı lakboya istehsalı geniş yer tutur. Hazırda onun bu tədqiqatlarından Türkiyənin özəl müəssisələrində istifadə olunur.

R.S.Əliyevin elmi-yaradıcılıq və tədqiqat işləri 65 elmi məqalə və hesabatlarda, o cümlədən 16 müəlliflik şəhadətnaməsində və 3 patentdə öz əksini tapmışdır. 1978-ci ildən onun apardığı elmi işlər qriflənərək (məxfiləşdirilərək) açıq mətbuatda işıqlandırılmasına dövlət tərəfindən qadağa qoyulmuşdur.

Ailəlidir, 3 övladı, nəvələri var.

ƏLİYEV CƏLAL FAMIL OĞLU

(1931-2002)

Kənd təsərrüfatı elmləri namizədi, dosent

Cəlal Famil oğlu Əliyev 1931-ci il martın 14-də Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kəndində anadan olmuşdur. Cəbrayıldakı orta məktəbi başa vuran Cəlal hələ 10-cu sinifdə oxuyarkən görkəmli sovet botaniki, akademik A.A. Oros-sgeymın respublikamızın florasını öyrənmək üçün təşkil edilmiş səyyar ekspedisiyasında fəal iştirak etmiş və o vaxtdan da özünün gələcək peşə istiqamətini müəyyənləşdirmişdir. Ona görə də o, 1949-cu ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1954-cü ildə isə bu fakültəni bitkilərin genetika və seleksiyası ixtisası üzrə bitirmişdir.

C.F.Əliyevin işgüzarlığı, çalışqanlığı professor İdris Axundzadənin diqqətini cəlb etmiş və hələ tələbə ikən 1952-ci ildə onu rəhbərlik etdiyi laboratoriyada laborant kimi işə düzəltmişdir. Gənc tədqiqatçının gələcək müstəqil elmi fəaliyyətinin də əsası elə buradan qoyulmuşdur.

C.F.Əliyev 1955-ci ildə Azərbaycan EA Genetika və Seleksiya İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunmuşdur. Aspirantura dövründə o, «Azərbaycan SSR-in Aşağı Qarabağ zonası üçün qarğıdalı sortları və hibridlərinin seçimi» mövzusunda namizədlik dissertasiyası üzərində işləyərək onu vaxtında yerinə yetirmiş və 5 aprel 1960-cı ildə Şimali Osetiya Kənd Təsərrüfatı İnstitutunda müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Cəlal müəllim əldə etdiyi müsbət nəticələrə görə 1957-ci ildə Ümumittifaq Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisində (Moskva) iştirak etmiş və 1958-ci ildə Genetika və Seleksiya İnstitutu bu işlərə görə ÜKTS-nin İkinci dərəcəli attestatını almışdır.

C.F.Əliyev 1960-cı ildən EA Genetika və Seleksiya İnstitutunda baş elmi işçi, 1966-cı ildən isə heterozis laboratoriyasının mü-

diri vəzifəsinə seçilmişdir. 1980-ci ildə Dövlət sirlərinin qorunması idarəsində redaktor, «Təbiəti mühafizə» pavilyonunun direktoru, 2 saylı Bakı Çörəkbişirmə Kombinatının xüsusi təsərrüfatının müdiri, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində idarə rəisi vəzifələrində işləmişdir.

1985-ci ildən Azərbaycan Kooperasiya İnstitutunda baş müəllim, 1987-ci ildən ömrünün sonuna qədər isə dosent işləmişdir.

Elmi yaradıcılıqla məşğul olduğu müddətdə onun 70-dən çox elmi məqaləsi xarici və keçmiş ittifaq mətbu orqanlarında çap edilmiş, qarğıdalının seleksiyasında heterozisə dair 6 elmi-populyar kitab yazmış, iki elmlər namizədi yetişdirmişdir.

C.F.Əliyev «Qarğıdalının sitoplazmatik erkək sterilliyi və heterozisi» mövzusunda doktorluq dissertasiyası yazmış, lakin müdafiə etməmiş, onu monoqrafiya şəklində çap etdirmişdir.

Cəlal müəllim 2002-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ƏLİYEV ABBAS ƏHMƏD OĞLU

*Pedaqoji elmlər namizədi,
ADPU-nun dosenti*

Abbas Əhməd oğlu Əliyev 1949-cu il martın 24-də Cəbrayıl rayonunun Şahvəlli kəndində anadan olmuşdur. 1956-cı ildə kənddəki səkkizillik məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, səkkizinci sinfi bitirdikdən sonra Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki adına (M.Mehdizadə) orta məktəbdə oxumuş və 1966-cı ildə 10-cu sinfi bitirmişdir. 1966-1968-ci illərdə istehsalatda çalışmış, 1969-1971-ci illərdə keçmiş Sovet ordusu tərkibində əsgəri xidmətini başa vurmuşdur.

A.Ə.Əliyev 1971-ci ildə keçmiş V.İ.Lenin adına APİ-nin (indiki ADPU) riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1975-ci ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirərək təyinatla Cəbrayılın Şahvəlli kənd məktəbində riyaziyyat müəllimi işləmişdir.

1979-cu ildə müvəffəqiyyətlə imtahan verərək Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunun (indiki Təhsil Problemləri İnstitutu) əyani aspiranturasına qəbul olunmuşdur. Aspiranturayı bitirdikdən sonra o, 1983-cü ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (keçmiş APİ) baş laborant, 1984-cü ildə müəllim, baş müəllim vəzifələrində işləmişdir.

A.Ə.Əliyev 1989-cu ildə «Riyaziyyat təlimində problemlə yanaşma» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almış, elə həmin ildən də universitetin dosenti seçilmişdir.

A.Ə.Əliyev riyaziyyat tədrisinin aktual məsələlərinə həsr olunmuş yüzdən artıq elmi-metodiki məqalənin, 20 kitab və metodik vəsaitin, 6 proqramın, 1 monoqrafiyanın müəllifidir. Alimin doktorluq dissertasiyası da hazırdır və müdafiəyə təqdim olunmuşdur. Onun «Riyaziyyat təlimində şagird tərəkürünün fəallaşdırılması yolları», «Riyaziyyat təlimində həndəsə elementlərinin öyrədilməsi haqqında», «Riyaziyyat təlimində problemlə yanaşma»,

«Riyazi məntiq elementləri» və s. kitabları nəşr olunmuşdur. Abbas müəllim yeni kadrların hazırlanmasında yaxından iştirak edir, 5 dissertantın elmi rəhbəridir. Universitetdə fəaliyyət göstərən Müdafiə Şurasının üzvüdür. «Riyazi təhsilin modernizasiyası» adlı monoqrafiyası tamamlanmaq üzrədir.

Ailəlidir, iki övladı var.

ƏLİYEV HÜMBƏT NƏBİ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi
Mahaçqala Dövlət
Universitetinin müəllimi*

Hümbət Nəbi oğlu Əliyev 1965-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1983-cü ildə Soltanlı kənd orta məktəbini başa vurmuş, həmin ildə də Dnepropetrovsk Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1988-ci ildə universiteti bitirmişdir.

H.N.Əliyev Universiteti qurtardıqdan sonra 1988-ci ildə Azərbaycan EA-nın Xüsusi Konstruktor Bürosunda işə qəbul olunmuş, 1989-cu ildən isə EA-nın Mexanika-riyaziyyat İnstitutunda çalışmışdır.

1992-ci ildə «Məhəlli əyriliyə malik antizotrop laylardan ibarət kompozit materialların gərginlik vəziyyətinin tədqiqi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Vətən torpaqları təhlükə qarşısında olarkən Hümbət müəllim könüllü olaraq Qarabağ uğrunda döyüşlərə atılmış, 1994-cü ilə qədər Ağdərə döyüşlərində iştirak etmişdir. Döyüşlərdə ağır yaralanan H.Əliyev hərbi qospitalda müalicə olunduqdan sonra yenidən cəbhə bölgəsinə qayıtmışdır. Cəbhə bölgəsində «N» sayılı hərbi hissədə o, əvvəlcə komandirin siyasi işlər üzrə müavini, sonra isə bölmə komandiri kimi vəzifələrdə çalışmışdır.

H.N.Əliyev Azərbaycan Milli Ordusu sıralarından tərxis olunduqdan sonra bir müddət Azərbaycan MEA-nın Mexanika-riyaziyyat İnstitutunda işləmişdir. Hazırda isə o, ali təhsil aldığı Mahaçqala Dövlət Universitetində müəllim kimi fəaliyyətini davam etdirir.

ƏLİYEV KAZIM ƏZİZ OĞLU

*Kimya elmləri namizədi,
BDU-nun dosenti, ABU-nun kafedra müdiri*

Kazım Əziz oğlu Əliyev 1959-cu il martın 20-də Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1976-cı ildə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi əla qiymətlərlə başa vurmuş, iki il istehsalatda işlədikdən sonra 1978-1980-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur.

K.Ə.Əliyev 1981-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (BDU) kimya fakültəsinə daxil olmuş, 1985-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Elə

həmin il də o, fakültə elmi şurasının qərarı ilə ümumi və qeyri-üzvi kimya kafedrasında laboratoriya müdiri vəzifəsində saxlanmış və əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1991-ci ildə AMEA Fiziki və Qeyri-Üzvi Kimya İnstitutunda (indiki Kimya Problemləri İnstitutu) aspiranturaya qəbul olunmuş və 1995-ci ildə aspiranturayı başa vurmuşdur.

K.Ə.Əliyev 1996-cı ildə «Sink sulfolantanatların sintezi və bəzi fiziki-kimyəvi xassələrinin tədqiqi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1997-ci ildən həmin fakültədə müəllim, baş müəllim, 2004-cü ildən isə dosent vəzifəsində çalışır.

K.Ə.Əliyev eyni zamanda 2004-cü ildən Azərbaycan Beynəlxalq Universitetində tibb fakültəsi üzrə biokimya kafedrasına müdir təyin olunmuşdur. Alim hazırda «Sink xalkolantlarının sintezi və bəzi fiziki-kimyəvi xassələrinin tədqiqi» mövzusunda doktorluq dissertasiyası üzərində işləyir.

K.Ə.Əliyev 100-ə yaxın elmi əsərin, o cümlədən 2 metodiki və 4 tədris vəsaitinin, 2 monoqrafiyanın, 6 tədris proqramının müəllifidir.

Ailəlidir. Üç övladı var.

ƏLİYEV ELДАР YƏHYA OĞLU

*Biologiya elmləri namizədi,
AMEA Botanika İnstitutunda baş elmi işçi*

Eldar Yəhya oğlu Əliyev 1964-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Nüsüs kəndində dünyaya gəlmişdir. Sonrakı illərdə ailə Beyləqan rayonunun Örenqala kəndinə köçdüyündən Eldar bu kənddəki orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş və 1981-ci ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. 1982-1984-cü illərdə keçmiş Sovet Ordusu sıralarında Uzaq Şərqdə əsgəri borcunu vermişdir. 1985-ci ildə Gəncədə yerləşən Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun (indiki AKTA) aqronomluq fakültəsinə daxil olmuş və 1990-cı ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Həmin il təyinatla Azərbaycan EA-nın Botanika İnstitutuna kiçik elmi işçi vəzifəsinə gəlmiş və bu institutda elmi yaradıcılıq işinə başlamışdır.

E.Y.Əliyev 2000-ci ildə AMEA-nın Botanika İnstitutunda «Azərbaycan şəraitində infroduksiya edilmiş ağcaqayın növlərinin bioekoloji xüsusiyyəti və yaşıllaşdırmada əhəmiyyəti» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Hazırda o, AMEA Botanika İnstitutunun baş elmi işçisi – dosentidir.

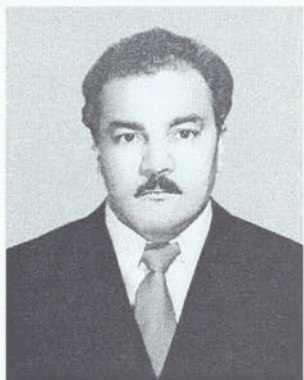
E.Y.Əliyev 50-dən çox elmi məqalənin müəllifidir. Bu məqalələrin bir qismi Rusiya və Türkiyənin elmi jurnallarında çap olunub. Alim hazırda Aralıq dənizi sahillərinin florasında olan bitkilərin Azərbaycanda infroduksiyası – mövzusunda doktorluq dissertasiyasını yekunlaşdırmaq üzrədir.

Ailəlidir. Üç övladı var.

ƏLİZADƏ TAHİR DADAŞ OĞLU

(1939-1981)

Kimya elmləri namizədi, dosent

Tahir Dadaş oğlu Əlizadə 1939-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 1946-cı ildə Soltanlı kənd orta məktəbinə daxil olmuş və 1956-cı ildə əla attestatla həmin məktəbi bitirmişdir.

1958-ci ildə V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutuna daxil olmuş (indiki ADPU). 1963-cü ildə kimya-biologiya fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Hələ tələbə ikən Tələbə Elmi

Cəmiyyəti xətt ilə prof.A.Ə.Verdzadənin rəhbərliyi ilə elmi tədqiqat işi aparmış və həmin işin nəticələri Azərbaycan SSR EA «Məruzələr» jurnalının 1963-cü il 3-cü sayında çapdan çıxmışdır. İnstitutun elmi şurasının qərarı ilə o, aspiranturaya məsləhət bilinmişdir. Təyinatla Qubadlı rayonunun Xalq Maarif şöbəsinə göndərilmişdir. Qubadlı RXMŞ-nin əmrilə Muradxanlı 11 illik məktəbinə kimya müəllimi və istehsalat üzrə dərslər hissə müdiri təyin edilmişdir.

16 noyabr 1963-cü ildə Azərb.SSR EA Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya institutunun «Analitik kimya» ixtisası üzrə aspiranturasına daxil olmuşdur.

1963-1965-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur. Hərbi qulluğu qurtarandan sonra aspiranturada oxumağı davam etdirmişdir.

T.D.Əlizadə 1969-cü ilin fevral ayının 20-də «Vanadiumun ekstraksiyalı-fotometrik təyini üçün polifenollar bir reagent kimi» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş və analitik kimya ixtisası üzrə kimya elmləri namizədi elmi dərəcəsinə almışdır.

1970-ci ildən M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya institutunda müsabiqə ilə «Ümumi kimya kafedrasında dosent əvəzi vəzifəsini tutmuş, 1972-ci ildən SSRİ Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən «Ümumi kimya» kafedrası üzrə ona dosent vəzifəsi elmi adı verilmişdir.

T.D.Əlizadənin elmi işləri keçid metalların üçkomponentli komplekslərinin spektrofotometrik tədqiqinə yönəlmişdir. Bu işlər ekstraksiyalı-fotometrik üsulla d-keçid elementlərinin poli-fenolamin komplekslərinin tədqiqi və analizə tətbiqinə həsr edilmişdir. O, bu işləri Azərbaycan Neft Akademiyasının ümumi kimya kafedrasında aparırdı.

Apardığı tədqiqatlar əsasında o yeni, seçici və yüksək həssaslığa malik metalların makro- və mikroqramlarının ekstraksiyalı-fotometrik, vizual-kolorimetrik və differensial-fotometrik üsullarını işləyib hazırlamışdır. İşlənmiş metodikalar d-keçid elementlərin sənaye katalizatorlarda, alunit və onun emalı məhsullarında, torpaqda, silikatlarda, dağ süxurlarında, poladlarda, müxtəlif növ ərintilərdə, bitkilərdə təyininə tətbiq edilmişdir.

Onun elmi rəhbərliyi altında 4 nəfər elmlər namizədi yetişmişdir.

T.D.Əlizadə daima dünyanın görkəmli analitik kimyaçıları ilə əlaqə saxlayır və onlarla birgə elmi-tədqiqat işləri aparırdı. 1978-ci ildə Çexoslovakiya alimi professor Sommerin dəvətilə bir ay müddətində Brno Universitetinə ezam olunmuşdur. 1976-cı ildə o, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetində ixtisasartırma kurslarında olmuşdur.

O, 100-ə qədər elmi əsərin müəllifi, ali məktəblərə daxil olanlar üçün yazılmış 13 ç.v. «Kimyadan vəsait» (1982) adlı dərslər vəsaitinin müəlliflərindən biridir.

T.D.Əlizadə 1977-ci ildə o vaxtkı «AzNEFTEXİM»-də kimya-texnologiya fakültəsinə dekan müavini təyin edilmiş, 1978-ci ildə xəstəliyinə görə dekan müavini vəzifəsindən azad edilmişdir.

Tahir müəllim 1981-ci ildə uzun sürən xəstəlikdən sonra vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

ƏSGƏROV ƏSGƏR BƏHRAM OĞLU

(1939-1986)

Texnika elmləri namizədi, dosent

Əsgər Bəhram oğlu Əsgərov 1939-cu il fevralın 12-də Cəbrayıl rayonunun İsaqlı kəndində anadan olmuşdur. 1945-ci ildə kənddəki səkkizillik məktəbə daxil olmuş, səkkizinci sinfi bitirdikdən sonra Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə oxumuş və 1955-ci ildə həmin orta məktəbi yüksək qiymətlərlə bitirmişdir.

Ə.B.Əsgərov 1955-ci ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki ADNA)

Avtomatika və Telemexanika fakültəsinə daxil olur və 1960-cı ildə institutu elektrik mühəndisi ixtisası üzrə başa vurur. İnstitutu qurtarıqdan sonra Əsgər müəllimin fəaliyyətinin ilk beş ili Moskva ilə bağlıdır. O, 1960-1961-ci illərdə Moskva Fiziki-Texniki İnstitutunda Nüvə fizikası üzrə elmi ezamiyyətdə olmuşdur. Bundan sonra eyni profil üzrə-1962-ci ildə 6 ay Bolqarıstanda fəaliyyət göstərmiş, 1962-1963-cü illərdə Obninsk (Rusiya) şəhərindəki Nüvə Fizikası İnstitutunda işləmişdir.

Ə.B.Əsgərov 1963-cü ildən Bakıya qayıdır və Azərbaycan dövlət Universitetində işə qəbul olunur. 1965-ci ildə Azərbaycan EA Fizika İnstitutunun aspiranturasına daxil olur, 1968-ci ildə aspiranturanı da başa vurur. Bu illərdə o, nüvə fizikası üzrə elmi yaradıcılıq işi üzərində gərgin işləyir və 1975-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Bundan sonra o, daha geniş elmi-pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmağa başlayır. Azərbaycan Dövlət Universitetində (BDU) müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində çalışır. Əsgər müəllim eyni zamanda, Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunda, həmin institutun Sumqayıt filialında, Azərbaycan Politexnik İnstitutunda (Azərbaycan Texniki Universiteti) pedaqoji fəaliyyət göstərmişdir.

Ə.B.Əsgərov həddindən artıq təvazökar, səmimi, təəssübkeş bir insan idi. Onu tanıyanlar bu gözəl insanın zəngin mənəvi keyfiyyətlərindən ağız dolusu danışırlar.

Qəlbi yazmaq, yaratmaq, vətənə, yurda məhəbbət eşqi ilə dolu olan Ə.Əsgərov 1986-cı il noyabrın 18-də 47 yaşında qəflətən vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

Ailəli idi, Azər adlı oğlu Moskvada yaşayır.

ƏSGƏROVA HAFİZƏ HÜSEYN QIZI

*Coğrafiya elmləri namizədi,
ADPU-nun dosenti*

Hafizə Hüseyin qızı Əsgərova 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində doğulub. 1957-1967-ci illərdə Soltanlı kənd orta məktəbində oxuyaraq orta təhsil almışdır. Elə həmin il ADPU-nin coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş və 1971-ci ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1971-ci ildən 1979-cu ilə kimi təyinatla Xırdaladakı 2 saylı orta məktəbdə müəllim işləmiş, 1979-cu ildə isə Pedaqoji Universitetin coğrafiya fakültəsində ümumi coğrafiya kafedrasında baş laborant vəzifəsinə qəbul olunmuşdur. 1992-ci ildən kafedrada müəllim, baş müəllim işləmişdir. 1999-cu ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyası, akademik H.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunun «Fiziki coğrafiya» şöbəsinin «landşaft-şünaslıq» bölməsində «landşaftların səhrələnməsinin fitocoğrafi xüsusiyyətlərinin tədqiqi «Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacı və Ceyrançöl alçaq dağlığı timsalında» mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək coğrafiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. O vaxt Hafizə xanımın bu əsəri elmi ictimaiyyət arasında böyük əks-sədaya səbəb oldu, hətta onu doktorluq dissertasiyasına bərabər tuturdular.

H.H.Əsgərova ilk dəfə olaraq Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacı, Gəncə-Qazax maili düzənliyi və Ceyrançöl alçaq dağlığında müasir ekoloji problemin ən aktual sahəsi olan səhrələşmə ocaqlarının yaranma səbəblərini, ayrı-ayrı landşaft komplekslərində təzahür formalarını, inkişaf intensivliyini aşkar etmiş, tədqiq olunan ərazinin səhrələşmə dərəcəsinə görə xəritə-sxemini tərtib etmişdir. Səhrələşmə prosesinin əmələ gəlməsində təbii və antropogen amillərin rolu və bu prosesin inkişaf təmayülünü müəyyənləşdirmişdir. Bu sahədə 15 elmi məqalə çap etdirmişdir. 3 tədris proqramının və 2 metodik göstərişin müəllifidir. Hal-hazırda ADPU-nin ümumi coğrafiya kafedrasında dosent vəzifəsində çalışır.

FƏRZƏLİYEV SAHİB ABDULƏLİ OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat
Universitetinin dosenti*

Sahib Abduləli oğlu Fərzəliyev 1960-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kəndində anadan olmuşdur. 1967-ci ildə Minbaşılı kənd orta məktəbinə daxil olmuş, 1977-ci ildə məktəbi əla qiymətlərlə bitirmişdir. 1977-ci ildə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutuna daxil olmuş, tikintinin təşkili və iqtisadiyyatı fakültəsinin «Sənaye və mülki tikinti» ixtisasını bitirmişdir. 1983-1987-ci illərdə 3 saylı Sumqayıt evtikmə kombinatında əmək fəaliyyətinə başlamış, mühəndis, böyük mühəndis və şöbə müdiri vəzifələrində çalışmışdır. 1987-ci ildən İnşaat Mühəndisləri İnstitutuna baş elmi işçi – bölmə rəhbəri vəzifəsinə keçmişdir.

S.A.Fərzəliyev 1988-1992-ci illərdə Moskva şəhərində Ümumittifaq Elmi-Tədqiqat İnstitutunda dissertant olmuş, namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. O, 1990-cı ildə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunda assistent, 1992-ci ildə baş müəllim, 1995-ci ildən dosent kimi elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirir.

S.A.Fərzəliyev hal-hazırda Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin «İnşaatın və biznesin təşkili və idarə edilməsi» kafedrasının dosentidir. O, 50-yə yaxın elmi məqalənin, 3 kitabın, 4 tədris proqramının müəllifidir. Bu əsərlər içərisində alimin 2007-ci ildə nəşr olunan «Biznesin təşkili və idarə edilməsi» kitabı xüsusi diqqəti cəlb edir.

S.A.Fərzəliyev respublikamızda gedən əsaslı tikintilərin layihələndirilməsində öz bilik və bacarığını əsirgəmir. O, uzun illər Elmi-Bərpa Layihə İnstitutunda tarixi abidələrimizin bərpası və yenidən qurulması sahəsində baş məsləhətçi kimi fəaliyyət göstərmişdir. Onların sırasında doğma ata yurdu Cəbrayıl abidələrinin də

elmi-bərpa layihələri var idi. Sahib müəllim cəbrayılıların müqəddəs and yeri olan Hacı Qaraman ziyarətgahının yenidən qurulması layihəsinin müəlliflərindən biri idi. O, hal-hazırda tikilməkdə olan Bakı şəhər Beynəlxalq Avtovağzalının layihə rəhbərlərindən biridir.

S.A.Fərzəliyev ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən alimlərimizdən biridir. O, 1990-cı ildə Bakı şəhər Sovetinin deputatı seçilmişdir. 1998-ci ildə «Potensial» Sumqayıt Mütəxəssislər Birliyini təsis etmiş və hazırda ona rəhbərlik edir. Birliyin beynəlxalq təşkilatların dəstəyi ilə həyata keçirdiyi 20-dən çox layihənin rəhbəri olmuşdur.

Sahib müəllim Qarabağ müharibəsi veteranıdır. Orden və medallarla təltif edilmişdir.

Ailəlidir. İki övladı var.

FƏTƏLİYEV QARA HÜSEYN OĞLU

*Biologiya elmləri namizədi AMEA Zoologiya
İnstitutunda laboratoriya müdiri*

Qara Hüseyn oğlu Fətəliyev 15 yanvar 1940-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Sarıcallı kəndində kolxozçu ailəsində anadan olmuşdur.

1958-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, 2 il kolxozda işlədikdən sonra 1960-cı ildə Bakı Kənd Təsərrüfatı texnikumuna daxil olmuş və 1963-cü ildə aqronom ixtisası üzrə həmin texnikumu bitirmişdir.

Q.H.Fətəliyev 1965-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinə (axşam şöbəsi üzrə) daxil olmuş və 1970-cı ildə həmin universiteti bitirmişdir. MEA Nəbatət bağında aqronom işləmişdir. 1969-cu ilin sonundan hal-hazırda kimi Azərbaycan MEA Zoologiya İnstitutunda əmək fəaliyyətini davam etdirmişdir. O, helmintologiya laboratoriyasında əvvəl laborant, kiçik elmi işçi, 1983-cü ildən isə böyük elmi işçi işləyir.

Q.H.Fətəliyev 1980-cı ildə «Azərbaycanın sənaye əhəmiyyətli xəz-dərili heyvanlarının helmintlərinin yayılmasının ekoloji xüsusiyyətləri» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş və biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Bu müddət ərzində 46 elmi-pedoqoji əsəri nəşr edilmişdir.

Q.H.Fətəliyev Zoologiya İnstitutunda Helmintologiya laboratoriyasının müdiri, institut Elmi Şurasının və dissertasiya şurasının üzvü, Təbiəti Mühafizə Cəmiyyətində isə parazitoloji şöbənin müdiridir. O, «Azərbaycan arıları» və «Bioehtiyatlar İnformasiya və Məsləhət» İctimai birliklərinin sədridir. Azərbaycanda bioehtiyatların mühafizəsi üzrə 4 layihənin qalibi və icraçılarından biridir. Ekologiya sahəsində beynəlxalq sertifikat almışdır.

Q.Fətəliyev hal-hazırda «Azərbaycanda vəhşi məməlilərin helmintlərinin yayılmasının landşaft-ekoloji xüsusiyyətləri və formalaş-

ması yolları» mövzusu üzrə biologiya elmləri doktoru, alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya işini tamamlamış, iş institutun elmi şurasında müzakirə olunmuş və müdafiəyə təqdim olunmuşdur.

Q.H.Fətəliyevin rəhbərliyi altında 4 aspirant namizədlik dissertasiyası üzərində işləyir.

Qara müəllim bədii yaradıcılıqla da məşğul olur.

Vaxtaşırı dövrü mətbuatda şeirləri nəşr olunur.

Ailəlidir, 4 övladı, 6 nəvəsi var.

HACILI ƏLƏDDİN ATDIXAN OĞLU

İqtisad elmləri namizədi, ADİU-nun dosenti

Ələddin Atdıxan oğlu Hacılı 1953-cü il dekabrın 30-da Abşeron rayonunun AltıAğac kəndində anadan olmuşdur.

Atası Hacıyev Atdıxan Bəxtiyar oğlu 1923-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Sofulu kəndində anadan olmuşdur. Sonradan, 1930-cu illərdə ailəsi ilə birlikdə məcburi olaraq Abşeron (Xızı) rayonuna deportasiya olunmuş və orada məskunlaşmalı olmuşdur.

Ə.A.Hacılı 1970-ci ildə orta təhsilini Sumqayıt şəhər 17 N-li məktəbdə başa vuraraq Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (keçmiş Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutu) xalq təsərrüfatının iqtisadiyyatı və planlaşdırılması fakültəsinə qəbul olmuş, 1974-cü ildə bu universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirərək təyinatla İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin (keçmiş Dövlət Plan Komitəsi) Elmi Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunda əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1974-cü ildən 1993-cü ilə qədər bu institutda iqtisadçı, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi və şöbə müdiri vəzifələrində çalışmışdır. Bununla belə Ə.A.Hacılı 1979-cu ildə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin aspirantura şöbəsinə qəbul olunmuş və buranı bitirdikdən sonra, 1985-ci il aprel ayının 15-də həmin universitetin elmi şurasında iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün müvəffəqiyyətlə dissertasiya müdafiə etmişdir. Dissertasiya işinin mövzusu Azərbaycan iqtisadiyyatında investisiyalardan və əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsi probleminin həllinə həsr olunmuşdur.

Ə.A.Hacılı 1993-cü ildən 2001-ci ilədək Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetində iqtisadiyyat və maliyyə kredit siyasəti şöbəsində və MDB dövlətləri ilə iqtisadi əlaqələr şöbəsində böyük referent vəzifəsində çalışmışdır.

2001-ci ildən elmi tədqiqatlarını daha da genişləndirmək (doktorluq dissertasiyasını başa vurmaq) məqsədilə Azərbaycan Dövlət

İqtisad Universitetinin «İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi» kafedrasında dosent vəzifəsinə keçmiş və hazırda orada əmək fəaliyyətini davam etdirir.

Hazırda o, MDB məkanında olan dövlətlərlə Azərbaycanın ikitərəfli iqtisadi əlaqələrinin inkişafı probleminə həsr edilmiş doktorluq dissertasiyası mövzusu üzərində işləyir.

Ələddin müəllim elmi fəaliyyəti dövründə 30-dan artıq elmi əsər və müxtəlif məqalələr nəşr etdirmişdir. Bir çox ölkə-daxili və beynəlxalq elmi-praktiki konfranslarda iştirak etmiş və iqtisadiyyatın aktual problemləri üzrə müxtəlif maraqlı çıxışlar etmişdir.

Alim Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində elmi-pedaqoji fəaliyyəti dövründə tələbələrin təhsili ilə bağlı bir sıra metodiki vasitələrin və dərs vəsaitlərinin hazırlanmasında fəal iştirak edir.

Ailəlidir. 4 övladı var.

HACIYEV ALLAHVERDİ MƏŞƏDİ FEYZULLA OĞLU

(1922-2008)

Tibb elmləri namizədi, dosent

Allahverdi Məşədi Feyzulla oğlu Hacıyev 1922-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1939-cu ildə orta təhsilini başa vuran A.Hacıyev elə həmin il Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna daxil olmuşdur. III kursda oxuyarkən 1941-ci ildə əsgəri xidmətə yola düşür. Tam tibbi təhsili olmadığından Uzaq Şərqdə 1408-ci atıcı polkda hərbi feldşer işləyir. 1945-ci ildə hərbi xidmətdən tərxis olunan A.Hacıyev təhsilini davam etdirərək 1949-cu ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunu bitirmişdir.

A.F.Hacıyev bir müddət 1949-1952-ci illərdə Cəbrayıl rayon Mərkəzi Xəstəxanasında, 1952-1954-cü illərdə Dəvəçi rayon Mərkəzi Xəstəxanasında baş həkim işləmiş, bu yerlərdə səhiyyə işinin təşkili və təkmilləşməsində müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

1954-cü ildə o, Azərbaycan Tibb İnstitutunun terapiya üzrə aspiranturasına daxil olmuş, elmi yaradıcılıq üzrə fəaliyyətini davam etdirmiş, 1964-cü ildə müvəffəqiyyətlə dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1975-ci ildən ATİ-nin terapiya kafedrasının dosenti seçilən A.F.Hacıyev on il (1974-1984) Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda terapiya fakültəsinin dekanı işləmişdir.

80 elmi məqalənin, bir monoqrafiyanın, bir neçə tədris vəsaitinin müəllifidir.

Üç övladı, 6 nəvəsi var.

A.Hacıyev 2008-ci ilin yanvar ayında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

HACIYEV KAMAL BAYRAM OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
APXDU-nun dosenti*

Kamal Bayram oğlu Hacıyev 1938-ci il mart ayının 13-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olub. 1956-cı ildə Soltanlı kənd orta məktəbini, 1963-cü ildə V.İ.Lenin adına API-nin tarix-filologiya fakültəsini bitirmişdir.

1963-1964, 1964-1965-ci tədris illərində Bakının Lenin rayonundakı 58 və 71 №-li axşam məktəblərində müəllim, Bakı Elektrik Tökmə Zavodunda istehsalat şöbəsinin mühəndisi işləmişdir.

K.B.Hacıyev 1965-1966-cı tədris ilindən Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun Azərbaycan dili və ədəbiyyatı kafedrasında laborant, baş laborant, müəllim, baş müəllim işləmişdir.

1973-1974-cü tədris ilində o, indiki BDU-da namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək, filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. O vaxtlardan indiki APXDU-nun Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının dosentidir. 6 nəfərin elmi rəhbər –məsləhətçisi və ya opponenti olmuşdur. 13 kitabın redaktoru, 80-dən çox elmi məqalənin, 6 kitabın, 3 fənn üzrə tədris proqramının müəllifidir.

Tanınmış dilçi-alim Kamal Hacıyevin əsas elmi əsərləri, monoqrafiyalari aşağıdakılardır:

«Mejdometie v Azerbaydjanskom yazıke» (1973), «Azərbaycan dilindən praktikum» (1998), «Azərbaycan dilində xüsusi nitq hissələri» (1999), «Azərbaycan dilində nida» (monoqrafiya, 2005), «Müasir Azərbaycan dili (giriş, morfolojiya, 2002), «Azərbaycan xalqının etnogenezisi və dilinin mənşəyi barədə», «Məqalələr toplusu» (1998). Bunlardan başqa Kamal müəllimin «Azərbaycan dili» (izahatla bir yerdə, ali məktəblərin rus bölmələri üçün), «Nitq mədəniyyətinin əsasları» (ADDİ nəşri, B., 1995), «Müasir Azərbaycan ədəbi dili» (2001) adlı proqramları tələbələrin istifadəsinə verilmişdir.

K.B.Hacıyev iti təfəkkürə, güclü elmi məntiqə malik səriştəli və cəsarətli tədqiqatçı hesab edilir.

«Azərbaycan dilində xüsusi nitq hissələri» problemini K.B. Hacıyev işləyib çap etdirsə də doktorluq kimi müdafiə etməyib, lakin bu tədqiqat işi haqqında tanınmış dilçi alimlər çox qiymətli fikirlər söyləmişlər.

K.B.Hacıyev bədii yaradıcılıqla da məşğul olur. O, «Kamal Bayram» imzası ilə gözəl şeirlər yazır. Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliyinin üzvüdür. 2007-ci ildə «Qafqaz Media» tərəfindən «Ustad jurnalist» diplomuna layiq görülmüşdür. Bu sahədə mətbuatda və elmi-tənqidi ədəbiyyatda güclü rezonans verən - «Nənəli, nəvəli, atasız dünyam» (2004), «Karvan yolu» (2006), «İki dünya arasında» (2007) şeir kitabları çap olunmuşdur.

Kamal Bayram oğlu Hacıyevin üç övladı, yeddi nəvəsi var.

HACIYEVA ƏZİZƏ HÜSEYN QIZI

*Filologiya elmləri namizədi,
APXDU-nun dosenti*

Əzizə Hüseyin qızı Hacıyeva 1948-ci ildə Ağdam şəhərində anadan olmuşdur.

1965-ci ildə orta məktəbi, 1969-cu ildə isə Azərbaycan Pedaqoji Dillər İnstitutunu bitirmişdir. 1967-ci ildə dosent Kamal Hacıyevlə ailə qurmuşdur.

1989-cu ildə «Uşaq nitqinin linqvistik təhlili» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.H.Hacıyeva keçmiş Sovet İttifaqında uşaq nitqini tədqiq edən assosiasianın Azərbaycanlı olan yeganə nümayəndəsi idi. Harada keçirilməsindən asılı olmayaraq, uşaq nitqi ilə bağlı bütün elmi konfranslara SSRİ EA Dilçilik İnstitutundan professor A.M.Şaxnaroviçin imzası ilə onun adına dəvətnamələr gəlirdi. Əzizə xanım bu gün də o mütəxəssislərlə elmi əlaqə saxlayır.

Ə.Hacıyevanın uşaq nitqi ilə bağlı əsas əsərləri aşağıdakılardır: «Bağçada ingilis dili» – 1990 (dərs vəsaiti); «Məktəbəqədər yaşlı uşaqların nitq inkişafı» – 1992 (dərs vəsaiti); «Uşaqlara ingilis dili öyrəmək» – 1995 (dərs vəsaiti); «Uşaq nitqinin linqvistik təhlili» (1994) (monoqrafiya); «Məktəbəqədər yaşlı uşaqlar üçün ingilis dili» – 2003 (dərs vəsaiti) və s. kitablardır.

Əzizə xanım ADU-da və Bakı Slavyan Universitetində işləmişdir.

Hazırda Azərbaycan Dillər Universitetinin ingilis dilinin leksikologiyası kafedrasında dosent vəzifəsində işləyir. «İngilis dilinin leksikologiyası fənni üzrə proqram» (2004) və «İngilis dilinin leksikologiyası üzrə mühazirə və tapşırıqlar» (2004) adlı dərs vəsaitini ingilis dilində hazırlamışdır.

Ə.H.Hacıyeva «Müxtəlif sistemli dillərdə semantik frazeoloji birləşmələr» mövzusunda doktorluq işini tamamlamış və AAK-a

təqdim etmişdir. Bu mövzu ilə əlaqədar onun «İngilis və Azərbaycan dillərində semantik frazeologizmlərin struktur-semantik xüsusiyyətləri» (2004) və «Müxtəlif sistemli dillərdə semantik frazeoloji birləşmələr» (2007) adlı monoqrafiyaları nəşr olunmuşdur.

Əzizə Hacıyeva Azərbaycan Dillər Universitetində həm də leksikoloji və leksikoqrafik araşdırmalar laboratoriyasının böyük elmi işçisidir. O, burada «İngiliscə-azərbaycanca frazeoloji lüğət» tərtib etmişdir. Bu lüğət öz tərtibi prinsipi baxımından Azərbaycan leksikoqrafiyası tarixində ilk və orijinal lüğətdir. Bundan başqa, Ə.H.Hacıyevanın «İngiliscə-azərbaycanca və azərbaycanca-ingiliscə semantik frazeoloji birləşmələr lüğəti» (2005) və «Azərbaycanca-ingiliscə alğış və qarğışların müxtəsər lüğəti» (2001) də çap etdirmişdir.

Müəllifin 70-dən çox elmi əsəri respublikamızda və xaricdə nəşr olunmuşdur.

Üç övladı, yeddi nəvəsi vardır.

HACIYEVA-ƏHMƏDOVA GÜLNARA ALLAHVERDİ QIZI

*Kimya elmləri namizədi,
AMEA-NKPI-nin əməkdaşı*

Gülnara Allahverdi qızı Hacıyeva-Əhmədova 1959-cu ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində doğulmuşdur. Məşhur terapevt, tibb elmləri namizədi, dosent, Həkimləri Təkmilləşdirmə fakültəsinin dekanı olmuş Allahverdi Hacıyevin qızıdır.

G.Hacıyeva-Əhmədova 1976-cı ildə Bakıda 134 №-li orta məktəbi, 1982-ci ildə isə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun kimya-texnologiya fakültəsini bitirmişdir. Azərbaycan EA Neft-Kimya

Prosesləri İnstitutunda əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

1991-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Azərbaycan EA Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunda elmi işçi, böyük elmi işçi işləmiş, hazırda aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışır.

G.Hacıyeva-Əhmədova 120-dən çox elmi əsərin müəllifidir. Onun məqalələri Almaniyada, Fransada, Çində, Çexiyada, Sloveniyada, Türkiyədə, İranda, Gürcüstanda, Azərbaycanda çap olunmuşdur. Bir çox beynəlxalq səviyyəli konqreslərin, konfransların və simpoziumların fəal iştirakçısı olmuş, orada dəyərli çıxışlar etmişdir.

G.Hacıyeva-Əhmədova «Neftçixarma sənayesində tətbiq üçün epixlorhidrin, birəsaslı karbon turşuları və alkanollar əsasında səthi-aktiv oliqomerlərin və polimerlərin alınması» adlı doktorluq dissertasiyasını tamamlamış və müdafiə üçün təqdim etmişdir.

Ailəlidir, iki övladı vardır.

HACIYEV RƏİYYƏT ŞƏFAHƏT OĞLU

İqtisad elmləri namizədi

Rəiyyət Şəfahət oğlu Hacıyev 1936-cı il dekabrın 5-də Quycax kəndində doğulmuşdur. 1954-cü ildə orta məktəbi başa vuraraq Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun iqtisadçı-mühasibat şöbəsinə daxil olmuş, 1958-ci ildə institutu bitirərək Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin əmri ilə Kəlbəcər rayon Kənd Təsərrüfatı Müfət-tişliyinə baş iqtisadçı-mühasib vəzifəsinə təyin edilmişdir. Bir il sonra həmin nazirliyin o vaxt fəaliyyət göstərən Baş Kolxozlar İdarəsinə baş iqtisadçı-mühasib vəzifəsinə keçirilmişdir.

R.Ş.Hacıyev 1961-ci ildən 1965-ci ilədək Baş İdarədə müxtəlif vəzifələrdə işləmiş, 1965-ci ildən 1980-ci ilə qədər Baş İdarəyə rəhbərlik etmişdir. Həmin 15 il ərzində Rəiyyət müəllim Mərkəzi Komitə Bürosunun nominklaturasının və Nazirliyin Kollegiyasının üzvü olmuşdur.

1980-ci ilin sentyabr ayından Dövlət İqtisad Universitetinin «Mühasibat uçotu və audit» kafedrasının baş müəllimi, dosenti vəzifəsində çalışır. 1985-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

R.Ş.Hacıyev 10-a qədər dərəcə vəsaiti və monoqrafiyanın, çoxlu elmi məqalənin, o cümlədən 35 çap vərəqi həcmində olan «Kömürün işinin əsasları» fundamental dərslisinin müəllifidir.

HACIYEVA AYTƏN KAMAL QIZI

*Filologiya elmləri namizədi,
APXDU-nun müəllimi*

Aytən Kamal qızı Hacıyeva 1970-ci ildə Bakıda tanınmış dilçi alim Kamal Hacıyevin ailəsində anadan olmuşdur. 1987-ci ildə Bakı şəhərində orta məktəbi, 1992-ci ildə isə Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun ingilis dili fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1992-ci ildən 2001-ci ilədək Xəzər Universitetində ingilis dili müəllimi vəzifəsində çalışmışdır. 2001-ci ilin noyabr ayından Azərbaycan Dillər Universitetində ingilis dilinin üslubiyatı və leksikası fənlərini tədris edir.

A.K.Hacıyeva 2005-ci ilin oktyabr ayında AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunda «Zoometoforizmlər (ingilis və Azərbaycan dillərinin materialları əsasında)» adlı müqayisəli tədqiqatı müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Hal-hazırda Azərbaycan Dillər Universitetində baş müəllim vəzifəsində çalışır. A.K.Hacıyeva 25 tezis, rəy və elmi məqalənin müəllifidir. Bunlardan başqa onun «İngilis-Azərbaycan dillərində alğış və qarğışların müxtəsər lüğəti», («Sabah», Bakı, 2002, dos. Ə.H.Hacıyeva ilə birgə), «İngiliscə-azərbaycanca zoometoforizmlər lüğəti», («Nurlan», Bakı, 2004), «İngiliscə-azərbaycanca frazeoloji lüğət», («Nurlan», Bakı, 2006, dos. Ə.H.Hacıyeva ilə birgə), «Zoometoforizmlər» (İngilis və Azərbaycan dillərinin materialları əsasında), monoqrafiya, «Nurlan», Bakı, 2007) adlı kitabları və lüğətləri çap olunmuşdur.

A.Hacıyeva ingilis bədii nəsrindən tərcümələr də edir. İngilis dilindən etdiyi orijinaldan tərcümələr «Xəzər», «Mütərcim», «Ədəbiyyat» qəzeti və s. qəzet və jurnallarda çap olunmuşdur.

Ailəlidir, övladları məktəblidir.

HACIYEV SABİR HAFİS OĞLU

Tibb elmləri namizədi, ATU-nin dosenti

Sabir Hafis oğlu Hacıyev 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Çərəkən kəndində ziyalı ailəsində doğulmuşdur. Orta təhsilini Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə almış, sənədlərini N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutuna vermiş və yüksək qiymətlərlə instituta daxil olmuşdur. İnstitutda oxuduğu illərdə o, tibbin ən vacib və gərəkli sahələri ilə tanış olur, öz bilik və bacarığını artırır. Hələ tələbə olarkən bir sıra elmi konfrans və yığıncaqlarda maraqlı tibbi-elmi dəlillərlə çıxış edirdi. Bu isə onun gələcək karyerası üçün zəmin demək idi. Və institutu başa vuran kimi o, aspiranturaya qəbul olunur, bir il sonra isə aspiranturanı Moskvada davam etdirir. Moskvada oxuduğu illərdə ittifaqın və dünyanın bir sıra ölkələrinin tibbi nailiyyətləri və tanınmış, görkəmli tibb alimlərinin əsərləri ilə yaxından tanış olur. İxtisası əsasən cərrahlıq olduğuna görə qabaqcıl cərrahların iş metodu ilə maraqlanır.

Sabir həkimi yoldaşlarından fərqləndirən cəhətlərdən biri onun işgüzarlığı və mütaliəsidir. Bu xüsusiyyətlər onun həm bir yaxşı alim, tədqiqatçı, həm də bacarıqlı bir həkim kimi yetişməsinə təminat verirdi.

S.Hacıyevin dissertasiyasına rəy verən görkəmli alimlər işin aktualığı və çoxşaxəli olması haqqında ürək dolusu danışdılar. Əlbəttə, vətəndən uzaqlarda belə bir şöhrətin qazanılması, hər bir azərbaycanlı üçün böyük fərəh idi.

Aspiranturanı müvəffəqiyyətlə başa vuran S.Hacıyev elə həmin ili də Moskvada dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

Tibb elmləri namizədi kimi Bakıya qayıdan S.H.Hacıyev Əfəndiyev adına 4 saylı xəstəxanaya cərrah təyin edilir, həm də tibb universitetində müəllim kimi çalışmağa başlayır.

S.H.Hacıyev haqqında «XXI əsrin Azərbaycan cərrahları» ensiklopediya kitabında geniş məlumat verilmiş, 2005-ci ildə o, «XXI əsrin tanınmış cərrahı» diplomuna layiq görülmüşdür.

HACIYEV SEYMUR SADIQ OĞLU

*Tibb elmləri namizədi,
Moskva Stomatoloji
Elmi Mərkəzin əməkdaşı*

Seymur Sadiq oğlu Hacıyev 1978-ci ildə Bakıda anadan olmuşdur. 1995-ci ildə orta məktəbi başa vurmuş, elə həmin ili də Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Stomatologiya fakültəsinə daxil olmuş, 2002-ci ildə universiteti bitirmişdir.

S.S.Hacıyev elmi yaradıcılıq işində əzmlə çalışaraq 2006-cı ildə stomatologiya sahəsində dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

S.S.Hacıyev hazırda Moskva şəhərində yaşayır, Stomatoloji Elmi Mərkəzində çalışır. 10-a qədər elmi məqaləsi, bir neçə metodik təklifi çap olunmuşdur.

Ailəlidir.

HACIZADƏ FİKRƏT ABBAS OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
Türkiyə Səlcuq Universitetinin dosenti*

Fikrət Abbas oğlu Hacızadə (Hacıyev) 1948-ci il noyabr ayının 3-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1966-cı ildə Soltanlı orta məktəbinin XI sinfini bitirərək N.Tusi adına Dövlət Pedaqoji Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olmuşdur. 1970-ci ildə ali təhsilini başa vuraraq doğma rayonuna təyinat almışdır. Bir il Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki adına orta məktəbdə kimya müəllimi işləmiş, 1971-ci ilin may ayında hərbi qulluğa çağırılmış və əsgəri xidmətini Ukraynanın Uman şəhərindəki Ali Aviasiya Polkunda keçirmişdir.

F.A.Hacızadənin 1973-cü ildən başlayaraq sonrakı fəaliyyəti Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu ilə bağlı olmuşdur. O, elmi fəaliyyətinə həmin institutun «Mineral maddələrin texnologiyası» laboratoriyasında başlamış və akademik H.B.Şahtaxtinskiyin aspirantı olmuşdur. Fikrət Hacızadənin aspirantlıq dövrü və sonrakı illərdəki elmi araşdırmaları respublikamızın Şəki-Balakən bölgəsində zəngin metal yataqları ilə Filizçay polimetal filizinin emal texnologiyası ilə əlaqədar olmuşdur. 1984-cü ildə Filizçay polimetal filizin sink cövhəri ilə qarşığının əldə edilməsi mövzusunda dissertasiyasını Moskvadakı Ümumittifaq «Reaktivlər və Təmiz maddələr» institutunda müdafiə edən Hacızadə, qeyri-üzvi kimya ixtisası üzrə texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

F.A.Hacızadə 1988-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin Ümumi və qeyri-üzvi kimya kafedrasındakı «Qeyri-üzvi materialşünaslıq» elmi-tədqiqat laboratoriyasına müsabiqə yolu ilə elmi işçi olaraq keçmiş, 1990-cı ildən isə həmin laboratoriyada baş elmi işçi vəzifəsində fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bu illər ərzində onun

elmi araşdırmaları respublikamızın çeşidli metallurgiya zavodlarında meydana gələn sənaye tullantılarının dəyərləndirilməsi ilə əlaqədar olmuşdur. Gördüyü bu elmi araşdırmaların əhəmiyyətinə görə o, 1990 və 1991-ci illərdə D.İ.Mendeleyev adına Kimya Cəmiyyətinin birinci və ikinci dərəcəli mükafatlarına layiq görülmüşdür.

F.A.Hacıadə 1992-ci ildə Türkiyə Cümhuriyyətinin Konya şəhərindəki Səlcuq Universitetinə dəvət olunmuş, bu günə qədər həmin universitetin Güzəl Sənətlər Fakültəsinin Keramika bölümündə elmi və pedaqoji fəaliyyətini davam etdirməkdədir. Texnika elmləri namizədi, dosent Fikrət Hacıadənin Türkiyədəki yetirmələrindən bir çoxu hal-hazırda Türkiyə Cümhuriyyətinin çeşidli universitetlərində elmi-pedaqoji fəaliyyət göstərirlər. Fikrət Hacıadə 60-dan çox elmi məqalənin və 6 ixtiranın müəllifidir. Onun məqalələri Bakıda, Moskvada, Xarkovda, Kazanda, Türkiyədə, Kiprdə və digər ölkələrdəki elmi jurnallarda, konfrans və simpoziumların materiallarında yayımlanmışdır.

HAQVERDİYEV ƏLİ ŞAHVERDİ OĞLU

(1942-2005)

Tarix elmləri namizədi, dosent

Əli Şahverdi oğlu Haqverdiyev 1942-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində doğulmuşdur. O, 1949-cu ildə Balyand kənd orta məktəbinə daxil olmuş, 1959-cu ildə 10-cu sinfi bitirmişdir. 1960-1963-cü illərdə Bakı şəhərindəki 5 №-li tikinti idarəsində fəhlə işləmişdir.

Ə.Ş.Haqverdiyev 1963-cü ildə keçmiş V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun tarix fakültəsinə daxil olmuş və 1967-ci ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuşdur. İnstitutu bitirəndən sonra təyinatla Cəbrayıl rayonunun Sarıcallı kənd səkkizillik məktəbinə tarix müəllimi göndərilmiş, 1967-1970-ci illərdə tarix fənnini tədris etmişdir. 1971-ci ildə APİ-nin tarix fakültəsinin aspiranturasına daxil olmuş, 1973-cü ildə oranı bitirmişdir.

Ə.Ş.Haqverdiyev 1974-cü ildən APİ-də əmək fəaliyyətini davam etdirmiş, laborant, Azərbaycan tarixi kafedrasında kabinet müdiri işləmiş, 1979-cu ildə «Qafqaz Albaniyasının təsərrüfat tarixi (e.ə.IV – eramızın VII əsrləri)» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Həmin ildən Əli müəllim Azərbaycan tarixi kafedrasında baş müəllim, daha sonra isə dosent vəzifəsində işləmişdir.

Ə.Ş.Haqverdiyev Azərbaycanın qədim və orta əsrlər tarixi üzrə dəyərli tədqiqatlar aparmışdır. Dövrü mətbuatda, elmi-metodiki məcmuələrdə elmi jurnallarda bu dövrə aid çoxlu məqalələrlə çıxış etmişdir. «Azərbaycan tarixi» (qədim zamanlardan VII əsrə qədər) (1985), «Orta əsr Bərdə şəhəri» (1991), «Türk dünyası xalqlarının tarixi» (şərikli müəlliflə – 1996), «Azərbaycan ərazisində Sak padşahlığı» (şərikli müəlliflə – 2003), «Ümumi tarix» («Qədim dünya tarixi»), (şərikli müəlliflə-1997), «Azərbaycan tarixi» (şərikli müəl-

liflə-2006) və s. Monoqrafiya və dərs vəsaitinin müəllifidir. Ümumiyyətlə Ə.Haqverdiyev 100-ə yaxın monoqrafiya, dərs vəsaiti, metodiki tövsiyə, məqalə və proqramın müəllifidir.

Gözəl insan, səmimi dost, cəfakəş ailə başçısı və zəhmətkeş alim olan Əli Şahverdi oğlu Haqverdiyev 2005-ci il okyabrın 23-də avtomobil qəzası nəticəsində faciəli şəkildə həlak olmuşdur.

Allah rəhmət eləsin.

HƏSƏNOV HƏSƏN MƏMMƏD OĞLU

(1904-1974)

*Tarix elmləri namizədi,
tanınmış ictimai-siyasi və dövlət xadimi*

Həsən Məmməd oğlu Həsənov 1904-cü il dekabrın 5-də Cəbrayıl qəzasının Arazboyu ovalıqda yerləşən qədim Soltanlı kəndində yoxsul kəndli ailəsində doğulmuşdur. 1912-ci ildə Soltanlıda açılmış rus-tatar məktəbində oxumuş, 1916-cı ildə həmin məktəb bağlanmış və 12-13 yaşı olan balaca Həsən də təsərrüfat işləri ilə məşğul olmuşdur. Azərbaycan da Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra – 1920-ci ildə həmin məktəb yenidən öz fəaliyyətini davam etdirmiş, 1924-cü ilə qədər bu məktəbdə, sonra isə Qaryagindəki (indiki Füzuli) II dərəcəli məktəbdə oxuyaraq 1928-ci ildə pedaqoji təmayüllə oranı bitirmişdir.

1929-cu ildə Ağdam partiya təşkilatının tövsiyəsi ilə Moskvaya Krupskaya adına Kommunist Təbiyyəsi Akademiyasına oxumağa göndərilir. 1932-ci ildə Akademiyanı müvəffəqiyyətlə başa vurduqdan sonra onu Azərbaycana partiya işinə göndərirlər. 1932-1933-cü illərdə Qasım İsmayılov (indiki Goranboy) rayon partiya komitəsində təbliğat-təşviqat şöbəsinin müdiri, 1933-1935-ci illərdə Azərbaycan K(b)P MK-da təlimatçı işləmişdir.

Müəyyən iş təcrübəsinə yiyələnəndən sonra Azərbaycan K(b)P MK 1935-ci ildə onu Moskvaya Qırmızı Professura İnstitutuna göndərir və H.Həsənov burada 1938-ci ilə qədər oxuyur.

1938-ci ildə ÜK(b)P MK-sı onu Azərbaycan MK sərəncamına göndərir. Onu partiya tarixi institutuna elmi-tədqiqat işi üzrə direktor müavini, bir qədər sonra isə institutun direktoru vəzifəsinə təyin edirlər. 1939-cu ildə isə MK-nın qərarı ilə o, Azərbaycan K(b)P MK-nın kadrlar şöbəsi müdirinin müavini vəzifəsinə irəli çəkilir. 1944-cü ilə qədər müxtəlif məsul vəzifələrdə işlədikdən sonra 1944-1945-ci ildə diplomatik işə göndərilmiş, Təbriz şəhə-

rində SSRİ-nin vitse-konsulu vəzifəsini icra etmişdir.

H.M.Həsənov 1945-ci ildə İrandan geri çağrıldıqdan sonra Azərbaycan K(b)P MK-nın təbliğat üzrə katibi təsdiq olunmuşdur. 1954-1961-ci illərdə Tarix muzeyinin, sonra Lenin Mərkəzi Muzeyi Bakı filialının direktoru vəzifəsində çalışmışdır.

H.M.Həsənov 1962-ci ildə təqaüdə çıxmış, 1974-cü ilə kimi MK yanında Tarix İnstitutunun baş elmi işçisi işləmişdir. O, müntəzəm olaraq MK-nın Büro üzvü seçilmiş, SSRİ Ali Sovetinin (3 çağırış) və Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı olmuşdur.

H.M.Həsənov Tarix Muzeyində və Mərkəzi muzeydə işləyərkən elmi-yaradıcılıq işi ilə də məşğul olurdu. Lakin müdafiə məsələlərində əngəllər ortaya çıxırdı. Nəhayət H.Həsənov Moskvada 1960-cı ildə «1941-1946-cı illərdə İran Azərbaycanında fəhlə hərəkatının yüksəlişi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi aldı.

Sədaqətli dost, vicdanlı, əqidəli partiya işçisi, səmimi ailə başçısı H.M.Həsənov 1974-cü ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

HƏSƏNOV FƏRZƏLİ HƏSƏN OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
Azərbaycan Memarlıq və
İnşaat Universitetinin dosenti*

Fərzəli Həsən oğlu Həsənov 11 avqust 1947-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Papı kəndində sayılıb-seçilən, dövrünün dəyərli bir ziyalısı olan Həsən müəllimin ailəsində dünyaya gəlmişdir. 1965-ci ildə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmiş, elə həmin il də Azərbaycan Politexnik İnstitutuna daxil olmuş, 1970-ci ildə hidromeliorasiya fakültəsini bitirmişdir. 1973-cü ildən Azərbaycan Respublikası Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin göndərişinə əsasən Politexnik İnstitutun Hidromeliorasiya kafedrasında assistent vəzifəsində əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1973-1976-cı illərdə həmin kafedranın əyani aspirantı olmuşdur.

F.H.Həsənov 1976-1987-ci illərdə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunun Hidromeliorasiya kafedrasında assistent, 1987-1989-cu illərdə həmin kafedrada baş müəllim, 1989-cu ildən hazırkı vaxta qədər isə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin Hidrotexniki meliorasiya və hidrologiya kafedrasında dosent işləyir.

1990-1997-ci illər arasında Universitetin hidromeliorasiya fakültəsində tədris işləri üzrə dekan müavini işləmişdir.

F.H.Həsənov bütün bu fəaliyyətləri ilə bərabər elmi-yaradıcılıq işini də davam etdirmişdir. Meliorasiya və suvarma sistemləri tikintisi, qruntlar və dənəvər cisimlərin mexanikası ilə bağlı tədqiqatlar aparmış, 1986-cı ildə «Mərkəzdən qaçma modelinin köməkliliyi ilə əlaqəli qruntlarda duzların yuyulma prosesinin proqnozlaşdırılması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

F.H.Həsənovun 120-yə qədər elmi əsəri, o cümlədən ali məktəblər üçün 1 dərs vəsaiti, 6 metodik göstərişi, 1 metodik tövsiyə

yəsi, ali-texniki məktəblər üçün yazılmış 24 adda proqramı, xarici ölkə jurnallarında 10-dan çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur. Alimin nəşr etdirdiyi elmi məqalələr əsasən şoran torpaqların duzlardan təmizlənməsi probleminə, əsaslı yumada kimyəvi melioratorlardan istifadə olunmasının tədqiqinə həsr olunmuşdur.

F.H.Həsənov elmi-tədqiqat işinin istiqamətinə uyğun olaraq dövlət təşkilatlarının və qeyri-hökumət təşkilatlarının xətti ilə təşkil edilmiş elmi konfrans və tədbirlərdə yaxından iştirak edir.

Görkəmli alim Avrasiya fondunun Cənubi Qafqazda əməkdaşlıq proqramlarının, Azərbaycan Diyarşünaslıq Cəmiyyətinin layihələrində yaxından iştirak edir.

Ailəlidir, övladları, nəvələri var.

HƏSƏNOV VAQİF ZÜLFÜQAR OĞLU

*Tibb elmləri namizədi, M.Topçubaşov adına
ETKECİ-da aparıcı elmi işçi*

Vaqif Zülfüqar oğlu Həsənov 1943-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində dünyaya gəlib. İlk təhsilini Soltanlıda alsa da 1960-cı ildə Bakıdakı 199 sayılı orta məktəbi bitirmişdir.

1960-cı ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş, 1966-cı ildə institutu başa vurmuşdur. 1970-ci ilə qədər o, Bakıdakı döş qəfəsi cərrahiyyəsi xəstəxanasında həkim işləmişdir. Elmi yaradıcılığa olan meyl onu M.Topçubaşov adına Elmi-Tədqiqat Eksperimental Cərrahlıq İnstitutuna gətirmişdir. Burada o, bir müddət kiçik elmi işçi, elmi işçi vəzifələrində çalışmış, hazırda həmin institutda aparıcı elmi işçi işləyir.

V.Z.Həsənov 1977-ci ildə Moskva şəhərində «Ağ ciyərin cərrahi xəstəlikləri olan şəxslərdə mikromorfoloji və qan laxtalanması sisteminin öyrənilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Tanınmış alim-cərrah hazırda Topçubaşov adına Elmi Tədqiqat Eksperimental Cərrahlıq İnstitutunda fəaliyyətini davam etdirir.

HƏSƏNOV AZƏR XUDAVERDİ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
Müdafiə Nazirliyinin
hərbi qulluqçusu, polkovnik-leytenant*

Azər Xudaverdi oğlu Həsənov 1960-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1977-ci ildə Bakı şəhərindəki 244 sayılı orta məktəbi bitirmiş, həmin il də Azərbaycan Dövlət Universitetinin (Bakı Dövlət Universiteti) tətbiqi riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş və 1982-ci ildə universiteti bitirmişdir.

A.X.Həsənov 1982-1992-ci illərdə Azərbaycan Respublikası EA Kosmik Tədqiqatlar Elm-İstehsalat Birliyində və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində

elmi və pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmuşdur. O, 1987-ci ildə «Elastiki və özülü elastiki silindrlərdə dalğaların yayılması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

A.X.Həsənov 1992-ci ildən könüllü olaraq Müdafiə Nazirliyi sistemində hərbi qulluqçu kimi fəaliyyətə başlamış, 13 il Müdafiə Nazirliyinin hərbi təhsil şöbəsində çalışmışdır. Azərbaycanda yenicə fəaliyyətə başlayan müstəqil ali hərbi məktəblərin yaradılmasında onun da böyük əməyi olmuşdur.

A.Həsənov hazırda Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasında Strateji Tədqiqatlar və Dövlət Müdafiəsinin İdarəetmə Akademik Kurslarının rəisi vəzifəsində xidmət edir. Polkovnik-leytenantdır.

Ailəlidir, üç övladı var.

HƏSƏNOVA GÜLNARƏ İLTİFAT QIZI

*Kimya elmləri namizədi,
ABŞ-ın Linkoln Universitetinin əməkdaşı*

Gülnarə İltifat qızı Həsənova 1959-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndində doğulmuşdur. 1966-cı ildə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1976-cı ildə həmin məktəbi qızıl medalla bitirmişdir. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olmuş, 1981-ci ildə universiteti bitirmişdir.

1981-ci ildən təyinatla Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Əkinçilik İnstitutunda kiçik elmi işçi vəzifəsinə işə göndərilmiş, 1983-cü ildə Azərbaycan EA Biologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutunda kiçik elmi işçi işləmişdir. Həmin ildən isə institutun əyani aspiranturası şöbəsinə daxil olmuş, 1985-ci ildə aspiranturaya başa vurmuş və elə həmin il də akademik C.Əliyevin rəhbərliyi ilə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

G.İ.Həsənova 1999-cu ildən 2002-ci ilədək Yaponiyanın ən böyük elmi mərkəzlərindən olan Moryoko şəhərindəki Tohoko universitetində elmi işçi vəzifəsində işləmişdir. 2002-ci ildə Amerika Birləşmiş Ştatlarına işləməyə dəvət olunmuşdur. Həmin vaxtdan o, Amerikanın Genetika və molekulyar biologiya sahəsində ən güclü elmi mərkəzlərdən biri olan Nevrazka Linkoln Universitetində elmi yaradıcılığını davam etdirir.

G.İ.Həsənova əsrimizin ən müasir elmi olan Molekulyar Biologiya ixtisası üzrə çox maraqlı tədqiqatlar aparır. Onun elmi tədqiqatları insanda olan bəzi xəstəliklərin müalicəsinin molekulyar mexanizminin aydınlaşdırılmasına xidmət edir.

HƏSƏNOVA SEVİNC MƏHƏMMƏD QIZI

Pedaqoji elmlər namizədi.
ADMIU-nun «Azərbaycan dili və
ədəbiyyat» kafedrasının baş müəllimi

Sevinc Məhəmməd qızı Həsənova 1967-ci il fevralın 12-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, görkəmli dilçi alim, professor Məhəmməd Həsənovun qızıdır. 1973-cü ildə Bakının Nəsimi rayonundakı 240 sayılı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1983-cü ildə həmin məktəbi bitirmişdir. 1983-1988-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (BDU) filologiya fakültəsində təhsil almış, universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

S.M.Həsənova 1989-cu ildən elmi-pedaqoji iş fəaliyyətinə başlamış, 2000-ci ilə kimi Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunun (indiki Təhsil Problemləri İnstitutu) Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası şöbəsində elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır. Eyni zamanda burada Azərbaycan dili tədrisinin metodikası üzrə aspiranturanı bitirmişdir.

S.M.Həsənova 1995-ci ilin noyabrında «Azərbaycan dilindən sistemlik kursda felin tədrisi tarixi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

S.M.Həsənova bir sıra elmi-metodiki əsərlərin, monoqrafiya, metodik vəsait, proqram və məqalələr müəllifidir.

Hazırda o, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin «Azərbaycan dili və ədəbiyyatı» kafedrasının baş müəllimidir.

Ailəlidir, iki övladı var.

HÜMBƏTOV MUSEYİB HÜSEYN OĞLU

(1929-1989)

Baytarlıq elmləri namizədi

Museyib Hüseyn oğlu Hübətov 1929-cu il sentyabrın 25-də Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndində anadan olmuşdur. Atası 1941-1945-ci il müharibəsində həlak olmuşdur. 1936-cı ildə Quycaq 7 illik məktəbinə daxil olmuş, 1943-cü ildə məktəbi qurtararaq Şuşa kənd təsərrüfatı texnikumuna daxil olmuşdur.

M.H.Hübətov 1949-cu ildə texnikumu başa vurmuş və bir müddət Cəbrayıl rayonunda baytar həkim işləmişdir.

1952-ci ildə o, Gəncədəki Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olur, institutu qurtardıqdan sonra kolxozlararası baytar həkimi vəzifəsində işləməyə başlayır.

M.H.Hübətov 1959-cu ildə Cəbrayıl rayon baytarlıq laboratoriyasının müdiri, 1960-1962-ci illərdə Cəbrayıldakı «Pravda» kolxozunun sədri, 1962-1964-cü illərdə Cəbrayıl rayonunun baş baytar həkimi işləmişdir.

Amma kənd təsərrüfatının bu sahəsi üzrə elmi yaradıcılığa da meyl edirdi. Ona görə də M.H.Hübətov 1965-ci ildə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Baytarlıq İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunur, bu illərdə elmi-yaradıcılıq işi ilə məşğul olaraq 1968-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək baytarlıq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1969-cu ildən Baytarlıq İnstitutunda böyük elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır. Təbii ki, iş prosesində topladığı təcrübə elmi sahədə də onun köməyinə gəlmiş və bir sıra elmi məqalələrlə çıxışlar etmişdir.

M.H.Hübətov təcrübəli bir mütəxəssis kimi həmişə Respublika Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin diqqət mərkəzində olmuş, rayon təsərrüfatlarının ən çətin məqamlarında səfərbər olunmuşdur.

Bütün bu xidmətlər hökumət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, o, bir sıra mükafatlar və «Kommunist əməyi zərbəçisi» medalı ilə təltif edilmişdir.

M.H.Hümbətov ev heyvanlarının sağlamlığı üçün bir neçə preparat hazırlamış, bu preparatların kütləvi şəkildə yayılması üçün yaxşı nəticələr əldə etmişdir.

M.Hümbətov 1986-cı ildən Cəbrayıl rayonundakı «Jdanov» adına sovxozun direktoru işləmişdir.

O, 1989-cu ilin iyul ayında uzun sürən ağır xəstəlikdən sonra vəfat etmişdir. Qəbri doğma Quycaq kəndindədir.

Övladları, nəvələri var.

Allah rəhmət eləsin.

HÜMBƏTOV ƏSGƏR MUSA OĞLU

*Biologiya elmləri namizədi,
BDU-nun dosenti*

Əsgər Musa oğlu Hümbətov 1941-ci il iyulun 31-də Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndində anadan olub. Atası Böyük Vətən müharibəsində həlak olmuşdur. Əsgər müəllim ilk təhsilini doğma kəndində almış və orta məktəbi M.Qorki adına (indi M.Mehdizadə) Cəbrayıl orta məktəbində 1958-ci ildə başa vurmuşdur.

1963-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsini bitirmiş və elə həmin ili də Kəlbəcər rayonunun Çıraq qəsəbəsinə təyinat almış və burada ilk müəllimlik fəaliyyətinə başlamışdır. İxtisasca biolog olan, təbiətin min bir nemətlərinin xarakterini yaxşı bilən bir insan üçün zəngin təbiətə, gözəl ab-havaya malik olan Kəlbəcər kimi bir bölgədə işləmək çox maraqlı idi. Ona görə də Əsgər müəllim hərbi xidmətini başa vurandan sonra da müəllimlik fəaliyyətini Kəlbəcərdə davam etdirmiş, bu dəfə İstisu qəsəbəsindəki orta məktəbdə işləmişdir.

Kəlbəcərin havası, suyu, təbiəti kimi insanları da gözəl idi. Və bu gözəlliklər içərisində kifayət qədər təcrübə toplayan Əsgər Hümbətov zəngin praktiki müşahidələrini elmi şəkildə əsaslandırmaq üçün Bakıya üz tutur və 1966-cı ildə Azərbaycan EA Zoologiya İnstitutunun əyani aspiranturasına qəbul olunur. Eyni zamanda Bakı Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinə müəllim işləməyə dəvət olunur.

Ə.M.Hümbətov aspiranturada oxuya-oxuya elmi-tədqiqat işini davam etdirir. 1973-cü ildə dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. 1976-cı ildən universitetin baş müəllimi, 1981-ci ildən isə dosenti vəzifəsində işləyir.

Ə.M.Hümbətov bu gün gənclik eşqi ilə yazır, yaradır, elmi-tədqiqat işlərini genişləndirir. Onun 10-larla elmi-metodiki məqaləsi respublika və beynəlxalq elmi jurnallarda, dərgilərdə çap olu-

nur. Bütün bunlarla bərabər Əsgər müəllim pedaqoji fəaliyyətini də davam etdirir, 40 ildən çoxdur ki, Bakı Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsində çalışır.

Hörmətli alimimizə cansağlığı, uzun ömür arzulayırıq. Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

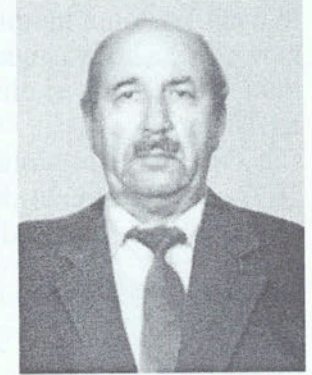

HÜSEYNOV MUSTAFA MƏHƏMMƏD OĞLU

(1926-1997)

Kimya elmləri namizədi, dosent

Mustafa Məhəmməd oğlu Hüseynov 1926-cı il may ayının 5-də Cəbrayıl qəzasının Əmirvarlı kəndində doğulmuşdur. 1934-cü ildə Çərəkən kəndindəki yeddiillik məktəbə daxil olmuş, oranı bitirdikdən sonra Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbin 8-ci sinfində oxumağa başlamışdır. Onun təhsil illəri ağır müharibə dövrünə düşdüyündən ailənin çətin vəziyyəti ona təhsilini davam etdirməyə imkan vermir. Mustafa təhsilini yarımçıq qoyub kolxozda işləməyə məcbur olur. 1947-ci ildə yenidən M.Qorki adına məktəbə qayıdır və 1949-cu ildə orta təhsilini başa vurur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra o, Bakıya gəlir və Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olur.

M.M.Hüseynov 1955-ci ildə universiteti bitirərək Azərbaycan EA Zoologiya İnstitutunun aspiranturasında oxuyur (1955-1958), sonra isə İnstitutun hidrologiya şöbəsinin Mingəçevir dayaq bazasında elmi iş aparmağa başlayır. 1961-ci ildə «Don çayının aşağı axını sularında axının tənzimlənməsindən sonra üzvü maddələr və biogen elementlər» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Elə həmin ildən Ümumittifaq Su Geologiyası İnstitutunun Bakı filialında, daha sonra – 1965-ci ildən isə Azərbaycan Politexnik İnstitutunun kimya kafedrasında əvvəl baş müəllim, sonra dosent vəzifəsində işləmiş, 1976-cı ildən isə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunun kimya kafedrasının dosenti olmuş və ömrünün sonuna qədər də bu vəzifədə işləmişdir.

M.M.Hüseynov harada işləməsindən asılı olmayaraq həmişə özünü qayğıkeş insan, təvazökar alim, təmənnəsiz dost kimi göstərə bilmişdir.

Mustafa müəllim 1965-1976-cı illər arasında Azərbaycan Politexnik İnstitutu Həmkarlar Təşkilatının sədri olmuş, bu vəzifədə

də işçilərə həmişə qayğı ilə yanaşmışdır. O, uzun müddət İnşaat Mühəndisləri İnstitutunun kimya kafedrasında metodkomissiyanın üzvü olmuşdur.

M.M.Hüseynovun elmi yaradıcılığı da çoxşaxəli olmuş, çoxlu elmi məqalələri çap olunmuşdur. Alim «Su kimyası və mikrobiologiya» kitabının müəllifi olmaqla yanaşı, «Su kimyası üzrə praktikum», «Su kimyasından laboratoriya işləri» kimi kitabların əsas müəlliflərindən biri olmuş, bir neçə metodik göstəriş və tövsiyələr hazırlamışdır.

Ömrünü elm yolunda şam kimi əridən Mustafa Hüseynov 1997-ci il fevralın 24-də vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

HÜSEYNOV NAZİM YƏHYA OĞLU

(1953-1996)

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi

Nazim Yəhya oğlu Hüseynov 1953-cü il dekabrın 25-də Cəbrayıl rayonunda ziyalı ailəsində doğulmuşdur. 1960-cı ildə Cəbrayıl rayonu M.Qorki adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1970-ci ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. Elə həmin il də müvəffəqiyyətlə qəbul imtahanları verərək Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuşdur. 1975-ci ildə universiteti əla qiymətlərlə bitirən gənc Nazim həmin ili aspiranturaya qəbul olunur.

N.Y.Hüseynov aspiranturada oxuya-oxuya Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutunda laborant kimi əmək fəaliyyətini də davam etdirir və hələ tələbəlik illərindən marağında olduğu elmi yaradıcılıq işi ilə ciddi məşğul olmağa başlayır. Aspiranturayı bitirdikdən sonra Azərbaycan EA Fizika İnstitutunda kiçik elmi işçi, elmi işçi vəzifələrində işləyir. O, 1980-ci ildə «LN SB-da alçaq tezlikli küylər» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

N.Y.Hüseynov torpağa, elə-obaya bağlı vətənpərvər bir oğul idi. Özünün dediyi kimi o, sanki Cəbrayilla nəfəs alırdı. Hələ 1980-ci ildə rayonun sayılıb-seçilən ziyahlarından biri olan atası Yəhya Hüseynov vəfat etdikdən sonra o, doğma ata ocağına qayıtmaq istədi, atasının yarımçıq qalmış arzularını davam etdirmək, vətənə xidmətini elə doğma yurd yerində həyata keçirmək arzusunda olduğunu bildirdi. Lakin onun elmi erudisiyasına, dərin professional biliyinə yaxşı bələd olan görkəmli akademik Əşrəf Hüseynov, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Ç.Qacar, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru S.Ələkbərov və digər alimlərin təkidilə o, Bakıda EA-da qalmış və elmi-tədqiqat işlərini davam etdirmişdir.

N.Y.Hüseynov doktorluq dissertasiyasını başa çatdırmaq üzrə

idi. Lakin amansız ölüm onun bu işini və arzularını yarımçıq qoydu. Qəlbi yazıb-yaratmaq, vətənə xidmət etmək arzusuyla alışıb yanan Nazim Hüseynov 1996-cı ildə ömrünün 43-cü baharında ürək çatışmazlığından dünyasını dəyişdi. Onun min bir arzu ilə dolu olan ürəyinin qəfil dayanmasının bir səbəbi də yəqin ki, doğma ata ocağının – Cəbrayıl torpağının düşmən işğalı altında olması idi. Nazim müəllim hələ 1990-cı ildən başlayan Milli Azadlıq Hərəkatında yaxından iştirak edən qeyrətli vətən oğullarından biri idi. 1992-1993-cü illərdə Cəbrayıl güclü düşmən atəşlərinə məruz qalarkən Nazim tez-tez rayona gələr, döyüşçülərlə, rayonun müdafiəçiləri ilə görüşər, ən ucqar kəndlərə gedər, əsgərlərə dəstək olardı. Onun söhbətləri hamı üçün maraqlı olardı.

N.Y.Hüseynov ömrünün sonuna qədər Azərbaycan EA Fizika İnstitutunda işləməklə 30-a yaxın elmi-tədqiqat xarakterli məqalə yazmış, bir neçə broşürə çap etdirmişdir. Bu kitabçalar bu gün də fizika-riyaziyyat fakültəsi tələbələri üçün dərslik və tövsiyyə kimi işlədilir.

Evli idi. İki oğlu var.
Allah rəhmət eləsin.

HÜSEYNOV AQİL HƏMİD OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
SDU-nun dosenti*

Aqil Həmid oğlu Hüseynov 1955-ci il avqustun 1-də Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində doğulmuşdur. Süleymanlı kənd səkkizillik məktəbinin 8-ci sinfini 1970-ci ildə bitirmiş, sonra Sumqayıt şəhərinə gələrək 15 saylı orta məktəbdə 10-cu sinfi bitirmişdir.

A.H.Hüseynov 1972-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1978-ci ildə universiteti bitirmişdir. 1978-1981-ci illərdə Sumqayıtdakı orta məktəblərdən birində riyaziyyat müəllimi, 1982-ci ildən isə Sumqayıt Dövlət Universitetində müəllim işləyir. Elə o vaxtdan da elmi yaradıcılığa meyl baş qaldırmış və 1985-ci ildə o, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının aspiranturasına daxil olmuş, 1989-cu ildə aspiranturanı bitirmişdir.

1992-ci ildə «Çevik avtomatlaşdırılmış istehsalat şəraitində robotların tədqiqinin layihələndirilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

A.H.Hüseynov avtomatlaşdırılmış layihələndirmə və kompüter texnikası sahəsində 60-dan çox elmi məqalənin, o cümlədən 5 dərs vəsaitinin və 2 kitabın müəllifidir. Aqil müəllim bir sıra respublika və beynəlxalq elmi konfranslarda iştirak etmiş, dəyərli çıxışlar etmişdir. Elmi məqalələri Azərbaycan, rus və ingilis dillərində çap olunmuşdur.

A.H.Hüseynov hazırda Sumqayıt Dövlət Universitetinin dosentidir.

Ailəlidir, bir oğlu var.

HÜSEYNLİ AKİF ƏHMƏD OĞLU

*Kənd təsərrüfatı elmləri namizədi,
H.Əliyev adına liseyin müəllimi*

Akif Əhməd oğlu Hüseynli 1954-cü ildə Cəbrayıl qəsəbəsində anadan olmuşdur. 1972-ci ildə M.Qorki adına (indi M. Mehdi-zadə) orta məktəbi bitirmiş və həmin il akademik Y.Məmmədəliyev adına Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Təbiət-Coğrafiya fakültəsinin əyani şöbəsinə daxil olmuş, 1976-cı ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

A.Ə.Hüseynli təyinat üzrə 1976-1978-ci illərdə Quba rayonunda müəllim işləmişdir. 1979-1983-cü illərdə Elmi-Tədqiqat Torpaq

Eroziyası bölməsinin aspiranturasında əyani şöbədə oxumuşdur. 1983-1997-ci illərdə Elmi-Tədqiqat Torpaq Eroziyası bölməsində elmi işçi və laboratoriya müdiri vəzifələrində işləmişdir. O, 1991-1997-ci illərdə «Eroziyaya uğramış torpaqların fitomeliorasiyası» laboratoriyasına rəhbərlik etmişdir.

A.Ə.Hüseynlinin ilk elmi-tədqiqat işi Böyük Qafqazın Şimal-Şərq yamaclarında yarıq eroziyasının inkişafına həsr olunmuş dissertasiya işidir. Dissertasiya işində ərazinin yarıqlarla parçalanma dərəcəsi müəyyənləşdirilmiş, yarıq eroziyasının genezisi, eroziyanın qarşısının alınması, yarıqlarla parçalanmış sahələrin mənimlənməsi və s. problemlər tədqiq edilmişdir. O, respublikamızda ilk dəfə olaraq yarıq sahələrin əsaslı meliorasiyası işləri aparmış və 1987-ci ildə «Böyük Qafqazın şimali-şərq yamaclarında yarıq eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbirləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış və 1995-ci ildə ona AAK-qərarı ilə baş elmi işçi elmi rütbəsi verilmişdir..

A.Ə.Hüseynlinin tədqiqat işləri Respublikamızın dağlıq və dağətəyi rayonlarının torpaqlarında eroziya proseslərinin inkişafına, onun coğrafiyasına, yamaclarda fitomeliorativ və əsaslı meliorasiya işlərinin aparılmasına, torpaq eroziyasının ekoloji tarazlığa təsiri və s. məsələlərə həsr olunmuşdur. A.Ə.Hüseynli respublikada

və ondan kənar torpaqşünaslıq və torpaq ehtiyatlarının mühafizəsi problemlərinə həsr olunmuş bir sıra elmi konfrans və qurultaylarda fəal iştirak etmişdir. O, respublikamızın Oğuz, Qusar, Lerik, Tərtər, Cəbrayıl rayonlarında iri miqyaslı torpaq eroziya tədqiqatları aparmış, torpaq xəritələri və aqroistehsalat qruplaşdırma kartoqramları tərtib etmişdir.

Elmi işlə bərabər A.Ə.Hüseynli pedaqoji fəaliyyətlə də məşğul olmuş, Anadolu Türk liseyində, Bakı Dövlət və Odlar Yurdu universitetlərində dərs demişdir. O, ali məktəblər üçün ana dilində yazılmış ilk iri həcmli «Torpaq coğrafiyası» dərsliyinin və müvafiq tədris proqramının müəllifidir.

A.Ə.Hüseynli respublika daxilində və xaricdə nəşr olunmuş 40-dan artıq elmi əsərin, o cümlədən orta və ali məktəblər üçün dərslik və dərs vəsaitlərinin, proqramların müəllifidir. Bunlardan aşağıdakıları qeyd etmək olar:

1.Torpaq coğrafiyası (Torpaqşünaslığın əsasları ilə). Pedaqoji institutlar üçün proqram. APİ nəşr.B, 1993.

2.Materiklərin və okeanların fiziki coğrafiyası. Pedaqoji Universitetlər üçün proqram. APU nəşr. B., 1995.

3.Antarktidanın fiziki coğrafiyası. Dərs vəsaiti. APU nəşr. B., 1993.

4.Torpaq coğrafiyası (Torpaqşünaslığın əsasları ilə). Dərslik. ADU nəşr. 1995.

5.Eroziyaya aid qısa izahlı terminlər lüğəti. Aqrar Elm Mərkəzi. B., 2000.

6.»Materiklərin və okeanların fiziki coğrafiyası» fənni üzrə test tapşırıqları. Ümumtəhsil məktəbləri üçün dərs vəsaiti. TQDK-«Abituriyent». B., 2007.

7.Xarici ölkələrin iqtisadi və sosial coğrafiyası fənni üzrə test tapşırıqları. Ümumtəhsil məktəbləri üçün dərs vəsaiti. TQDK-«Abituriyent», B., 2007.

A.Ə.Hüseynli hazırda Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin Heydər Əliyev adına liseyində çalışır. O, Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının coğrafiya fənni üzrə ekspertidir. Səmərəli elmi və pedaqoji fəaliyyətinə görə dəfələrlə mükafat və fəxri fərmanlarla təltif edilmişdir.

Ailəlidir, 2 övladı var.

HÜSEYNOV ZAKİR ƏSRƏF OĞLU

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi

Zakir Əsrəf oğlu Hüseynov 5 dekabr 1953-cü ildə Bakı şəhərində akademik Əsrəf Hüseynovun ailəsində anadan olmuşdur. 1960-cı ildə Bakıdakı 134 sayılı orta məktəbə daxil olmuş, 1970-ci ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1975-ci ildə Universiteti bitirmişdir.

Z.Ə.Hüseynov 1975-ci ildə Azərbaycan EA Mexanika-Riyaziyyat İnstitutunda işə qəbul olunur. 1983-cü ilə qədər Akademiyada müxtəlif vəzifələrdə çalışır. 1982-ci ildə akademik F. Maqsudovun rəhbərliyi altında dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. 1983-cü ildən elmi fəaliyyətlə bərabər pedaqoji sahədə də çalışmağa başlayır. Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunun Ali riyaziyyat kafedrasında dosent vəzifəsini tutur və 1992-ci ilə qədər institutda işləyir.

Z.Ə.Hüseynov 1992-1993-cü illərdə Azərbaycan Respublikası Prezident Aparatı Humanitar Siyasət şöbəsi müdirinin müavini işləmişdir. 1993-1997-ci illərdə Tələbə qəbulu üzrə Dövlət komissiyası sədrinin müavini olmuşdur.

Z.Ə.Hüseynov 1997-ci ildən Almaniya Federativ Respublikasına getmiş və hazırda fəaliyyətini bu ölkədə davam etdirir.

HÜSEYNOVA SARA ƏSRƏF QIZI

(1937-2008)

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, dosent

Sara Əsrəf qızı Hüseynova 1937-ci ilin dekabrında Bakı şəhərində anadan olmuşdur. Atası görkəmli akademik, kibernetika sahəsində dünya şöhrətli alim Əsrəf Hüseynov idi. Əsrəf müəllim ona anasının adını vermişdi və təbii ki, övladlarının içərisində onu daha çox istəyirdi. Sara xanım 1944-1954-cü illərdə Bakıdakı 150 sayılı orta məktəbdə oxumuşdur. 1954-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1959-cu ildə universiteti bitirmişdir.

Universiteti bitirdikdən sonra Azərbaycan EA Mexanika və Riyaziyyat İnstitutunda hesablayıcı vəzifəsində əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

S.Ə.Hüseynova 1959-1961-ci illərdə Azərbaycan EM Hesablama Mərkəzində elmi işçi vəzifəsində çalışmaqla, eyni zamanda Azərbaycan Dövlət Universitetinin «Riyazi hesablama» kafedrasının aspiranturasına daxil olmuşdur.

1964-cü ildə həmin kafedraya assistent vəzifəsinə təyin edilmiş, 1965-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Sonralar həmin kafedraya baş müəllim və dosent vəzifəsinə seçilmiş, ömrünün sonuna qədər bu vəzifədə işləmişdir.

Sara xanım çoxlu sayda elmi məqalələrin müəllifidir. İxtisası üzrə respublika və ümumittifaq elmi-praktik konfransların iştirakçısı olmuşdur.

O, uzun müddət mexanika-riyaziyyat fakültəsi qadınlar şurasının sədri olmuşdur.

2008-ci ilin yanvar ayında vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

HÜSEYNOV NİZAMİ QIYAS OĞLU**(1958-2003)***Texnika elmləri namizədi*

Низами Қијас оғлу Һүсејнов 1958-ci il noyabrın 12-də Cəbrayıl rayonunun Dağtumas kəndində anadan olmuşdur. 1973-cü ildə VIII sinfi bitirərək Bakıya gəlir və 158 sayılı orta məktəbi 1975-ci ildə qurtararaq orta təhsil alır.

1975-ci ildə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunun sement istehsalı üzrə mühəndis-texnoloq fakültəsinə daxil olur və 1980-cı ildə həmin fakültəni qurtarır. 1980-1982-ci illərdə keçmiş So-

vet Ordusu sıralarında əsgəri xidmətini başa vurur.

N.Q.Hüseynov əsgəri xidmətdən sonra bir neçə il istehsalatda çalışır. 1985-ci ildə isə D.Mendeleyev adına Moskva Kimya Texnologiya İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunur və 1988-ci ildə aspiranturayı qurtarır. Aspirantura müddətində elmi işini də yekunlaşdırır və 1988-ci ildə «Hidrotermokimyəvi üsulla sement və azbesement məmulatlarının bərkiməsinin sürətləndirilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

N.Q.Hüseynov 1989-cu ildən Dadaşov adına Azərbaycan Elmi-Tədqiqat İnşaat Mühəndisləri İnstitutunda baş elmi işçi, sonra isə laboratoriya müdiri vəzifəsində çalışmış, 1995-1998-ci illər ərzində Azərbaycan Dövlət Tikinti Materiallarının istehsalı və satışı konsernində şöbə rəisi vəzifəsində işləmişdir.

2000-ci ildən müsabiqə yolu ilə o, «Qaradağsement» Açıq Tipli Səhmdar Cəmiyyətində yüksək ixtisaslı mühəndis kimi keyfiyyət üzrə menecer vəzifəsinə təyin edilmiş, eyni zamanda laboratoriya sexinə rəhbərlik etmişdir. Tezliklə həmin şöbənin rəisi vəzifəsinə qədər yüksəlmişdir.

N.Q.Hüseynov 50-dən çox elmi məqalənin, bir neçə kitabın, o cümlədən ixtiraların müəllifidir.

Qəlbi qurub yaratmaq, xalqına xidmət əşqi ilə alışıb yanan el-öğlumuz 2003-cü ilin mayın 18-də avtomobil qəzası nəticəsində faciəli surətdə dünyasını dəyişmişdir.

Ailəli idi. İki övladı var.

Allah rəhmət eləsin.

HÜSEYNLİ KƏMALƏ QULU QIZI

*Coğrafiya elmləri namizədi,
Hidrometeoroloji Mərkəzdə direktor müavini*

Kəmalə Qulu qızı Hüseynli 1956-cı ildə Cəbrayıl şəhərində anadan olmuşdur. 1963-cü ildə M.Qorki (M.Mehdizadə) adına Cəbrayıl orta məktəbinə daxil olmuş, 1973-cü ildə orta məktəbi bitirmişdir. Elə həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin geoloji-coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1978-ci ildə həmin fakültəni bitirmişdir.

K.Q.Hüseynli universiteti bitirəndən sonra təyinat üzrə Azərbaycan Respublikası Hidrometeorologiya və Təbii Mühitə Nəzarət Komitəsinə göndərilmiş, orada baş mühəndis, qrup rəhbəri, şöbə rəisi vəzifələrində çalışmışdır.

K.Q.Hüseynli uzun illər Dövlət Su Kadastrının tərtibində iştirakçı və redaktor olmuşdur. Azərbaycanın bir çox bölgələrində ekspedisiyalarda iştirak etmişdir. 1980-1985-ci illərdə Azərbaycan EA Coğrafiya İnstitutunda Azərbaycan çaylarının bioloji xüsusiyyətləri haqqında elmi-tədqiqat işi ilə məşğul olmuş, 1987-ci ildə «Respublika çaylarında yağış axımı» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək coğrafiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

K.Q.Hüseynli ilk dəfə olaraq Azərbaycan çaylarının qidalanmasında yağış axımının ehtiyatını hesablamış, yağış axımına görə ərazi çaylarının təsnifatını vermiş, rayonlaşdırma aparmış və yağış axımı layının xəritəsini tərtib etmişdir.

K.Q.Hüseynli müxtəlif illərdə İsraildə, Türkiyədə və başqa xarici ölkələrdə dəfələrlə respublikamızı təmsil etmiş, elmi seminar və konfranslarda çıxış etmişdir. Kəmalə xanım bir çox elmi əsərlərin müəllifidir. Bunların içərisində Pedaqoji İnstitutlar üçün proqram da vardır. O, Azərbaycan Beynəlxalq Universitetində pedaqoji fəaliyyətlə də məşğul olur.

K.Q.Hüseynli 2007-ci ildə 9-cu Beynəlxalq Bakı konqresində

ekologiya üzrə «Qubanın istisu mənbələri» mövzusunda məruzə ilə çıxış etmişdir. Bir sıra xarici ölkələrdə elmi yığıncaqlarda iştirak etmişdir.

K.Q.Hüseynli hazırda respublika Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Hidrometeorologiya Departamentində Hidrometeoroloji Mərkəzdə direktor müavini vəzifəsində işləyir.

Ailəlidir, 2 övladı var.

XANKİŞİYEV NƏSİR FAMIL OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi, dosent,
APXDU-də dekan müavini*

Nəsir Famil oğlu Xankişiyeu 1956-cı il yanvarın 11-də Cəbrayıl rayonunun Alıkeyxalı kəndində doğulmuşdur. 1970-ci ildə Maşanlı kənd səkkizillik məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1972-ci ildə isə Soltanlı kənd orta məktəbini başa vuraraq orta təhsil almışdır. Həmin ili də M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun İngilis dili fakültəsinə daxil olmuşdur.

N.F.Xankişiyeu 1977-ci ildə institutu müvəffəqiyyətlə başa vuraraq təyinatla Ermənistan SSR-in Amasiya rayonunun Yeniyoł kənd orta məktəbinə ingilis dili müəllimi göndərilib. Bununla da onun ilk əmək və pedaqoji fəaliyyəti başlamışdır. Nəsir müəllim üç il təyinat yerində işlədikdən sonra doğma rayona – Cəbrayıla qayıtmış, əvvəlcə Xələfli, sonra isə Tatar kənd səkkizillik məktəbində müəllimlik fəaliyyətini davam etdirmişdir. Elə bu illərdən o, elmi-pedaqoji fəaliyyət haqqında düşünürdü, elmi yaradıcılığa meyli çox güclü idi. Ona görə 1981-ci ildə SSRİ-nin 50 illiyi adına APXDİ-nin aspirantura şöbəsinə daxil olur. Aspirantura təhsilini başa vurduqdan sonra institutda işləyə-ışləyə 1993-cü ildə Moskva şəhərində «Cou Uellesin poetikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Hazırda APXDU-nun dosenti, ingilis dili fakültəsinin dekan müavini.

N.F.Xankişiyeu 30-a yaxın elmi məqalənin, 2 monoqrafiyanın, o cümlədən «Cou Uellesin poetik düşüncələr aləmi» kitabının, 1 metodik vəsaitin, 1 bibliografik göstəricinin müəllifidir.

Evlidir, 2 övladı var.

XANKİŞİYEV YUSİF HƏSƏN OĞLU

*Baytarlıq elmləri namizədi,
AKTA-nın dosenti*

Yusif Həsən oğlu Xankişiyeu 1954-cü il martın 6-da Cəbrayıl rayonunun Hacılı kəndində anadan olmuşdur. 1960-cı ildə Hacılı kənd səkkizillik məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, səkkizinci sinfi bitirdikdən sonra – 1968-ci ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə oxumuş, 1970-ci ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. 1970-ci ildə Gəncə şəhərində yerləşən Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun (indiki Kənd Təsərrüfatı Akademiyası) baytarlıq fakültəsinə daxil olmuş, 1975-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Y.H.Xankişiyeu əmək və elmi fəaliyyətinə Azərbaycan Elmi Tədqiqat Baytarlıq İnstitutunda başlamış və İnstitutun aspiranturasını bitirmiş, elmi-tədqiqat işini davam etdirmişdir. 1990-cı ildə Moskva Baytarlıq İnstitutunda dissertasiya müdafiə edərək baytarlıq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Y.H.Xankişiyeu 30 ildən çoxdur ki, Gəncə şəhərində elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirir. Bu müddət ərzində onun 50-yə yaxın elmi-pedaqoji, tədris-metodik əsərləri dərc edilmişdir. Bu əsərlər içərisində 4 ədəd dərs vəsaiti, 6 ədəd proqram da vardır.

Y.H.Xankişiyeu hazırda Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyasının Zoobaytarlıq və Əmtəəşünaslıq fakültəsinin «Əmtəəşünaslıq və ekspertiza» kafedrasının dosenti vəzifəsində işləyir.

XƏLİLLİ XƏLİYƏDDİN DƏSKİRALI OĞLU

*Tarix elmləri namizədi,
AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya
İnstitutunun aparıcı elmi işçisi*

Xəliyəddin Dəskirali oğlu Xəlillli 1948-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Çullu kəndində anadan olmuşdur. Atası Dəskirali kişi Çullu-Mərcanlı elatının sayılıb-seçilən kişilərindən idi. O, Kommunist rus imperiyasının İslam dininə qarşı mübarizə apardığı ən ağır illərdə müxtəlif üsullarla din adamlarını himayə etmiş, dini mərasimlərin nüfuzdan salınmasının qarşısını almışdır.

Xəliyəddin Xəlillli 1966-cı ildə Böyük Mərcanlı orta məktəbini bitirdikdən sonra 1968-ci ildə keçmiş V.İ.Lenin adına APİ-nin (ADPU) tarix fakültəsinə qəbul olunmuşdur. 1971-ci ildə Əbülfəz Əliyevin ona dərs deməsi ilə həyat yolu dəqiqləşmiş, birmənalı istiqlal yolu seçilmişdir. Tələbələr arasında milli mənlilik şüurunun oyaılmasında fədakarlıq göstərmiş, bir çox hallarda risk etmişdir.

X.D.Xəlillli ikinci kursdan Tələbə Elmi Cəmiyyətinin üzvü olmuş, institut mətbuatında, mərkəzi mətbuatda elmi, elmi-publistik və bədii yazıları ilə diqqəti cəlb etmişdir. Fəlsəfəyə daha çox meyl etmiş, tələbə səviyyəsində bu sahədə ardıcıl tədqiqat aparmış və nəticələrini çap etdirmişdir. 1972-ci ildə institutu başa vuraraq təyinat üzrə Cəbrayıl rayonunun məktəblərində bir müddət müəllim işləyir. Müəllimliyi nə qədər sevsə də qaynar Bakı həyatı, ziyalı mühiti onu daim cəlb edirdi. Odur ki, 1980-ci ildə müəllimliyi tərk etməyə məcbur olur, Bakı şəhərinə qayıdır. Müəllimlərinin zəmanəti ilə EA Tarix İnstitutuna işə qəbul olunur. Bu məsələdə akademik Əşrəf Hüseynovun da müəyyən mənada məsələtə rolu olmuşdu. Belə ki, X.Xəlillinin istər institut illərində, istər müəllim işlədiyi və istərsə də sonrakı dövrlərdə radikal mövqeyi, sovet cəmiyyətinin milli məsələ barəsində tutduğu birtərəfli mövqeyə onu razı salmırdı. Ona görə də o, ömrü boyu bax beləcə təzyiqlərə, haqsızlıqlara məruz qalırdı.

Akademiyada işə başladığı müddətdə görkəmli alim Xudu Məmmədovla tanışlığı, onun tövsiyələri Xəliyəddin müəllimi ruhdan düşməyə qoymur və o, Xudu Məmmədovun tövsiyəsinə əsasən tarixi etnoqrafiya şöbəsinin ona təklif etdiyi «XIX-XX əsrin əvvəllərində Qarabağın qoyunçuluq təsərrüfatı» adlı mövzunu namizədlik dissertasiyası – tədqiqat işi kimi qəbul edir. Qısa müddətdə onun tədqiqatlarının praktiki əhəmiyyəti nəinki Azərbaycan Respublikasının, SSRİ miqyasında diqqəti cəlb etdi. Qarabağın qoyunçuluq təsərrüfatında mövcud olan empirik xalq seleksiyasının müasir elmi genetikanın nailiyyətlərindən geri qalmadığını sübut edir. Qarabağ qoyun cinsinin Qaradolaq populasiyası müasir elmi genetikanın ən yüksək nailiyyəti olan ingilis qoyun cinsindən geri qalmır, hətta bəzi keyfiyyətlərinə görə ondan üstün olduğu sübut edilirdi. Onun tədqiqatının nəticələri Respublika Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Dövlət Plan Komitəsində təsdiq olunaraq Qarabağ qoyun cinsinin Qaradolaq populasiyasının inkişaf etdirilməsi haqqında qərar qəbul olundu. Bu Azərbaycan etnoqrafiyasında birinci, SSRİ etnoqrafiyasında ikinci hadisə idi ki, X.Xəlillli xalq seleksiyasını elmi genetik ilə uzlaşdırırdı. Elmi genetik mütəxəssisləri ilə müştərək əsərlər yazmağa nail oldu. Onun 1986-cı ildə genetik A.İsmayilovla müştərək yazdığı «Qaradolaq qoyunu» adlı kitabçası və bir neçə məqaləsi «Azərbaycan SSR Dövlət Aqrosənaye Komitəsi Baş Elm və Təbliğat İdarəsi» tərəfindən nəşr olundu.

X.Xəlillinin bu tədqiqatında ikinci yeni elmi müddəə Azərbaycana, o cümlədən Qarabağa məxsus elat-tərəkəmə maldarlıq təsərrüfat forması köçəri deyil, daimi yaşayış məskənlərinə malik oturaq əhalinin təsərrüfat sisteminin tarixi bir forması olmaqla təbii-coğrafi şəraitdən və hərbi-müdafiə sisteminin təşkili prinsiplərindən doğmuş, köçmə adlandırılmalı təsərrüfat formasıdır; bu tədqiqatda üçüncü elmi müddəə Sovet etnoqrafiyası və kənd təsərrüfatı ədəbiyyatına maldarlığın coğrafiyası anlayışının gətirilməsidir. Belə ki, SSRİ iqtisad ədəbiyyatında kənd təsərrüfatının coğrafiyasından müfəssəl bəhs olunsada maldarlığın coğrafiyasından bəhs olunmamışdır. Bu anlayışsız maldarlığın formalarını obyektiv müəyyən etmək mümkün deyil. X.Xəlillinin bu elmi müddəəsi Sovet etnoqrafiya elminin əsas simalarından G.E.Markov tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

X.Xəlillinin dövçilik təsərrüfatı haqqında müstəqil tədqiqatlarının praktiki əhəmiyyəti tezliklə Respublika və SSRİ hökumətinin diqqətini cəlb etmişdir. 1983-cü ildə dövçilik haqqında nəşr olunan məqalələrindəki elmi-iqtisadi müddəalar Respublika Dövlət Plan Komitəsi tərəfindən öyrənilmiş, düzgünlüyü təsdiq olunaraq Respublikada dövçilik təsərrüfatının yaradılması haqqında qərar vermişdir. X.Xəlilli Abşeron rayonu Qobustan sovxozunda yaradılan dövçilik təsərrüfatına elmi konsultant təyin olunmuşdur.

X.D.Xəlilli 1987-ci ildə SSRİ EA N.N.Mikluxo-Maklay adına Etnoqrafiya İnstitutunun Leningrad bölməsində namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir.

Artıq bu zaman Azərbaycana başlanan erməni təcavüzü elmi və milli vicdanı olan hər kəsi erməni işğalına qarşı mübarizənin elmi-nəzəri və praktikasını yaratmağa cəlb edir. 1988-ci ilin əvvəlində X.Xəlilli Sovet tarixşünaslığının əksinə olaraq ermənilərin Qarabağa gəlmə olması haqqında «Qarabağın etnik tarixindən» adlı məqaləsini yazır. Mitingdə, Akademiyanın dəyirmi zalında məqalənin əlyazmasını camaata oxuyur. DTK nü-mayəndələri və imperiyanın Tarix İnstitutundakı əlaltıları məqalədəki faktların mənbəyini tələb edir. O, mənbələri sayır və əvvəlcədən hazırladığı nüsxələri camaata paylayır. Beləliklə, Azərbaycan xalqı erməni təcavüzünün, separatizminin əsassızlığı haqqında ilk tutarlı sənəd əldə edir. Bu məqaləni çox çətinliklə Ziya Bünyadov Azərbaycan SSR EA xəbərlərinin, tarix, fəlsəfə və hüquq seriyası 1988-ci il 3-cü sayında nəşr etməyə müvəffəq oldu. Bu məqalənin praktiki əhəmiyyətindən əlavə elmi-nəzəri əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, ilk dəfə Azərbaycan etnoqrafiyasında tarixi etnoqrafik əyalət anlayışı işlədilir və Qarabağa özünəməxsus mədəni əyalət kimi yanaşılırdı. X.Xəlillinin bu elmi-nəzəri müddəası Azərbaycan etnoqrafiyası tədqiqatçıları tərəfindən xeyli sonra tam qəbul olundu.

X.Xəlilli 1988-ci ildən həyatını bütünlüklə milli-azadlıq hərəkatına həsr edir. O, AXC-nin yaradıcılarından biri olmaqla AXC-nin sədri Ə.Elçibəyin müavini və ümumi şöbənin müdiri vəzifəsini tutur. O, həyatının ən məhsuldar, məsul, şərəfli, mə-nalı günlərini kimi 20 yanvar hadisələrində iştirak etdiyi günlərini qiymətləndirir.

Bu günlərdən onun üçün Vətən, Millət anlayışının müqəddəsliyinin, bu müqəddəsliyi qiymətləndirənlərin Allah dərgahında olduğunu tam dərk etdiyini bildirir. X.Xəlilli 20 yanvar hadisəsi zamanı ən qaynar nöqtələrdə iştirak etdikdən sonra, 20 yanvar İctimai dəfn komissiyasının yaradıcılarından biri və komissiyanın sədr müavini olmaqla 42 gün Şəhidlər xiyabanının salınmasında iştirak etmişdir. O, «Azərbaycan xalqını dünyaya yenidən millət kimi təqdim edən 20 yanvar» (B., 2003) adlı monoqrafiyasını yazır və nəşr etdirir. Bu əsərində Azərbaycan tarixşünaslığında ilk dəfə XX əsrin 80-ci illəri milli-azadlıq hərəkatının ideya əsasları, etnopsixoloji sistemi və s. problemlər tədqiqata cəlb olunmuşdur.

X.Xəlilli 1991-ci ildə Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının kənd təsərrüfatı məsələləri üzrə müavini təyin olunmuş, 1992-ci ilin iyununda Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq nazirinin müavini vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. 1993-cü il dekabrın sonunda bu vəzifədən istefa vermiş, yenidən AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutuna qayıtmış, «Müasir etnoqrafiya şöbəsində» aparıcı elmi işçi vəzifəsinə seçilmişdir. X.Xəlillinin «Dövlətdə dövə» (B., 1989), «Qarabağın elat dünyası» (B., 1992) kitabları nəşr olunduğu vaxtdan Azərbaycan etnoqrafiyasının ən uğurlu, yeniliklərlə zəngin əsərlər hesab olunmuşdur. Odur ki, X.Xəlillinin yenidən elmə qayıtması onun yeni elmi ideyalarla çıxış edəcəyinə şübhə yaratmırdı. Belə də oldu. O, «Dövlətdə dövə», «Qarabağın elat dünyası» əsərlərində Azərbaycan xalqının təsərrüfat məişəti, onunla bağlı adət-ənənə, inam və etiqadı haqqında zəngin biliyə, elmi yaradıcılıq qabiliyyətinə nə dərəcədə layiq olduğunu sübut etmişdisə «Azərbaycan xalqını dünyaya yenidən millət kimi təqdim edən 20 yanvar» (B., 2003) monoqrafiyasında Azərbaycan xalqının milli psixologiyası, azadlıq, müstəqillik ideyaları və ideologiyası, bir sözlə milli, mənəvi dünyası daha yüksək dərəcədə təsvir olunmuşdur.

Onun 2004-cü ildə müştərək müəlliflə hazırladığı 25 çap və rəqi həcmində «Qarabağ» adlanan biblioqrafiyası nəşr olunmuşdur. Bunun ardınca X.Xəlillinin fundamental «Qarabağ: etno-mənəvi inkişaf tarixi» (B., 2006) adlı monoqrafiyası nəşr olunur. Əsərdə Qarabağ əhalisinin etnogenezi, etnik tarixi, mənəvi-mə-

dəni inkişaf prosesi, Qarabağ mədəniyyətinin ümumazərbaycan mədəniyyətində yeri və roluna tam aydınlıq gətirilir, əhalisindən Alban türkləri deyə bəhs olunur. X.Xəlilli «Dədə Qorqud oğuznamələrinin yaranma tarixi və digər oğuznamələrlə paralellərin dövrü və səbəbləri» (B., 2007) adlı kitabı və bu sahədə yazdığı məqalələri ilə türkologiyada oğuzşünaslığa və qorqudşünaslığa yeni bir baxış gətirmişdir. Tədqiqatının obyektivliyi elmi arqumentləri bu sahədə uzun illər çalışan tədqiqatçıları bir çox ideya və müddəalarından imtina edərək onunla razılaşmağa sövq etmişdir.

2007-ci ilin son günlərində X.Xəlillinin nəşr olunan «Azərbaycan türklərinin etnogenezi və milli inkişaf tarixi» adlı monumental monoqrafiyası 70 il sovet imperiyasının Azərbaycan türklərinə qadağan etdiyi, həqiqətləri saxtalaşdırmaqla milli mənlik şüurundan məhrum etdiyi bir mövzuya həsr olunmuşdur. Müəllif bu saxtalaşdırmalarla və həqiqi tarixi faktlarla Azərbaycan xalqını tanış etməklə onları milli tarixlərinə qovuşdurmaq üçün 25 il axtarışlara və bir çox məhrumiyətlərə dözmüşdür.

Elmi yaradıcılıq işləri davam edir. Alim 120-dən artıq elmi və elmi-publisistik məqalənin müəllifidir.

Ailəlidir, iki oğlu, bir qızı var.

İDRİSOV HÜSEYN ƏKBƏR OĞLU

*Kənd təsərrüfatı elmləri namizədi,
AKTA-nın dosenti*

Hüseyn Əkbər oğlu İdrisov 1960-cı il aprelin 1-də Cəbrayıl rayonunun Şirik kəndində anadan olmuşdur. 1967-ci ildə Dəməşlaq kənd ibtidai məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1971-ci ildə həmin məktəbin IV sinfini bitirərək V-VI sinifləri Cəbrayıldakı internat məktəbdə oxumuşdur. 1977-ci ildə isə Hovuslu kənd orta məktəbini başa vuraraq orta təhsil almışdır.

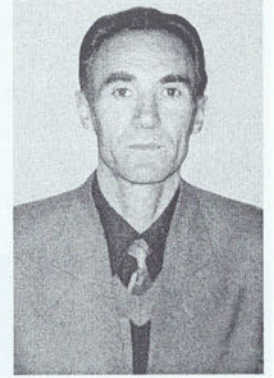
1977-1979-cu illərdə kənddəki Əzizbəyov adına sovxozda fəhlə işləmiş, 1979-1981-ci illərdə isə hərbi xidmətdə olmuşdur. Əsgəri xidmətdən sonra 1981-ci ildə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun hazırlıq şöbəsində dinləyici olmuşdur.

H.Ə.İdrisov 1982-ci ildə institutun meyvə-tərəvəzçilik və üzümçülük fakültəsinə daxil olmuş, 1987-ci ildə isə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Ali təhsilini başa vurduqdan sonra o, institutun meyvəçilik və subtropik bitkilər kafedrasında stajçı-tədqiqatçı kimi saxlanılmış, sonra isə laboratoriya müdiri, assistent, baş müəllim və dosent vəzifələrinə qədər yüksəlmişdir.

H.Ə.İdrisovun elmi-tədqiqat işi Krasnodar vilayət Krinisk elmi-tədqiqat stansiyasından gətirilmiş gavalı sort və hibrid formalarının Azərbaycanın şimal-qərb bölgələrində sort öyrənilməsi istiqamətində olmuşdur. 1999-cu ildə həmin mövzuda dissertasiya müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Hüseyn müəllimin işlədiyi müddət ərzində 35 elmi məqaləsi, 1 dərslisi, 4 tədris-metodiki proqramı nəşr edilmişdir ki, bunların da 9-u xarici ölkə jurnallarında dərc edilmişdir.

H.Ə.İdrisov hazırda Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyasının «Meyvəçilik, tərəvəzçilik və subtropik bitkilər» kafedrasında dosent vəzifəsində çalışır.

Ailəlidir. Üç övladı var.

İMANOV ƏLİ MƏMMƏD OĞLU

Geologiya-minerologiya elmləri namizədi

fəaliyyətinə başlamışdır.

Əli Məmməd oğlu İmanov 1933-cü il yanvarın 21-də Cəbrayıl rayonunun Əmirvarlı kəndində anadan olmuşdur. 1951-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirən Ə.İmanov həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin geoloji-coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1956-cı ildə universiteti bitirərək «geologiya və faydalı qazıntı yataqlarının kəşfiyyatı» ixtisasını almışdır. 1956-cı ildən S.Ə. Dadaşov adına Elmi-Tədqiqat Tikinti Materialları və Qurğuları İnstitutunda əmək

Ə.M.İmanov 1956-1960-cı illərdə Daş-Salahlı Əhəngdaşı, Cəbrayıl gil-gips (gəc) və Göyərçin Veysəlli vulkan külü yataqlarını kəşf etmiş, xammal ehtiyatlarını təsdiq etmiş və bu yataqların sənaye əhəmiyyətli olduğunu sübut etmişdir. Göyərçin Veysəlli yatağının vulkan külü Qaradağ sement zavodunda aktiv mineral əlavə kimi rayon ermənilər tərəfindən işğal olunana qədər istifadə olunmuşdur. 1960-1970-ci illərdə kəşfiyyatçı-alim Zaqatala gil yataqlarında geoloji-kəşfiyyat işləri aparmış yataqların sənaye əhəmiyyətini artırmışdır.

Ə.M.İmanov 1964-cü ildə «1966-1970-ci illərdə tikinti materialları sənayesinin yerləşdirilməsi və inkişafının əsas istiqamətləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, eyni zamanda 1965-ci ilə qədər məlum olan tikinti materialları xammal yataqlarının pasportlaşdırmışdır.

1965-1970-ci illərdə «Fiziki-kimyəvi tədqiqatlar» laboratoriyasında böyük elmi işçi və «xammal» bölməsinin rəhbəri kimi fəaliyyət göstərmişdir. 1977-ci ildən ömrünün sonuna qədər «Xammal» elmi-tədqiqat laboratoriyasının müdiri vəzifəsində işləmişdir.

Ə.M.İmanov respublika ərazisində geniş yayılmış yerozit qrupu minerallarını təsdiq etmiş, bir sıra yeni yerozit təzahürləri

aşkarlayıb onların həm də tikinti materialları istehsalı üçün qiymətli xammal olduğunu sübuta yetirmişdir. Onun təsdiq etdiyi bir sıra xammal və sənaye tullantıları Qaradağ sement zavodunda, Bakı şüşə zavodunda və Sumqayıt Polimer Tikinti Materialları kombinatında istifadə olunmuş və bütün bunların nəticəsində böyük iqtisadi səmərə əldə edilmişdir.

Ə.M.İmanov həm də fəal ictimaiyyətçi olmuşdur. 1960-1965-ci illərdə Tikinti Materialları Nazirliyində elmi-texniki şuranın «Xammal» seksiyasının sədri, 1975-1980-ci illərdə Respublika Təbiəti Mühafizə Komitəsinin elmi-texniki şurasının üzvü, 1981-ci ildə Bakıda keçirilən XII Beynəlxalq Mendeleyev qurultayının «Silikatların kimyası və texnologiyası» seksiyasının təşkilat bürosunun üzvü və elmi katibi olmuşdur. Əli müəllim, eyni zamanda gənc mütəxəssislərin hazırlanmasında fəal rol oynamış, neçə-neçə dissertantların elmi rəhbəri olmuşdur.

Əli müəllim 40-dan çox beynəlxalq elmi simpozium, ümumittifaq konfrans və qurultaylarında maraqlı elmi məruzələrlə çıxış etmiş, çoxsaylı konfrans və sərğilərdə iştirak etmiş, diplom və nişanlarla təltif edilmişdir. 1980-ci ildə çalışdığı institutun 50 illiyi ilə əlaqədar «Respublikanın əməkdar geoloqu» fəxri adına layiq görülmüşdür. Azərbaycan SSR tikinti materialları xammallarına dair sorğu kitabının müəlliflərindən biridir. 300-ə qədər elmi əsərin, o cümlədən iki kitabın, üç informasiya icmalının, 55 müəlliflik şəhadətnaməsinin müəllifidir. Bunlardan üçü istehsalata tətbiq olunmuşdur.

Bunlardan əlavə o, 1983-cü ildə Tikinti Materialları Sənayesi Nazirliyinin, 1989-cu ildə Mendeleyev adına Ümumittifaq Kimya Cəmiyyətinin Fəxri fərmanlarına, 1988-ci ildə yeni texnoloji layihənin tərtibatına görə diploma layiq görülmüşdür.

Görkəmli yenilikçi alim Əli Məmməd oğlu İmanov 2005-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

İMANOVA OFELYA MÜRŞÜD QIZI

*Texnika elmləri namizədi,
Elmi-Tədqiqat Layihə İnstitutunun əməkdaşı*

Ofelya Mürşüd qızı İmanova 1938-ci il martın 17-də Cəbrayıl rayonunun Mirzəcəanlı kəndində anadan olmuşdur. 1946-cı ildə M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbə daxil olmuş, 1956-cı ildə orta təhsilini başa vurmuşdur.

1957-ci ildə Bakıdakı 3 saylı tibb məktəbinə daxil olaraq, 1959-cu ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirir. Lakin Ofelya xanımın arzusu ali təhsil almaq idi. Ona görə də o, 1961-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olur, 1967-ci ildə universiteti bitirir.

1966-cı ildən S.Ə.Dadaşov adına Elmi-Tədqiqat Tikinti Materialları və Qurğuları İnstitutunda əvvəlcə laborant, texnik, mühəndis və kiçik elmi işçi vəzifələrində, 1977-ci ildən 2007-ci ilə kimi böyük elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır.

Onun elmi fəaliyyətinin əsas hissəsi respublika ərazisində yayılmış təbii piqmentlərin (rəngli süxurların) kompleks analizinə, sənaye tullantılarının, yeni xammal növlərinin öyrənilməsinə və bunların əsasında rəngli tikinti materialları və məmulatlarının alınmasına həsr olunmuşdur. O, Azərbaycanın təbii piqmentlərini analiz etmiş, ilk dəfə olaraq onları sistemləşdirmiş və siniflərə ayırmışdır.

1981-ci ildə bu sahədə dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

O.M.İmanova 100-dən çox elmi əsərin, o cümlədən 17 müəlliflik şəhadətnaməsinin müəllifidir. Müəllifi olduğu 1662979 saylı şəhadətnamə istehsalata tətbiq olunmuşdur.

Tanınmış alim Mendeleev adına ümumi, tətbiqi kimya qurultayında, gil və gil materiallarının öyrənilməsi və tətbiqinə aid

ümumittifaq və Zaqafqaziya respublikalarının tikinti materialları və tikintiyə həsr olunmuş birləşmiş sessiyalarda elmi məruzələrlə çıxış etmişdir.

O.M.İmanova hal-hazırda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin C.Ə.Dadaşov adına Elmi-Tədqiqat Layihə-Konstruktor və İnşaat Materialları İnstitutunda «Korroziya və fiziki-kimyəvi analiz» elmi tədqiqat laboratoriyasının müdiri vəzifəsində çalışır.

İSMAYILOV YAQUB MURAD OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
AMEA ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşı*

Yaqub Murad oğlu İsmayılov 1928-ci il fevralın 25-də Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndində ziyalı ailəsində doğulmuşdur. Atası Murad İsmayılov Cəbrayıl da ilk ali təhsilli rus dili müəllimi idi və bu illərdə onun özünün də yetirmələri var idi. Murad müəllim M.Qorki adına orta məktəbdə rus dilini tədris edirdi. Yaqub da bu məktəbdə orta təhsilini başa vurduqdan sonra 1945-1950-ci illər arasında keçmiş V.İ.Lenin adına API-nin filologiya fakültəsində oxumuşdur.

1951-ci ildə Azərbaycan EA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutuna kiçik elmi işçi vəzifəsinə qəbul olunmuşdur. 1955-ci ildə o, «Azərbaycan sovet poeziyası sülh və demokratiya uğrunda mübarizədə (1920-1950)» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Y.M.İsmayılov Ədəbiyyat İnstitutunda işlədiyi bu uzun müddətdə özünün səmərəli elmi fəaliyyəti ilə daim diqqəti cəlb edib. O, bir ədəbiyyatşünas alim kimi «Azərbaycan sovet ədəbiyyatı tarixi» (III cild) (1955) kitabının həmmüəlliflərindən biridir. 1967-ci ildə çap olunmuş «Azərbaycan sovet ədəbiyyatı tarixi»nin də əsas müəllifi kimi «30-cu illərdə ədəbiyyat» fəslində zamanın çətin ictimai-siyasi təlatümlər dövrünü, «Dramaturgiya», «Müharibədən sonrakı ədəbiyyat», «Poeziya», «Müasir dövrdə ədəbiyyat», «Dramaturgiya» bölmələrini əsl alim şəristəsi ilə işləmişdir.

1960-cı illərdən başlayaraq Yaqub müəllim fundamental elmi monoqrafiyalar üzərində işləyir. «Abdulla Şaiqin həyatı və bədii yaradıcılığı» (1962), «Mir Cəlalın yaradıcılığı» (1975), «Əbülhəsənin yaradıcılığı» (1986), «İlyas Əfəndiyevin yaradıcılıq yolu» (1991), «İsmayıl Şıxlı. Həyatı, mühiti, sənəti» (1999), «Ənvər Məmmədخانlı» (2000), «İsi Məlikzadə – söz sərrafı, nəsr ustası» monoqrafiyalarını çap etdirir. Y.İsmayılovun elmi fəaliyyəti əsa-

sən sovet dövrü Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi, inkişaf yolları və xüsusiyyətləri problemləri üzrə davam etdirilir. Eyni zamanda müasir və klassik ədəbiyyat, ədəbi-tənqid və ədəbiyyatşünaslıq məsələlərinə dair onlarca məqaləsi respublikanın bir sıra qəzet, jurnal və məcmuələrində çap olunmuşdur.

Y.M.İsmayılov Ədəbiyyat İnstitutunun ictimai həyatında yaxından iştirak etmiş, qəzet redaktoru, əmək-münaqişə komissiyasının üzvü, direktorun fəaliyyətinə nəzarət komissiyasının sədri, at-testasiya komissiyasının üzvü, elmi şuranın üzvü, yerli komitənin sədri kimi məsul vəzifələrdə işləmişdir. İndi Veteranlar Şurası sədrinin müavini dir.

Ədəbiyyatşünaslıq elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə və anadan olmasının 75 illiyi ilə əlaqədar AMEA Rəyasət Heyəti onu Fəxri Fərmanla təltif etmiş, 2003-cü ildə 75 illik yubileyi keçirilmişdir.

Ömrünün ixtiyar çağlarını yaşayan görkəmli ədəbiyyatşünas alimimizə cansağlığı arzulayırıq.

İSMAYILOV QƏŞƏM CAMAL OĞLU

*Biologiya elmləri namizədi,
AMEA-nın Zoologiya İnstitutunun əməkdaşı*

Qəşəm Camal oğlu İsmayilov 1939-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində anadan olmuşdur. Əvvəl Süleymanlı kənd yeddiillik məktəbində oxumuş, sonra isə Balyand kənd orta məktəbini bitirmişdir. 1957-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinə daxil olmuş, universiteti bitirdikdən sonra—1962-ci ildə Azərbaycan EA Zoologiya İnstitutuna təyinatla işə göndərilmişdir.

Q.C.İsmayilov iki il Zoologiya İnstitutunda işlədikdən sonra ADU-nun aspiran-

turasına qəbul olunur, sonra yenidən doğma instituta qayıdır və təleyini əbədilik bu institutla bağlayır.

Əlbəttə bütün bunlar onun elmi yaradıcılığa olan böyük həvəsindən irəli gəlirdi. 1969-cu ildə Qəşəm müəllim dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

Hörmətli alim 60-dan çox elmi məqalənin, bir elmi broşüranın müəllifidir. Doktorluq dissertasiyası tamamlanmaq üzrədir.

Dəfələrlə xarici ölkələrdə elmi yığıncaq və məclislərdə respublikamızı təmsil etmişdir.

İSMAYILOV MAHMUD UĞURLU OĞLU

Tibb elmləri namizədi. ATU-nun assistenti

Mahmud Uğurlu oğlu İsmayilov 1968-ci il noyabrın 14-də Cəbrayıl rayonundakı Horovlu kəndində anadan olmuşdur. 1976-cı ildə Şükürbəyli kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1986-cı ildə həmin məktəbi bitirərək orta təhsil almışdır. 1986-1988-ci illərdə ordu sıralarında əsgəri xidmətini başa vurmuşdur.

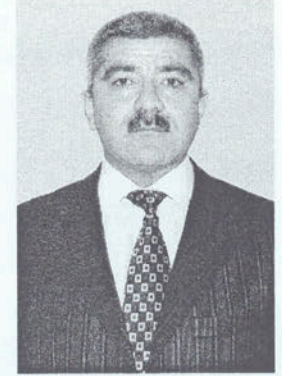
M.U.İsmayilov 1989-cu ildə Azərbaycan Tibb Universitetinin Pediatriya fakültəsinə daxil olmuş, 1995-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1996-2001-ci illərdə təyinatla Nəsimi rayonundakı 12 saylı uşaq poliklinikasında uşaq cərrahı işləmişdir.

M.U.İsmayilov 1997-1998-ci illərdə könüllü olaraq Azərbaycan Milli Ordusunun tərkibində cəbhə bölgəsində – Ağdam rayonundakı «N» saylı hərbi hissədə hərbi həkim kimi qulluq etmişdir. O, 2001-2004-cü illərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin Uşaq cərrahlığı kafedrasında əyani aspiranturada oxumuş, bu illər ərzində elmi iş üzərində fəaliyyətini də davam etdirmişdir. 2007-ci ildə Mahmud həkim professor, görkəmli uşaq cərrahı Çingiz Quliyevin rəhbərliyi altında «Uşaqlarda kriptorxizmin cərrahi müalicəsinin yaxın və uzaq nəticələri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

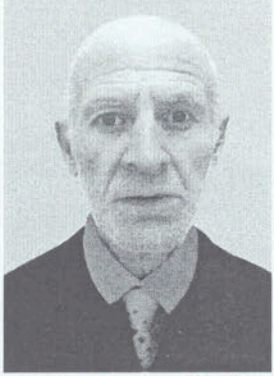
M.U.İsmayilovun indiyə kimi 16 elmi məqaləsi çap olunmuşdur. 2 səmərələşdirici təklifin müəllifidir. Alim hazırda Azərbaycan Tibb Universitetinin «Uşaq cərrahlığı» kafedrasının assistentidir.

Ailəlidir, 2 övladı var.

İSMAYILOV BƏXTİYAR XANƏMİR OĞLU

*Coğrafiya elmləri namizədi,
AMEA Coğrafiya İnstitutunda baş elmi işçi*

Bəxtiyar Xanəmir oğlu İsmayilov 1950-ci il dekabrın 21-də Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində anadan olmuşdur. 1957-ci ildə Horovlu kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1967-ci ildə orta təhsilini həmin məktəbdə başa vurmuşdur.

1967-1969-cu illərdə Bakı Dənizçilik Məktəbində (indiki Dəniz Akademiyası) oxumuş, 1969-cu ildə keçmiş V.İ. Lenin adına API-nin (indiki ADPU) coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1973-cü ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1973-1974-cü illərdə hərbi xidmətdə olmuş, hərbi xidmətdən sonra—1975-ci ildən Azərbaycan EA Coğrafiya İnstitutunda işə qəbul olunmuşdur.

B.X.İsmayilov 1977-ci ildən EA Coğrafiya İnstitutunun əyani aspiranturasına daxil olur və 1979-cu ildə aspiranturayı başa vurur. Bu illərdən başlayaraq o, elmi tədqiqat işləri ilə məşğul olmağa başlayır. 1986-cı ilin aprelində «Böyük Qafqazın Cənub-Şərq yamaqlarında təbii-ekosistemlərin qarşılıqlı əlaqəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək coğrafiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

Bəxtiyar müəllimin elmi işinin praktik əhəmiyyəti ondan ibarət idi ki, burada Azərbaycanın quraq ərazilərində iqlim-tənzimləyici, torpaq və su ehtiyatlarının qorunması üçün meşə massivlərinin əkilməsi və becərilməsi qaydaları göstərilirdi. Belə ki, Azərbaycanın təbii meşə örtüyünə malik olmayan quraq ərazilərində meşə massivləri və qoruyucu meşə zolaqları salınarkən istifadə edilməli olan ağac və kol bitkilərinin bio-ekoloji xüsusiyyətləri öyrənilmiş, təsdiq edilmiş və sınaqdan çıxarılmışdır.

B.X.İsmayilov hazırda AMEA Coğrafiya İnstitutunda baş elmi işçi vəzifəsində çalışır. 10-dan çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

Ailəlidir. İki övladı var.

KAZIMOV GÜLHÜSEYN MƏRDAN OĞLU

(Gülhüseyn Kazım)

*Filologiya elmləri namizədi,
Azərbaycan Respublikası
DƏDRX mərkəzi aparatının rəhbəri*

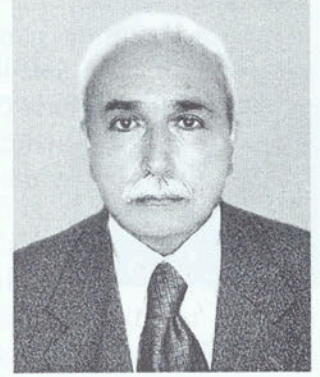
Gülhüseyn Mərdan oğlu Kazımov 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Kavdar kəndində kolxozçu ailəsində anadan olmuşdur. 1966-cı ildə Cəbrayıldakı M.Qorki adına (indiki M.Mehdizadə) orta məktəbi bitirərək bir il 1 May adına kolxozda kolxozçu kimi işləmişdir.

G.M.Kazımov 1967-ci ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki ADPU) filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1971-ci ildə institutu başa vurmuşdur. 1971-1972-ci illərdə Azərbaycan Elmi Ateizm (indiki Din Tarixi) muzeyində işləmiş, 1972-1973-cü illərdə keçmiş Sovet Ordusu sıralarında xidmət etmişdir.

G.M.Kazımov 1973-1981-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsində redaktor işləmiş, 1981-1983-cü illərdə Bakı Ali Partiya məktəbinin dinləyicisi olmuşdur.

1983-1987-ci illərdə o, Azərbaycan KP Kirov (indiki Binəqədi) rayon partiya komitəsinin şöbə müdiri işləmişdir. 1987-1990-cı illərdə Moskvada Sov.İKP MK yanında İctimai Elmlər Akademiyasının aspiranturasında oxumuş və 1990-cı ildə orada namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1990-cı ildə təyinatla Bakıya qayıdaraq Gülhüseyn müəllim müvafiq işlə təmin olunmamış, o vaxtkı Azərbaycan KP MK-nın sərəncamında saxlanmış, 1991-ci ildən Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Nəzarət İnspeksiyaının Xaçmaz-Dəvəçi rayonları üzrə zona inspektoru təyin edilmişdir. Lakin 1992-ci ildə bu qurum ləğv edildiyindən 1995-ci ilə kimi o, jurnalistika, elmi-publisistik fəaliyyətlə məşğul olmuşdur.

G.M.Kazımov 1995-ci ildən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti İşlər İdarəsinin ümumi şöbəsində protokol sektorunun redaktə qrupunun rəhbəri vəzifəsində çalışır. 2006-cı ilin oktyabr ayından isə Azərbaycan Respublikası Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin Mərkəzi Aparatının rəhbəri, dövlət qulluğunun baş müşaviri, Yeni Azərbaycan Partiyasının xidmət üzrə ilk təşkilatının sədridir.

G.M.Kazımov uzun müddət bədii yaradıcılıqla məşğul olmuşdur. Bir neçə şeir kitabının müəllifidir. Respublikanın onlarla qəzet və jurnallarında öz şeirləri ilə çıxışlar etmişdir. Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin üzvüdür.

Ailəlidir. Üç övladı var.

KƏLBƏLİYEV ƏHMƏD ALLAHVERDİ OĞLU

Pedaqoji elmlər namizədi, dosent

Əhməd Allahverdi oğlu Kəlbəliyev 1930-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində kasıb bir kəndli ailəsində dünyaya gəlmişdir.

1943-cü ildə Horovlu kənd yeddiillik məktəbini bitirmişdir. Ölkənin müharibə vəziyyətində olması təhsil problemlərini də yarımcıq qoyurdu. Ona görə də Əhməd üç il – 1946-cı ilə qədər kolxozda çalışır. 1946-cı ildə Qaryagin (indiki Füzuli) rayonundakı pedaqoji məktəbə daxil olmuş, 1949-cu ildə həmin məktəbi bitirərək ibtidai sinif müəllimi ixtisası almışdır. 1949-1952-ci illərdə təyinatla Sabirabad rayonunun Məmişlər kənd yeddiillik məktəbində sinif müəllimi işləmişdir.

Ə.A.Kəlbəliyev 1952-ci ildə təhsilini artırmaq məqsədi ilə V.İ.Lenin adına API-nin filologiya fakültəsinə qəbul olunur və 1956-cı ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirərək Azərbaycan dili, məntiq və psixologiya müəllimi ixtisası alır. Uzun bir müddət – 1956-cı ildən 1968-ci ilə qədər Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı və Horovlu kənd orta məktəblərində Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi işləyir.

Əhməd müəllim 1968-ci ilin mart ayından müsabiqə yolu ilə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunun Azərbaycan dili və ədəbiyyat şöbəsinə kiçik elmi işçi qəbul olunur. 1971-ci ildə Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası üzrə dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Bir müddət pedaqoji elmlər institutunda çalışdıqdan sonra 1980-ci ilin sentyabr ayından müsabiqə yolu ilə V.İ.Lenin adına API-nin Xalq Maarifini İdarəetmənin təşkili kafedrasında dosent vəzifəsinə qəbul olunmuşdur.

Ə.A.Kəlbəliyev 1991-1996-cı illərdə API-nin nəzdində müəllimlərin ixtisasartırma fakültəsinin dosenti, 1996-cı ildən isə

ADPU-nun Azərbaycan dili və onun tədrisi metodikasını kafedrasının dosenti olmuş və ömrünün sonuna qədər də burada işləmişdir.

2005-ci ildə Bakı şəhərində vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

KƏRİMOV ZAHİD FƏRHAD OĞLU

Pedaqoji elmlər namizədi, AMİ-nin dosenti

Zahid Fərhad oğlu Kərimov 1937-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndində doğulmuşdur. 1944-cü ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbə daxil olmuş, 1954-cü ildə orta təhsilini tamamlamışdır. Orta məktəbi bitirdikdən sonra hərbi xidmətdə olmuşdur.

Z.F.Kərimov 1963-cü ildə keçmiş V.İ.Lenin adına APİ-yə daxil olmuş, 1967-ci ildə institutu bitirərək Abşeron rayonunun Giləzi kənd orta məktəbində müəllimliyə başlamışdır. İki il sonra Abşeron Təhsil şöbəsinə metodist, az sonra isə metod-mərkəzin müdiri vəzifəsinə təyin edilmişdir. Bir neçə il metod-mərkəzin müdiri işlədikdən sonra Saray qəsəbə orta məktəbinin direktoru vəzifəsinə keçirilmişdir.

Z.F.Kərimov 1974-cü ildən Azərbaycan Müəllimləri Təkmilləşdirmə İnstitutuna–ibtidai təlim kabinetinə metodist, 1976-cı ildə isə həmin kabinetə müdir təyin edilmişdir. Elə həmin vaxtdan da Zahid müəllim elmi-pedaqoji iş üzərində işə başlamış, bir-birinin ardınca çoxlu məqalə və tezislər hazırlamışdır. Gərgin elmi-pedaqoji axtarışların nəticəsi olaraq 1982-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Z.F.Kərimov 1990-cı ildən Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun dosenti vəzifəsində çalışır. Bu müddət ərzində onun 30-a yaxın elmi-pedaqoji, metodiki kitabları dərslik və dərs vəsaitləri, metodik tövsiyələri və 60-dan çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

QAFAROV VASİF VAQON OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
«Neft-mədən avadanlıqları» ASC-in sədri*

Vasif Vaqon oğlu Qafarov 19 yanvar 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Hovuslu kəndində anadan olmuşdur. 1968-ci ildə Cəbrayıl rayon M.Qorki adına orta məktəbi bitirmiş, 1968-1969-cu illərdə Sumqayıt şəhəri 49 saylı texniki peşə məktəbində «Tornaçı sənəti» üzrə təhsil almışdır. 1969-1974-cü illərdə M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft Kimya İnstitutunda «Maşınqayırma texnologiyası metalkəsən dəzgahlar və alətlər» fakültəsində mühəndis mexanik

ixtisası üzrə təhsil alıb.

V.V.Qafarov 2000-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alıb. O, 1998-ci ildə Kiyevdə keçirilən Elmi-texniki konfransda, 1999-cu ildə ATU-nun Elmi-texniki konfransında, 2000-ci ildə ATU-nun Beynəlxalq Elmi-texniki konfransında iştirak edib. 1976-cı ildə Polşa Respublikasının Varşava və Krakov şəhərlərində elmi ezamiyyətdə olmuşdur.

1977-ci ildə elmi xidmətlərinə görə Bürünc medalla təltif olunmuş, 8 diqqətəlayiq ixtirasına görə patentə layiq görülmüşdür. 2000-ci ildə maşınqayırma texnologiyasına dair bir kitabı nəşr olunub. 15-ə yaxın elmi əsərin müəllifidir.

V.V.Qafarov 1990-cı ildə 52 saylı Əmircan seçki dairəsindən qəsədə Xalq Deputatları Sovetinə deputat seçilib. 1974-cü ildə Dzerjinski adına Maşınqayırma zavodunda mühəndis texnoloq, sex rəisinin müavini, sex rəisi, baş konstruktor müavini, baş konstruktor, 1986-cı ildə Standartlar üzrə SSRİ Dövlət Komitəsi Azərbaycan Respublika İdarəsi Dövlət Qəbulu Orqanının rəhbəri, 1991-ci ildə Azərbaycan Maşınqayırma Texnologiya İnstitutunda aparıcı mühəndis-texnoloq, 1993-cü ildə «Hikmət» kiçik müəssisəsində baş mühəndis, ARDNŞ Maşın-

təmir zavodunda baş mühəndis, 1996-cı ildə ARDNŞ Maşınqayırma İB-nin neft-mədən avadanlıqları istehsal edən Bakı maşınqayırma zavodunda baş mühəndis, 1998-ci ildə direktor vəzifələrində çalışmışdır.

V.V.Qafarov 2001-ci ildə «Neft-mədən avadanlıqları» ASC-nin idarə heyətinin sədri seçilib.

Ailəlidir. İki övladı, üç nəvəsi var.

QASIMOV İLDIRIM ÇİNGİZ OĞLU

*Tibb elmləri namizədi,
respublika Allerqoloji Mərkəzin
kabinet müdiri, Bakı şəhərinin baş allerqoloqu*

İldırım Çingiz oğlu Qasimov 1945-ci il iyulun 29-da keçmiş Qasım İsmayilov rayonunun Goranboy kəndində anadan olmuşdur. Atası Çingiz Qasimov Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kəndində doğulub boya-başa çatmışdır. İldırım Qasimov 1962-ci ildə Gəncə şəhərindəki 4 №-li orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş, 1970-ci ildə institutu bitirmişdir.

İ.Ç.Qasimov 1970-1971-ci illərdə Daxili İşlər Nazirliyinin Tibbi sanitariya bölməsində işləmiş, 1971-1973-cü illərdə keçmiş Sovet Ordusu sıralarında Moskva şəhərində hərbi xidmətdə olmuşdur. Hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra 1973-cü ildən 5 №-li kliniki xəstəxanasında həkim-ordinator, daha sonra isə şöbə müdiri vəzifəsində işləmişdir.

İ.Ç.Qasimov 5 №-li xəstəxanada həkimlik fəaliyyətini davam etdirməklə bərabər elmi yaradıcılığa da meyl göstərmiş və dissertasiya üzərində işini davam etdirmişdir. 1988-ci ildə o, dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

İ.Ç.Qasimov Dünya Allerqologiya Cəmiyyətinin üzvüdür. Hazırda Azərbaycan Respublikası Allerqologiya Mərkəzinin kabinet müdiri, Bakı şəhərinin baş allerqoloqudur.

Ailəlidir, iki oğlu, üç nəvəsi var.

QASIMOV ŞAKİR NƏBİ OĞLU

*Biologiya elmləri namizədi, AMEA Botanika
İnstitutunun əməkdaşı, dosent*

Qasimov Şakir Nəbi oğlu 25 dekabr 1959-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kəndində anadan olmuşdur.

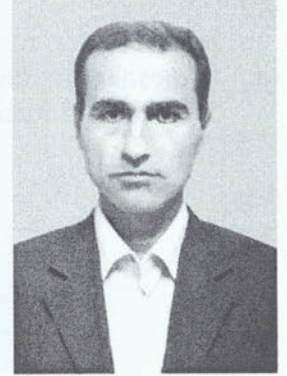
1966-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kənd orta məktəbinə daxil olmuş və oranı 1976-cı ildə qurtarmışdır. 1976-cı ildən 1978-ci ilə kimi Minbaşılı kəndindəki K.Marks adına sovxozda fəhlə işləmişdir.

1978-ci ildən Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinin əyani şöbəsinə daxil olmuş və oranı 1983-cü ildə biologiya-kimya müəllimi və «bioloq» alim ixtisası üzrə qurtarmışdır. 1983-cü ilin sentyabr ayından təyinatla Azərbaycan Elmlər Akademiyası Botanika İnstitutunda işləmişdir.

Ş.N.Qasimov 1984-1985-ci illərdə Ukrayna EA Mərkəzi Respublika Botanika bağında «təcrid edilmiş bitki hüceyrə və toxuma kulturasının vitro» ixtisası üzrə ixtisas artırma kursunda olmuşdur. 1987-ci ildə «Botanika» ixtisası üzrə aspiranturaya daxil olmuş və oranı 1990-cı ildə qurtarmışdır. 1992-ci ildə «Abşeronda introduksiya olunmuş Danaayağı (Araceae Juss.) fəsiləsinin növlərinin biomorfologiyası və becərilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi elmi dərəcəsi almışdır. Hal-hazırda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etməyə hazırlaşır.

Ş.N.Qasimov 1983-1984-cü illərdə botanika İnstitutunun Nəbatat bağında baş laborant, 1985-1993-cü illərdə kiçik elmi işçi, 1993-cü ildən oranjeryaların müdiri, 1994-2004-cü illərdə böyük elmi işçi və 2004-cü ildən aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışır. 2004-cü ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə ona «dosent» elmi adı verilmişdir.

24 illik elmi-pedaqoji fəaliyyəti dövründə 50-dən çox elmi əsəri çap olunmuşdur.

Botanika, bitkilərin introduksiyası, ekologiya sahələrində elmi tədqiqat işləri aparır. Apardığı tədqiqatlar nəticəsində örtülü şəraitdə becərilən tropik və subtropik bitkilərin bioekologiyası, biomorfologiyası, fenologiyası, morfogenezi, böyümə və inkişafı, çoxaldılması və aqrotexnikası haqqında geniş elmi nəticələr əldə etmişdir.

Ş.N.Qasimov respublikada tropik və subtropik bitkilərin tədqiqi ilə peşəkarcasına məşğul olan yeganə mütəxəssisdir.

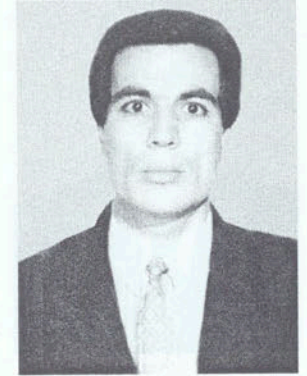
Ailəlidir. İki övladı var.

QASIMOV YUSİF SOLTAN OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
BDU-nun əməkdaşı*

Yusif Soltan oğlu Qasimov 8 iyun 1968-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Şahvəlli kəndində anadan olub. O vaxt Soltan müəllim Şahvəllidə dərslər deyirdi. 1975-ci ildə Yusif Süleymanlı kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1985-ci ildə həmin məktəbi əla qiymətlərlə bitirmişdir. 1985-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə qəbul olunmuş, 1992-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə qurtarmışdır.

Y.S.Qasimov universiteti bitirdikdən sonra BDU-da Tətbiqi Riyaziyyat ETİ-də kiçik elmi işçi kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1996-cı ildə «Məhdud oblastlarda Panli operatorunun məxsusi ədədlərinin asimptotikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1997-ci ildən BDU-nun Tətbiqi Riyaziyyat ETİ-nun «Tərs məsələlər və qeyri-xətti tənliklər» şöbəsinin müdürüdür.

Y.S.Qasimov 1999-2000-ci illərdə Bakı Amerika Universitetində müəllim işləmişdir. Nant Universitetində (Fransa) «dəvətli professor kimi» fəaliyyət göstərmişdir. «Applied and Computational Mathematics» beynəlxalq jurnalının aparıcı redaktorudur. 2006-cı ildə Fransada keçirilən beynəlxalq konfransın həmtəşkilatçısı kimi Fransa Xarici İşlər Nazirliyinin xüsusi qrantını almışdır.

Yusif müəllim iki kitabın, 30-a qədər elmi əsərin müəllifidir. Ailəlidir, iki övladı var.

QƏHRƏMANOV TALEH ORDUXAN OĞLU

*Kimya elmləri namizədi,
BDU-da dekan müavini, dosent*

Taleh Orduxan oğlu Qəhrəmanov 1972-ci ilin 25 aprelində Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndində anadan olmuşdur. 1979-1989-cu illərdə Şükürbəyli kənd orta məktəbində oxuyaraq orta təhsil almışdır. 1989-cu ildə ali məktəbə daxil ola bilmədiyindən 1990-1992-ci illərdə keçmiş Sovet Ordusu sıralarında Belorusiyada əsgəri xidmətdə olmuşdur. 1992-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə qəbul olunmuş, 1997-ci ildə beşillik

baza təhsili əsasında universiteti başa vurmuşdur.

T.O.Qəhrəmanov 1998-ci ildə Elmi Şuranın zəmanəti ilə Bakı Dövlət Universitetində fiziki-kimya ixtisası üzrə aspiranturaya qəbul olunmuşdur. Aspirantura təhsilindən sonra – 2000-ci ildə o, respublika Təhsil Nazirliyinin təyinatı ilə BDU-nun kimya fakültəsinə göndərilmiş, fiziki və kolloid kimya kafedrasında baş laborant kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 2005-ci ildən isə müsabiqə yolu ilə həmin kafedraya müəllim seçilmişdir.

T.O.Qəhrəmanov hələ aspiranturada təhsil alarkən elmi yaradıcılığa geniş meyl göstərməyə başlamışdır. Fiziki-kimya ixtisası ilə əlaqədar yazdığı məqalələr, elmi araşdırmalar onun elmi yaradıcılığa olan istəyinə geniş yollar açırdı. Ona görə də bu elmi axtarışların nəticəsi olaraq o, 2003-cü ildə «Şabazitin kation mübadilə formalarında suyun sorbsiyasının diferensial istiliyi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

T.O.Qəhrəmanov 30-dan çox elmi əsərin müəllifi, o cümlədən ali məktəblərin kimya fakültəsinin tələbələri üçün 2 dərəcə vəsaitinin, magistr təhsili alan tələbələr üçün proqram və dərslərin müəllifidir.

2007-ci ildən Bakı Dövlət Universiteti kimya fakültəsinin dekan müavini vəzifəsinə seçilmiş, 2007-ci ilin dekabr ayından ona dosent elmi adı verilmişdir.

Ailəlidir, iki övladı var.

QULİYEV RAFİQ İSMAYIL OĞLU

*Hüquq elmləri namizədi,
BDU-nun hüquq fakültəsinin dosenti*

Rafiq İsmayıl oğlu Quliyev 1948-ci ildə Cəbrayıl rayonunda, ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 1955-1966-cı illərdə Cəbrayıldakı M.Qorki (indi M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə oxumuş, orta təhsil aldıqdan sonra Cəbrayıldakı kino-teatrda kino-mexanik köməkçisi, sonrakı illərdə isə – 1967-1968-ci illərdə Sumqayıtdakı 41 sayılı texniki-peşə məktəbində oxumuş, 1968-1970-ci illərdə isə Sumqayıt Kimya kombinatında IV, V, VI dərəcəli aparatçı

və maşinist vəzifələrində işləmişdir.

Lakin ali təhsil almaq, həm də hüquqsünas olmaq onun çoxdankı arzusu idi. Odur ki, o, Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə daxil olaraq 1969-1975-ci illərdə axşam şöbəsində oxumuşdur.

R.İ.Quliyev 1971-1976-cı illərdə ADU-nun xarici tələbələrin təhsili üzrə dekanlıqda laborant, tədris ustası və metodist vəzifələrində işləmişdir. 1976-cı ildən Bakı Dövlət Universiteti hüquq fakültəsinin cinayət hüququ kafedrasında müəllim, baş müəllim və dosent vəzifələrində işləmiş və hazırda da universitetin dosentidir.

Təbiidir ki, Rafiq müəllim universitetdə işləməklə elmi yaradıcılığa da geniş meyl eləməyə başlayır və 1984-cü ildə Leningrad (Sankt-Peterburq) Dövlət Universitetində dissertasiya müdafiə edərək hüquq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

R.İ.Quliyev 1989-1996-cı illərdə BDU-nun hüquq fakültəsinin dekan müavini və eyni zamanda 1989-1991-ci illərdə universitetin Xalq Nəzarəti Komitəsinin sədri, 1996-2002-ci illərdə Dağıstan Dövlət Universiteti Bakı filialının dekanı vəzifələrində işləmişdir. Rafiq Quliyev Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İnsan Hüquqları Komitəsinin eksperti, Ali Məhkəmə Plenumunun elmi-məsləhət, Respublika prokurorluğunun elmi-metodik şurasının üzvü olmuşdur.

R.İ.Quliyev bir neçə dəfə, (1991, 1996, 2001) Azərbaycan Milli Məclisinə deputatlığa namizəd göstərilmiş və seçicilərin böyük dəstəyini qazanmışdır.

Bütün bunlarla bərabər R.Quliyev həmişə xeyirxah əməllər cərcısı olmuş, Bakıda məskunlaşmış cəbrayılı soydaşlarımızın məişət problemləri, maddi durumu ilə bağlı onlara uzun illərdir ki, yardımçıdır. Hələ 1993-cü ildə doğma yurd yerlərindən didərgin düşmüş həmyerlilərinin Bakıda ayrı-ayrı yataqxana və pansionatlarda məskunlaşması birbaşa onun adı ilə bağlıdır. 1994-1996-cı illərdə respublikamızın ali məktəblərində təhsil alan imkansız tələbələrə təqaüd adı ilə hər ay yardım etmişdir.

«Ot kökü üstə bitər» –deyib atalarımız. Rafiq müəllim Cəbrayıl da hamının sevib hörmət elədiyi el ağsaqqalı İsmayıl kişinin oğlu idi və elə atanın da belə oğlu olmalı idi.

R.İ.Quliyev uzun illərdir ki, Cəbrayıl ziyalılarının «Xudafərin» cəmiyyətinin sədridir. O, neçə-neçə yaradıcı həmkarlarımızın şeir və publisistik kitablarının işıq üzü görməsində ən etibarlı yardımçı olmuş, o cümlədən Cəbrayıl şəhidlərinə həsr olunmuş «Torpağın qanlı köynəyi», «Qolubağlı keçdim Xudafərindən», «Bu dərdin adı Cəbrayıl», «Cəbrayıl çinarın tanıdım sizə» kitablarının sponsoru olmuşdur.

Göstərdiyimiz bu işlər onun gördüyü işlərin çox az bir hissəsidir. Bunlar onun torpaq oğlu, el oğlu kimi doğma yurda, onun övladlarına verdiyi borcudur. Ancaq R.İ.Quliyev bir alim və pedaqoq kimi də daim inkişafda, irəliləyişdədir. O, BDU-nun hüquq fakültəsinin Elmi Şurasının, habelə universitet nəzdində yaradılmış ixtisaslaşdırılmış Müdafiə Şurasının üzvüdür.

R.İ.Quliyev «Hüquq ensiklopedik lüğəti»nin (1991), «Cinayət hüququ-ümumi hissə» (1995), «Cinayət hüququ-xüsusi hissə» (2001) dərsləklərinin, habelə «Azərbaycan respublikası cinayət məsələsinin kommentariyası»nın (2006) müəlliflərindən biridir. Tanınmış hüquqsünas-alim Azərbaycanda və xarici ölkələrdə dərc olunmuş onlarla elmi məqalənin müəllifidir.

Ailəlidir, üç övladı var.

QULİYEV ƏFSƏR ƏSKƏR OĞLU*(Əfsər Qumlaqlı)**Biologiya elmləri namizədi,
AMEA Genetik Ehtiyatlar
İnstitutunda aparıcı elmi işçi*

Əfsər Əskər oğlu Quliyev 1932-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Məstəlibəyli kəndində anadan olmuşdur. Qumlaq yeddiillik məktəbini bitirdikdən sonra 1952-ci ildə Füzuli rayonundakı B.Sərdarov adına orta məktəbi bitirərək Gəncə şəhərindəki Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutuna (indi Kənd Təsərrüfatı Akademiyası) daxil olmuş, 1957-ci ildə İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Təxminən bir ilə yaxın təyinatla Füzuli rayonunda texniki bitkilər üzrə aqronom işləmiş, 1958-ci

ilin əvvəlindən Azərbaycan EA Genetika və Seleksiya İnstitutunda kiçik elmi işçi vəzifəsinə qəbul olunmuşdur.

Ə.Ə.Quliyev 1958-ci ildə Azərbaycan EA Fizika İnstitutunda təşkil olunmuş «Atom şüalarının biologiya və kənd təsərrüfatına tətbiqi» üzrə kursu bitirərək, 1959-cu ildə həmin sahə üzrə aspiranturaya daxil olmuş, lakin Azərbaycanda bu sahəyə rəhbərlik üçün kadr olmadığından elmi şuranın qərarı ilə Moskva şəhərinə, o zamankı SSRİ EA nəzdində yenicə təşkil olunmuş və akademik N.P.Dubininin rəhbərlik etdiyi «Radio-genetika» laboratoriyasına məqsədli aspiranturaya göndərilmişdir. Burada o, «Radiogenetika» və «Sitogenetika» ixtisası üzrə məşhur alim V.V.Xvostovanın və Azərbaycanda Əbdürrəhman Güləhmədovun rəhbərlikləri ilə «Fiziki və kimyəvi mutagenlərin pambıq bitkisinə genetik təsirinin müqayisəli öyrənilməsi» mövzusunda elmi-tədqiqat işləri aparmış və 1964-cü ildə SSRİ EA-nın Sibir şöbəsində – Novosibirsk şəhərində dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Dissertasiya müdafiə edəndən sonra yenidən o, doğma instituta qayıtmış və o vaxtdan da AMEA Genetik Ehti-

yatlar İnstitutunda elmi işçi, baş elmi işçi, hazırda isə aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışır.

Ə.Ə.Quliyev genetika üzrə bir çox yeniliklər əldə etməklə bir çox genetik qanunauyğunluqların irsi mexanizmini dəqiqləşdirmiş, qohumluq nigahı ilə əlaqədar bir sıra xəstəliklərin baş verməsi və bu xəstəliklərdən xilas olmaq yolları barədə kütləvi informasiya vasitələrində dəfələrlə çıxışlar etmişdir. Bir sıra Beynəlxalq, Ümumittifaq və respublika konfranslarının iştirakçısı olmaqla onların bir çoxunda elmi məruzələrlə çıxışlar etmişdir. Əfsər müəllim genetika məsələləri üzrə 40-dan çox elmi məqalə ilə çıxışlar etmişdir.

Ə.Ə.Quliyev bədii yaradıcılıqla da məşğul olur. «Əfsər Qumlaqlı» təxəllüsü ilə gözəl şeirlər yazır. 2003-cü ildə «Qəlbədən gələn səsələr» adlı ilk şeirlər kitabı çap olunmuşdur.

Evlidir, üç oğlu, nəvələri var.

QULİYEV RƏHMAN DAVUD OĞLU*Tibb elmləri namizədi, ATU-nin dosenti*

Quliyev Rəhman Davud oğlu 1940-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Böyük-Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1957-ci ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, 1958-ci ildə N.Nərimanov adına ADTİ-nun pediatriya fakültəsinə daxil olmuşdur. 1964-cü ildə institutu başa vurub təyinatla Zəngilan rayon Mərkəzi Xəstəxanasında baş pediatr vəzifəsində 1969-cu ilə kimi işləmiş, 1969-cu ildə ADTİ-nin I uşaq xəstəlikləri kafedrasına aspiranturaya imtahan verib müsabiqə yolu ilə daxil olmuşdur. 1972-ci ildə aspiranturanı qurtararaq kafedranın assistenti seçilmişdir.

R.D.Quliyev 1974-cü ildə «Uşaqlarda və yeniyetmələrdə damar distoniyasının hiper.-və hipotonik formaları zamanı qan zərdbində lipid göstəriciləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1973-cü ildən İnstitutun hazırlıq şöbəsində dekan müavini, 1985-1986-cı illərdə isə dekan işləmiş, 1993-cü ildən hal-hazırda kimi Tibb Universitetinin tədris-metodik şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışmışdır. R.Quliyev 1982-ci ildə müsabiqə yolu ilə həmin kafedraya dosent seçilmiş və bu günə kimi də işləyir. 30-dan çox elmi əsərin, tədris-metodik vəsaitin müəllifi, kafedranın, istehsalat təcrübəsi dekanlığının tədris proqramının həmmüəllifidir. Şöbənin bilavasitə yaxından köməyi ilə kafedraların tədris proqramlarının hazırlanmasında, təsdiq və çap olunmasında yaxından iştirak etmişdir. Tədris metodik şöbə əməkdaşlarının köməyi ilə hər il Universitet alimlərinin 70-80-dan çox dərslük, dərş vəsaiti, monoqrafiya və tədris-metodik vəsaitləri Mərkəzi Metodik Komissiyada müzakirə edilib çap olunmuşdur.

Şöbənin əməkdaşları Universitetdə tədrisin keyfiyyətini yüksəltmək məqsədi ilə tədris-metodik işlərə həsr edilmiş (bütün ka-

fedraların iştirakı ilə) konfransların keçirilməsini təşkil edirlər. R.Quliyev Universitetin Böyük Elmi-Şurasının, Mərkəzi Metodik Komissiyanın üzvü və Azərbaycan Təhsil Nazirliyi Elmi-Metodik Şurasının «Tibbi-Klinik elmlər» bölməsinin elmi katibidir. Universitetin «redaksiya nəşriyyat şurasının» katibi (sədr.akad. Ə.T.Əmiraslanov), 2006-cı ildə AMEA nəzdində yaradılmış «Təhsil Tədqiqatları üzrə problem şura»nın tibb ixtisası üzrə büro üzvüdür. 2000-ci ildə Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi onu «Fəxri fərmanla» təltif etmişdir.

Ailəlidir. İki oğlu var.

QULİYEV ƏBÜLFƏT ƏLİ OĞLU

Kimya elmləri namizədi

Əbulfət Əli oğlu Quliyev 1950-ci il may ayının 7-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1962-ci ildə doğulduğu kənddə orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinə daxil olmuş və 1973-cü ildə həmin universitetdə təhsilini kimyaçı ixtisası üzrə başa vurmuşdur. Elə həmin ildə də Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Qeyri-üzvi və Fiziki-Kimya İnstitutunda əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

Orada iki il işlədikdən sonra, 1976-cı ildə Moskvaya gedərək SSRİ Elmlər Akademiyasının Ümumi və Qeyri-üzvi Kimya İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuşdur. 1979-cu ilin mart ayında həmin institutun Elmi Şurasında dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.Ə.Quliyev elmi dərəcə aldıqdan sonra yenidən Azərbaycan Elmlər Akademiyasına qayıdaraq Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutunda mühəndis, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrində çalışmışdır. 1987-ci ildə həmin institutda laboratoriya rəhbəri vəzifəsinə təsdiq olunmuşdur. 1995-ci ilədək bu məsul elmi vəzifədə çalışmışdır. Elmi fəaliyyəti dövründə təbii, mineral və tullantı sularından qiymətli kimyəvi elementlərin çıxarılması, kimya sənayesi müəssisələrinin tullantı məhsulları əsasında səthi-aktiv maddələrin alınması, neft emalı zavodlarının tullantı sularının neft məhsullarından təmizlənməsi problemləri ilə məşğul olmuşdur. Beynəlxalq və respublika elmi jurnallarında dərc edilmiş 50-yə yaxın elmi məqalənin müəllifidir.

Ə.Ə.Quliyev 1995-ci ildə diplomatik işə keçməsi ilə əlaqədar həmin ilin may ayında Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyasındaki Səfirliyində ikinci katib, 1996-cı ilin fevralında birin-

ci katib vəzifəsinə təyin edilmişdir. 1998-ci ilin sentyabrında isə ona daha məsul iş tapşırılmışdır. Ə.Ə.Quliyev Azərbaycanın Rusiyadakı Səfirliyinin müşaviri-konsulluq şöbəsinin müdiri təyin olunmuşdur. 2005-ci il dekabr ayının 30-dək bu vəzifədə çalışmışdır. Hazırda təqaüddədir.

Ailəlidir. Üç övladı, beş nəvəsi var.

QULİYEV İSMAYIL ƏHLİMAN OĞLU

*Coğrafiya elmləri namizədi,
AMEA Coğrafiya İnstitutunda baş elmi işçi*

Quliyev İsmayıl Əhliman oğlu 8 sentyabr 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndində anadan olmuşdur. 1970-ci ildə Horovlu kənd orta məktəbini bitirmiş və həmin il indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə daxil olmuşdur. O, 1974-cü ildə coğrafiya ixtisası üzrə universiteti müvəffəqiyyətlə bitirmişdir. Təyinat əsasında bir müddət Cəbrayıl rayonunun Yenikənd kənd orta məktəbində müəllimlik etmiş, direktor müavini və

zifəsində işləmişdir.

İ.Ə.Quliyev 1980-ci ildə Azərbaycan Respublikası MEA akad. H.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunun (o vaxt Azərbaycan Respublikası EA Coğrafiya İnstitutu adlanırdı) «təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə və təbiəti mühafizə» ixtisası üzrə aspiranturaya daxil olmuşdur. Aspiranturada qiyabi təhsil almaqla, Coğrafiya İnstitutunda elmi fəaliyyətə başlamışdır. O, 1987-ci ildə akad. H.Ə.Əliyevin elmi rəhbərliyi altında ən aktual bir mövzuda – «Zəngəzur dağ-mədən sənaye tullantılarının ətraf təbii mühitə təsirinin qiymətləndirilməsi» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş, coğrafiya elmləri namizədi, alimlik dərəcəsi almışdır. Hazırda İ.Ə.Quliyev akad. Q.S.Məmmədovun rəhbərliyi ilə «Ermənistan dağ-mədən sənaye tullantılarının təsiri ilə torpaqların ağır metallarla çirklənməsi və onun qiymətləndirilməsi (Azərbaycan Respublikası daxilində)» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını bitirmək ərəfəsindədir.

İ.Ə.Quliyev 70-dən çox elmi əsərin yüzə yaxın elmi-populyar məqalənin müəllifidir. Əsərləri bir çox xarici ölkələrdə, o cümlədən İspaniyada, Türkiyədə, Avstraliyada, Norveçdə və keçmiş İttifaqın bir çox mərkəz şəhərlərində çap edilmişdir.

İ.Ə.Quliyev ekoloji problemlərlə bağlı ən nüfuzlu elmi ekspedisiyaların tərkibində Kopetdağda, Tyan-Şanda, Kola yarımadasında, o cümlədən Respublikanın bütün bölgələrində olmuş və bir çox elmi hesabatlar yerinə yetirmişdir.

İ.Ə.Quliyev elmi fəaliyyəti ilə paralel pedaqoji fəaliyyətlə də məşğul olmuş, bu istiqamətdə bir çox metodiki səpkidə məqalələr, metodiki tövsiyyələr, lüğət yazıb çap etdirmişdir.

İ.Ə.Quliyev həm də bədii yaradıcılıqla məşğuldur. Çoxlu lirik şerlərin və poemaların müəllifidir. «O yerlərdə izim qalıb», «Gözəl dünyam» şerlər kitabı nəşr edilmişdir.

Hazırda Azərbaycan Respublikası MEA akad. H.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunda baş elmi işçi vəzifəsində elmi fəaliyyətini davam etdirir.

İ.Ə.Quliyev ailəlidir. Üç övladı var. Həyat yoldaşı riyaziyyat müəlliməsi, böyük oğlu Azərbaycan dövlət Dənizçilik Akademiyasını, kiçik oğlu Bakı Dövlət Universitetini bitirmişdir. Qızı XI sinif şagirdidir.

QULİYEV ƏBDÜRRƏHİM FƏRMAN OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
AMEA Riyaziyyat və Mexanika
İnstitutunda aparıcı elmi işçi*

Əbdürrəhim Fərman oğlu Quliyev 1957-ci il noyabr ayının 10-da Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində müəllim ailəsində anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Süleymanlı kənd səkkizillik məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1975-ci ildə qonşu Balyand kənd orta məktəbini bitirmişdir.

Hələ orta məktəb illərindən onun riyaziyyat elminə meyli özünü göstərirdi. Bu isə təbii ki, ailədən irəli gəlirdi; atası Fərman müəllimin qoyduğu yolla Hamlet, Qulu və

digər uşaqlar gedirdilər – Əbdürrəhim də onlardan biri idi. Ona görə də o, 1974-cü ildə məktəblilərin Respublika Olimpiadasında 1-ci yeri, 1975-ci ildə isə 2-ci yeri tutmuş, Moskva İqtisad Universitetinin qiyabi olimpiadasının qalibi olmuşdur. Bunun nəticəsi olaraq müsabiqədən kənar həmin institutun tələbəsi olmaq hüququnu qazanmışdır.

IX-X sinifdə oxuyarkən o, SSRİ EA-nın fizika və riyaziyyat üzrə məşhur jurnalı olan «Kvant» jurnalının «Məsələlər» bölməsində təklif olunan çalışmaları həll etmiş, özünün 30-a qədər orijinal məsələ və misalını təklif etmiş və onlar jurnalda çap olunmuşdur.

Ə.F.Quliyev 1976-cı ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun Avtomatika fakültəsinin «Tətbiqi riyaziyyat» şöbəsinə daxil olmuş, 1981-ci ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1981-1985-ci illərdə təyinatla Sumqayıtdakı Neft Kimya Avtomat Elmi-Tədqiqat Layihə İnstitutunda elmi işçi işləmişdir.

1986-1988-ci illərdə Azərbaycan EA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun aspiranturasında oxumuş, 1989-cu ildə «İstiliyin mühitdə yayılması və diffuziya məsələləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Maraqlıdır ki, onun elmi rəhbəri Azərbaycanın ən gənc

yaşlarında – 28 yaşında elmlər doktoru olmuş, sonra isə həyatdan çox tez getmiş İlham Məmmədov olmuşdur.

Ə.F.Quliyev 1998-ci ildə Çağ Öyrətım Türk Liseyində Beynəlxalq riyaziyyat olimpiadasında iştirak etmək üçün şagirdlər hazırlamış, elə həmin il də həmmüəlliflərlə birlikdə «Beynəlxalq riyaziyyat olimpiadaları» adlı kitab yazmışdır.

Ə.F.Quliyev elmi-pedaqoji sahədə də geniş fəaliyyət göstərir. 2003-cü ildə 11-ci sinif üçün hazırlanmış «Cəbr və analizin başlanğıcı» dərsliyinin müəlliflərindən biridir. O, 30-dan çox elmi və elmi-pedaqoji məqalənin müəllifidir. Əbdürrəhim müəllimin elmi rəhbərliyi altında 3 nəfər elmlər namizədi dissertasiyası müdafiə etmiş, 2 nəfər aspirant isə onun rəhbərliyi altında elmi iş aparır.

Ə.F.Quliyev AMEA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun aparıcı elmi işçisidir.

Ailəlidir, üç övladı var.

QULİYEVA ESMİRALDA MUSA QIZI

Tibb elmləri namizədi, ATU-nun dosenti

Esmiralda Musa qızı Quliyeva 1943-cü il dekabrın 31-də Bərdə rayonunda anadan olmuşdur. Atası Musa Quliyev Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndindən idi və o vaxt xidməti vəzifəsini Bərdə rayonunda yerinə yetirirdi.

E.M.Quliyeva 1966-cı ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsini bitirərək bir il – 1967-ci ilə qədər 1 saylı dəmiryol xəstəxanasında terapevt-həkim vəzifəsində işləmişdir.

də işləmişdir.

1967-ci ildən o, Azərbaycan Tibb İnstitutunun epidemiologiya kafedrasına assistent qəbul olunur. Elə o vaxtdan da elmi yaradıcılıqla məşğul olmağa başlayır. 1979-cu ildə Moskvada Mərkəzi Elmi-Tədqiqat İnstitutunda «Ölkənin cənub rayonlarında salmannelaz epidemiologiyasının özünəməxsusluğu» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

E.M.Quliyeva 1981-ci ildən Azərbaycan Tibb İnstitutu epidemiologiya kafedrasının baş müəllimi, 1988-ci ildən isə dosentidir. Onun 150-yə yaxın elmi məqalə, tədris vəsaiti, metodik göstərişləri, o cümlədən «Azərbaycanda salmanneloz» (1986) monoqrafiyası, Tibb İnstitutu tələbələri üçün «Dezinfeksiya işi» (2006) və s. kitabları çap olunmuşdur.

E.M.Quliyeva dəfələrlə epidemiologiyanın ümumi və fərdi problemlərinə, bağırısaq infeksiyalarına həsr olunmuş beynəlxalq, ümumittifaq və respublika miqyaslı konfrans və simpoziumlarında iştirak etmişdir.

Ailəlidir, bir övladı var.

QULİYEV BABA MƏHƏMMƏD OĞLU

(Baba Loğman)

Texnika elmləri namizədi

Baba Məhəmməd oğlu Quliyev (Baba Loğman) 1950-ci il yanvarın 20-də Cəbrayıl rayonunun Dağmaşanlı kəndində anadan olmuşdur. 1957-ci ildə Dağmaşanlı kənd ibtidai məktəbinin birinci sinfinə daxil olub, 4-cü sinfi bitirəndən sonra Qazanzəmi 8 illik məktəbinin 7-ci sinfini qurtarıb. Təhsilini davam etdirmək üçün Sumqayıt şəhərinə gəlib. 1967-ci ildə Sumqayıtdakı 13 saylı orta məktəbin 10-cu sinfini bitirmişdir.

Orta məktəbi bitirdikdən sonra Sumqayıt şəhərindəki 1 №-li quraşdırma idarəsində quraşdırıcı çilingər vəzifəsində işə qəbul olunur, bir neçə ay sonra isə 7 saylı şəhər texniki-peşə məktəbində istehsalat təlimi ustası vəzifəsində işləyir.

B.M.Quliyev 1976-cı ildə Bakı Baza Energetika Texnikumuna qəbul olunur. Texnikumu qurtardıqdan sonra 1979-cu ildə Azərbaycan Respublikası Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin göndərişi ilə Sverdlovsk Mühəndis-Pedoqoji İnstitutunun Maşınqayırma fakültəsinin qaynaq texnologiyası şöbəsinə qəbul olunur.

B.M.Quliyev 1984-cü ildə institutu başa vurur və elə həmin ili aspiranturaya qəbul olunur. Aspirantura illərində geniş elmi-yaradıcılıq işləri ilə məşğul olan Baba müəllim 1986-cı ildə «Maşınqayırma qaynağın tətbiqi və spesifik xüsusiyyətləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. 1986-cı ildən 1997-ci ilə qədər Sumqayıt Sənaye İnstitutunda (indiki Sumqayıt Dövlət Universiteti) müəllim, baş müəllim vəzifələrində çalışır.

1997-ci ildən səhhəti ilə əlaqədar işdən azad olur. Lakin bu illərə qədər o elmi-texniki yaradıcılığını davam etdirir. Rusiyanın və Azərbaycanın müxtəlif qəzet və jurnallarında onun 100-ə qədər

elmi məqaləsi çap olunmuşdur. «Maşınqayırmada qaynağın texnologiyası» (Sverdlovsk-1990, rus dilində), «Sənayedə elektrik və qaz qaynağının tətbiqi» (Sverdlovsk-1991, rus dilində) «Qaynaq transformatorlarında tranformasiya əmsalı» (Ya-kutiya –1997, rus dilində) kitabları işıq üzü görmüşdür.

B.M.Quliyev son illərdə xalq təbabəti ilə müalicə üsulları ilə məşğul olan təbib kimi tanınmışdır–Loğmandır. Bu sahədə xüsusi sertifikatı vardır. Azərbaycan Tibb Universitetinin xalq təbabəti bölməsində oxuyaraq astrologiya, parazitologiya, psixologiya və diaqnostika üzrə fərqlənmə diplomu və həmin universitetin xüsusi sertifikatını almışdır. Ümumdünya (BMT) və Rusiya Xalq Təbabəti mərkəzinin (Leninqrad) üzvüdür. Baba Loğmanın xalq təbabətinə dair iki kitabı: «Gündəlik sağlamlıq məsləhətləri», «Düzgün qidalanma və orqantzin təmizlənməsi» kitabları çapa hazırdır.

Baba Loğman bədii yaradıcılıqla da məşğul olur. 2007-ci ildə onun «Yurd bizi çağırır» adlı şeirlər kitabı nəşr olunmuşdur. Bir sıra toplularda, o cümlədən «Bir ağacın budaqları», «Bənövşə çəlgəngi», «Söz karvanı» almanaxlarında şeirləri çap olunmuşdur. «Dirili Qurbani» məclisinin üzvüdür.

Ailəlidir, 3 övladı var.

QULİYEV QIYAS QULU OĞLU

*Pedaqoji elmlər namizədi,
Bakı şəhəri 260 sayılı məktəbin direktoru*

Qiyas Qulu oğlu Quliyev 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1960-cı ildə Cəbrayıl şəhərindəki M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1970-ci ildə ailənin Bakıya köçməsi ilə əlaqədar Bakı şəhəri Xətai rayonundakı 64 sayılı orta məktəbi bitirmişdir. Həmin il Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun (indiki ADPU) fizika fakültəsinə daxil olmuş və oranı 1975-ci ildə başa vurmuşdur. Təhsil aldığı müddətdə həmin institutda problem laboratoriyasında işləyib.

Q.Q.Quliyev 1976-cı ildən 1987-ci ilə kimi Xətai rayonu 116 sayılı məktəbində müəllim, sonra rayon təhsil şöbəsində metodist işləmiş, 1989-cu ildən isə həmin rayondakı 260 sayılı orta məktəbdə direktor vəzifəsində işləyir.

Q.Q.Quliyev 1981-ci ildə Təhsil Problemləri İnstitutunun (keçmiş ET.Pedaqoji Elmlər İnstitutu) aspiranturasına qəbul olunmuş, orta məktəbdə fizikanın tədrisi prosesində şagirdlərin peşəyönümünün təşkilinə dair elmi-tədqiqat işi üzərində işləmişdir. 1990-cı ildə bu mövzuda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Qiyas müəllim 15-dən çox elmi məqalənin, iki tədris vəsaitinin müəllifidir. Onun fizikanın tədrisinə dair 3 elmi-pedaqoji məqaləsi – Rusiya Federasiyasının mərkəzi jurnallarında dərc edilmişdir. Tərtib etdiyi 300 adda eksperimental məsələ və praktiki işlər hal-hazırda respublikanın məktəblərində geniş istifadə olunur. O, Xətai rayonu Xalq Deputatları Sovetinin deputatı olmuşdur.

Q.Q.Quliyev respublikanın elmi-pedaqoji ictimaiyyətində kifayət qədər tanınmışdır. Bir neçə dissertasiya işlərində məsləhətçi və rəsmi opponet olmuşdur. Hal-hazırda fizikaya aid dərs vəsaiti üzərində işləyir.

Ailəlidir, bir övladı var.

QULİYEVA KÖNÜL İSMAYIL QIZI

*Filologiya elmləri namizədi,
Bakı Slavyan Universitetinin dosenti*

Könül İsmayıl qızı Quliyeva 1970-ci il aprelin 4-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 1977-ci ildə T.Hüseynov adına Bakı şəhər 134 sayılı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1987-ci ildə orta təhsilini başa vurmuşdur. 1993-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Universiteti bitirdikdən sonra K.Quliyeva Bakı Slavyan Universitetində (keçmiş Rus Dili və Ədəbiyyatı İnstitutu) müəllim

kimi işə qəbul olunmuşdur.

K.İ.Quliyeva 2003-cü ildə «Puşkin poeziyası Azərbaycan dilinə tərcümə və tədqiqatlarda» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Gənc alim 1998-ci ildən Bakı Slavyan Universitetində müəllim, baş müəllim və dosent vəzifəsində çalışır. Könül xanım elmi tədqiqat işlərini genişləndirməklə yeni-yeni nailiyyətlər əldə etməyə çalışır, 2007-ci ildən «XX əsr rus və Azərbaycan ədəbiyyatında qadın obrazlarının tipologiyası» mövzusunda doktorluq dissertasiyası üzərində çalışır.

10-dan çox məqalənin, bir neçə dərs vəsaitinin müəllifidir.

Ailəlidir, üç övladı var.

QULİYEV VÜSAL KAMRAN OĞLU

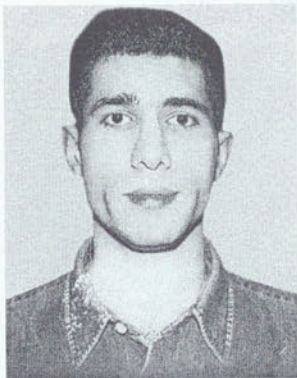
*Hüquq elmləri namizədi, Dövlət İdarəçilik
Akademiyaşının müəllimi*

Vüsal Kamran oğlu Quliyev 1981-ci il iyunun 29-da Cəbrayıl şəhərində anadan olmuşdur. 1988-ci ildə Cəbrayıl şəhəri M.Mehdizadə adına orta məktəbin birinci sinfinə – rus bölməsinə daxil olmuş və V sinfə qədər burada oxumuşdur. 1993-cü ilin avqust ayında Cəbrayıl rayonu ermənilər tərəfindən işğal olunanda Vüsal VI sinfə keçmişdi. Avqust ayından digər həmyerlilərimiz kimi Vüsal da valideynləri ilə bərabər doğma yurddan didərgin düşür. Bir müddət Bakıda məskunlaşırlar. Vüsal VI-VII sinifləri 252 sayılı məktəbdə oxumuş, sonra isə onlar valideynləri ilə Rusiya Federasiyasının Çelyabinsk şəhərinə köçmüş Vüsal Quliyev burada 33 sayılı şəhər orta məktəbini bitirmişdir. 1998-ci ildə o, Çelyabinsk Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə daxil olmuş, 2003-cü ildə Universiteti bitirmişdir.

V.K.Quliyev 2003-cü ildən 2004-cü ilin yanvarına kimi Çelyabinsk şəhərindəki «Drayv» Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətində hüquqşünas işləmişdir.

2003-cü ilin noyabr ayında Çelyabinsk dövlət Universitetinin aspiranturasına daxil olmuş, aspiranturanı qurtardıqdan sonra 2006-cı ildə «Qanun Rusiya Federasiyası Konstitusiyaya hüququnun mənbəyidir» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək hüquq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 2005-ci ilin sentyabr ayından 2007-ci ilə qədər Çelyabinsk Dövlət Universitetinin «Dövlət və hüquq, Konstitusiyaya hüququ nəzəriyyəsi» kafedrasında müəllim işləmişdir. Cəbrayıl torpağının yetirmələri içərisində ən gənc alim olan Vüsal Quliyev 4 may 2007-ci il-dən Azərbaycan Respublikası Prezidenti Yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının müəllimidir.

QULİYEV SAMİR BƏKİR OĞLU*Tibb elmləri namizədi, həkim-dermatoloq*

Samir Bəkir oğlu Quliyev 1970-ci il sentyabr ayının 17-də Bakı şəhərində görkəmli alim, tanınmış fizik, professor Bəkir Quliyevin ailəsində dünyaya gəlmişdir. 1977-1987-ci illərdə Bakı şəhərindəki 160 sayılı orta məktəbdə oxumuş, 1987-ci ildə məktəbi gümüş medalla bitirmişdir. Elə həmin il də N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuşdur. 1993-cü ildə Azərbaycan Tibb Universitetini bitirərək 1993-1994-cü illərdə Bakı şəhəri dəri-zöhrəvi

rəvi ixtisası üzrə internatura keçdikdən sonra dəri-zöhrəvi həkimi kimi işə başlamışdır.

S.B.Quliyev ilk əmək fəaliyyətinə 1994-2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikası DİN-in 2 sayılı poliklinikasında həkim-dermatoloq kimi başlamışdır. Bu müddət ərzində – 1995-ci ildə Ə.Əliyev adına Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda dəri-zöhrəvi ixtisası üzrə «Diplomdan sonrakı» 9 aylıq təkmilləşmə kursları keçmiş, 2001-2004-cü illərdə Ə.Əliyev adına Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun dəri-zöhrəvi kafedrası nəzdində aspiranturada oxumuşdur.

S.B.Quliyev 2005-ci ildə tibb elmləri doktoru professor S.H.Kərimovun rəhbərliyi ilə «Viteliqo xəstəliyinin kliniki və morfoloji xüsusiyyətləri və onun kalsipotriol ilə müalicəsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

S.B.Quliyev 10-dan çox elmi məqalənin müəllifidir. 2003-2005-ci illərdə «UNIMED» özəl tibb mərkəzində baş həkim vəzifəsində çalışmışdır. 2007-ci ildən başlayaraq Hərbi Dəniz Qüvvələrinin poliklinikasında həkim-dermatoloq vəzifəsində çalışır. Doğma Azərbaycan dilindən başqa ingilis, rus, alman dillərini bilir. Kompüter proqramları ilə tanışdır. İdmanın əksər növləri ilə məşğul olur. Bir neçə xarici ölkədə səyahətlərdə və işgüzar səfərlərdə olmuşdur.

Ailəlidir.

QULİYEV PƏRVİN İSMAYIL QIZI*Filologiya elmləri namizədi,
Bakı Atatürk Mərkəzinin şöbə müdiri*

Pərvin İsmayıl qızı Quliyeva 1973-cü ildə Bakı şəhərində doğulmuşdur. Atası tanınmış dilçi alim İsmayıl Məmmədov Cəbrayıl torpağında böyüyüb, boy atmışdır. Pərvin 1991-ci ildə Bakıdakı 21 sayılı orta ümumtəhsil məktəbini gümüş medalla bitirmiş və elə həmin il də Azərbaycan Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsinin türk filologiyası şöbəsinə daxil olmuşdur.

P.İ.Quliyeva 1996-cı ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Gənc tədqiqatçı 2004-cü ildə «Atatürkün dil siyasəti» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Pərvin xanım hazırda Bakı Atatürk Mərkəzində şöbə müdiri vəzifəsində işləyir. 2005-ci ildə «Atatürkün dil siyasəti» adlı monoqrafiyası və 10-dan çox elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

Ailəlidir.

QÜDRƏTOV ORUC HUMAY OĞLU

*Fəlsəfə elmləri namizədi,
ADPU-nun dosenti, tanınmış jurnalist, yazıçı*

Oruc Humay oğlu Qüdrətov 1923-cü il mayın 5-də Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndində anadan olmuşdur. O, ilk təhsilini doğma kəndində və Cəbrayıl qəsəbəsindəki orta məktəbdə almışdır. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuşdur. Böyük Vətən müharibəsinin başlanması ilə əlaqədar olaraq təhsilini davam etdirə bilməmişdir. 1941-ci il mayın 1-də səfərbərliyə alınmış və Bakıdakı sırası hərbi məktəbə göndərilmişdir, həmin il dekabrın 12-

də hərbi məktəbi leytenant rütbəsi ilə bitirmiş və birbaşa cəbhəyə göndərilmişdir.

O.H.Qüdrətov gücləndirilmiş bölmə komandiri kimi İzyum-Barmenkov istiqamətində ağır döyüşlərdə iştirak etmiş, döyüşlərdə ağır yaralanmışdır. O, təqribən altı ay hərbi qospitallarda müalicə olmuşdur. Müalicədən və qırx beş günlük istirahətdən sonra yenidən Zaqafqaziya hərbi dairəsinin sərəncamına göndərilmişdir. Dairədə səhhəti yenidən yoxlamadan keçirilmiş və zabitin arxa cəbhədə fəaliyyət göstərməsi məqsədəuyğun bilinmişdir. Azərbaycan hərbi komissarlığı bunu nəzərə alaraq Qüdrətovu bir hissə rəisi kimi Qubadlı rayonu hərbi komissarlığına işə göndərmişdir.

Müharibə illərində gənclərin hərbi hazırlanmasında fəaliyyətinə görə Azərbaycan zabitlərindən yeddi nəfər respublika hərbi komissarının təşəkkürünə layiq görülmüşdür. Bu zabitlərin biri Oruc Qüdrətov olmuşdur. Müharibə iştirakçısı kimi bir orden, dörd medalla təltif edilmişdir.

O.H.Qüdrətov 1946-cı ilin oktyabrında Ordudan tərxis olunaraq universitet təhsilini davam etdirir. Təhsilini başa vurduqdan sonra Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunda aspiranturaya daxil olur.

1954-cü ildə o, Mərkəzi Komitənin göstərişi ilə respublikanın

radio verilişləri idarəsində işə götürülmüşdür. Dörd ay idarənin təbliğat redaksiyasının məsul redaktoru vəzifəsində çalışır. Dörd aydan sonra vəzifə kürsüsündə irəli çəkilir, radionun siyasi verilişlər baş redaksiyasının baş redaktoru olur. Radioverilişləri idarəsi, radioverilişləri komitəsinə çevrildikdən sonra o, 1970-ci ilin aprelinədək eyni titolda komitədə fəaliyyət göstərmişdir.

O.H.Qüdrətov 1970-ci ilin apreldən yenidən Pedaqoji İnstituta qayıdır. Bir alim və SSRİ filosoflar cəmiyyətinin üzvü kimi elmi kommunizm kursundan dərs deyir. Elmi kommunizm fənni öz əhəmiyyətini itirəndən sonra sosiologiya və politologiya kursunu ön plana çəkir. İndinin özündə də o, həmin fənlərdən dərs deməkdədir.

O.H.Qüdrətov ali məktəbdə işlədiyi ilk illərdə elmi yaradıcılığa meyl göstərmiş, dissertasiya müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, o vaxtdan da Pedaqoji İnstitutun dosenti vəzifəsində işləyir. Lakin bədii yaradıcılığa geniş meyl sonrakı illərdə onu elmi fəaliyyətini davam etdirməkdən çəkirmişdir.

Oruc Qüdrətovun yaradıcılıq aləmi çoxşaxəlidir. Bu şaxəlilik onun üç cildlik gündəliyində öz əksini tapmışdır. Bu gündəlikdən aydın görünür ki, o, hələ şagird olduğu illərdə şeir yazmağa, dastan qoşmağa böyük həvəs göstərmişdir. Bu həvəs əlbəttə təsadüfi deyildi. Bu yəqin ki, bir vaxtlar Azərbaycanda sazı və sözü ilə şöhrət tapmış atası aşiq Məşədi Humayın övladına təsirinin nəticəsi idi.

Jurnalistlik aləminə düşəndən sonra Qüdrətov O.H. ürəyindən keçənləri misraların dili ilə deyil, sərbəst sətirlərin dili ilə bildirməyə üstünlük verir. O, kiçik hekayələri, oçerkləri, iri kompozisiyaları, musiqili ədəbi verilişləri ilə respublikada tanınır.

O.H.Qüdrətov Yaradıcılığın ən kamil dövründə romantik qələmini povest və romanlar yaratmaqda sınaqdan keçirir.

Jurnalist, alim və yazıçı Oruc Qüdrətovun iyirmiye yaxın əsəri vardır. Bu əsərlərdən üçü sinif və sinfi mübarizə probleminə həsr olunmuşdur. Altı min tirajla çıxan kitabda beynəlxalq münasibətlər geniş təhlil edilmişdir. «Bir məktub haqqında hekayət» əsəri «Qızıl qələm» mükafatına layiq görülmüşdür.

Onun «Torpaq həsrəti» adlı povesti və «Tənha çınarım mənim», «Gəl bir də öpüşək» və «Keçilməmiş yollarla» adlı romanları qırx min tirajla çap edilmişdir. «Səhrada atəş», «Pashı qıfıl», «Cəbhə xatirələri» adlı bədii yazıları qəzetlərdə verilmişdir.

Onun 20 yanvar hadisələri ilə bağlı «Vormeley gecəsi» adlı iri həcmli məqaləsi Gürcüstanda dərc edilmişdir. Qüdrətov O.H. məktəb şagirdləri üçün «Tarixin yaddaş kitabından sətirlər», «Heç nə unudulmur, heç nə yaddan çıxmır» və bir sıra başqa adda ssenarilər yazmışdır.

Son illərdə onun «Daşa dönmüş insan» və «Mənim atam, bizim atamız» adlı əsərləri çap edilmişdir.

Doxsanıncı illərdə Oruc Qüdrətov oğlu, elmlər doktoru Namiqlə Qüdrətov birlikdə yaradıcılığını dinlə bağlı mövzulara yönəlmişdir. Ata və övladının birgə yazdığı əsərlər: «Məhəmməd peyğəmbər həyatı və kəlamları», «Peyğəmbərə qırx sual», «İslam kitabxanası» adlı kitablar yüz on min tirajla çap edilmişdir. Onların qələmindən çıxan «İslam kitabxanası» adlı kitab indi Moskvada çapa hazırlanır.

Qüdrətov Oruc Namiqlə birlikdə dinlə bağlı bir ssenari üzərində işləyir, ssenarinin adı belədir: «Həqiqət birdir, həqiqətə aparan yol da birdir». Onlar ssenaridə belə fikri əsaslandırırırlar ki, təkəllahlığa inam ilk əvvəl yəhudi xalqına nəsib olmuşdur. Lakin bu ideyanı dünyəvi din səviyyəsinə qaldırılması İslam aləminin taleyinə yazılmışdır. Həqiqətə aparan yolu da İslam aləmində axtarmaq lazımdır.

Həmyerlisi, görkəmli dilşünas Nəriman Seyidəliyev Qüdrətovun həyat və yaradıcılığına ciddi maraq göstərmiş və «Romantik həyat və romantik düşüncələr» adlı kitab çap etdirmişdir. O, yazıcının bütün əsərlərini ayrılıqda təhlil etmiş, onun romantik qələminin nə qədər güclü olduğunu göstərmişdir. Seyidəliyev yazıcının «Keçilməmiş yollarla» əsərini onun bədii yaradıcılığının zirvəsi, zaman keçdikcə necə dəyişiləcəyini əvvəlcədən xəbər verən bir epopeya kimi qiymətləndirmişdir.

MAHMUDOV MÜBARİZ ƏHMƏD OĞLU

*İqtisad elmləri namizədi,
Dövlət Sosial İqtisad Kollecinin direktoru,
İqtisad Universitetinin dosenti*

Mübariz Əhməd oğlu Mahmudov 1946-cı il sentyabrın 5-də Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində müəllim ailəsində dünyaya göz açmışdır. Atası Əhməd müəllim böyük hörmət və nüfuz sahibi olan tanınmış el ağsaqqalı və gözəl müəllim idi.

M.Ə.Mahmudov 1953-cü ildə doğma kəndlərində birinci sinfə daxil olmuş və 1963-cü ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmişdir. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuş, 1968-ci ildə universiteti başa vurmuşdur. 1968-ci ildən Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun Azərbaycan tarixi və iqtisadi tarix kafedrasında əmək fəaliyyətinə başlamışdır. Burada o, 6 ay laborant, daha sonra assistent, müəllim, baş müəllim və dosent vəzifələrində işləmişdir. Hazırda o, Dövlət İqtisad Universitetinin dosentidir.

M.Ə.Mahmudov Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda işləyə-işləyə Azərbaycan iqtisadiyyatının tarixinə dair elmi-tədqiqat işləri aparmışdır. Şübhəsiz ki, elmi-tədqiqat işlərinin uğurlu olmasında onun ixtisasının tarixçi olması da müəyyən müsbət rol oynayırdı. 1978-ci ildə o, Tiflis Dövlət Universitetində «1920-1928-ci illərdə Azərbaycanda planlaşdırmanın forma, metod və xüsusiyyətləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi adı almışdır.

Əvvəllər iqtisad elminin incəliklərinə yiyələnmək üçün təcrübəli mütəxəssislərin yardımlarından bəhrələnərək özü də ucalan Mübariz Mahmudov sonralar neçə-neçə gənc mütəxəssisin yetişməsində böyük rol oynamışdır. O, Azərbaycanda plan-iqtisadiyyat sisteminin yaranması inkişafı tarixinə, ölkədə kənd təsərrüfatının inki-

şafi məsələlərinə dair yüzlərlə elmi məqalənin müəllifidir. M.Mahmudov eyni zamanda «Elmi-texniki tərəqqi və planlaşdırmaya olan müasir tələblər» (1980), «Böyük Vətən Müharibəsindən sonra Azərbaycan SSR iqtisadiyyatının inkişafı» (1985), «Respublikanın kənd təsərrüfatının maddi-texniki bazasının inkişafı» (1988), «Azərbaycanın iqtisadi tarixi» (2002), «Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin iqtisadi-siyasəti – 1918-1920-ci illər» (2006) adlı fundamental kitabların müəllifidir.

M.Ə.Mahmudov 1993-cü ildən İqtisad Universitetinin dosenti olmaqla bərabər Bakı Dövlət Sosial-İqtisad Kollecinin direktoru işləyir. Bu zəhmətkeş insanın həyat yolunun ikinci bir istiqaməti gənc nəslin təlim-tərbiyəsinin inkişafı və tərəqqisinə yönəlmişdir. İqtisadi sahədə olduğu kimi bu istiqamətdə də yorulmadan fəaliyyət göstərən alim rəhbərlik elədiyi pedaqoji kollektivdə güclü nizam-intizam və sağlam mühit yarada bilmişdir.

M.Ə.Mahmudov həm də nümunəvi ailə başçısıdır. İki övladı, nəvələri var. Qızı Vəfa filologiya namizədidir, oğlu Elçin iqtisadçıdır, atasının yolunun davamçısıdır.

MAHMUDOVA VƏFA MÜBARİZ QIZI

*Filologiya elmləri namizədi,
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin dosenti*

Vəfa Mübariz qızı Mahmudova 1969-cu il aprelin 20-də Bakı şəhərində – tanınmış iqtisadçı alim, Cəbrayıl torpağının yetirməsi Mübariz Mahmudovun ailəsində dünyaya gəlmişdir. 1976-cı ildə Bakı şəhərindəki H.Cavid adına 132 saylı orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1986-cı ildə həmin məktəbi qızıl medalla bitirmişdir. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə qəbul olunmuş, 1991-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuşdur.

V.M.Mahmudova 1991-ci ildə Azərbaycan EA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunmuşdur. 1994-cü ildə aspiranturanı müvəffəqiyyətlə başa vuran gənc tədqiqatçı elmi-yaradıcılıq işini davam etdirərək 1997-ci ildə «XX əsr Azərbaycan dramaturgiyasında İslam tarixinin bədii əksi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

V.M.Mahmudova 2001-ci ildən Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin «Azərbaycan dili» kafedrasında baş müəllim, 2006-cı ildən isə həmin kafedranın dosenti vəzifəsində işləyir.

Vəfa xanım pedaqoji fəaliyyətlə yanaşı elmi yaradıcılığını da davam etdirir. Onun 15-dən çox elmi məqaləsi bir proqram və bir metodik vəsaiti, «İslam tarixi Azərbaycan dramaturgiyasında» adlı monoqrafiyası çap olunmuşdur.

Ailəlidir, üç övladı var.

MEHDİYEV RƏŞİD FƏRZƏLİ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
BDU-nun dosenti*

Rəşid Fərzəli oğlu Mehdiyev 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində anadan olmuşdur. Atası Fərzəli 1937-ci il repressiyalarının qurbanı olub. R.Mehdiyev 1944-cü ildə Süleymanlı kəndindəki yeddiillik məktəbdə oxumuş və orta təhsilini 1954-cü ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə tamamlamış, məktəbi gümüş medalla bitirmişdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Rəşid müəllim həmin orta məktəbi medalla bitirən ilk məzundur.

R.F.Mehdiyev 1954-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1959-cu ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə qurtarmışdır. Həmin il o, Azərbaycan EA Fizika İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunur, 1956-1962-ci illərdə götürdüyü elmi işi başa çatdırmaq üçün bir müddət Leninqrad (indiki Sankt-Peterburq) Fizika-Texnika İnstitutunda elmi ezamiyyətlərdə olur və işi tamamlayır. 1964-cü ilin mart ayında Azərbaycan EA Fizika İnstitutunda «Qalium-selen kristallarının fotokeçiriciliyin kinetikası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik adı alır.

R.F.Mehdiyev 1964-1966-cı illərdə yenidən təcrübə məqsədilə Leninqrada göndərilmişdir. 1967-ci ildən isə o, ADU-nun fizika fakültəsində əvvəl baş müəllim, sonra isə dosent vəzifəsinə seçilmişdir. Hazırda görkəmli alim universitetin dosentidir. Onun 50-dən çox elmi məqaləsi respublika və o vaxtkı SSRİ məkanı jurnallarında çap olunmuşdur. Beynəlxalq konfranslarda iştirak etmişdir. Alimin 7 ədəd müəlliflik şəhadətnaməsi vardır.

R.F.Mehdiyev 25 ildən çox müddət ərzində BDU-nun nəzdində olan Ali və Orta ixtisas məktəblərinin professor-müəllim heyətinin ixtisasını artırmaq fakültəsində fizikanın müasir sahələri üzrə mühazirələr oxumuşdur.

R.F.Mehdiyev yarımkeçiricilər fizikası üzrə görkəmli mütəxəssis və tanınmış alimdir. Onun bu sahəyə həsr olunmuş doktorluq dissertasiyası alimlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. BDU-nun fizika fakültəsinin 6 kafedra və 2 problem laboratoriyasının birgə seminarı və həmçinin Azərbaycan EA Fizika İnstitutunun elmi seminarı R.F.Mehdiyevin doktorluq işinin ilkin ekspertizasını keçirərkən işin elmi məruzə formasında müdafiə olunmasını tövsiyə etmiş, bu barədə AAK-a universitet rəhbərliyi adından məktub da ünvanlanmışdır. Lakin müəyyən səbəblərdən iş öz həllini tapmamışdır.

Bu gün Rəşid müəllim yenə də eyni həvəs və coşğunluqla elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirir.

Ailəlidir, 3 övladı, 1 nəvəsi var.

MEHDİYEV HACI FƏRZƏLİ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
BDU-nun dosenti*

Hacı Fərzəli oğlu Mehdiyev 1930-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində doğulmuşdur. Atası 1937-ci ildə siyasi motivlər üstündə həbs edilmiş, ailə başsız qalmışdır. Mehdiyevlər ailəsi ağır məhrumiyətlər və məşəqqətlərlə yaşasalar da həyatda müəyyən bir mövqə tuta bilmişlər (üç qardaş elmin müxtəlif sahələrində elmlər namizədləri-alim kimi yetişmişlər).

H.F.Mehdiyev 1937-ci ildə Balyand kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 9 illiyi qurtarıb o vaxtkı Qaryagin (indi Füzuli) rayonundakı pedaqoji məktəbi qurtararaq müəllim kimi fəaliyyətə başlayır. 16 yaşlı gənc müəllim əvvəlcə Sirik (1946-1949), sonra isə Cocuq Mərcanlı (1949-1951) kəndlərində müəllim işləyir. 1952-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1957-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

H.F.Mehdiyev 1958-ci ildə Kazan Dövlət Universitetinin aspiranturasına daxil olmuş, elə buradaca elmi-tədqiqat işlərini də davam etdirmiş, fizikanın nəzəri problemlərinə həsr olunmuş elmi iş üzərində işləməyə başlamışdır.

1964-cü ildə Kazan universitetində «Elektron paramaqnit rezonansı» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

H.F.Mehdiyev dissertasiya müdafiəsindən sonra Azərbaycan Dövlət Universitetində müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində işləmişdir. Hazırda universitetin Maddə quruluşu kafedrasının dosentidir.

Hacı müəllim 40-dan çox elmi-nəzəri məqalə çap etdirmiş, bir sıra beynəlxalq elmi konfrans və simpoziumlarda dəyərli çıxışlar etmişdir.

Ailəlidir, 2 oğlu, nəvələri var.

MEHDİYEV ƏŞRƏF FƏRZƏLİ OĞLU

*Fəlsəfə elmləri namizədi,
Repressiya Qurbanları Assosiasiyasının prezidenti*

Əşrəf Fərzəli oğlu Mehdiyev 1934-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində dünyaya gəlmişdir. 1941-ci ildə Süleymanlı kəndindəki yeddiillik məktəbdə oxumuş, sonralar Füzuli rayonundakı Əhmədilər kənd orta məktəbini 1951-ci ildə bitirmişdir.

Ə.F.Mehdiyev 1952-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsinə daxil olmuş, 1957-ci ildə həmin fakültəni qurtarmışdır. Universiteti bitirdikdən sonra bir müddət Cəbrayıl rayonunda çıxan «Kolxozçu» qəzetində məsul katib, 1958-1960-cı illərdə Cəbrayıl və Füzuli rayonu birləşərkən Füzulidə çıxan «Araz» qəzetinin redaktoru olmuşdur.

Ə.F.Mehdiyev 1960-1964-cü illərdə Ali Partiya Məktəbində oxumuş, 1964-cü ildən 1969-cu ilə qədər Cəbrayıl rayon Xalq Deputatları Soveti İcraiyyə Komitəsinin sədri vəzifəsində işləmişdir. Əşrəf müəllimin həmin vəzifədə işləyərkən Cəbrayılda apardığı geniş abadlıq və quruculuq işləri yəqin ki, cəbrayılıların yaddaşından silinməmişdir.

Ə.F.Mehdiyev 1969-cu ildə Bakıya gəlir və bir müddət «İşıq» nəşriyyatının direktoru, Dövlət Nəşriyyat Komitəsində baş redaktor, sonra isə «Abşeron» qəzetinin redaktor müavini vəzifələrində işləyir.

Əşrəf müəllim hələ rayonda işləyərkən «C.Cabbarlının fəlsəfi görüşləri» adlı elmi iş üzərində çalışırdı və 1971-ci ildə həmin mövzu üzrə dissertasiya müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.F.Mehdiyev 1971-ci ildən Azərbaycan Politexnik İnstitutunda müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində işləmişdir. 1992-ci ildən səhhəti ilə əlaqədar təqaüdə çıxmışdır.

Ə.F.Mehdiyevin ailəsi və onlara yaxın olan bütöv bir nəsil 1937-ci il repressiyalarının qurbanı olmuşdur. Ona görə də 1990-cı ildə o, Azərbaycan Respublikası Repressiya Qurbanları Assosiasiyasını yaratmış və indiyə kimi ona rəhbərlik edir. O, bu birlik vasitəsi ilə bəraət almış repressiya qurbanlarının ailələrinin hüquqlarının müdafiəsi yolunda çox iş görür.

MEHDİYEV HİCRAN BAHADIR OĞLU

Texnika elmləri namizədi, BDU-nun dosenti

Hicran Bahadır oğlu Mehdiyev 1961-ci il fevralın 20-də Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1967-ci ildə M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına Cəbrayıl şəhər orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1977-ci ildə məktəbi əla qiymətlərlə bitirmişdir. Hələ orta məktəbdə oxuduğu illərdə o, riyaziyyata dərin maraq göstərmiş, «Kvant» jurnalı ilə əməkdaşlıq etmiş, jurnaldakı ən çətin məsələ və misalları həvəslə həll etmişdir.

H.B.Mehdiyev 1977-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1982-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1982-1987-ci illərdə Azərbaycan EA Kibernetika İnstitutunda elmi işçi vəzifəsində çalışmış, 1987-ci ildə Ukrayna Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunmuş, 1990-cı ildə aspiranturadan qurtarmışdır.

H.B.Mehdiyev aspiranturada oxuya-oxuya elmi yaradıcılıq işi ilə məşğul olmuş, 1992-ci ildə həmin institutda informasiya texnologiyalarının təhsildə tətbiqinə həsr olunmuş dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

H.B.Mehdiyev 1990-1994-cü illərdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutunda elmi işçi, 1994-1998-ci illərdə isə Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutunda baş müəllim vəzifələrində işləmişdir. 1998-1999-cu illərdə Bakı Dövlət Universiteti yanında Hesablama Mərkəzində çalışmışdır.

Hicran müəllim 2000-ci ildən Bakı Dövlət Universitetinin tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin dosentidir. İndiyə kimi çoxlu elmi məqalələri respublika və xarici jurnallarda çap olunmuşdur.

Ailəlidir, iki övladı var.

MEHDİZADƏ ELMİRA MEHDİ QIZI

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
ADNA-nın dosenti*

Elmira Mehdi qızı Mehdizadə 1936-cı il noyabrın 7-də Bakı şəhərində akademik Mehdi Mehdizadənin ailəsində dünyaya gəlmişdir. 1954-cü ildə Bakı şəhərindəki 132 sayılı orta məktəbi qızıl medalla bitirdikdən sonra elə həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuşdur. 1959-cu ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, 1960-cı ildə universitetin aspiranturasına qəbul olunmuşdur. Elmi yaradıcılıq işinə geniş meyl eləyən Elmira xanım Moskva Dövlət Universitetində akademik M.M.Vaynberqin rəhbərliyi ilə elmi iş üzərində çalışır və tezliklə «Qeyri-xətti inteqral-differensial tənliklər nəzəriyyəsinə dair» adlı dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

E.M.Mehdizadə 1965-1970-ci illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutunda çalışmış, 1970-ci ildən Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki Dövlət Neft Akademiyası) Ali riyaziyyat kafedrasında dosent vəzifəsində işləyir.

Elmira xanım bu illər ərzində 40-dan çox elmi məqalə, bir neçə dərs vəsaiti, qəbul imtahanları üçün məsələ və misallar, Diferensial Tənliklər üzrə testlər hazırlayıb çap etdirmişdir.

Ailəlidir, iki övladı, dörd nəvəsi var.

MEHDİZADƏ ZEMFİRA MEHDİ QIZI

Pedaqoji elmlər namizədi, dosent

Zemfira Mehdi qızı Mehdizadə 8 may 1947-ci ildə Bakı şəhərində görkəmli pedaqoq, akademik Mehdi Mehdizadənin ailəsində anadan olmuşdur. 1965-ci ildə Bakıdakı 134 sayılı orta məktəbi bitirdikdən sonra o, M.F. Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun rus dili və ədəbiyyatı fakültəsinə daxil olmuş və 1970-ci ildə institutu başa vurmuşdur.

Z.M.Mehdizadə institutu bitirən ili Elmi Şuranın qərarı ilə M.F. Axundov adına APİ-nin Pedaqogika kafedrasında müəllim kimi saxlanılmış, əvvəlcə assistent, 1981-1995-ci illərdə isə dosent vəzifələrində çalışmışdır. İnstitutda işləyərkən elmi tədqiqat işinə meyl eləyən Zemfira xanım 1980-ci ildə Tbilisi Dövlət Universitetinin Elmi Şurasında dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Z.M.Mehdizadə 25 ilə yaxın M.F.Axundov adına İnstitutda çalışmış, bu müddət ərzində pedaqogika tarixi üzrə 30-a yaxın elmi məqalə, 3 metodik vəsait, 1 monoqrafiya çap etdirmişdir.

Zemfira xanım ictimaiyyətçi qadın kimi respublikanın ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edir. O, 1990-cı ildən elmi-tədqiqat və pedaqoji işlə yanaşı bu sahədə də geniş fəaliyyət göstərir. 1990-1993-cü illərdə respublikamızda ilk qeyri-hökumət təşkilatı olan Azərbaycan Qadınlar Cəmiyyətinin sədr müavini, 1994-2003-cü illərdə Azərbaycan «Qadın və İnkişaf Mərkəzi»nin vitse-prezidenti işləmişdir. Bu vəzifələrdə işləyərkən Zemfira xanım onlarla layihələr həyata keçirmiş, qaçqın və məcburi köçkünlərin problemləri ilə yaxından maraqlanmış, bu problemlərin həll olunmasında çox işlər görmüşdür.

Z.M.Mehdizadə 2004-cü ildən Beynəlxalq Tibb Korpusunun (BTK) əməkdaşı olaraq Təhsil proqramları üzrə koordinator vəzifəsində işləmişdir. Hazırda o, BTK-nın Yevlax şəhərində xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların inkişafı üçün həyata keçirdiyi İnkuziv Təhsil Pilot layihəsinin koordinatoru işləyir.

Ailəlidir, bir övladı, iki nəvəsi var.

MEHRƏLİYEV ƏLİF TALİB OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
Azərbaycan MİU-nun dosenti*

Əlif Talib oğlu Mehəliyev 22 noyabr 1945-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Balyand kəndində anadan olmuşdur. 1953-1963-cü illərdə Balyand kənd orta məktəbində təhsil almış və oranı bitirdikdən sonra 1964-cü ildə Azərbaycan Politexnik İnstitutuna daxil olmuş, 1969-cu ildə həmin İnstitutu «İnşaat, yol maşınları və avadanlığı» ixtisası üzrə bitirmişdir.

İnstitutu bitirdikdən sonra 1969-1978-ci illərdə Bakı şəhərində yerləşən müəssisələrdə: «Avtomobil nəqliyyat kontoru»nda mexanik, «AzərRabitəİnşaat» trestinin mexanikləşdirmə idarəsində baş iş icraçısı və Azərbaycan Elmi Tədqiqat Hidrotexnika və Meliorasiya İnstitutunda (AzETH və Mİ) baş mühəndis konstruktor vəzifələrində işləmişdir.

Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunun (hal-hazırda Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti) «Yol-İnşaat» fakültəsinin dekanı mərhum R.Q.Əsgərbəyli və professor F.N. Yusubov 1978-ci ildə onu müəllim işləmək üçün instituta dəvət etmişlər. Həmin ilin martından AzMİU-nun «İnşaat, yol və meliorasiya maşınları» kafedrasında əvvəl assistent, baş müəllim, sonra isə dosent vəzifəsində işləmişdir.

Ə.T.Mehəliyev 1991-ci ildə «Moskva Kənd Təsərrüfatı İstehsalı Mühəndisləri» institutunda «Meliorasiya maşınlarında işlək mayelərin təmizliyinin yüksəldilməsi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1978-ci ildən başlayaraq müəllimlik fəaliyyəti ilə yanaşı elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasında icraçı və rəhbər olmuşdur. «Torpaqqazan maşınlarının istifadəsinin səmərəliliyinin tədqiqi», «Avtomobil yollarının tikintisinin mexanikləşdirilməsinin yaxşılaşdırılması, təmiri və saxlanması», «İnşaat, yol və meliorasiya maşınlarının işçi mayələrinin tədqiqi» və digər mövzularda elmi tədqiqat iş-

ləri aparmış, elmi-pedaqoji fəaliyyəti əks etdirən 60-a yaxın elmi məqalə, metodik göstəriş, dərs vəsaiti, dərslik hazırlamış və çap etdirmişdir. Bunlardan əlavə iki ixtirasına patent verilmişdir.

Ə.T.Mehrəliyev hal-hazırda Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin «İnşaat, yol və meliorasiya maşınları» kafedrasında dosent vəzifəsində işləyir.

Ailəlidir, övladları, nəvələri var.

MEHRƏLİYEV NEMƏT ƏLİF OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
Azərbaycan MİU-nun müəllimi*

Nemət Əlif oğlu Mehrəliyev 7 mart 1979-cu ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, Cəbrayıl torpağında böyümüş texnika elmləri namizədi Əlif Mehrəliyevin oğludur. 1986-1996-cı illərdə Bakı şəhəri 144 sayılı orta məktəbdə təhsil almış, 1996-cı ildə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri Universitetinin (hal-hazırda Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti) «Yol-İnşaat» fakültəsinə daxil olmuş, 2000-ci ildə həmin Universitetin «İnşaat, yol maşınları və avadanlığı» ixtisası üzrə bakalavr pilləsini «fərqlənmə diplomu» ilə bitirmişdir.

N.Ə.Mehrəliyev 2000-ci ildə həmin ixtisas üzrə magistratura pilləsinə daxil olmuş, magistraturada oxuduğu dövrdə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin «İnşaat, yol və meliorasiya maşınları» kafedrasında baş laborant kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 2002-ci ildə magistraturanı «fərqlənmə diplomu» ilə bitirdikdən sonra Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Qoşunlarında hərbi xidmətə çağırılmışdır. 2003-cü ildə hərbi xidmətdən qayıtdıqdan sonra yenidən Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində «İnşaat, yol və meliorasiya maşınları» kafedrasında baş laborant vəzifəsində çalışmağa başlamış, həmin ildən eyni zamanda kafedrada tədqiqatçı kimi fəaliyyət göstərmişdir. Tezliklə elmi-tədqiqat işində irəliləyiş əldə edən N.Ə.Mehrəliyev 2007-ci ildə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində «Hidravlik intiqalı meliorasiya maşınlarında işlək maye təmizləyici qurğularının tədqiqi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Nemət müəllim universitetdə keçirilən professor-müəllim heyətinin elmi konfranslarında, seminarlarda çıxışlar etmiş və konfrans iştirakçıları tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

N.Ə.Mehrəliyev «Maşınların təmiri, təmirin təşkili və texnologiyası», «İnşaat və yol maşınlarının istismarı» və digər mövzularda geniş elmi tədqiqat işləri aparmış və bu sahədə fəaliyyətini davam etdirir. O, elmi fəaliyyətini əks etdirən onlarla elmi məqalə və metodik göstərişlər yazmış, bunlardan əlavə «Mərkəzdənqaçma təmizləyicisinin intiqalı» adlı bir ixtira patentinin müəllifidir.

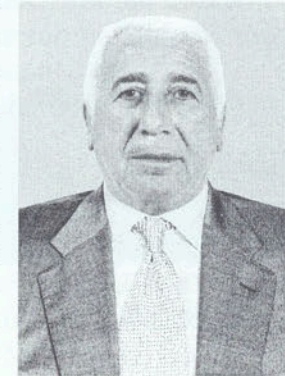
N.Ə.Mehrəliyev hal-hazırda Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin «İnşaat, yol və meliorasiya maşınları» kafedrasında baş laborant vəzifəsində işləyir.

MƏHƏRRƏMOV RASİM SƏRXAN OĞLU

*Texnika elmləri namizədi,
AMEA Neft-Kimya Prosesləri
İnstitutunda aparıcı elmi işçi*

Rasim Sərxan oğlu Məhərrəmov 1947-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Qaracallı kəndində anadan olmuşdur. 1954-cü ildə Balyand kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1965-ci ildə həmin məktəbi bitirərək orta təhsil almışdır. 1965-ci ildə M.Əzizbəyov adına Neft və Kimya İnstitutunun (indiki ADNA) kimya texnologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1970-ci ildə istehsalatdan ayrılmadan institutu bitirərək mühəndis-texnoloq ixtisası almışdır. Oxuduğu müddətdə Azərbaycan EA Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun Təcrübə-Sənaye zavodunda çilingər işləmiş, 1970-1971-ci illərdə ordu sıralarında xidmət eləmiş, əsgəri xidmətini başa vurduqdan sonra Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunda işə qəbul edilmişdir. Əvvəlcə laborant, sonra texnik, böyük texnik, böyük mühəndis, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi işləmiş, hazırda isə aparıcı elmi işçidir.

R.S.Məhərrəmov 1982-ci ildə həmin institutun dissertantı olmuş və onun apardığı elmi-tədqiqat işlərinin əsas istiqaməti olefin karbohidrogenləri və mineral turşular əsasında amin və aminspirtlərin, amin fosfor birləşmələrinin sintezi, amin komplekslərin alınması və alınma texnologiyasının işlənilib hazırlanması mövzularını əhatə edir. O, 1989-cu ildə həmin mövzuda dissertasiya müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

R.S.Məhərrəmovun həmmüəllifi olduğu yeni maddələrin təbiiqi əsasən neft, qaz kondensatlarının çıxarılması, nəql edilməsi və emalı proseslərində işlədilən avadanlıqların, boru kəmərlərinin və digər soyutma sistemlərinin korroziyadan, duzçökmədən mühafizəsində inhibitor kimi istifadə olunur. Bu maddələrdən BFİKS-82

maddəsi keçmiş SSRİ-nin Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin gümüş medalına və Mendeleyev cəmiyyətinin diplomuna layiq görülmüşdür.

R.S.Məhərrəmov 74 elmi əsərin müəllifidir, bunlar 6 müəlliflik şəhadətnaməsi, 8 ədəd milli və Rusiyanın patenti, 37 məqalə və 22 tezisdir.

Rasim müəllim hazırda AMEA Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunda öz elmi işlərini müvəffəqiyyətlə davam etdirir.

2006-cı ildə Müqəddəs Həcc ziyarətində olmuşdur.

Ailəlidir, üç övladı, iki nəvəsi var.

MƏHƏRRƏMOV SÖHRAB ƏFSƏR OĞLU

Fəlsəfə elmləri namizədi, AMEA-nın əməkdaşı

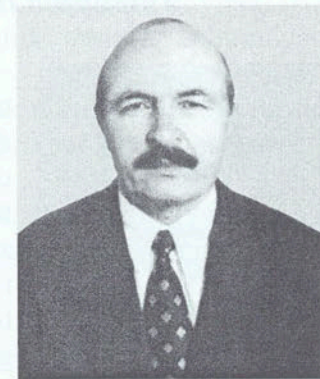
Söhrab Əfsər oğlu Məhərrəmov 1948-ci ildə Beyləqan rayonunda dünyaya gəlmişdir. O vaxtlar atası Əfsər Hüseynov Beyləqanda prokuror vəzifəsində çalışırdı. 1955-ci ildə Söhrab Soltanlı kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1966-cı ildə on birinci sinfi başa vurmuşdur. Ali məktəbə daxil ola bilmədiyindən 1967-ci ildə Cəbrayıldaxışan «Kəolxozçu» qəzetində işləmişdir.

1967-ci ildə S.Məhərrəmov V.İ.Lenin adına APİ-nin tarix fakültəsinə daxil olur. 1971-ci ildə institutu bitirən kimi təyinatla 2 il İmişli rayonunun Poltovka kəndində müəllim işləmişdir. 1972-1973-cü illərdə Murmansk vilayətində əsgəri xidmətdə olmuşdur.

S.Ə.Məhərrəmov 1974-cü ildə AMEA Fəlsəfə və Hüquq İnstitutunda kiçik elmi işçi vəzifəsinə qəbul olunur. Təbii ki, Akademiya sistemində işləmək Söhrab müəllimin taleyində elmi istiqamətdə müəyyən dəyişikliklər yaratmalıydı. Ona görə də 1985-ci ildə «Milli münasibətlərin inkişafı sekulyarlaşmanın mühüm amilidir» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1989-cu ildə institutda şöbə müdiri vəzifəsinə keçirilmişdir.

S.Ə.Məhərrəmov 1992-ci ilin mayından 1993-cü ilin mayına kimi Prezident Aparatında əvvəlcə ərazi idarəetmə orqanları ilə iş üzrə şöbədə böyük məsləhətçi, sonra iş məktubları və vətəndaşların qəbulu şöbəsinin müdiri vəzifələrində işləmişdir. 1993-cü ilin may-iyun aylarında Nazirlər Kabinetində Ərazi İnkişaf şöbəsinin müdiri olmuşdur.

S.Ə.Məhərrəmov hazırda AMEA Fəlsəfə və Siyasi-Hüquq Tədqiqatlar İnstitutunda böyük elmi işçi vəzifəsində işləyir.

MƏHƏRRƏMOV ŞAHLAR FƏTİŞ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
Türkiyənin İzmir Universitetinin müəllimi*

Şahlar Fətış oğlu Mehərrəmov 1971-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Qaracallı kəndində müəllim ailəsində anadan olmuşdur. 1978-ci ildə Balyand kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, səkkizinci sinfi əla qiymətlərlə bitirdikdən sonra Cəbrayıl şəhərindəki internat orta məktəbdə oxumuş, 1989-cu ildə onuncu sinfi gümüş medalla bitirmişdir.

Ş.F.Mehərrəmov orta məktəbdə oxuyarkən riyaziyyat və kimya fənlərinə aid rayon və respublika olimpiadalarında yaxından iştirak etmiş, hər dəfə də diploma layiq yerlər tutmuşdur. O vaxt Moskvada nəşr olunan «Kvant» jurnalında çap olunan riyaziyyata dair məsələ və misalların həll olunmasında fəallıq göstərir, özünün də bu jurnalda məsələ və misalları dərc olunurdu. 1989-cu ildə riyaziyyat olimpiadasında müvəffəqiyyət qazandığına görə ona Azərbaycan Texnologiya İnstitutunun II dərəcəli diplomu verilmişdir.

Ş.F.Mehərrəmov orta məktəbi medalla bitirəndən sonra bir fərq imtahanı ilə Azərbaycan Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1994-cü ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Onu da qeyd edək ki, Şahlar müəllim Cəbrayıldan olan sonrakı nəsillərdə riyaziyyat fakültəsinə fərqlənmə diplomu ilə qurtaran ilk məzun idi. Fakültə elmi şurasının qərarı ilə aspiranturaya qəbul olunmaq qərarı alan Ş.Mehərrəmov iki il Bakıdakı 7 saylı məktəbdə riyaziyyat müəllimi işləyir. Hər il bu məktəbdən Almaniyaya 20 şagird göndərilir, 20 şagird isə Almaniya bura gəlirdi. Burada oxuyan şagirdlərə riyaziyyat fənnini ingilis dilində Şahlar Mehərrəmov keçirdi. Onu da deyək ki, o, ingilis dilini heç bir kurs keçmədən özü sərbəst öyrənmişdi.

1996-1998-ci illərdə aspiranturada oxuyan Ş.Mehərrəmov 2000-ci ildə uğurla dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ş.F.Mehərrəmov 2 ay müddətində Almaniya səfirliyində riyaziyyatdan məşğələlər keçmiş, 2004-cü ildə yenidən Almaniya riyaziyyatdan mühazirələr oxumuşdur.

Bir neçə kitabı, o cümlədən müştərək müəlliflə «Cəbr düsturları» (2003), «Həndəsə düsturları» (2003) kitabları və onlarla məqaləsi çap olunmuşdur.

Ş.F.Mehərrəmov 2006-cı ildən Türkiyənin İzmir şəhərindəki Universitetə dəvət olunmuş, orada riyaziyyatdan ingilis dilində dərs deyir.

Ailəlidir, bir övladı var.

MƏMMƏDOV MƏMMƏDƏLİ ASLAN OĞLU

(1909-1965)

Pedaqoji elmlər namizədi, dosent

Məmmədli Aslan oğlu Məmmədov 1909-cu ildə Cəbrayıl qəzasının Soltanlı kəndində kasıb bir ailədə dünyaya gəlib. Soltanlı kənd məktəbində təhsil illərini başa vuran Məmmədli müəllim 1930-cu ildə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutuna daxil olmuş, 1933-cü ildə institutun fizika-riyaziyyat fakültəsini bitirmişdir. 1933-1938-ci illərdə Ağdam Pedaqoji Məktəbində müəllim, 1938-1940-cı illərdə isə Cəbrayıl qəsəbəsindəki M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbində dərs hissə müdiri işləmişdir.

M.A.Məmmədov 1942-ci ildən 1946-cı ilə qədər əsgəri xidmətdə olmuş, bir sıra cəbhələrdə vuruşmuş, Varşava və Berlin şəhərlərinin faşistlərdən azad olunmasında yaxından iştirak etmiş, iki dəfə yaralanmışdır. Döyüş xidmətlərinə görə «Qırmızı Ulduz» ordeni, «Berlinin alınmasına görə» medalı ilə təltif edilmişdir.

M.A.Məmmədov 1946-1948-ci illərdə Bakıdakı 91 və 14 sayılı məktəblərin direktoru olmuş, 1947-ci ildə APİ-də pedaqogika ixtisası üzrə aspiranturaya daxil olmuşdur. 1959-cu ildə «Şagirdlərin riyaziyyat dərslərində geridə qalmasının səbəbləri və onlarla mübarizə yolları» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Məmmədli müəllim uzun müddət APİ-nin dosenti olmuşdur. Onun elmi-pedaqoji fəaliyyəti müasirləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilirdi. Çoxlu elmi-metodiki məqalələri və pedaqogikaya aid bir kitabı çap olunmuşdur.

M.A.Məmmədov 1965-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

MƏMMƏDLİ ZAUR ZAMAN OĞLU

Tibb elmləri namizədi, təcili tibbi yardım xəstəxanasında şöbə müdiri

Zaur Zaman oğlu Məmmədli 1946-cı ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. Atası fəlsəfə elmləri namizədi Zaman Məmmədov Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində doğulmuş və böyüyüb boya-başa çatmışdır. Zaur Məmmədli 1960-cı ildə Bakıdakı 18 sayılı orta məktəbi bitirmiş, 1962-ci ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinin birinci kursuna daxil olmuş, 1968-ci ildə institutu bitirmişdir. 1970-ci ilə qədər Bakı şəhəri 1 №-li poliklinikada həkim-cərrah, 1970-ci ildən 1988-ci ilə qədər Bakı şəhərindəki M.Nağıyev adına Kliniki Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasının I cərrahiyyə şöbəsində həkim-cərrah, 1987-1998-ci illərdə isə həmin şöbənin müdiri vəzifəsində işləmişdir.

Z.Z.Məmmədli burada işlədiyi müddət ərzində—1975-ci ildə və 1984-cü ildə Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda hər biri 4 aylıq olmaqla cərrahiyyə sikli üzrə kurslar keçmiş, 1979-cu ildə Azərbaycan Dövlət Xarici Dillər İnstitutunda 2 illik ingilis dili kursunu və 1982-ci ildə Kiyev şəhərinin Kliniki və Eksperimental Cərrahiyyə Elmi-Tədqiqat İnstitutunun endoskopiya şöbəsində ezofaqoqas-troduodenoskopiya və kolonoskopiya metodikasını öyrənən kursunu bitirmişdir.

Z.Z.Məmmədli həkimlik fəaliyyətini davam etdirmək, peşə təhsilini təkmilləşdirməklə bərabər, elmi-yaradıcılıq və tədqiqat işləri ilə də məşğul olurdu. Bunun nəticəsi olaraq 1990-cı ildə o, dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi və elə həmin ildən də ali dərəcəli cərrah adını alır.

Z.Z.Məmmədli 1990-cı ilin iyun ayında zəlzələdən ziyan çəkmiş İran əhalisinə tibbi yardım göstərmək üçün İran İslam Respub-

likasında olmuş, 1998-ci ildən Əmək Nazirliyi tərəfindən Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına həkim-cərrah kimi işləməyə göndərilmiş, 2006-cı ilə qədər orada işləyib sonra vətənə qayıtmışdır. Səudiyyə Ərəbistanında işlədiyi müddətdə mürəkkəb cərrahi əməliyyatlar aparmış, işlədiyi xəstəxananın rəhbərliyi tərəfindən müsbət rəylər almışdır.

Z.Z.Məmmədli ictimai işlərdə də yaxından iştirak edir. 1984-cü ildən 1998-ci ilə qədər çalışdığı xəstəxananın Həmkarlar İttifaqının sədri olmuşdur. O, Azərbaycan Cərrahlar Cəmiyyətinin üzvüdür.

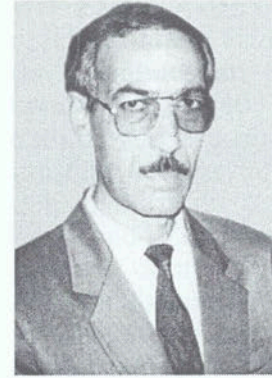
Zaur Məmmədli cərrahiyyənin müxtəlif problemlərinə aid 30-dan çox elmi məqalənin və digər müəlliflə birlikdə «Cərrahiyyə» adlı monoqrafiyanın müəllifidir. Zaporozje, Xarkov, Bakı, Riyad (Səudiyyə Ərəbistanı), Daşkənd, Moskva şəhərlərində müxtəlif cərrahiyyə problemlərinə həsr olunmuş, simpozium və konfranslarda iştirak və çıxış etmişdir. Doktorluq dissertasiyasını tamamlamaq ərəfəsindədir.

Ailəlidir, üç övladı var.

MƏMMƏDLİ YAŞAR ƏLİŞ OĞLU

Filologiya elmləri namizədi, BDU-nun dosenti

Yaşar Əliş oğlu Məmmədli 1957-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində doğulmuşdur. 1964-cü ildə həmin kənddəki orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1974-cü ildə orta təhsilini tamamlamışdır. 1974-cü ildən keçmiş Sovet Ordusu tərkibində Krasnodar vilayətinin Novorossiysk şəhərində əsgəri xidmətini başa vurmuşdur.

Y.Ə.Məmmədli əsgəri xidmətdən sonra bir müddət Moskva Dövlət Universitetinin psixologiya fakültəsində məşhur psixoloq Tofiq Dadaşovun kursunda oxumuşdur. Sonradan Bakıya qayıdaraq 1978-1984-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində təhsilini davam etdirmişdir. 1984-cü ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vuran Y.Məmmədli universitetdə müəllim kimi saxlanılır və elə o vaxtdan da Bakı Dövlət Universitetində müəllim, baş müəllim, hazırda isə dosent vəzifəsində çalışır.

Y.Ə.Məmmədli universitetdə çalışdığı müddətdə elmi yaradıcılığa geniş meyl göstərmiş, onlarla elmi, yüzlərlə bədii-publisistik məqaləsi işıq üzü görmüşdür.

O, 1996-cı ildə Bakı Dövlət Universitetində «Azərbaycan dilinin hərbi terminologiyası» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Y.Ə.Məmmədlinin uzun illərdir ki, respublika mətbuatında 500-ə qədər bədii-publisistik məqaləsi, bir neçə tədris vəsaiti və «Azərbaycan dilinin leksikası», «Azərbaycan dilinin işgüzar üslubu», «Azərbaycan dilində nitq mədəniyyəti və üslubiyyəti» adlı elmi kitabları, «Sözüm(üz)» adlı bədii-publisistik kitabı çap olunmuşdur. Hazırda alimin müasir Azərbaycan dilinin aktual problemlərinə həsr olunmuş bir neçə kitabı çap prosesindədir.

Yaşar müəllim Azərbaycanda gedən milli azadlıq hərəkatının öndə gedən nümayəndələrindən biridir.

Y.Ə.Məmmədli hazırda BDU-nun «Müasir Azərbaycan dili» kafedrasının dosentidir.

Ailəlidir. Üç övladı var.

MƏMMƏDOV ZAMAN ASLAN OĞLU

(1912-1974)

Fəlsəfə elmləri namizədi, dosent

Zaman Aslan oğlu Məmmədov 1912-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Soltanlı kəndində doğulmuşdur. İlk təhsilini doğma kənddə almış, 1933-1936-cı illərdə Ağdam Kənd Təsərrüfatı texnikumunda oxumuşdur. O vaxt böyük qardaşı Məmmədli müəllim də Ağdam Pedaqoji məktəbində müəllim işləyirdi. Texnikumu qurtarandan sonra—1937-ci ildə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun kimya-biologiya fakültəsinə daxil olmuş və 1941-ci ildə institutu bitirmişdir.

Z.A.Məmmədovun gənclik illəri müharibə dövrünə təsadüf etdiyindən o. 1942-ci ildə hərbi xidmətə çağırılır. 1943-cü ildə 29 sayılı dairə nişançılar məktəbinin siyasi şöbəsində baş təlimatçı təyin olunur. 1944-cü ilin martında Sovet ordusu tərkibində İrana göndərilir və orada 75-ci atıcı diviziyasının siyasi şöbəsində baş təlimatçı vəzifəsində işləyir. 1941-ci ilin avqustunda ordudan tərxis olunur və sentyabr ayında Azərbaycan Dövlət Universiteti fəlsəfə kafedrasının aspiranturasına qəbul olunur. 1950-ci ildə «Həsən bəy Zərdabının təbii, elmi və fəlsəfi görüşləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Bundan sonra alimin elmi-pedaqoji fəaliyyəti daha da genişlənir. 1953-1954-cü illərdə respublika Ali Partiya məktəbində fəlsəfə kafedrasının müdiri, 1957-1961-ci illərdə Azərbaycan Tibb Universitetində dialektik və tarixi materializm kafedrasında müəllim, 1962-1972-ci illərdə Azərbaycan Politeknik İnstitutunda fəlsəfə kafedrasının müdiri vəzifələrində çalışmışdır.

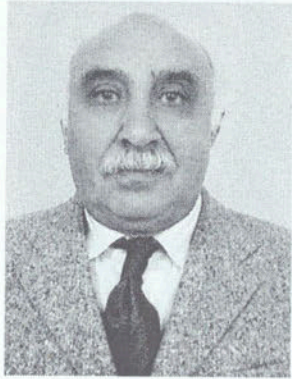
Z.A.Məmmədov bir sıra elmi-fəlsəfi əsərlərin, o cümlədən «Həsən bəy Zərdabi» (1957), «Təbiətşünaslıq və din» (1962), «İnsan dünyanı necə dərk edir» (1964) kitablarının müəllifidir.

Görkəmli alim 1974-cü ildə dünyasını dəyişmişdir.

: Allah rəhmət eləsin.

MƏMMƏDOV İSMAYIL TEMİR OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
BDU-nun dosenti*

İsmayıl Temir oğlu Məmmədov 1942-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Papı kəndində anadan olmuşdur. Papı kəndində ibtidai təhsilini aldıqdan sonra ailəliklə Şükürbəyli kəndinə köçmüş və 1959-cu ildə Şükürbəyli kənd orta məktəbini bitirərək orta təhsil almışdır.

1960-cı ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1965-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Bir il Şamaxı rayonundakı Həmyə kənd səkkizillik məktəbində dil-ədəbiyyat müəllimi və direktor işləmişdir.

İ.T.Məmmədov 1966-cı ildə Azərbaycan SSR EA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuş, eyni zamanda həmin institutun "Müasir Azərbaycan dili" şöbəsində kiçik elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır. 1970-ci ildə «Azərbaycan dilində qrammatik sinonimlik» (fel formaları əsasında) mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

İ.T.Məmmədov 1972-ci ildən Bakı Dövlət Universitetinin «Azərbaycan dilçiliyi» kafedrasının dosenti vəzifəsində çalışır. Uzun müddət filologiya fakültəsinin axşam şöbəsinin dekanı vəzifəsində işləmişdir.

İ.T.Məmmədov Azərbaycan dilçiliyinin müxtəlif problemləri ilə dərindən məşğul olan alimlərimizdəndir. O, «Müasir Azərbaycan dili» (Bakı-1978) monoqrafiyasının əsas müəlliflərindən biridir. Bu kitabda felin mənə qrupları, quruluşca növləri, felin şəkilləri, morfologiyaya giriş, ismin quruluşca növləri İsmayıl müəllim tərəfindən qələmə alınmışdır. Amma hörmətli alimimiz daha çox Azərbaycan dilinin semasiologiyası məsələləri ilə maraqlanmış, bu sahədə ciddi araşdırmalar aparmışdır. Azərbaycan dilinin se-

masiologiyasına və digər problemlərinə həsr olunmuş iki yüzə qədər elmi məqalə və 6 kitab nəşr etdirmişdir. Onun «Azərbaycan dilində qrammatik sinonimlik» (Bakı-1985), «Müasir Azərbaycan dili» (Bakı -1981), «Azərbaycan dili semasiologiyasına giriş» (Bakı-1988), «Azərbaycan dilinin sinonimlər lüğəti» (Bakı-1990), «Kitabi-Dədə-Qorqud ensiklopediyası» (1cild, Bakı-2000), «Azərbaycan dilinin semantikasısı» (Bakı-2006) kitabları universitetin filologiya fakültəsi tələbələri üçün ən dəyərli vəsaitlərdir.

İ.T.Məmmədov Bakıda, Daşkənddə, Almatıda, Leninqradda (Sankt-Peterburq), Moskvada, İstanbulda, Ankarada, Kayseridə, Antalyada və digər şəhərlərdə keçirilən beynəlxalq konfrans və simpoziumlarda iştirak etmişdir.

Hazırda o, Azərbaycan dilinin morfologiyası, leksikologiyası, onomastika və semasiologiya sahələri üzrə araşdırmalarını davam etdirir.

Ailəlidir, üç övladı var.

MƏMMƏDOVA MƏLEYKƏ ALI QIZI

*Sənətsünaslıq namizədi,
ADMİU-nun dosenti*

Məleykə Alı qızı Məmmədova 1962-ci il iyun ayının 1-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1969-1979-cu illərdə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbində oxumuş və orta məktəbi bitirmişdir. Orta məktəbi bitirdikdən sonra bir neçə il Cəbrayıl rayon Mədəniyyət şöbəsində avtoklub müdiri vəzifəsində çalışmış, eyni zamanda mədəniyyət evi nəzdində fəaliyyət göstərən «Xalq Teatrı»nda fəaliyyət göstərmişdir.

M.A.Məmmədova 1981-ci ildə Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun rejissorluq fakültəsinə daxil olmuş və 1985-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Müxtəlif vaxtlarda Cəbrayıl rayon Mədəniyyət evində və A.M.Şərifzadə adına Aktyor evində bədii rəhbər vəzifələrində çalışmışdır.

M.A.Məmmədova 1991-ci ildən bu günə kimi Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində laborant, baş laborant, müəllim, baş müəllim və kafedra müdiri vəzifələrində işləmişdir. Hal-hazırda həmin universitetin «Kütləvi tədbirlər və bayramlar rejissorluğu» kafedrasının dosentidir.

Məleykə xanım bu illər ərzində elmi yaradıcılığa da meyl eləmiş, 1994-cü ildə AMEA Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun «Teatr sənəti» üzrə əyani aspiranturasına qəbul olunmuş, 1997-ci ildə aspiranturayı başa vurmuşdur. «Azərbaycan Milli Dram Teatrında janr, forma və üslub axtarışları (1950-1965)» adlı dissertasiya üzərində maraqlı elmi-tədqiqat apararaq 2004-cü ildə işi müdafiə edib sənətsünaslıq namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

M.A.Məmmədova respublikanın tanınmış bədii qiraət ustasıdır. Hələ tələbəlik illərindən dövlət televiziyasının «Ozan», «Klassik irsimizdən», «Poeziya axşamı», daha sonra «Azərbaycan deyəndə», «Ədəbi üfüqlər», «İrs», «Durnalar qayıdanda», «Burda

bir el vardı», «Şam işığı» və s. silsilə verilişlərində mütəmadi çıxışlar etmiş, telefilmlərə çəkilməmişdir. Bədii qiraət ustası kimi istiqlal şairi A.Yıldırımın 100 illik yubiley tədbirlərinə qatılmaq üçün Türkiyə dövləti tərəfindən xüsusi dəvət almış, Elazığ şəhərində keçirilən bu tədbirlərdəki hər çıxışı Türkiyənin bütün telekanallarında birbaşa yayımlanmış, ölkənin qəzet və jurnallarında maraqlı yazılar dərc olunmuşdur.

Bundan əlavə o, Türkiyənin Ankara və Samsunq şəhərlərində keçirilən Türk Dövlət və topluluqları dostluq, qardaşlıq və iş birliyi qurultayında, Ankarada keçirilən türk dünyası qadınlarının dostluq və sosial dayanışma qurultayında, həmçinin dünya azərbaycanlıları konqresinin üzvü kimi Almaniyada keçirilən DAK-ın IX qurultayında iştirak etmişdir.

Ailəlidir, iki oğlu var.

MƏMMƏDOVA AYSƏBA ZAKİR QIZI

*Kimya elmləri namizədi,
ADPU-nun ümumi kimya kafedrasının dosenti*

Aysəba Zakir qızı Məmmədova 1947-ci ilin fevral ayının 9-da Cəbrayıl rayonu-nun Əfəndilər kəndində anadan olmuşdur. Orta məktəbi 1965-ci ildə Cəbrayıl rayonu M.Qorki adına (indiki akademik M.Mehdizadə adına) orta məktəbdə bitirmişdir. Həmin ildə də o vaxtkı V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun kimya fakültəsinə daxil olmuş və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

A.Z.Məmmədova institutu bitirdikdən sonra 1970-ci ildə Cəbrayıl rayonu M.Qorki adına orta məktəbdə kimya müəllimi vəzifəsində çalışmışdır. O, bu məktəbdə işlədiyi qısa bir vaxtda (cəmi bir il) müəllim və şagird kollektivinin dərin hörmətini qazanmış, şagirdlərə kimya elmini sevdirməyi bacarmışdır. Məktəbin direktoru respublikanın əməkdar müəllimi Məmmədov İslam ona xüsusi rəğbət bəsləmiş və fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmişdir.

A.Z.Məmmədova 1970-ci ilin may ayında Cəbrayıl rayonu Maarif şöbəsi tərəfindən Bakı şəhərinə Müəllimlərin Təkmilləşdirilməsi kursuna ezam edilmişdir. Kursda olduğu müddətdə görkəmli alim professor Allahverdi Verdizadənin məsləhəti ilə sənədlərini V.İ.Lenin adına ADPI-nin qeyri-üzvi kimya ixtisası üzrə əyani aspiranturasına təqdim etmiş və müsabiqədən keçərək ora daxil olmuşdur.

Dissertasiya işini akademik, kimya elmləri doktoru, professor Paşa Rüstəmovun rəhbərliyi ilə o vaxtkı Azərb.SSR Elmlər Akademiyasının Qeyri Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutunda yerinə yetirmişdir. Onun dissertasiya işi aparıcı təşkilat kimi M.V. Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinə göndərilmiş, müzakirə edilərək müsbət rəy verilmişdir. Dissertasiya işində rəsmi opponenti Ujqorod Dövlət Universitetinin professoru M.İ.Qoloovoy olmuşdur.

A.Z.Məmmədova 1983-cü ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsinə almışdır. O, 1970-ci ildən Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Ümumi kimya və Kimyanın tədrisi metodikası kafedrasında baş laborant, laboratoriya müdiri, baş müəllim və 1996-cı ildən hal-hazırda kimi dosent vəzifəsində işləyir.

A.Z.Məmmədova fəaliyyətinin bütün dövrlərində elmi-pedaqoji yaradıcılıqla məşğul olmuş, tələbələrin Tələbə Elmi cəmiyyəti ilə aparılan elmi-tədqiqat işlərinə rəhbərlik etmiş və bu işlə fəxri fərmanlarla təltif olunmuşdur.

Aysəba xanım kafedraya göndərilən dissertasiya işlərinin müzakirəsində fəal iştirak etmiş və onlara rəy vermişdir. A.Məmmədova fakültə və institutun bütün tədbirlərində iştirak edən, daima axtarışda olan, yeniliyə can atan, müəllim və tələbə kollektivi arasında hörmət qazanmış, yaradıcı, öz peşəsini ürəkdən sevən müəllim, ziyalı, alimdir.

O, əlliyyə qədər elmi, metodik məqalələrin və bir sıra dərslik və dərs vəsaitlərinin müəllifidir.

A.Məmmədovanın elmi məqalələri təkcə Respublika mətbuatında yox, həmçinin beynəlxalq və xarici jurnallarda da dərc olunur. Ailəlidir, üç övladı var.

MƏMMƏDOV KÖÇƏRİ TUMAS OĞLU

(1945-2007)

Tibb elmləri namizədi

Köçəri Tumas oğlu Məmmədov 1945-ci il martın 23-də Quycaq kəndində dünyaya gəlib. Erkən yaşlarından atasını itirən Köçəri hələ uşaq vaxtlarında çoxlu məhrumiyyətlərlə qarşılaşıb. Müharibə yenice qurtarmışdı, ölkə iqtisadi cəhətdən iflic vəziyyətində idi. Altı nəfərdən ibarət ailənin ağırlığı anası Nazı Hüseyn qızının və böyük qardaşı Barat Məmmədovun üzərinə düşürdü. Bu gün ixtiyar çağlarını yaşayan tanınmış el ağsaqqalı Barat müəllimin qardaşları

Zahidin, Köçərinin alim olmalarında, bacısının ali təhsilli xarici dil müəllimi olmasında böyük əməyi olmuşdur.

Atasızlığın ağır iztirablarına və ağır iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq K.Məmmədov 1962-ci ildə Cəbrayıl qəsəbəsindəki M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi yüksək qiymətlərlə bitirərək elə həmin il N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna daxil olmuş, 1968-ci ildə institutu başa vurmuşdur.

1968-ci ildə onu Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin Mərkəzi Xəstəxanasına cərrah-ordinator vəzifəsinə göndərirlər. Lakin gənc həkim daha çox həkimliyin elmi-nəzəri məsələləri ilə maraqlanırdı. Ona görə də o, 1974-cü ildə SSRİ Tibb Akademiyasının elan etdiyi aspiranturaya qəbul müsabiqəsində iştirak edir və yüksək balla həmin akademiyanın A.V.Vişnevski adına Cərrahliq İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunur.

K.T.Məmmədov aspiranturada ona məsləhət görülən elmi iş üzərində yorulmadan çalışaraq maksimum qısa müddətdə – bir il on aya işi müdafiəyə təqdim edir. Aspiranturanın yüksək ixtisaslı nüfuzlu professor-müəllim heyəti işi yüksək qiymətləndirir və 1976-cı ildə o, dissertasiyasını müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

K.T.Məmmədov 1978-ci ildə yüksək ixtisaslı həkim və istedadlı alim kimi respublikamıza qayıdır və Elmi-Tədqiqat Rentgenologiya və Onkologiya İnstitutunda baş elmi işçi vəzifəsində işləyir. 1998-ci ilə qədər həmin institutda müxtəlif şöbələrə başçılıq edir.

1998-ci ildən görkəmli alim Azərbaycan Tibb Universitetinə elmi-pedaqoji fəaliyyətə dəvət olunur və ömrünün sonuna qədər ATU-da pedaqoji fəaliyyətini davam etdirir.

K.T.Məmmədov «Cərrahi xəstəliklər» (1998), «Kliniki cərrahiyyəyə aid mülahizələrim» (2005) dərsliklərinin, 72 elmi məqalənin müəllifidir. Onun rəhbərliyi altında onlarla elmi-metodiki tövsiyə çap olunaraq respublikanın müxtəlif klinikalarına göndərilmişdir. Cərrahi xəstəliklərin müayinə və müalicəsi sahəsində onun təklif etdiyi metodlara görə iki dəfə müəlliflik şəhadətnaməsi almışdır. Elmi-praktiki göstəricilərinə görə Respublika Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən «Səhiyyə əlaçısı» nişanı ilə təltif edilmişdir.

K.T.Məmmədov Respublika sanitar aviasiya tibb xidməti üzrə respublikanın müxtəlif rayonlarında xəstələrə yüksək ixtisaslı tibbi xidmət göstərilməsində yaxından iştirak etmişdir.

Köçəri müəllim 2007-ci il oktyabrın 8-də dünyasını dəyişmişdir. Allah rəhmət eləsin.

Ailəli idi, üç övladı var.

MƏMMƏDOV ZAHİD TUMAS OĞLU

(1942-2001)

İqtisad elmləri namizədi, dosent

Zahid Tumas oğlu Məmmədov 1942-ci ildə Quycaq kəndində anadan olub. Uşaq yaşlarından atasını itirən Zahid ağır məhrumiyyətlər içərisində, min bir əzab-əziyyətlə dolanmışdır. 1949-cu ildə Quycaq 8 illik məktəbin I sinfinə daxil olmuş, 1958-ci ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini bitirmiş, elə həmin il də Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olmuşdur.

1962-ci ildə institutu başa vuran Z.Məmmədov həmin il əsgəri xidmətə yollanmış, vətənə oğulluq borcunu verəndən sonra isə istehsalatda işləyə-işləyə sənədlərini Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun aspiranturasına vermiş və qəbul olunmuşdur.

1970-ci ildə üzərində çalışdığı dissertasiyasını müdafiə edərək iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Elə həmin ildən də Zahid müəllim institutda müəllim saxlanır. Elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirir.

Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda o, 30 ildən çox çalışmışdır. Bu müddət ərzində o, dekan, dekan müavini, ömrünün sonuna qədər isə institutun dosenti olmuşdur.

Z.T.Məmmədov 3 iri həcmli dərsliyin müəllifidir. Onun «Yüngül sənayedə əsaslı vəsait qoyuluşundan və əsas fondlardan istifadənin iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi» (1980), «Əsaslı tikintinin iqtisadiyyatı və planlaşdırılması» (1985) və «İnvestisiya proseslərinin tənzimlənməsi» (2001) adlı dərslikləri tələbələr üçün ən layiqli vəsaitlərdir. Bundan əlavə onun 160 elmi məqaləsi çap olunmuşdur.

Zahid müəllimi tanıyanlar onun xoşxasiyyət, gülərliz, mehriban və səmimi bir insan olduğu qədər də tələbə və aspirantlara qarşı tələbkar və qayğıkeş olduğunu yaxşı bilirdilər.

Gözəl insan, səmimi ailə başçısı, qayğıkeş dost olan Zahid Tumas oğlu Məmmədov 2001-ci ildə vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

MƏMMƏDOV ƏLƏKBƏR MƏHƏMMƏD OĞLU

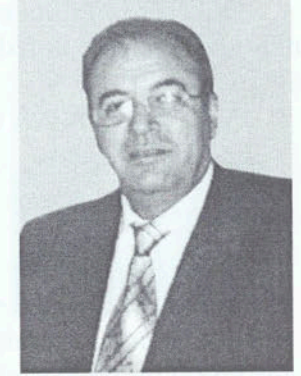
*Biologiya elmləri namizədi,
Azərbaycan ET Əkinçilik
İnstitutunda aparıcı elmi işçi*

Ələkbər Məhəmməd oğlu Məmmədov 1961-ci ilin iyun ayının 1-də Cəbrayıl rayonunun Qazanzəmi kəndində anadan olmuşdur. 1969-cu ildə həmin kəndin 8-illik məktəbinin 1-ci sinfinə daxil olmuşdur.

1976-cı ildə Qazanzəmi kənd 8-illik məktəbini bitirərək Bakı şəhəri 1 №-li fizika-riyaziyyat təmayüllü internat məktəbə qəbul olunmuşdur. 1978-ci ildə həmin məktəbi bitirmiş və 1979-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin «Tətbiqi-riyaziyyat» fakültəsinə qəbul olunmuşdur. 1984-cü ildə həmin fakültəni uğurla bitirmiş və təyinatla Azərbaycan Elmi Tədqiqat Əkinçilik İnstitutuna işə göndərilmişdir.

Ə.M.Məmmədov Əkinçilik institutunda 1 il baş laborant vəzifəsində çalışdıqdan sonra, 2 illik təcrübə keçmək üçün Moskva şəhərinə «Fiziologiya və Torpaqsünəşlik» İnstitutuna göndərilmişdir. Ələkbər müəllim təcrübə müddəti bitməmiş 1986-cı ildə həmin institutda aspiranturaya qəbul olunmuş və «Dənli bitkilərin məhsuldarlıq prosesinin riyazi modelləşdirilməsi» mövzusunda dissertasiya işi götürmüşdür. 1989-cu ildə Moskva Dövlət Universitetinin Biologiya fakültəsində həmin dissertasiya işini müvəffəqiyyətlə müdafiə etmiş və biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi adına layiq görülmüşdür.

Ə.M.Məmmədov aspiranturayı bitirdikdən sonra yenə də Azərbaycan Elmi Tədqiqat Əkinçilik İnstitutuna qayıtmış və orada kiçik elmi işçi, baş elmi işçi, aparıcı elmi işçi vəzifələrində çalışmışdır. 2 ədəd monoqrafiyanın, 1 ədəd dərs vəsaitinin «Tibb universitetinin tələbələri üçün Biofizika» və 20-dən artıq məqalə və tezislərin müəllifidir.

Ə.M.Məmmədov hal-hazırda Əkinçilik İnstitutunda çalışmaq-la yanaşı sahibkarlıq fəaliyyəti ilə də məşğuldur. O, «Təknur» mətbəəsinin sahibi və direktoru olaraq fəaliyyət göstərir. Mətbəə müasir kompüter və Alman poliqrafiya avadanlıqları ilə təchiz olunmuşdur və yüksək poliqrafik səviyyədə kitab, jurnal, buklet, plakat və s. nəşrlərin istehsalı ilə tanınır.

Ələkbər müəllim eyni zamanda Azərbaycan Tibb Universitetinin «Biokimya» kafedrasının müəllimi kimi biofizika dərslərini aparır.

Ailəlidir, 3 övladı var.

MƏSTƏLİYEV VAQİF YUSİF OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
BDU-nun baş müəllimi*

Vaqif Yusif oğlu Məstəliyev 1974-cü il oktyabrın 25-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində dünyaya gəlmişdir. 1981-ci ildə kənddəki orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1991-ci ildə Bakıdakı fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyə qəbul olunaraq oranı 1993-cü ildə qızıl medalla bitirmişdir.

V.Y.Məstəliyev həmin il Bakı Dövlət Universitetinin Tətbiqi Riyaziyyat və Kibernetika fakültəsinə daxil olmuş, 1997-ci ildə universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirərək magistraturaya qəbul olunmuş, 1999-cu ildə oranı da fərqlənmə diplomu ilə bitirib riyazi fizika üzrə magistr dərəcəsi almışdır.

V.Y.Məstəliyev 2000-ci ildə BDU-nun Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsində riyazi fizika tənlikləri kafedrasının aspiranturasına qəbul olunmuş, 2003-cü ildə aspiranturayı başa vurmuşdur. Gənc alim aspirantura müddətində gərgin elmi-yaradıcılıq işləri ilə məşğul olaraq, 2004-cü ilin iyununda yazdığı dissertasiya işini müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 2004-cü ilin aprelindən 2005-ci ilin oktyabrınadək Azərbaycan Milli Ordusu tərkibində əsgəri xidmətini başa vurmuşdur.

V.Y.Məstəliyev 2000-ci ildən BDU-nun tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin riyazi fizika tənlikləri kafedrasında riyazi fizika, differensial tənliklər və ədədi üsullar ixtisaslarından dərslər aparır. Hazırda o, BDU-nun adı çəkilən kafedrasının və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin baş müəllimidir.

20-dən çox elmi məqalənin müəllifidir.

Ailəlidir, bir övladı var.

MİRZƏYEV BƏŞİR MİKAYIL OĞLU*Kimya elmləri namizədi, dosent*

Bəşir Mikayıl oğlu Mirzəyev 1929-cu il dekabrın 5-də Cəbrayıl qəzasının Quycaq kəndində anadan olmuşdur. 1939-cu ildə kənddəki yeddiillik məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 7-ci sinfi bitirdikdən sonra Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbdə oxumuşdur. 1949-cu ildə orta məktəbi bitirərək Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olmuşdur.

B.M.Mirzəyev 1954-cü ildə kimya fakültəsinə yüksək qiymətlərlə bitirir. Təyinat bölgüsü zamanı universitetin o vaxtkı rektoru Y.Məmmədəliyevin təklifi ilə o fakültənin neft-kimya kafedrasında baş laborant vəzifəsində saxlanılmışdır.

1956-cı ildə üzvü kimya kafedrasının aspiranturasına daxil olmuş, 1960-cı ildə aspiranturayı başa vurub həmin kafedrada assistent vəzifəsinə təyin edilmişdir.

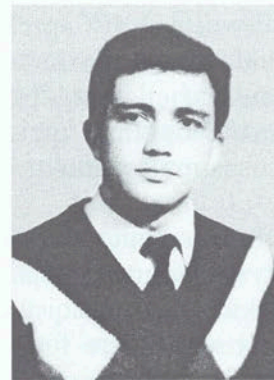
B.M.Mirzəyev 1962-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Həmin ildən başlayaraq üzvi kimya kafedrasında müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində işləmiş, 1969-1975-ci illərdə kimya fakültəsinin dekanı olmuşdur.

B.M.Mirzəyev bütün fəaliyyəti dövründə kimya və biologiya fakültəsinin tələbələrinə üzvi kimyanın ümumi kursundan mühazirələr oxumuşdur.

Bəşir müəllim üzvi kimya və neft kimyasına dair 30-dan çox elmi məqalənin müəllifi, 7 müəlliflik şəhadətnaməsinin, «Neft kimyasından təcürbi məşğələlər» adlı dərs vəsaitinin müəllifidir.

B.M.Mirzəyev 2007-ci ilin sentyabr ayından təqaüdə çıxmışdır.

Övladları, nəvələri var.

NƏSİROV YALÇIN YASIF OĞLU*Diplomat, tarix elmləri namizədi, dosent*

Yalçın Yasif oğlu Nəsirov 3 avqust 1963-cü ildə Bakı şəhərində tanınmış alim, yazıçı Yasif Nəsirlinin ailəsində doğulmuşdur. 1980-ci ildə N.Nərimanov rayonundakı 102 saylı orta məktəbi qızıl medalla bitirmişdir. Elə həmin il M.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuş və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1985-ci ildə Universiteti bitirdikdən sonra o, Azərbaycan Dövlət Universitetində müəllim kimi fəaliyyətə başlamış, bir il sonra universitet Komsomol Komitəsinin birinci katibi seçilmişdir. Müstəqillik uğrunda mübarizə apararlardan biri olmuşdur. Professor, tarix elmləri doktoru, əməkdar elm xadimi Seyfəddin Qəndilovun rəhbərliyi altında elmi iş yazmış və tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Dosentdir.

Moskvada SSRİ Xarici İşlər Nazirliyinin Ali Diplomatıya Akademiyasını fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. İngilis, ispan, türk dillərində sərbəst danışır.

İki elmi kitabın və onlarla məqalənin müəllifidir.

Çoxlu xarici konfrans və simpoziumların iştirakçısıdır.

Hazırda Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin idarə rəisidir.

Ailəlidir. İki övladı var.

NƏSİROVA KÖNÜL YASİF QIZI

Sənətsünaslıq namizədi, dosent

Könül Yasif qızı Nəsirova 19 aprel 1968-ci ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində doğulmuşdur. O, tanınmış yazıçı, tənqidçi, ədəbiyyatşünas alim Yasif Nəsirlinin qızıdır. Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbini bitirmişdir.

1991-ci ildə Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını (indiki BMA) tarix-nəzəriyyə fakültəsini musiqişünas, tədqiqatçı, müəllim ixtisasları üzrə fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1997-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək sənətsünaslıq namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Bakı Musiqi Akademiyasının musiqi tarixi kafedrasının dosentidir (1999). Tələbəlik illərindən başlayaraq bir çox elmi konfransların iştirakçısı olmuşdur.

Könül Nəsirova «Qara Qarayevin metodikası» (2000) və «Fikrət Əmirovun «Min bir gecə» baleti» (2005) monoqrafiyalarının müəllifidir.

Könül Nəsirova muğama və xalq musiqisinə, Avropa, rus və Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığına həsr olunmuş çoxlu sayda elmi-nəzəri, tənqidi, publisistik məqalələrin müəllifidir. Həmçinin o, bir çox kitabların və dərsliklərin redaktorudur.

Ailəlidir. İki övladı var.

NURİYEV YUSİF ƏLİ OĞLU

Tibb elmləri namizədi, ATU-nun dosenti

Yusif Əli oğlu Nuriyev 1939-cu il sentyabr ayının 16-da Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndində anadan olmuşdur. 1956-cı ildə Soltanlı kənd orta məktəbini qurtarmışdır.

Elə həmin il Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş, 1962-ci ildə oranı bitirmişdir.

Y.Ə.Nuriyev müəyyən müddət 1962-1967-ci illərdə keçmiş Sovet İttifaqının Pribaltikada yerləşən hərbi qüvvələrində hərbi həkim kimi qulluq etmişdir.

Y.Ə.Nuriyev hərbi hissədən tərxis olunduqdan sonra 1967-1969-cu illərdə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat Onkologiya İnstitutunda «Onkologiya» ixtisası üzrə ordinatorunu, sonra isə həmin institutda 1969-1973-cü illər arasında «onkologiya» sikli üzrə aspiranturanı bitirmişdir. 1973-cü ildə «Bəd xassəli şişlərdə qanın laxtalanması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Y.Ə.Nuriyev 1973-1976-cı illərdə Bakı şəhəri Onkologiya dispanserində cərrahiyyə şöbəsinin müdiri işləmişdir. 1976-cı ildən Azərbaycan Tibb Universitetinin onkologiya kafedrasında assistent işləmiş, 1980-ci ildən həmin kafedranın dosentidir.

Yusif müəllimin 60-dan çox elmi məqaləsi müxtəlif qəzet və jurnallarda çap olunmuşdur.

«Onkologiya» dərsliyinin müəlliflərindən biridir.

Ailəlidir, övladları, nəvələri var.

RÜSTƏMOV YAVƏR ƏSGƏR OĞLU

(1929-2006)

Tarix elmləri namizədi, dosent

Yavər Əsgər oğlu Rüstəmov 1929-cu ildə Cəbrayıl qəzasının Süleymanlı kəndində yoxsul bir ailədə doğulmuşdur. Atası Əsgər kişi 20-ci illərdə Azərbaycanda gədən siyasi hərəkatda iştirak etmiş, Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə qoşulmuşdur. Bu işə sonralar – Sovet hakimiyyəti dövründə onun təqiblərə məruz qalmasına səbəb olmuşdur. Yavər Süleymanlı kəndindəki 7-illik məktəbə daxil olur. VI sinfi bitirdikdən sonra Cəbrayıl rayon torpaq şöbəsi onu bir qrup şagirdlə

Qaryagin (indiki Füzuli) rayon kənd təsərrüfatı məktəbinə oxumağa göndərir. Bir illik kursu bitirən Yavər elə bir il də Süleymanlı kolxozunda hesabdar köməkçisi işləyir. 1946-cı ildə Qaryagin pedaqoji məktəbini bitirərək iki il müəllim işləyir, 1948-ci ildə API-nin tarix fakültəsinə daxil olur. İnstitutu qurtarandan sonra 5 il Cəbrayıl rayonunun müxtəlif məktəblərində müəllim, dərslər hissə müdiri, direktor vəzifələrində çalışır. 1957-ci ildə API-nin aspiranturasına qəbul olunur. Bu illərdə xalqın əmək fəaliyyəti, təsərrüfat və məişət həyatına yaxşı bələd olan Yavər müəllim etnoqrafiya istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir. Bir sıra dəyərli elmi məqalələr yazır. Antropoloq və arxeoloqların VII ümumdünya konqressində «Azərbaycanda kəhriz suvarma sistemi haqqında etnoqrafik məlumatlar» adlı məruzə ilə çıxış edir. 1961-ci ildə elə bu mövzuda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır.

Y.Ə.Rüstəmov Azərbaycan EA Tarix İnstitutunda fəaliyyətə başlayır. Eyni zamanda, bir müddət Politexnik İnstitutunda (indiki Texniki Universitet) Sov.İKP tarixindən dərslər deyir. Yavər müəllimin elmi-pedaqoji fəaliyyətinin böyük bir hissəsi Gəncə Pedaqoji Universiteti ilə bağlıdır. O, burada uzun müddət müəllim, dekan,

kafedra müdiri işləmiş, etnoqrafiyaya aid bir sıra kitabça, metodiki göstəriş, elmi məqalələr hazırlamışdır.

Y.Ə.Rüstəmov ömrünün son illərinə yaxın yenidən Bakıya qayıtmış, AMEA Milli Münasibətlər İnstitutunda işləmişdir.

Prinsipial və xeyirxah insan, gözəl dost, səmimi ailə başçısı, bütöv xasiyyətli şəxsiyyət olan Yavər Əsgər oğlu Rüstəmov 2006-cı ilin avqust ayında dünyasını dəyişmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

RÜSTƏMOV İSMƏT XANIŞ OĞLU

(1934-2005)

Filologiya elmləri namizədi, dosent

İsmət Xaniş oğlu Rüstəmov 1934-cü il mayın 8-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. Onun atası ləyaqətli ziyalı Xaniş Rüstəmov 1937-ci il repressiyalarının qurbanı olmuşdur. Sonralar İsmət müəllimin fədakarlığı sayəsində 1959-cu ildə bəraət almışdır.

İ.X.Rüstəmov 1951-ci ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirərək Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun ingilis dili fakültəsinə daxil olmuş və 1955-ci ildə həmin institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1955-ci ilin noyabr ayına kimi Soltanlı kənd orta məktəbində ingilis dilini tədris edib. 1955-1958-ci illərdə əsgəri xidmətdə olmuş, 1958-1962-ci illərdə isə Böyük Mərcanlı orta məktəbində ingilis dili müəllimi işləmişdir.

İ.X.Rüstəmov sonrakı illərdə pedaqoji fəaliyyətini həm də elmi yaradıcılıqla əlaqələndirmək üçün Bakıya üz tutur və 1962-1974-cü illərdə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunda (indiki ADNA) xarici dillər kafedrasında ingilis dili müəllimi, 1974-1987-ci illərdə baş müəllim vəzifəsində işləyir. 1985-ci ilin iyul ayında Kiyevdə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1989-cu ildə SSRİ AAK-ın qərarı ilə ona dosent elmi adı verilmişdir.

İ.X.Rüstəmov 1975-1980-ci illərdə Azərbaycan Tibb İnstitutunda, 1994-1995-ci illərdə Azərbaycan Elitar Universitetində, 1996-2002-ci illərdə Müstəqil Azərbaycan Universitetinin xarici dillər kafedrasının müdiri vəzifələrində çalışıb. İsmət müəllim işlədiyi müddət ərzində 5 dərslük və dərs vəsaiti hazırlamış, 6 dərsliyə redaktorluq eləmiş, çoxlu elmi məqalələr yazmışdır. O, 20 ildən artıq bir müddət ərzində Azərbaycanca-ingiliscə lüğətin tərtibçilərindən biri kimi fəaliyyət göstərmişdir. Bundan əlavə o, yuxarı

sinif şagirdləri üçün, ixtisası xarici dil olmayan, ingilis dilini müstəqil öyrənənlər üçün «İngiliscə oxu kitabı»nı yazmışdı. Bu kitabçada müxtəlif xalqların ibrətamiz hekayələri ilə yanaşı Molla Nəsrəddinin də bir qrup lətifəsini ingiliscəyə tərcümə etmişdir. Lakin həmin kitabça uzun müddət çap olunmamış, ilk dəfə 1991, sonra isə müəllifin istəyi ilə 1999-cu ildə «Mən söz önüyəm, mənə öyrənin» adı ilə çap olunmuşdur.

İsmət müəllim səhhəti ilə əlaqədar bir müddət sevdiyi müəllimlik peşəsindən aralanır. Lakin bu peşəyə olan məhəbbət qısa fasilədən sonra yenə onu müəllimliyə qaytarır. 2002-ci ildə Elm və Təhsil Mərkəzi «Təfəkkür» universitetində xarici dillər kafedrasında dosent, 2004 və 2005-ci illərdə «Odlar yurdu» Universitetində işləmişdir.

İsmət Xaniş oğlu Rüstəmov 2005-ci il dekabrın 3-də dünyasını dəyişmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

Övladları, nəvələri var.

SADIQOV MƏHƏMMƏD SADIQ OĞLU

Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi

Məhəmməd Sadiq oğlu Sadiqov 1952-ci il dekabrın 17-də Cəbrayıl rayonunda anadan olmuşdur. 1959-cu ildə Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1969-cu ildə həmin məktəbi bitirmişdir. 1969-cu ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə daxil olmuş, 1974-cu ildə həmin fakültəni bitirmişdir.

M.S.Sadiqov 1978-1982-ci illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyası Fizika

İstitutunda aspiranturada oxumuş, 1982-ci ildə «Qallium-sele əsasında yaradılmış şottki diodlarının tədqiqi» – mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

M.S.Sadiqov yarımkeçiricilər əsasında yaradılmış günəş çeviricilərinə həsr edilmiş 30-dan artıq elmi məqalənin və 5 müəlliflik şəhadətnaməsinin müəllifidir.

1995-2000-ci illərdə Türkiyədə – əvvəl Qara Dəniz Texniki Universitetində (Trabzon şəhəri), sonra isə Yıldız Texniki Universitetində (İstambul şəhəri) dərs demiş, bu universitetin professoru olmuşdur.

Ailəlidir. İki övladı var.

SEYİDƏLİYEV NƏRİMAN FƏRMAN OĞLU

*Filologiya elmləri namizədi,
AMEA Nəsimi adına Dilçilik
İstitutunun baş elmi işçisi*

Nəriman Fərman oğlu Seyidəliyev 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Yərəhmədli kəndində dünyaya göz açmışdır. 1968-ci ildə Cəbrayıl M.Qorki (indi akademik M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmiş, 1968-1970-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur. 1971-1975-ci illərdə Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunda oxumuş, İnstitutu bitirəndən sonra Cəbrayıl rayonunun Quycaq kənd orta məktəbində ilk müəllimlik fəaliyyətinə başlamışdır. Sonralar rayonun müxtəlif məktəblərində – Daşkəsən, Minbaşılı, Daşveysəlli, Mehdili, Hovuslu kəndlərində müəllimlik etmiş, «Metodist müəllim» – fəxri adı almışdır.

N.F.Seyidəliyev 1982-ci ildə Azərbaycan EA Dilçilik İnstitutunun dissertantı olmuşdur. 1989-cu ildə «Azərbaycan dilində üslubi sinonimlər» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

N.F.Seyidəliyev dilçiliyin müxtəlif sahələrinə aid 100-ə qədər elmi məqalə çap etdirdi və əsasən lüğətçiliklə məşğul olur. Azərbaycanda o daha çox leksikoqraf kimi tanınır. 13 kitabın müəllifi və həmmüəllifidir. Bu əsərlər içərisində «Dini terminlər lüğəti», «Alman atalar sözləri, onların rusca-azərbaycanca qarşılığı», «Azərbaycan dilinin sinonimlər lüğəti», «Frazologiya lüğəti», «Azərbaycan dastan-nağıl dilinin frazeologiyası» və digər kitablar elmi ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

N.F.Seyidəliyev hazırda AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun baş elmi işçisidir. «Azərbaycan dastan və nağıl dilinin frazeologiyası» adlı doktorluq dissertasiyası müdafiə üçün hazırdır.

Ailəlidir. Üç övladı var.

SEYİDƏLİYEV NİZAMİ YAQUB OĞLU

*Kənd təsərrüfatı elmləri namizədi,
AKTA-nın dosenti*

Nizami Yaqub oğlu Seyidəliyev 4 oktyabr 1955-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Nüsüs kəndində anadan olmuşdur. 1972-ci ildə M.Qorki adına Cəbrayıl orta məktəbini bitirmiş, 1974-1976-cı illərdə Türkmənistan respublikasında hərbi xidmətdə olmuşdur.

1976-cı ildə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun hazırlıq şöbəsinə daxil olmuş, bir il sonra isə institutun aqronomluq fakültəsinə qəbul olunmuşdur. 1982-ci ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Hələ İnstitut illərində o, idmanla məşğul olurdu və 1981-ci ildə sərbəst güləş üzrə «İdman ustası» adına layiq görülmüşdü.

N.Y.Seyidəliyev 1982-ci ilin yanvar ayında keçmiş SSRİ Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təyinatı ilə (o vaxt bu institut SSRİ Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə tabe idi) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunda müəllim saxlanılmış, 1983-cü ildə aqronomluq fakültəsinə dekan müavini vəzifəsinə təyin edilmişdir.

N.Y.Seyidəliyev 1977-1985-ci illərdə respublikamızdan Rusiyanın Həştərxan, Stavropol, Krasnodar, Kirov və Arxangelsk vilayətlərinə göndərilən tələbə inşaat dəstələrinə rəhbərlik etmiş və 6 il dalbadal o vaxtlar dəbdə olan keçici Qırmızı Bayrağı respublikamıza gətirmişdir. 1987-ci ildə isə o, Özbəkistanda – Daşkənd şəhərində namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1989-cu ildən «Genetika və seleksiya» kafedrasının dosentidir. Uzun illər aqronomluq fakültəsi dekanının müavini kimi fəaliyyət göstərmiş, işgüzarlığı və səmimiliyi ilə çalışdığı kollektivin rəğbətini qazanmışdır. Ədalətli olmaq, tələbələrə qayğı göstərmək, arzu və istəklərinə əməl etmək onun ən başlıca amalıdır.

N.Y.Seyidəliyev 1996-cı ildə aqronomluq fakültəsinə dekan seçilmişdir. Ardıcıl olaraq 2 seçki dekan seçilən Seyidəliyev fakültənin həyatında böyük dəyişikliklərə nail olmuş, həmin illər ərzində çoxsaylı professor-müəllim kollektivinə malik olan aqronomluq fakültəsi bütün göstəricilərə görə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyasında birinci yerdə olmuşdur.

N.Y.Seyidəliyev «Pambığın məhsuldarlığını artıracaq gübrə normalarının, suvarmaların və bitki sıxlığının pambığın məhsuldarlığına təsiri» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını tamamlayaraq müdafiə üçün AAK-a təqdim etmişdir. Alimin indiyə qədər 155-ə yaxın elmi əsəri, o cümlədən 2 monoqrafiya, 1 dərs vəsaiti, 3 dərslik, pambıqçılığa və toxumçuluğa aid 7 kitabça, 16-ya yaxın proqram və metodik göstərişi çap olunmuşdur. Onun əsərlərinin 16-sı xarici ölkələrdə nəşr edilmişdir. N.Seyidəliyev 12 magistr dissertasiyasının elmi rəhbəri olmuşdur.

«Fatma Çələbi-90», «Azərbaycan-1» pambıq sortlarının, «Kəpəz-2004» qarğıdalı sortunun müəllifidir.

N.Y.Seyidəliyev ailəlidir. Bir oğlu, üç qızı, bir nəvəsi var.

SEYİDƏLİYEV ƏVƏZ SEVDİMALI OĞLU

Coğrafiya elmləri namizədi

Əvəz Sevdimalı oğlu Seyidəliyev 1937-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur.

İlk təhsilini doğma kəndlərində alan Əvəz Sevdimalı oğlu 1955-ci ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmişdir.

1956-cı ildə Ağdam Kənd Təsərrüfatı texnikumuna daxil olmuş, 1958-ci ildə həmin texnikumu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1958-ci ildən 1960-cı ilə kimi Stalin adına kolxozda mexanik vəzifəsində çalışmışdır.

1960-cı ildə Kirov adına (indiki BDU) Azərbaycan Dövlət Universitetinin Geoloji-Coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş, 1965-ci ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Ə.S.Seyidəliyev 1965-ci ildə təyinat üzrə Türkmənistan respublikasına işləməyə getmişdir. 1965-ci ildən 1967-ci ilə kimi Aşqabad şəhərində mühəndis-geoloq vəzifəsində çalışmış, 1967-ci ildə Bakıya qayıtmış və Azərbaycan Dövlət Dəmiryol Layihə İnstitutunda müxtəlif vəzifələrdə çalışmışdır.

Elmi yaradıcılığa meyl eləyən Ə.Seyidəliyev 1984-cü ildə ADU-nun qiyabi aspiranturasına qəbul olunmuş, 1989-cu ildə «Bakı-Naxçıvan dəmiryolu ərazisində baş verən geoloji proseslər və hadisələr (sürüşmələr, uçqunlar, töküntülər, sellər, çökmələr və s.) və onlara qarşı mübarizə tədbirləri» adlı mövzu üzrə namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş, coğrafiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi adına layiq görülmüşdür.

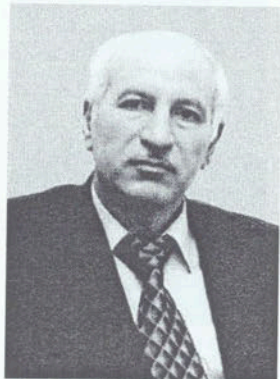
Ə.S.Seyidəliyev 1993-1994-cü illərdə Azərbaycan Neft Kimya İnstitutunda (indiki ADNA) mühəndis-geologiya ixtisası üzrə müəllim işləmişdir.

1995-ci ildən 2006-cı ilə kimi isə BDU-da Hidrogeologiya və mühəndis-geologiya kafedrasında müəllim kimi fəaliyyət göstərmişdir.

İşlədiyi müddətdə müxtəlif ölkələrin elmi jurnallarında və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının elmi məcmuələrində 50-dən artıq elmi məqaləri çap olunub.

Hal-hazırda təqaüddədir.

SƏFƏROV AZƏR MÜRŞÜD OĞLU*İqtisad elmləri namizədi, dosent,**Moskva-Azərbaycan**Beynəlxalq Bankı sədrinin müavini*

Səfərov Azər Mürşüd oğlu 9 iyul 1953-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Cəbrayıl qəsəbəsində anadan olmuşdur.

1960-cı ildə M.Qorki (indiki M.Mehdi-zadə) adına Cəbrayıl orta məktəbinin 1-ci sinfinə daxil olub, 1970-ci ildə oranı bitirmişdir. Həmin il də Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olub, 1975-ci ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

1975-ci ildə Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuş, 1977-ci ildə dissertasiya işini başa çatdırmaq üçün Moskva şəhərinə ezam olunmuşdur. 1982-ci ildə dissertasiyanı müvəffəqiyyətlə müdafiə edib, iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1986-cı ildə Moskva Dövlət Universitetində nəzəri iqtisad, 1987-ci ildə Azərbaycan Xarici Dillər İnstitutunda ingilis dili, 1990-cı ildə İctimai Elmlər Akademiyasında nəzəri iqtisad, 1996-1997-ci illərdə Moskva Dövlət Universitetində nəzəri iqtisad, maliyyə menecmenti və investisiya kurslarında ixtisasını artırmışdır.

A.M.Səfərov 1982-1986-cı illərdə Azərbaycan Neft Akademiyasının, 1986-1990-cı illərdə Bakı Ali Partiya Məktəbinin dosenti, 1990-1996-cı illərdə Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutunun dosenti vəzifəsində çalışmışdır.

1997-2002-ci illərdə Moskvada Maliyyə İqtisadiyyat və Hüquq İnstitutunun dosenti, 2002-2007-ci illərdə həmin institutun professoru vəzifəsində elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Nəzəri iqtisad, regional idarəetmə və maliyyə menecmenti sahəsində 25 elmi məqalənin müəllifidir.

1991-ci ildən əsas fəaliyyət sahəsi olaraq maliyyə idarəçiliyi sisteminə keçmiş, Azərbaycanda ilk konsaltinq kompaniyası «Bünövrə LTD»-nin baş direktoru, «Renessans» kommertiya bankında idarə rəisi vəzifəsində çalışmışdır.

1997-ci ildə «Mosjilstroybank» Investisiya-kommertiya bankında şöbə müdiri, 1997-1999-cu illərdə həmin bankın sədr müavini, 1999-2001-ci illərdə «Siqma» kommertiya bankında şöbə müdiri, 2002-ci ildə «RBA» kommertiya bankının sədri. 2002-2007-ci illərdə «Moskva Azərbaycan Beynəlxalq bankının» (MBA-Moskva) idarə heyəti sədrinin müşaviri vəzifələrində çalışmışdır.

A.M.Səfərov hazırda Moskva şəhərində Moskva-Azərbaycan Beynəlxalq bankında (MBA-Moskva) idarə heyəti sədrinin müşaviridir.

A.M.Səfərov həyat və fəaliyyətinin bütün mərhələlərində vətənə və xalqa layiqli xidmət etmək, çalışdığı sahəyə özünün yaradıcılıq töhfəsini verməyə səy etmişdir.

Aparıcı Sovet alimləri respublikalararası iqtisadi əlaqələri əsl məzmununa malik olmayan sırf texnoloji əlaqələr kimi qələmə verdikləri zaman A.M.Səfərov yeni konsepsiya ilə çıxış edərək həmin əlaqələrin üçlü məzmununu açmış, bunların kəmiyyət xarakteristikalarını ifadə edən göstəriciləri işləyib hazırlamaqla regional iqtisadi siyasətin elmi əsaslarına diqqətəlayiq töhfə vermişdir. Vaxtı ilə sovet respublikalarının təsərrüfat hesabı və baltıyanı respublikaların iqtisadi islahat konsepsiyaları işlənilib hazırlanarkən bu göstəricilərdən istifadə olunmuşdur.

Azərbaycan respublikası iqtisadi islahatlar yoluna girdiyi və müstəqillik əldə etdiyi zaman bazar iqtisadi strukturlarının yaranmasına yardımçı olan ilk konsaltinq kompaniyası «Bünövrə LTD»-nin təsisçilərindən biri və baş direktoru kimi respublikada bazar iqtisadiyyatı infrastrukturunun yaradılmasında xeyli iş görmüş, o cümlədən respublikada ilk azad iqtisadi zonanın (Gəncə şəhərində) yaradılması konsepsiyasının işlənilib hazırlanmasına başçılıq etmişdir.

Azərbaycanla Rusiya arasında siyasi münasibətlərdə dönüş yarandıqdan (2001-ci ildə H.Ə.Əliyevin və V.V.Putinin Bakı görüşündən sonra) və iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirilməsi kursu qərarlaşdıqdan sonra bu planın reallaşmasına xidmət edəcək əsas mexanizm Moskva Azərbaycan Beynəlxalq Bankının (MBA-Moskva) formalaşmasında Rusiyanın əsas regionlarında bankın filiallarının

açılmasında yerli dövlət orqanları və ictimai təşkilatlarla əlaqələrinin qurulmasında müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

A.M.Səfərov Rusiya azərbaycanlıları Milli Muxtariyyəti (Azərros) Mərkəzi Şurasının üzvü, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi xüsusi komitəsinin üzvü, Moskva Azərbaycan Mədəniyyəti cəmiyyəti «Ocaq»ın üzvü kimi aktiv ictimai fəaliyyət göstərir, Azərbaycan həqiqətlərinin Rusiyada yayılmasına, Rusiya ilə Azərbaycan arasında hərtərəfli iqtisadi, mədəni, humanitar əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə xidmət edir.

Ailəlidir. İki övladı var.

SƏFƏROV CƏLAL MİRZALI OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
ADPU-nun dosenti*

Cəlal Mirzalı oğlu Səfərov 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1966-cı ildə Soltanlı kənd orta məktəbini bitirmişdir. 1968-ci ildə APİ-nin fizika fakültəsinə daxil olmuş, 1972-ci ildə institutu bitirmişdir. 1972-1973-cü illərdə Bakı şəhərindəki 56 saylı texniki-peşə məktəbində fizika-riyaziyyat müəllimi işləmişdir.

C.M.Səfərov 1973-1979-cu illərdə Azərbaycan EA Coğrafiya İnstitutunun təbiəti mühafizə şöbəsində mühəndis-fizik vəzifəsində çalışmışdır. 1979-1982-ci illərdə N.Tusi adına ADPU-da böyük mühəndis vəzifəsində işləmiş, 1982-ci ildən universitetin aspiranturasında təhsil almağa başlamışdır. 1987-ci ildə yarımkeçiricilər və dielektriklər fizikası üzrə dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

C.M.Səfərov 1982-1993-cü illərdə universitetin Elmi Tədqiqat bölməsində baş elmi işçi vəzifəsində çalışmış, hazırda ADPU-nun «Ümumi fizika» kafedrasının dosentidir.

C.M.Səfərov müxtəlif illərdə mürəkkəb alkogenidlərin əsasında yeni yarımkeçirici materialların alınması, onların fiziki-kimyəvi xassələri, Şottki baryerli qazlara həssas səth-baryerli metal-yarımkeçirici strukturların alınması, nadir torpaq metal və materialların fizikası sahəsində tədqiqat işləri aparır.

C.M.Səfərov bu mövzular üzrə 50-dən çox elmi məqalənin, 5 ixtiramanın, bir neçə kitabın müəllifidir.

Ailəlidir. Övladları var.

SƏMƏDOV MEHRAC MƏHƏMMƏD OĞLU

*Texnika elmləri namizədi, Moskva «Texnotest»
MMC-nin baş direktoru*

Mehrac Məhəmməd oğlu Səmədov 1947-ci il sentyabrın 27-də Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1954-cü ildə həmin kənddəki orta məktəbin birinci sinfinə getmiş və 1965-ci ildə həmin orta məktəbi bitirmişdir. Elə o ildə də Azərbaycan Politexnik İnstitutuna daxil olmuş, 1970-ci ildə isə oranı bitirərək qara və əlvan metalların texnologiyası üzrə mühəndis ixtisası almışdır.

1970-ci ildən 1971-ci ilin aprelində «Radioelektronika» xüsusi konstruktor bürosunda konstruktor vəzifəsində çalışmış, 1971-ci ilin aprelindən 1972-ci ilin sonuna kimi Azərbaycan Politexnik İnstitutunun qara və əlvan metalların texnologiyası kafedrasında böyük laborant vəzifəsində işləmişdir.

M.M.Səmədov 1972-ci ilin dekabrından 1975-ci ilin dekabrınadək Moskva şəhərindəki Polad və Ərintilər İnstitutunun aspiranturasında təhsil almışdır. Aspiranturayı bitirdikdən sonra 1976-cı ilin iyul ayınadək həmin institutda müxtəlif elmi vəzifələrdə işləmişdir.

1976-cı ilin avqust ayından 1999-cu ilin dekabr ayınadək SSRİ Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Moskva vilayətindəki Ümumittifaq Elmi-Tədqiqat Polad İnstitutunda kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, şöbə rəisi, bölmə rəisi – institutun baş direktorunun müavini vəzifələrində işləmiş, institutun Elmi-texniki Şurasının üzvü olmuşdur. Apardığı elmi-tədqiqat işlərinin yekunu olaraq 1979-cu ildə dissertasiya müdafiə etmiş və texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

M.M.Səmədovun aspiranturada təhsili və institutlarda əmək fəaliyyəti dövründə apardığı elmi-tədqiqat işləri SSRİ Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin sifarişi əsasında yerinə yetirilən mövzuların

tərkib hissəsi olmuşdur. Məsul icraçı kimi o, əlvan metal qarışıqlarının tökmə poladların strukturuna və xassələrinə, tökmə texnologiyasının parametrlərinin xüsusi poladların ilkin kristallaşmasına və detalların istismar xarakteristikalarına təsirini tədqiq etmiş, tökmə tank güllələrinin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasında və onların istehsalının təkmilləşdirilməsində fəal iştirak etmişdir.

45 elmi əsərin müəllifidir, 20 ixtira üçün müəlliflik şəhadətnamələri vardır. «SSRİ ixtiraçısı» fəxri adına layiq görülmüşdür.

2000-ci ildən Moskvada «Texnotest» Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin baş direktorudur. «Texnotest» reklam fəaliyyəti ilə məşğul olmaqla yanaşı, yol çəkilişi texnikası üçün metal məmulatlar istehsal edir.

1972-ci ildən Moskva şəhərində yaşayır. Rusiya Federasiyasının vətəndaşdır.

SÜLEYMANOV CƏFƏR NURU OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
ADPU-nun dosenti*

Cəfər Nuru oğlu Süleymanov 7 iyul 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunun Karxulu kəndində anadan olmuşdur. 1954-cü ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini bitirmiş və həmin ili də Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1959-cu ildə institutu bitirmişdir.

1959-1962-ci illərdə təyinatla Biləsuvar (keçmiş Puşkin) rayonunun Ağalıkənd orta məktəbində müəllim, dərş hissə müdiri işləmişdir.

Lakin elmi yaradıcılığa meyl Cəfər müəllimi bir an da tərş etmirdi. Ona görə də o, 1962-ci ildə ADPI-nin riyazi analiz kafedrasının əyani aspiranturasına daxil olmuş, 1965-ci ilə qədər burada oxumuş, bununla bağlı elmi işi üzərində yaradıcılığını davam etdirmiş, 1966-cı ilin aprelində «Furye metodu ilə qeyri-xətti hissəli hiperbolik tip və müəyyən sinif yüksək tərtibli tənliklər sistemi üçün qarışıq məsələnin həlli haqqında» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

C.N.Süleymanov 1965-ci ildən indiyə kimi ADPU-da işləyir. O, 1980-1985-ci illərdə riyaziyyat fakültəsinin dekan müavini, 1985-1995-ci illərdə isə həmin fakültənin dekanı olmuşdur. Alim fakültə dekanı işlədiyi müddətdə riyaziyyat fakültəsinin 5 illik təhsil sisteminə keçirilməsinə nail olmuş, eləcə də institutun tarixində ilk dəfə olaraq riyaziyyat-informatika ixtisasının açılmasına nail olmuşdur.

1986-1990-cı illərdə riyaziyyat fakültəsi 5 il dalbadal «Ümumittifaq ixtisas olimpiadası» keçirmiş, bu olimpiadada 14 respublikanın, o cümlədən Moskva və Leningradın pedaqoji institutlarının komandaları iştirak etmişlər. SSRİ Təhsil Nazirliyinin komissiyası

olimpiadanın təşkili və məzmununa baxaraq 208 pedaqoji institut içerisində ADPI-ni birinci yerə layiq bilmişdir. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsində Cəfər müəllimin böyük əməyi olmuşdur.

C.N.Süleymanov 70-dən çox elmi əsərin, məqalənin, materialın müəllifidir. Bunlardan 10-u dərş vəsaitidir. Onun elmi işlərini tanınmış riyaziyyatçı alimlər prof.V.P.Mixaylov, prof.A.D.Mişkis, akademik Ə.İ.Hüseynov, akademik Ş.A.Alimov, prof.K.Q.Həsənov, prof.K.İ.Xudaverdiyev, prof.Ə.Ş.Nəbizadə, prof.A.Kufner (Çexiya), prof.İ.Neças (Çexiya) və başqaları yüksək qiymətləndirmişlər.

C.N.Süleymanov 1972-ci ildə Çexoslovakiyada keçirilən «Eqnadiff-3» beynəlxalq riyaziyyat konfransının, 1972-ci ildə Novosibirskdə, 1976-cı ildə Alma-Ata şəhərində və 1979-cu ildə Bratislavada keçirilən Beynəlxalq elmi konfransların iştirakçısı olmuş və bu tədbirlərdə maraqlı elmi məruzələrlə çıxışlar etmişdir.

Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

SÜLEYMANOV TOFIQ NURU OĞLU

*Kimya elmləri namizədi,
H.Əliyev adına AAHM-in dosenti*

Tofiq Nuri oğlu Süleymanov 1941-ci il iyulun 10-da Cəbrayıl rayonunun Karxulu kəndində anadan olub. 1948-ci ildə kənddə olan ibtidai məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, sonra Maralyan 7 illik məktəbində oxuyaraq sonrakı illərdə Mərcanlı kənd orta məktəbində təhsilini davam etdirmişdir. 1959-cu ildə orta məktəbi bitirərək Bakıdakı 4 saylı texniki-peşə məktəbinə daxil olmuş, məktəbi bitirdikdən sonra 1962-1964-cü illərdə Sovet Ordusu sıralarında

əsgəri borcunu vermişdir.

T.N.Süleymanov əsgəri xidmətdən sonra Bakıda leytenant Şmidt adına (indiki Səttarxan) zavodda əmək fəaliyyətinə başlamış, 1966-cı ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun kimya fakültəsinə daxil olmuşdur. 1970-ci ildə institutu bitirmiş və institut komsomol komitəsi katibinin birinci müavini vəzifəsində saxlanılmışdır. Lakin kimya elminə olan maraq onu Azərbaycan EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutuna gətirmiş və burada o, kiçik elmi işçi vəzifəsində fəaliyyətə başlamışdır.

1976-cı ildə həmin institutda «Yüksək molekullu polimerlər kimyası» ixtisası üzrə aspiranturaya daxil olmuş, 1979-cu ildə Leningrad EA Yüksək molekullu Polimerlər İnstitutunun professoru İ.S.Lisanskiy və Azərbaycan EA müxbir üzvü, professor A.M.Quliyevin elmi rəhbərliyi altında kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya müdafiə etmişdir.

T.N.Süleymanov 1974-1993-cü illərdə akademiya sistemində aparılan elmi-tədqiqat işləri nəticəsində respublikamızın və xarici ölkələrin elmi jurnallarında 40-dan çox elmi-metodiki məqalə çap etdirmişdir.

T.Süleymanovun elmi-tədqiqat işləri texnikanın müxtəlif sa-

hələrində – cihazqayırma sahələrində, xüsusilə hərbi texnikada fotoqəbuledici cihazların istehsalında müvəffəqiyyətlə tətbiq edilmiş, 15 elmi ixtirasına müəlliflik şəhadətnaməsi verilmişdir. Elə buna görə də 1993-cü ildən Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə o, Bakı Ali Hərbi Dənizçilik Məktəbinə müəllim göndərilmiş, baş müəllim, dosent, 1995-ci ildən məktəbin elmi şurasında gizli səsvermə yolu ilə professor vəzifəsinə seçilmişdir. 2003-cü ilə qədər həmin məktəbin professoru və elmi şura üzvü olmuş, 2004-cü ildən isə respublika Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə H.Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi məktəbinə «Taktika» kafedrasının dosenti vəzifəsinə göndərilmişdir.

T.N.Süleymanov hərbi məktəblərdə çalışdığı 1993-2007-ci illərdə 25-dən çox elmi-metodiki məqalə çap etdirmiş, o cümlədən «Kursantlar üçün kimyadan dərs vəsaiti», «Hərbi məktəblərdə Ekologiyanın tədrisi üzrə metodik göstəriş» və «Azərbaycan-Türkiyə türkcəsində hərbi dəniz sözlüyü» kitablarını hazırlamışdır. Hazırda «Hərbi Ekologiyanın müasir tələbləri» kitabı üzərində tədqiqat işləri başa çatmaq üzrədir.

Hörmətli alimimizə yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

SÜLEYMANOV SABİR PİRİ OĞLU

*Fizika-riyaziyyat elmləri namizədi,
ADPU-nun dosenti*

Sabir Piri oğlu Süleymanov 1938-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Süleymanlı kəndində anadan olmuşdur. Süleymanlı kənd 7-illik məktəbini bitirdikdən sonra Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbi 1956-cı ildə başa vurmuşdur. Həmin ili Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1961-ci ildə həmin fakültəni bitirmişdir. 1966-cı ilə qədər təyinatla Qubadlı rayonunda müəllim işləmişdir.

S.P.Süleymanov 1967-ci ildən APİ-də laborant, baş laborant, dosent vəzifəsində çalışır. 1980-ci ildə «Xausdorf metrikasına nəzərən funksiyaların xətti müsbət operatorlar vasitəsi ilə yaxınlaşması» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Elə həmin ildən də riyaziyyat və onun tədrisi metodikası kafedrasının dosentidir.

S.P.Süleymanov 50-yə yaxın elmi məqalə yazıb. Onların bir qismi Azərbaycan EA-nın «Məruzələri»ndə, Pedaqoji İnstitutun elmi xəbərlərində çap olunub. Sabir müəllim Azərbaycanda və digər ölkələrdə keçirilən beynəlxalq konfranslarda elmi məruzələrlə çıxış edib. Bolqarıstanda keçirilən beynəlxalq riyaziyyat konfransında onun məruzəsi çox yüksək qiymətləndirilmişdir.

Sabir müəllim «Pedaqoji fakültənin tələbələri üçün məsələ və misallar» və «Tip-məsələlər» kitablarının müəllifidir. Bir neçə məqaləsi Bolqar riyaziyyatçısı Bl.Sendovun yazdığı «Funksiyaların xausdorf metrikasına nəzərən yaxınlaşması» adlı monoqrafiyada çap olunmuşdur. Hazırda Sabir müəllim «Riyaziyyatdan təkrarın keçirilməsi metodikası» yeni kitabını çapa hazırlayır.

Ailəlidir. Övladları, nəvələri var.

SÜLEYMANOV FƏXRƏDDİN SAVALAN OĞLU

Pedaqoji elmlər namizədi, GDU-nin dosenti

Fəxrəddin Savalan oğlu Süleymanov 1948-ci ildə Ağdam şəhərində anadan olmuşdur. 1953-cü ildə ailəsi ilə doğma rayonu Cəbrayılın Süleymanlı kəndinə köçmüşlər. 1955-ci ildə Süleymanlı 8 illik məktəbin birinci sinfinə qəbul olub, 1966-cı ildə isə Cəbrayıl rayonundakı M.Qorki adına orta məktəbin XI sinfini bitirmiş və həmin il də Gəncə Dövlət Pedaqoji İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsinin riyaziyyat ixtisasına qəbul olunmuşdur.

F.S.Süleymanov 1970-ci ildə GDPİ-nun riyaziyyat ixtisasını fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, İnstitutun elmi şurasının qərarı ilə Nazirliyin təyinat bölgəsinə əsasən «Elementar riyaziyyat və onun tədrisi üsulu» kafedrasında müəllim saxlanılmışdır.

O, kafedranın profilinə uyğun elmi-tədqiqat işi üzərində işləmiş və 30-dan artıq elmi, elmi-metodiki məqalələrlə mətbuatda çıxış etmişdir.

F.S.Süleymanov 1994-cü ildə «İbtidai məktəbdə riyaziyyat təliminin məsələ həlli vasitəsi ilə optimallaşdırılması» mövzusunda dissertasiya müdafiə etmişdir. 18 iyul 1995-ci ildə Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi adını almışdır.

Dissertasiya işinin mövzusu ilə əlaqədar «Məsələ həllinin funksiyaları» metodiki vəsait hazırlanmış, «Riyaziyyatdan nəzəri materiallar və testlər» kitabı nəşr olunmuşdur. O, Gəncəbasar, Qarabağ zonaları üzrə keçirilən elmi-nəzəri konfranslarda, olimpiadaların təşkilat komitəsinin üzvüdür.

Bundan başqa GDU-nin magistratura şöbəsinə 5 il rəhbərlik etmiş, fakültə elmi şurasının üzvü, aspiranturada qəbul və minimum imtahanlarında fənn müəllimi olmuşdur.

Dosent F.S.Süleymanov uzun müddət fakültə həmkarlar təşkilatının heyət üzvü, ustalığa namizəd dərəcəsi ilə dama öyrənənlərin məşqçisidir.

1971-1972-ci illərdə Başqırdıstan Hərbi hava qüvvələri nəzdində məktəbi əla qiymətlərlə bitirmiş və HHQ-ləri əlaçısıdır.

1975-1977-ci illərdə Gəncə Şəhər Partiya komitəsi nəzdində olan «Təşviqat» fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Hal-hazırda dosent F.S.Süleymanov fakültə elmi şurasının üzvü olmaqla bərabər, həm də «Riyaziyyat və onun tədrisi metodikasını» kafedrasının müdir müavini.

F.S.Süleymanov ailəlidir, üç oğul atasıdır.

ŞAHVERDİYEV XƏLİL BÖYÜKAĞA OĞLU

(1942-1987)

Biologiya elmləri namizədi

Xəlil 1942-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1949-cu ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olmuş, 1959-cu ildə həmin məktəbi bitirərək Gəncə şəhərində Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun (indiki AKTA) zootexnik fakültəsinə daxil olmuşdur. 1963-cü ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, bir il ordu sıralarında əsgəri xidmətini başa vurmuşdur.

X.B.Şahverdiyev 1965-1967-ci illərdə Cəbrayıl rayonundakı «İnqilab» kolxozunda zootexnik işləmişdir. 1967-ci ildən 1971-ci ilə qədər Azərbaycan Elmi Tədqiqat Heyvandarlıq İnstitutunun aspiranturasında oxumuş və 1972-ci ildə Moskvada «Buzovların yemləndirilməsində kolxozçunun rolu» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək biologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

X.B.Şahverdiyev Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı rayonlarında silosun basdırılması və onun kənd təsərrüfatı heyvanlarına verilməsi işini dəfələrlə yoxlamış və müsbət nəticələr əldə etmişdir. O, «Azərbaycanda heyvandarlıq» kitabının müəlliflərindən biridir.

X.B.Şahverdiyev 1987-ci il dekabrın 17-də vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

Beş övladı, nəvələri var.

ŞAHVERƏNOV QÜRBƏT ALLAHVERDİ OĞLU

Kənd təsərrüfatı elmləri namizədi

Qurbət Allahverdi oğlu Şahverənov 1947-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olmuşdur. 1964-cü ildə Böyük Mərcanlı kənd orta məktəbini bitirərək Gəncə Pedaqoji İnstitutunun (indiki Gəncə Dövlət Universiteti) biologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1969-cu ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1969-1970-ci illərdə – bir il Maralyan kənd orta məktəbində müəllim işləmişdir.

Q.A.Şahverənov 1970-ci ildə Azərbaycan EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutunda müsabiqə yolu ilə «aqrokimya» ixtisası üzrə əyani aspiranturaya daxil olur. Aspirantura müddətində bir il hərbi xidmətdə olur, hərbi xidmətdən sonra aspirantura təhsilini davam etdirərək elmi yaradıcılıq üzərində də davamlı çalışmışdır. 1975-ci ildə elmi işini vaxtından əvvəl başa çatdıraraq «aqrokimya» ixtisası ilə bağlı dissertasiya müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Bundan sonra Qurbət Şahverənov rayona qayıtmış 1976-cı ildən rayonun təsərrüfatlarında, xüsusilə də o vaxt Cəbrayıl ilk sovxoz təsərrüfatı olan Jdanov adına sovxozda baş aqronom kimi səmərəli fəaliyyət göstərmiş, üzümçülüğün inkişafında öz əməyini əsirgəməmiş, 1980-ci ildən isə rayon «Kəndkimya» birliyində baş aqronom vəzifəsində işləmişdir.

Cəbrayıl rayonu erməni quldurları tərəfindən işğal olunduqdan sonra – 2 il Şamaxı rayonunda, 1995-ci ildən isə Biləsuvar rayonu ərazisindəki çadır şəhərciyində fəaliyyət göstərən 10 saylı orta məktəbdə müəllim işləmişdir.

1997-ci ildən həmin məktəbdə təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavini vəzifəsində işləyir.

Ailəlidir, 4 övladı var.

ŞİRİNOVA ELMİRA AZAD QIZI

Tibb elmləri namizədi, Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunda baş elmi işçi

Elmira Azad qızı Şirinova 1946-cı ildə Cəbrayıl rayonunda müəllim ailəsində anadan olmuşdur. Onun anası Cəbrayıl məşhur kimya müəllimi – Lenin ordenli Aminə Əbilova, atası isə uzun illər riyaziyyat fənnini tədris eləmiş Azad Şirinovdur. Elmira xanım 1953-cü ildə Cəbrayıl şəhər M.Qorki adına (indiki M.Mehdizadə) məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1964-cü ildə məktəbi qızıl medalla bitirmişdir. Elə həmin il də N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş, 1970-ci ildə institutu əla qiymətlərlə bitirmişdir.

E.A.Şirinova 1970-ci ildə Səhiyyə Nazirliyinin təyinatı ilə Cəbrayıl rayon Mərkəzi Xəstəxanasına həkim-terapevt göndərilmiş və 1972-ci ilə qədər orada işləmişdir.

1972-ci ildə Bakı şəhərindəki Azərbaycan Su-Hövvə Səhiyyə şöbəsinin sərəncamına köçürülmüş, orada səhiyyə profilaktika şöbəsinin baş inspektoru və Qədirlı adına xəstəxanada həkim-terapevt işləmişdir.

E.A.Şirinova 1977-ci ildə Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Hemotologiya İnstitutunda aspiranturaya qəbul olmuşdur. Hemotologiya İnstitutunun məsləhəti ilə Elmira xanım 3 illik aspiranturayı Moskva şəhərində oxuyur və 1980-ci ildə Moskvada Azərbaycan respublikasında ən çox yayılmış potologiya – irsi xəsiəlik olan himoqlonopatiyaların kompleks diaqnostikası və müalicəsi üzrə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Elmira xanım 50-dən artıq elmi məqalənin müəllifidir. O, 1983-cü ildən indiyə kimi Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunda baş elmi işçi vəzifəsində çalışır.

Ailəlidir.

ŞÜKÜROV NÜSRƏT ŞÜKÜR OĞLU

(1937-1977)

Kimya elmləri namizədi

Nüsrət Şükür oğlu Şükürov 1937-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Çərəkən kəndində anadan olmuşdur. Atası Molla Şükür kəndin sayılıb-seçilən ağsaqqallarından biri idi. Onun bir sözünü iki eləməzdilər. Kənddə kolxozun təşkilində Şükür kişinin böyük əməyi var idi. Ona görə də övladları da heç vaxt atalarının sözündən çıxmazdılar.

N.Ş.Şükürov 1951-ci ildə Çərəkən 7-illik məktəbini bitirib Cəbrayıl qəsəbə M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbə daxil olur. Orta məktəbi qurtaran ili Azərbaycan

Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinə daxil olur. İlk illərdən gənc oğlan müəllimlərin diqqətini cəlb edir, tez-tez tələbə elmi konfranslarında dəyərli çıxışlar edir, elmi jurnallarda məqalələri çap olunur.

Universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirən N.Şükürov aspiranturaya qəbul olunur. Və aspiranturada oxuduğu müddət ərzində elmi işini də tamamlayır. Onun elmi işi ilə əlaqədar kimya sahəsində apardığı tədqiqatlar Moskvada yüksək qiymələndirilir. Gənc tədqiqatçı elmi işini Moskvada müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Həmin vaxt Moskvada çıxan qəzetlərin biri N.Şükürovun namizədlik dissertasiyasının doktorluq işinə bərabər olduğunu yazırdı.

Artıq N.Şükürov Azərbaycana gənc bir alim kimi gəlirdi və oxuduğu Universitetə müəllim kimi qəbul olunmuşdu, tələbələrə kimya elminin sirlərini öyrədirdi.

Nüsrət müəllim gözəl dost, səmimi insan, tələbkar müəllim, qayğıkeş ailə başçısı idi. Təəssüf ki, o, faciəli şəkildə aramızdan getmişdir. İsti yay günlərində dənizdə çimərəkən boğulan oğlunu xilas etmək üçün özünü dalğaların qoynuna atan N.Şükürov istəklilə övladı ilə birlikdə 1977-ci ilin avqustunda əbədiyyətə qovuşmuşdur.

Allah rəhmət eləsin.

VERDİYEV SƏRXAN QARDAŞXAN OĞLU

(1915-1969)

Tarix elmləri namizədi, dosent

Sərxan Qardaşxan oğlu Verdiyev 15 fevral 1915-ci ildə Cəbrayıl qəzasının Qaracallı kəndində yoxsul kəndli ailəsində anadan olmuşdur. Altı aylığında anası Gülxanım, iki yaşında isə atası Qardaşxan vəfat etmişdir. Balaca Sərxan bacısı Minarə ilə babası Allahverdinin himayəsində yaşamışlar. 1924-cü ildə Balyand kənd orta məktəbinin I sinfinə daxil olub, həmin məktəbi 1934-cü ildə bitirmişdir. 1934-cü ildə keçmiş Qaryagin (indiki Füzuli) rayonundakı pedaqoji texnikuma daxil olmuş, 1936-cı ildə həmin texnikumu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

S.Q.Verdiyev 1937-ci ildə Balyand kənd orta məktəbinə müəllim təyin olunmuşdur.

1940-cı ildə hərbi xidmətə göndərilmiş və 1946-cı ilə qədər Bakı şəhərindəki hərbi hissələrdə xidmət etmişdir. 1946-cı ilin iyul ayının axırında leytenant rütbəsi ilə hərbi xidmətdən tərxis olunmuşdur.

S.Q.Verdiyev 1946-cı ildə keçmiş V.İ.Lenin adına Pedaqoji İnstitutun tarix fakültəsinə imtahansız qəbul edilmişdir. İnstitutda oxuyarkən dərslər əlaçısı olmuş, tələbə həmkarlar ittifaqının sədri vəzifəsində çalışmışdır.

I kursu bitirdikdən sonra Lenin təqaüdünə layiq görülmüş və institutu bitirənə qədər həmin təqaüdlə oxumuşdur. 1949-cu ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş və həmin il aspiranturada saxlanılmışdır.

1951-ci ildə onu M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin aspiranturasına göndərməyi məsləhət bilmişlər.

1955-ci il 26 dekabrda aspiranturada başladığı elmi işini davam etdirərək dissertasiya müdafiə etmiş və tarix elmləri namizədi

alimlik dərəcəsi almışdır. Elə həmin il də V.İ.Lenin adına pedaqoji institutuna müəllim təyin olunmuş, tarix kafedrasında müəllim, baş müəllim işləmiş, 1963-cü ildən isə dosent vəzifəsinə təyin olunmuşdur.

S.Verdiyev 1954-1960-cı illərdə institut partiya komitəsinə rəhbərlik etmişdir. Sərxan müəllim sonrakı illər ərzində doktorluq dissertasiyası da yazmış, lakin vaxtsız ölüm onu hazır etdiyi mövzunu müdafiə etməyə macal verməmişdir.

O, ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Pedaqoji İnstitutda çalışmış və 1969-cu ilin dekabrın 3-də vəfat etmişdir.

Allah rəhmət eləsin.

VERDİYEV AVTANDİL ALI OĞLU

Tibb elmləri namizədi

Avtandil Alı oğlu Verdiyev 1 fevral 1957-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Şıxalığalı kəndində anadan olmuşdur. 1964-1974-cü illərdə Şükürbəyli kənd orta məktəbində orta təhsilini başa vurmuş, həmin ili ali məktəbə daxil ola bilmədiyindən hərbi xidmətə yollanmış 1975-1977-ci illərdə vətənə oğulluq borcunu vermişdir.

A.A.Verdiyev 1979-cu ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universitetinə qəbul olunmuş, 1985-ci ildə universiteti başa vuraraq həkim kimi fəaliyyətə başlamışdır. Əvvəlcə respublika kliniki xəstəxanasında, sonralar isə Cəbrayıl rayonunda həkim kimi çalışmışdır.

1991-1993-cü illərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən klinik ordinatorada təhsilini davam etdirmiş, 1993-cü ildən universitetin pediatriya fakültəsinin daxili xəstəliklər kafedrasında assistent vəzifəsində çalışmışdır.

A.A.Verdiyev istər həkim işləyərkən, istərsə də universitetdə çalışdığı müddətdə elmi yaradıcılığa geniş meyl göstərmiş, elmi mövzu üzərində yaradıcılığını davam etdirmiş, 40-dan çox elmi əsərin müəllifi olmuşdur. Onun elmi əsərləri Rusiya Federasiyasının və Türkiyənin mötəbər elmi jurnallarında çap olunmuş, müəllifinə böyük uğurlar gətirmişdir.

Tanınmış alim-həkim Avtandil Verdiyev 2007-ci ilin iyun ayında «Xronik ooforitləri olan xəstələrdə mədənin vəziyyəti» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

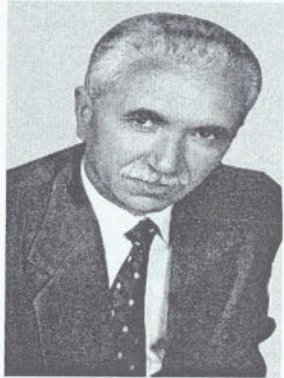
Hörmətli alimimizə bundan sonra da geniş yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

Ailəlidir. Övladları var.

YUNUSOV ƏJDƏR HÜMBƏTALI OĞLU

*Tarix elmləri namizədi,
Polis Akademiyasının kafedra rəisi,
polis polkovniki*

Əjdər Hümbətali oğlu Yunusov 1952-ci il yanvar ayının 2-də Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində kasıb bir ailədə anadan olmuşdur. 1970-ci ildə Cəbrayıl rayonundakı Şükürbəyli kənd orta məktəbini, 1971-ci ildə Sumqayıt şəhərində 5 saylı texniki-peşə məktəbini bitirmişdir.

Ə.H.Yunusov 1972-ci ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun hazırlıq şöbəsində oxumuş, 1977-ci ildə institutun tarix fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuşdur.

27 saylı orta məktəbdə müəllimlik fəaliyyətinə başlamış, hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra 1978-ci ildən 1995-ci ilə qədər təhsil aldığı ali məktəbdə laborant, baş laborant, müəllim və baş müəllim vəzifələrində çalışmışdır.

Ə.H.Yunusov Azərbaycan tarixi üzrə mütəxəssisdir. 1987-ci ildə o, «Azərbaycan SSR-də muzey quruculuğu tarixi (1920-1986)» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

1995-ci ilin dekabr ayından Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasında baş müəllim-metodist kimi işə başlamış, «ictimai elmlər» kafedrasının rəisi və Akademiya rəisinin müavini vəzifələrində çalışmışdır. Hazırda «ictimai elmlər» kafedrasının rəisi, polis polkovnikidir.

Ə.H.Yunusov «Azərbaycan ərazisində ibtidai icma cəmiyyəti» (1993) və «Azərbaycan III-IV əsrlərdə» tədris vəsaitlərinin və 30-dan çox elmi məqalənin müəllifidir.

Bütün bu deyilənlərlə bərabər Əjdər müəllim dəyərli bir söz adamı, tanınmış şairdir. Respublikanın bir sıra qəzet və jurnallarında vaxtaşırı şeirləri çap olunur. Onun şeirlərinin əsas mövzusu

yurd ağrıları, torpaq itkisinə köklənib. Şairin «Taleyimin qisməti» (1997), «Haray dağlar» (1998), «Bir ovuc torpaq» (2001), «Gordubaba yadımdamı?» (2001), «Darıxmışam» (2002), «Zamanın girovundayam» (2003), «Tövbə bu dünyaya bir də gəlmərəm» (2006), «Niyə açdın, ay bənövşə» (2007) kitabları oxuculara yaxşı tanışdır.

Tanınmış alim-şairimizə yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

Ailəlidir. İki övladı, nəvələri var.

YUSİFOV NURƏDDİN ŞAHSUVAR OĞLU

(1935- 1977)

Geologiya-mineralogiya elmləri namizədi

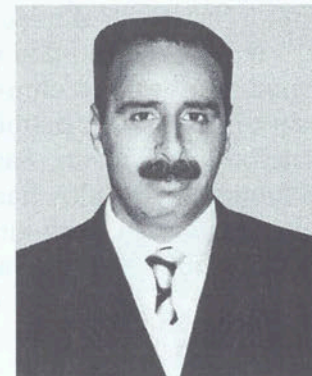
Nurəddin Şahsuvar oğlu Yusifov 1935-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Çərəkən kəndində dünyaya gəlmişdir. Atası Şahsuvar müəllim təkcə Çərəkən kəndinin deyil, Cəbrayılın sayılıb-seçilən ziyalılarında idi. Balaca Nurəddin babası Mirzə Muxtarın nağıllarına, maraqlı söhbətlərinə qulaq asa-asa Çərəkən 7-illik məktəbini, sonra isə Cəbrayıl şəhəri M.Qorki (M.Mehdizadə) adına orta məktəbini bitirmiş. Sənədlərini Azərbaycan Dövlət Universitetinin neft-kimya fakültəsinə vermiş və qəbul olmuşdur. Elə ilk illərdən Nurəddin

müəllimlərin diqqətini cəlb edir. Bir sıra elmi konfranslarda elmi məqalələrlə çıxış edir və tezliklə tələbə elmi cəmiyyətinin sədri seçilir. Hələ tələbə ikən respublikamızın və ittifaqın bütün regionlarını gəzib filiz yataqlarının yerləşməsi və növləri haqqında tədqiqatlar aparmışdır. Onun bu cür qabiliyyət və bacarığını, elmə həvəsini görüb universiteti qurtaran kimi onu aspiranturada saxlayırlar. Aspiranturada oxuduğu müddətdə Ural və Altaydakı filiz yataqları haqqında tədqiqatlar aparsa da, əsas işi Zaqafqaziyadakı filiz mədənlərinin öyrənilməsinə həsr olunmuşdur.

N.Ş.Yusifov 1969-cu ildə aspiranturanı müvəffəqiyyətlə başa vurur və elə həmin ili dissertasiya müdafiə edərək geologiya-mineralogiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alır. Bundan sonra onun əsas işi Azərbaycanda filiz yataqlarının axtarılması olmuşdur. Onun rəhbərlik etdiyi ekspedisiya Azərbaycanda bir neçə filiz yatağının axtarılıb tapılmasına və sənaye üsulu ilə istismar edilməsinə köməklik etmişdir.

Daim dağlarda, axtarışlarda, ekspedisiyalarda olmaq təbii ki, onun səhhətinə də mənfi təsir edirdi. Ona görə də Nurəddin müəllim uzun sürən xəstəlikdən sonra dünyasını dəyişdi, 1977-ci ildə cavan yaşlarında ikən vəfat etdi.

Allah rəhmət eləsin.

ZALOV ƏLİ ZAL OĞLU*Kimya elmləri namizədi, ADPU-nun dosenti*

Əli Zal oğlu Zalov 1966-cı il mayın 23-də Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində anadan olmuşdur. Atası Zal kişi heyvandarlıqla məşğul olduğundan elat həyatına çox yaxın idi və təbii ki, onun övladları da bu həyata çox bələd idilər, həyatın hər üzünü görmüş, çətinliyə, bərkə-boşa düşmüşdülər. O vaxtlar balaca Əli də Muğandan-Mildən tutmuş qədim oğuz elləri Zəngəzur torpaqlarına qədər gəzib dolanmış və bu yerlərin abı-havası onun uşaqlıq yaddaşında silinməz izlər buraxmışdı.

Ə.Z.Zalov 1973-cü ildə Xələfli kənd 8-illik məktəbinə daxil olmuş, 1983-cü ildə Cəbrayıl şəhər M.Qorki (M.Mehdi-zadə) adına orta məktəbi bitirmişdir. Elə həmin il sənədlərini ADPI-nin kimya-biologiya fakültəsinə vermiş, lakin müsabiqədən keçə bilməmişdir. 1984-1986-cı illərdə Sovet Ordusu sıralarında xidmət etmiş, ordundan tərxis edildikdən sonra yenidən sənədlərini API-nin kimya-biologiya fakültəsinə vermiş və qəbul olunmuşdur. 1991-ci ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Hələ II kursda oxuyarkən Əli professor Nailə Verdizadənin rəhbərliyi altında elmi-tədqiqat işləri aparmış və tədqiqatın nəticələri Novosibirskdə çap olunmuşdur. IV kursda oxuyarkən Dağıstanda keçirilən elmi konfransa göndərilmiş və burada dəyərli elmi məruzə ilə çıxış etmişdir. Burada o, Fəxri Fərman və birinci dərəcəli diplomla mükafatlandırılır. 1990-cı ildə Tacikistanın paytaxtı Düşənbə şəhərində keçirilən Beynəlxalq kimya olimpiadasında iştirak edir. Bütün bu uğurlara görə 1991-ci ildə universiteti bitirdiyi zaman aspiranturaya qəbul olunmaq üçün kimya fakültəsinin Elmi Şurası ona zəmanət verir və o, aspiranturaya qəbul olunur və eyni zamanda «Koordinasion birləşmələri» elmi-tədqiqat laboratoriyasında kiçik elmi işçi kimi fəaliyyət göstərməyə başlayır.

1997-ci ildə Ə.Zalov analitik kimyanın ekstraksiyalı foto-metrik analiz bölümünə həsr olunmuş «Molibden və volframın kükürd və azotlu liqandlarla komplekslərinin tədqiqi və onların fonometrik analizdə tətbiqi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək kimya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Ə.Z.Zalov 150-dən çox elmi, elmi-publisistik əsərin, 20 dərs vəsaitinin, bir neçə elmi-populyar kitabın müəllifidir. Elmi-kütləvi əsərləri respublika mətbuatı ilə yanaşı ABŞ-ın, Moskvanın, Sankt-Peterburqun, Ufanın, Saratovun, Voronejin elmi jurnallarında çap olunmuşdur. Ə.Zalov hazırda Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti analitik və fiziki kimya kafedrasının dosentidir.

Ailəlidir. 2 övladı var.

ZALOV ƏLİBALA ZAL OĞLU

*Pedaqoji elmlər namizədi,
ABU-nun baş müəllimi*

Əlibala Zal oğlu Zalov 1957-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində doğulmuşdur. İlk təhsilini Xələfli kənd 8-illik məktəbində almış, 1975-ci ildə Cəbrayıldakı M.Qorki (indiki M.Mehdizadə) adına orta məktəbi bitirmişdir.

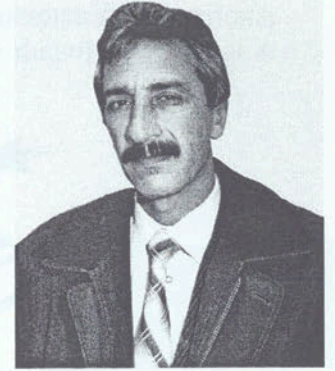
1975-ci ildə o, keçmiş V.İ.Lenin adına API-nin (indiki ADPU) riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1979-cu ildə institutun ümumtexniki fənlər fakültəsinə müvəffəqiyyətlə başa vurmuş, təyinat üzrə Xələfli kənd məktəbinə müəllim göndərilmişdir.

Ə.Z.Zalov 1983-cü ilə qədər həmin məktəbdə çalışır və 1983-cü ildən Bakıya gələrək Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun pedaqogika ixtisası üzrə aspiranturasına qəbul olunur. Elə həmin vaxtdan respublikanın dövrü mətbuatında ədəbi-bədii, elmi-pedaqoji, publisistik yazılarla çıxış etməyə başlayır. Onun yazıları Cəbrayıl rayonunda çıxan «Kolxozçu» – sonralar «Xudafərin» qəzetində, «Ədəbiyyat və incəsənət», «Ədəbiyyat», «Azərbaycan gəncləri», «Qaradağ», «Dəniz neftçisi», «Əyalət», «Yeni dünya», «Kredo» qəzetlərində, «Ulduz» və «Azərbaycan» jurnallarında, eyni zamanda müxtəlif ədəbi almanxlarda çap olunmuşdur.

Ə.Z.Zalov «Hüseyn Əhmədov» çoxcildliyinin tərtibçisi və həmmüəllifidir. O, Azərbaycan məktəb tarixi və pedaqoji fikrinin tədqiqatçısıdır. Uzun illərdir ki, bu sahədə müşahidələr aparır.

Ə.Z.Zalov 2008-ci ilin may ayında «XX əsrin 60-cı illəri Azərbaycan məktəb və pedaqoji fikir tarixinin tədqiqi» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Əlibala müəllimin 400-dən çox elmi-ədəbi, bədii-publisistik yazıları mətbuat səhifələrində çap edilmişdir. Son vaxtlarda onun

«XVIII əsrə – A.N.Radişşevə məktub» əsəri ədəbi ictimaiyyətin diqqətini cəlb etmişdir. Yaxın vaxtlarda onun «Qəlbimdən qələmim» elmi-publisistik kitabı da işıq üzü görmüşdür.

Ə.Z.Zalov Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin baş müəllimi, ADPU-nun müəllimidir.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür.

Ailəlidir. Beş övladı var.

MUSAYEV ƏZİZ HƏSƏN OĞLU
(Əziz Musa)

Pedaqoji elmlər namizədi

Əziz Həsən oğlu Musayev (Əziz Musa) 2 fevral 1951-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Çərəkən kəndində anadan olmuşdur. 1969-cu ildə Cəbrayıldakı M.Qorki adına orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirmişdir. 1972-ci ildə Gəncə Pedaqoji İnstitutunu fərqlənmə diplomu ilə bitirərək öz doğma kəndində müəllimlik fəaliyyətinə başlamışdır. Respublikamızın tanınmış pedaqoqlarındandır.

1974-cü ildə Uzaq Şərqdə ordu sıralarında qulluq etdikdən sonra 1975-ci ildə Çərəkən kənd 8-illik məktəbində təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavini vəzifəsində çalışmışdır. 1985-ci ildən V.İsmayılov adına Çərəkən kənd orta məktəbində direktor vəzifəsinə irəli çəkilməmişdir.

«İlin müəllimi» müsabiqəsinin qalibidir. (1983) Yaradıcı müəllimlərin Bakıda və Odessada keçirilən qurultaylarının iştirakçısı olmuşdur.

Ə.H.Musayev onlarla elmi-pedaqoji məqalənin müəllifidir.

O, pedoqi mühazirələrlə dəfələrlə qalib gələrək mükafata və «Xalq maarifi əlaçısı» döş nişanına layiq görülmüşdür.

Respublika Təhsil Nazirliyi onun «Kiçik yaşlı məktəblilər üçün əyləncəli məsələlər» adlı kitabçasını metodiki vəsait kimi çapdan buraxmışdır.

Ə.H.Musayevin iş təcrübəsi respublikada geniş yayılmışdır. Bundan başqa «Altı yaşlı birinci sinif şagirdləri üçün əyləncəli məsələlər», «İbtidai siniflərdə didaktik oyun və əyləncələrin təşkili» kitabçaları çapdan çıxmışdır.

Ə.H.Musayev 2002-ci ildə Təhsil Problemləri İnstitutunun dissertanturasına qəbul edilərək 2008-ci ildə «İbtidai siniflərdə riyaziyyatdan didaktik oyunlar və əyləncəli çalışmalar şagirdlərin təlim fəallığının artırılması vasitəsi kimi» mövzusunda elmi işini

müdafiyə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Rəhbərlik etdiyi məktəbdə istər müəllim, istərsə də şagird kollektivləri arasında nizam-intizam, yüksək məsuliyyət hissi sağlam mənəvi-psixoloji ab-hava hökm sürməkdədir.

Əzim müəllim Qarabağ savaşı zamanı erməni faşistlərinə qarşı döyüşlərdə iştirak etmişdir. Mühəribə veteranıdır.

Əziz Musa bir şair, bir jurnalist kimi oxucuların qəlbini çoxdan fəth edib. İndiyə qədər 30-a qədər kitabı işıq üzünə görüb.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvüdür.

Akademik Mehdi Mehdizadə, «Araz» ədəbi-mediya, «Qızıl saz», «Qızıl kitab», «Vicdanlı qələm», «İti qələm», «Həvəskar jurnalist», «Həsən bəy Zərdabi», «Rəsul Rza» adına mükafatların və Həzrəti Məhəmməd (s) Peyğəmbər adına fəxri diplomun laureatıdır.

Hal-hazırda Biləsuvar rayonunda salınmış köçkün qəsəbəsində fəaliyyət göstərən Cəbrayıl rayonu V.İsmayılov adına Çərəkən kənd orta məktəbinin direktorudur.

Ailəlidir. Üç övladı var.

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	3
Cəbrayıl (<i>Qısa tarixi məlumat</i>).....	6

Akademiklər, AMEA-nın müxbir üzvləri

Hüseynov Əşrəf İskəndər oğlu	11
Mehdizadə Mehdi Məmməd oğlu	14
Hacıyev Tofiq İsmayıl oğlu.....	18
Həsənov Arif Həsən oğlu	21
Quliyev Novruz Məhəmməd oğlu.....	25

Elmlər doktorları və professorlar

Abbasov Fazil Eyvaz oğlu.....	29
Abasquliyev Arif Cəmil oğlu.....	31
Abdullayev Sərxan Əvəz oğlu	33
Ağakışiyeva Minayə Yəhya qızı	35
Aslanov Aydın Dadaş oğlu	37
Aslanov Vaqif Dadaş oğlu	39
Babayev Murad Köçəri oğlu	43
Əbilov Səttar Həmid oğlu	45
Əbilov Qəhrəman Məcid oğlu.....	47
Əbilov Ziya Qəhrəman oğlu.....	48
Əbilov Fazil Adil oğlu.....	50
Əhmədov Əli Mustafa oğlu	52
Əhmədov Azər Sahib oğlu	54
Əhmədov Anar Sahib oğlu	56

Əlizadə Rəfail Qubad oğlu	58
Əsgərov Aydın Musa oğlu	60
Əsgərov İsrafil Məhəmməd oğlu	62
Hacıyev Əhməd Məhəmməd oğlu	64
Hacıyeva Nüşabə Nübarək qızı.....	67
Hacıyev Sadiq Allahverdi oğlu.....	69
Hacızadə Nailə Nəriman qızı.....	70
Həsənov Məhəmməd Seyidalı oğlu	72
Həsənov Xudaverdi Nəsib oğlu.....	74
Hümbətov Ramiz Topuş oğlu	76
Hüseynov Novruz İmamqulu oğlu	81
Hüseynov Telman Əlihüseyn oğlu.....	83
Hüseynov Hüseyn Məhərrəm oğlu.....	86
Hüseynova Dilarə Əşrəf qızı.....	88
Hüseynov Həsən Əhməd oğlu.....	89
Hüseynov Xəliq Qarakişi oğlu	92
Hüseynov Eldar Yəhya oğlu.....	94
Hüseynov Rəfail Əşrəf oğlu	95
Hüseynova Elmira Novruz qızı	96
Hüseynov Firat Alishan oğlu.....	98
Xəlilov Vidadi Cəmil oğlu.....	100
İmanov Fərda Əli oğlu	106
İsmayılov Nadir Vedan oğlu	108
Kazımov Qəzənfər Şirin oğlu.....	111
Kazımov İsmayıl Babas oğlu	115
Kərimov Əhməd Fərhad oğlu	117
Qarayev Yəhya Hüsən oğlu.....	119
Qasımov Tamilla Qaraş qızı.....	121
Quliyev Yusif Nəsib oğlu	124

Quliyev Bəkir Bahadur oğlu	125
Quliyev Çingiz Bayram oğlu.....	127
Quliyev Hamlet Fərman oğlu.....	130
Quliyev Novruz Əmirxan oğlu.....	132
Quliyev Hüseyn Məmmədhasən oğlu	133
Quliyev Rafiq İman oğlu.....	135
Quliyeva Ellada Musa qızı	137
Qüdrətov Dərgah Humay oğlu	138
Qüdrətov Namiq Oruc oğlu.....	140
Mehdizadə Zəkəriyyə Məmməd oğlu	142
Mehrəliyev Əkbər Əsgər oğlu.....	144
Mehdiyev Rafiq İsrafil oğlu	146
Məmmədov Əli Mahmud oğlu	148
Məmmədov Cəbrayıl Teymur oğlu	150
Nəcəfov Məhəbbət Səməd oğlu.....	152
Nəsirov Yasif Mirzə oğlu	154
Nuriyev Ürfət Qubad oğlu	159
Rüstəmov Elman Sirac oğlu.....	161
Səfərov Qənimət Əsəd oğlu	163
Süleymanov Əhliman Süleyman oğlu.....	165
Şahverdiyev Astan Nüşrəvan oğlu.....	167
Şahverdiyev Elman Məhəmməd oğlu	169
Verdizadə Allahverdi Əmənullah oğlu.....	171
Verdizadə Nailə Allahverdi qızı	173
Vəliyev Kamil Nəriman oğlu	177
Vəliyev Oqtay Əliş oğlu	180
Yaqubov Yaqub Məhəmməd oğlu	182
Yəhyayev Rafiq Şamil oğlu.....	183
Zeynalov Fərman Hüsən oğlu.....	185

Elmlər namizədləri

Abbasov Fazil Famil oğlu	189
Abbasov Tariyel Allahverdi oğlu.....	191
Ağakışiyeva Sürəyya Yəhya qızı	193
Albalyev Şakir Əlif oğlu	194
Aliyev Süleyman Qaçay oğlu.....	196
Allahverdiyev Səttar Şahverdi oğlu.....	198
Allahverdiyev Eynulla Əmirxan oğlu.....	200
Allahverdiyev Sarvan Davud oğlu.....	201
Aslanov Vahid Bayram oğlu.....	203
Aslanlı Mobil İsmayıl oğlu	205
Ataşova Raziyə Hüseyn qızı	207
Behbudov Əli Səfəralı oğlu	208
Behbudov Sefi Maxış oğlu.....	210
Behbudov Mürşüd Cümşüd oğlu	212
Beydullayev Məhəmməd Ələkbər oğlu	214
Bəşirov Novruz Əyyub oğlu	215
Cəfərov Amil Müzəffər oğlu.....	217
Cəfərov Sənan Famil oğlu	219
Əbilov Aydın Salman oğlu.....	220
Əbilov Adil Məmiş oğlu	221
Əbilov Rafiq Qafar oğlu.....	223
Əbilova Zərifə Salman qızı.....	226
Əfəndiyeva Çiçək Abid qızı	227
Əhmədov Sahib Bəylər oğlu	228
Əhmədov Natiq Bəhlul oğlu.....	230
Əhmədov Cəfər Həsən oğlu.....	232
Əhmədov Əlif İsmayıl oğlu	233

Əhmədov Məzahir Bilal oğlu	234
Əhmədov Ramiz Həşim oğlu	235
Əliyev Kərəm Qara oğlu	236
Əliyev Qərib Fili oğlu	238
Əliyev Qəşəm Hüseyn oğlu	239
Əliyev Bəhlul Dadaş oğlu.....	241
Əliyev Qulamhüseyn Hüseyn oğlu	243
Əliyev Sultan Qəşəm oğlu	244
Əliyev Rəfail Surxay oğlu.....	245
Əliyev Cəlal Famil oğlu.....	247
Əliyev Abbas Əhməd oğlu	249
Əliyev Hümbət Nəbi oğlu.....	251
Əliyev Kazım Əziz oğlu	252
Əliyev Eldar Yəhya oğlu	253
Əlizadə Tahir Dadaş oğlu	254
Əsgərov Əsgər Bəhram oğlu	256
Əsgərova Hafizə Hüseyn qızı	258
Fərzəliyev Sahib Abduləli oğlu.....	259
Fətəliyev Qara Hüseyn oğlu	261
Hacılı Ələddin Atdıxan oğlu.....	263
Hacıyev Allahverdi Məşədi Feyzulla oğlu	265
Hacıyev Kamal Bayram oğlu.....	266
Hacıyeva Əzizə Hüseyn qızı	268
Hacıyeva Gülnarə Allahverdi qızı	270
Hacıyev Rəiyyəət Şəfahət oğlu.....	271
Hacıyeva Aytən Kamal qızı.....	272
Hacıyev Sabir Hafis oğlu	273
Hacıyev Seymur Sadiq oğlu.....	274
Hacızadə Fikrət Abbas oğlu.....	275

Haqverdiyev Əli Şahverdi oğlu.....	277
Həsənov Həsən Məmməd oğlu	279
Həsənov Fərzəli Həsən oğlu	281
Həsənov Vaqif Zülfüqar oğlu	283
Həsənov Azər Xudaverdi oğlu	284
Həsənova Gülnarə İltifat qızı.....	285
Həsənova Sevinc Məhəmməd qızı.....	286
Hümbətov Müseyib Hüseyin oğlu	287
Hümbətov Əsgər Musa oğlu	289
Hüseynov Mustafa Məhəmməd oğlu	291
Hüseynov Nazim Yəhya oğlu.....	293
Hüseynov Aqil Həmid oğlu	295
Hüseynli Akif Əhməd oğlu.....	296
Hüseynov Zakir Əsrəf oğlu.....	298
Hüseynova Sara Əsrəf qızı.....	299
Hüseynov Nizami Qiyas oğlu	300
Hüseynli Kəmalə Qulu qızı	302
Xankişişiyev Nəsir Famil oğlu	304
Xankişişiyev Yusif Həsən oğlu	305
Xəlilli Xəliyəddin Dəskirali oğlu	306
İdrisov Hüseyin Əkbər oğlu.....	311
İmanov Əli Məmməd oğlu.....	312
İmanova Ofelya Mürşüd qızı.....	314
İsmayılov Yaqub Murad oğlu	316
İsmayılov Qəşəm Camal oğlu.....	318
İsmayılov Mahmud Uğurlu oğlu.....	319
İsmayılov Bəxtiyar Xanəmir oğlu.....	320
Kazımov Gülhüseyn Mərdan oğlu	321
Kəlbəliyev Əhməd Allahverdi oğlu.....	323

Kərimov Zahid Fərhad oğlu.....	325
Qafarov Vasif Vaqon oğlu	326
Qasımov İldırım Çingiz oğlu.....	328
Qasımov Şakir Nəbi oğlu.....	330
Qasımov Yusif Soltan oğlu	331
Qəhrəmanov Taleh Orduxan oğlu	332
Quliyev Rafiq İsmayıl oğlu.....	334
Quliyev Əfsər Əsgər oğlu	336
Quliyev Rəhman Davud oğlu	338
Quliyev Əbülfət Əli oğlu	340
Quliyev İsmayıl Əhliman oğlu	342
Quliyev Əbdürrəhim Fərman oğlu.....	344
Quliyeva Esmiralda Musa qızı.....	346
Quliyev Baba Məhəmməd oğlu	347
Quliyev Qiyas Qulu oğlu.....	349
Quliyeva Könül İsmayıl qızı	350
Quliyev Vüsal Kamran oğlu.....	351
Quliyev Samir Bəkir oğlu	352
Quliyeva Pərvin İsmayıl qızı	353
Qüdrətov Oruc Humay oğlu	354
Mahmudov Mübariz Əhməd oğlu	357
Mahmudova Vəfa Mübariz qızı.....	359
Mehdiyev Rəşid Fərzəli oğlu	360
Mehdiyev Hacı Fərzəli oğlu.....	362
Mehdiyev Əsrəf Fərzəli oğlu	363
Mehdiyev Hicran Bahadır oğlu	365
Mehdizadə Elmira Mehdi qızı.....	366
Mehdizadə Zemfira Mehdi qızı	367
Mehrəliyev Əlif Talib oğlu	369
Mehrəliyev Nemət Əlif oğlu	371

Məhərrəmov Rasim Sərxan oğlu.....	373
Məhərrəmov Söhrab Əfsər oğlu	375
Məhərrəmov Şahlar Fətiş oğlu.....	376
Məmmədov Məmmədəli Aslan oğlu	378
Məmmədli Zaur Zaman oğlu.....	379
Məmmədli Yaşar Əliş oğlu.....	381
Məmmədov Zaman Aslan oğlu	383
Məmmədov İsmayıl Temir oğlu	384
Məmmədova Məleykə Alı qızı.....	386
Məmmədova Aysəba Zakir qızı	388
Məmmədov Köçəri Tumas oğlu.....	390
Məmmədov Zahid Tumas oğlu.....	392
Məmmədov Ələkbər Məhəmməd oğlu.....	393
Məstəliyev Vaqif Yusif oğlu	395
Mirzəyev Bəşir Mikayıl oğlu.....	396
Nəsirov Yalçın Yasif oğlu	397
Nəsirova Könül Yasif qızı.....	398
Nuriyev Yusif Əli oğlu	399
Rüstəmov Yavər Əsgər oğlu	400
Rüstəmov İsmət Xanış oğlu.....	402
Sadiqov Məhəmməd Sadiq oğlu.....	404
Seyidəliyev Nəriman Fərman oğlu.....	405
Seyidəliyev Nizami Yaqub oğlu	406
Seyidəliyev Əvəz Sevdimalı oğlu.....	408
Səfərov Azər Mürşüd oğlu	410
Səfərov Cəlal Mirzalı oğlu	413
Səmədov Mehraq Məhəmməd oğlu.....	414
Süleymanov Cəfər Nuru oğlu	416
Süleymanov Tofiq Nuru.....	418

Süleymanov Sabir Piri oğlu.....	420
Süleymanov Fəxrəddin Savalan oğlu	421
Şahverdiyev Xəlil Böyükağa oğlu	423
Şahverənov Qürbət Allahverdi oğlu.....	424
Şirinova Elmira Azad qızı	425
Şükürov Nüsrət Şükür oğlu.....	426
Verdiyev Sərxan Qardaşxan oğlu	427
Verdiyev Avtandil Alı oğlu.....	429
Yunusov Əjdər Hümbətali oğlu.....	430
Yusifov Nurəddin Şahsuvar oğlu	432
Zalov Əli Zal oğlu	433
Zalov Əlibala Zal oğlu	435
Musayev Əziz Həsən oğlu	437

Tariyel Abbashı
(*Tariyel Allahverdi oğlu Abbashı*)

CƏBRAYIL ALİMLƏRİ

Dizayner: Sənan Güllaliyev
Kompyuter tərtibatçısı: Rüstəmovə Ramilə
Rəssam: Rafiq Quliyev
Korrektor: Vüsalə Abbasova
Yığıcısı: Kərimova Sədaqət

Çapa imzalanmışdır: 06.05.2008
Kağız formatı: 60x90 1/16
H/n həcmi: 28 ç.v.
Sifariş: 156; Sayı: 500

Kitab «ADİLOĞLU» nəşriyyatında
nəşrə hazırlanmışdır.
Ünvan: Bakı şəh., S.Rəhimov küç., 195/17
Tel.: 498-68-25; 418-68-25; faks: 498-08-14;
Web: www.adiloglu.az; E-mail: info@adiloglu.az

«İlay» MMC-nin mətbəəsində
hazır diapozitivlərdən
istifadə olunmaqla ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Ünvan: Bakı şəh., Şəriifzadə küç., 202.
Tel.: 433-00-43

Abbashlı Tariyel Allahverdi oğlu

1952-ci ildə anadan olub. 1974-cü ildə ADPU-nun filologiya fakültəsini bitirib.

Cəbrayıl rayonunun tarixi haqqında «Cəbrayıl» (Ş.Quliyev və F.Quliyevlə birlikdə) tarixi-etnoqrafik, Cəbrayıl şəhidlərinə həsr olunmuş «Torpağın qanlı köynəyi» və «Qəm leysanı» (İ.İmanzadə ilə), «Uşaq dünyası» (M.Sadiqov ilə), «Ana, nigaran qalma» (K.Həsənzadə ilə), «Sönməyən məşəl» (Q.Abdulla və A.Xəlilovla), «Ömrün əzablı yolları», «Qurbanın poetik irsi» kitablarının müəllifi, «Qolubağlı keçdim Xudafərindən», «Bənövşə çələngi» kitablarının tərtibçisi və onlarla elmi-tədqiqat, tarixi, publisistik məqalələrin müəllifidir.

Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin üzvü, filologiya elmləri namizədir. «Abdulla Şaiq» və «Araz» ali ədəbi mükafatları laureatıdır. Hazırda Azərbaycan Teleradio Verilişləri QSC redaktor vəzifəsində çalışır.